

Nämnd för arbetsmarknad, näringsliv och attraktivitet

Tid: 2024-10-09 kl:13:00

Plats: Regionens hus, sal A

1	Upprop och val av protokollsjusterare	
2	Fastställande av dagordning	
3	Anmälan av delegationsbeslut ANA 2024	2024/106
4	Övriga anmälningsärenden ANA 2024	2024/107
5	Kurser och konferenser	
6	Fråga angående nyföretagarcentrum	
7	Fråga angående samarbetsavtal	
8	Frågor	

Information

9	Aktuell information	
10	Revidering av styrande dokument	
11	Antagningsredovisning och resultatuppföljning naturbruksskolorna	
12	Antagningsredovisning folkhögskolor	
13	Delårsrapport 2, 2024 - verksamhetsområde för Nämnd arbetsmarknad, näringsliv och attraktivitet	2024/30

Beslutsärenden för nämnden

14	Folkhögskolestyrelsens riskanalys 2024 – Sörängens folkhögskola	2024/2954
15	Folkhögskolestyrelsens riskanalys 2024 – Värnamo folkhögskola	2024/2955
16	Läsårstider Naturbruksskolorna 2025/26	2024/3092
17	Arbetsstipendier inom kulturområdet 2024	2024/1194
18	Kulturstipendium 2024	2024/3012
19	Framställan om medel inom kultursamverkansmodellen 2025	2024/2712
20	Ansvarsfrihet - Årsredovisning Stiftelsen Smålands konstkiv 2023	2024/2381

Nämnd för arbetsmarknad, näringsliv och attraktivitet

Tid: 2024-10-09 kl:13:00

21	Projekt - Teknikutveckling på Höglandet – Småland	2024/3044
22	Projekt - PERSIST Interreg Europe projekt	2024/1553
23	Remiss - Region Kronobergs regionala serviceprogram 2024-2030	2024/2356
24	Ersättning till folkhögskolor i F-län med annan huvudman än Region Jönköpings län 2025	2024/2997
25	Budget och verksamhetsplan 2025 Nämnd för arbetsmarknad, näringsliv och attraktivitet	2024/17
26	Intern kontroll - Delårsrapport 2, 2024 Nämnd för arbetsmarknad, näringsliv och attraktivitet	2024/30

Övrigt

27 Övriga frågor

Kallade

Ordinarie ledamöter:

Kerstin Hammar (M) ordf.
Thomas Lindén (M) 1:a vice ordf.
Per Eriksson (C) 2:a vice ordf.
Aneth Amundson (S)
Carina Stende (S)
Fredrik Johansson (S)
Vlada Dimoski (S)
Irada Söderberg (S)
Ann-Katrin Löfstedt (M)
Madalina Ebbesson (VD)
Olle Moln Teike (SD)
Ulf Svensson (SD)
Per Danielsson (KD)
Hans Jarstig (KD)
Mari Hultin (L)

Adjungerad: Elisabeth Töre (V)

För kännedom

Ersättare:

Johnny Wismén (S)
Tina Gardestrand (S)
Linda Vestman (S)
David Hashemi (S)
Markus Kauppinen (S)
Anders Gustafsson (M)
Sam Kharazmi (M)
Kamran Sairafi (M)
Helen Skogelin Torvaldsson (VD)
Jan-Ove Lipponen (SD)
Anders Wennblad (SD)
Jan Eric Victor (KD)
Håkan Johansson (KD)
Raymond Pettersson (C)
Lenja Sharif (L)

Nämnd för arbetsmarknad, näringsliv och attraktivitet

Tid: 2024-10-09 kl:13:00

Övriga:

Jane Ydman, regiondirektör
Karin Hermansson, regional
utvecklingsdirektör
Marie Brander, tf. kanslichef
Anna-Gun Grännö, ekonomichef
Ante Jankovic, chef innovation och
attraktivitet
Magnus Jonsson, kulturutvecklingschef
Camilla Wetterö, skolchef
Linda Byman, nämndsekreterare

Regionråd:

Rachel De Basso (S)
Thomas Gustafsson (S)
Tommie Ekered (M)
Kerstin Hammar (M)
Martin Nedergaard-Hansen (VD)
Håkan Karlsson Nyborg (SD)
Maria Frisk (KD)
Per Eriksson (C)
Jimmy Ekström (L)
Mikael Ekvall (V)

Personalrepresentanter: Vakant

Delegeringsbeslut

Utskriftsdatum: 2024-09-30 Utskriven av: Linda Byman

Diarieenhet:	Region Jönköpings län
Beslutsfattare:	Alla
Kategori:	Alla
Beslutsinstans:	Nämnd för arbetsmarknad, näringsliv och attraktivitet
Sammanträdesdatum:	2024-10-09
Sekretess:	Visas ej

Id	Beskrivning	Paragraf
Datum	Avsändare/Mottagare	Beslutsfattare
Ärendenummer	Ärendemening	Kategori
		Ansvarig
2024.12612	Beslut Karate-SM	ANAV 4.5.2 §31/2024
2024-09-11	Vetlanda Karateklubb	Karin Hermansson
RJL 2024/2309	Ansökan om stöd	ANAV 4.5.2 Lena Bohman
2024.12613	Beslut om stöd till Nordiska mästerskapet för damer i CS2	ANAV 4.5.2 §32/2024
2024-09-11	Jönköpings E-sportklubb	Karin Hermansson
RJL 2024/3060	Ansökan - evenemangsstöd	ANAV 4.5.2 Lena Bohman
2024.12617	Allis Brorsson Stihl, ensemble + cover	ANA 4.2.1 §26/2024
	Firman ställer Allis Brorsson Stihl till verksamhetens förfogande dels inom produktionen men även som pedagog under perioden 2024-2025.	
2024-09-03	Allis Production	Ulrika Josefsson
RJL 2023/2742	Så som i himmelen	ANA 4.2.1 Mirjam Gerebo
2024.12846	Delegationsbeslut Ansökan till Svenska insitutet	ANA 4.5.2 §34/2024
2024-09-13		Karin Hermansson
RJL 2024/2984	Cooperation for a smarter and more innovative Baltic Sea Area - Ansökan om projektmedel inom Svenska Institutets Baltic Sea Neighbourhood program	ANA 4.5.2 Peter Friberg
2024.13325	Brandstorp utökat investeringsbidrag	ANAV 4.5.3 §33/2024
2024-09-26	Brandstorps Lanthandel och Café AB	Karin Hermansson
RJL 2023/4382	Ansökan om investeringsbidrag	ANAV 4.5.3 Agnes Jacobsen

Rapport - Nämnd för arbetsmarknad, näringsliv och attraktivitets 2024-10-09

Övriga anmälningsärenden

Handling	Dnr + rubrik/innehåll
Inkomna handlingar	
– Regeringsbeslut	
– Beslut från Sveriges kommuner och regioner (SKR)	
– Skrivelser från invånare	
– Skrivelser från organisationer	
– Övrigt	
Upprättade handlingar	
– Protokoll och beslut	• Protokoll Nämnd för arbetsmarknad, näringsliv och attraktivitet 2024-09-04 • Protokoll Nämnd för arbetsmarknad, näringsliv och attraktivitet – presidium 2024-09-25
– Svar på skrivelser	
– Övrigt	• Rapport Framtida Huskvarna folkets park

Dokument

Utskriftsdatum: 2024-10-01 Utskriven av: Nathalie Ångman

Diarieenhet: Region Jönköpings län

Sekretess: Visas ej

Beskrivning av sökning:

Remisser - September 2024

Id	I/U/K	Beskrivning	Ansvarig
		Avsändare/Mottagare	Avdelning
		Ärendemening	Dokumenttyp
2024.12205	I	Upphävande av del av detaljplanen Förslag till ändring och utvidgning av stadsplanen för del av fastigheten Aneby 1558 (Aneby gård) m.fl. i Aneby kommun	Matilda Kruse
2024-09-02		Aneby kommun Samhällsbyggnadsavdelningen	Länstrafiken
RJL 2024/3043		Samråd - Upphävande av del av detaljplanen Förslag till ändring och utvidgning av stadsplanen för del av fastigheten Aneby 1558 (Aneby gård) m.fl. i Aneby kommun Svar senast 2024-09-20	REMISS
2024.12415	I	Detaljplan för del av Gislaved 2:29 Smålandia 2.0, Gislaved	Joakim Strid
2024-09-04		Gislaveds kommun	Länstrafiken
RJL 2024/3099		Remiss- Detaljplan för del av Gislaved 2:29 Smålandia 2.0, Gislaved Svar senast 2024-10-07	REMISS
2024.12474	I	Betänkande Digital myndighetspost SOU 2024:47	Linda Löfgren
2024-09-09		Finansdepartementet	Regionledningskontoret
RJL 2024/3110		Remiss - Betänkande Digital myndighetspost SOU 2024:47 Svar senast 2024-12-09	REMISS
2024.12758	I	Staten och kommunsektorn – samverkan, självstyrelse, styrning SOU 2024:43	Linda Löfgren
2024-09-12		Finansdepartementet	Regionledningskontoret
RJL 2024/3166		Remiss - Staten och kommunsektorn – samverkan, självstyrelse, styrning SOU 2024:43 Svar senast 2024-12-12	REMISS
2024.12770	I	Detaljplaneförslag för industri samt anläggning av kombiterminal inom del av fastigheten Flahult 19:8 m fl	John Wilhelmsson
2024-09-12		Jönköpings kommun	Länstrafiken
RJL 2024/3170		Remiss - Detaljplaneförslag för industri samt anläggning av kombiterminal inom del av fastigheten Flahult 19:8 m fl Svar senast 2024-10-11	REMISS
2024.12807	I	Remiss: Trygghetsberedningen - Vägar till ett tryggare samhälle, Åtgärder för att motverka återfall i brott SOU 2024:54	Linda Löfgren
2024-09-13		Justitiedepartementet	Regionledningskontoret
RJL 2024/3178		Remiss Trygghetsberedningen - Vägar till ett tryggare samhälle, Åtgärder för att motverka	REMISS

2024.12852	I	Detaljplan Väster 1:1 Gruvan 2	David Lundberg
2024-09-16		Jönköpings Kommun Stadsbyggnadskontoret	Länstrafiken
RJL 2024/3184		Remiss - Detaljplan Väster 1:1 Gruvan 2 Svar senast 2024-10-31	REMISS
2024.12864	I	Förslag till detaljplan, bro till bro, Anderstorp 9:233	Joakim Strid
2024-09-16		Gislaveds kommun/ Samhällsutvecklingsförvaltningen	Länstrafiken
RJL 2024/3195		Remiss- Förslag till detaljplan, bro till bro, Anderstorp 9:233 Svar senast 2024-10-27	REMISS
2024.12898	I	Remiss - Nätutvecklingsplan 2025-2034	Karin Hermansson
2024-09-16		E.ON Energidistribution	Regionledningskontoret
RJL 2024/3206		Remiss - Nätutvecklingsplan 2025-2034 Svar senast 2024-11-10	REMISS
2024.13107	I	Remiss - Dialograpport linje 630 och 631 i Ydre kommun	Matilda Kruse
2024-09-20		Region Östergötland	Länstrafiken
RJL 2024/3247		Remiss - Dialograpport linje 630 och 631 i Ydre kommun Svar senast 2025-01-31	REMISS
2024.13115	I	Remiss - Vägledning för patientsäker och effektiv diagnostik genom digital patologi	Evelina Örn
2024-09-16		Nationellt system för kunskapsstyrning hälso- och sjukvård	Regionledningskontoret
RJL 2024/3241		Remiss - Vägledning för patientsäker och effektiv diagnostik genom digital patologi Svar senast 2024-11-14	REMISS
2024.13142	I	Remiss-Hodgkins lymfom, nationellt vårdprogram	Evelina Örn
2024-09-16		Nationellt system för kunskapsstyrning hälso- och sjukvård	Regionledningskontoret
RJL 2024/3252		Remiss-Hodgkins lymfom, nationellt vårdprogram Svar senast 2024-11-14	REMISS
2024.13145	I	Remiss- Livmoderhalscancerprevention, nationellt vårdprogram	Evelina Örn
2024-09-16		Nationellt system för kunskapsstyrning hälso- och sjukvård	Regionledningskontoret
RJL 2024/3253		Remiss- Livmoderhalscancerprevention, nationellt vårdprogram Svar senast 2024-11-14	REMISS
2024.13147	I	Remiss- Lung- och lungsäckscancer, Min vårdplan	Evelina Örn
2024-09-16		Nationellt system för kunskapsstyrning hälso- och sjukvård	Regionledningskontoret
RJL 2024/3254		Remiss- Lung- och lungsäckscancer, Min vårdplan Svar senast 2024-11-14	REMISS
2024.13149	I	Remiss - Tjock- och ändtarmscancer, nationellt vårdprogram	Evelina Örn
2024-09-16		Nationellt system för kunskapsstyrning hälso-	Regionledningskontoret

		och sjukvård	
RJL 2024/3255		Remiss - Tjock- och ändtarmscancer, nationellt vårdprogram Svar senast 2024-11-14	REMISS
2024.13152	I	Remiss - Urinblåse- och urinvägs cancer, nationellt vårdprogram	Evelina Örn
2024-09-16		Nationellt system för kunskapsstyrning hälso- och sjukvård	Regionledningskontoret
RJL 2024/3256		Remiss - Urinblåse- och urinvägs cancer, nationellt vårdprogram Svar senast 2024-11-14	REMISS
2024.13154	I	Remiss - Äggstockscancer, icke epitelial, nationellt vårdprogram	Evelina Örn
2024-09-16		Nationellt system för kunskapsstyrning hälso- och sjukvård	Regionledningskontoret
RJL 2024/3257		Remiss - Äggstockscancer, icke epitelial, nationellt vårdprogram Svar senast 2024-11-14	REMISS
2024.13157	I	Remiss - Knäledsartros proteskirurgi	Evelina Örn
2024-09-16		Nationellt system för kunskapsstyrning hälso- och sjukvård	Regionledningskontoret
RJL 2024/3258		Remiss- Knäledsartros proteskirurgi Svar senast 2024-11-14	REMISS
2024.13160	I	Remiss - Sällsynta sjukdomar med komplexa vårdbehov	Evelina Örn
2024-09-16		Nationellt system för kunskapsstyrning hälso- och sjukvård	Regionledningskontoret
RJL 2024/3259		Remiss - Sällsynta sjukdomar med komplexa vårdbehov Svar senast 2024-11-14	REMISS
2024.13163	I	Remiss - Herpeskeratit	Evelina Örn
2024-09-16		Nationellt system för kunskapsstyrning hälso- och sjukvård	Regionledningskontoret
RJL 2024/3260		Remiss – Herpeskeratit Svar senast 2024-11-14	REMISS
2024.13517	I	Remiss - En modern krisreglering för verksamheter på skolområdet	Nathalie Bijelic Eriksson
2024-09-30		Regeringskansliet	Regionledningskontoret
RJL 2024/3344		En modern krisreglering för verksamheter på skolområdet Svar senast 2025-01-13	REMISS

Dokument

Utskriftsdatum: 2024-10-01

Utskriven av: Nathalie Ångman

Diarienummer: Region Jönköpings län

Sekretess: Visas ej

Beskrivning av sökning:

Motioner - September 2024

Id	I/U/K	Beskrivning	Ansvarig
Datum		Avsändare/Mottagare	Avdelning
Ärendenummer		Ärendemening	Dokumenttyp
2024.13409	I	Motion - Resursklok användning av konstverk i Region Jönköpings län	Linda Byman
2024-09-27		Sverigedemokraterna	Regionledningskontoret
RJL 2024/3321		Motion- Resursklok användning av konstverk i Region Jönköping län	MOTION
2024.13411	I	Motion - Timbanken för små och medelstora företag	Linda Byman
2024-09-27		Sverigedemokraterna	Regionledningskontoret
RJL 2024/3326		Motion - Timbanken för små och medelstora företag	MOTION
2024.13412	I	Motion - AI Din digitala medarbetare	Linda Byman
2024-09-27		Sverigedemokraterna	Regionledningskontoret
RJL 2024/3328		Motion - AI Din digitala medarbetare	MOTION
2024.13414	I	Motion - Revidering av riktlinjer gällande resor	Linda Byman
2024-09-27		Sverigedemokraterna	Regionledningskontoret
RJL 2024/3329		Motion - Revidering av riktlinjer gällande resor	MOTION
2024.13416	I	Motion - Utbildningsprogram för fossilfri energi med inriktning kärnkraft	Linda Byman
2024-09-27		Sverigedemokraterna	Regionledningskontoret
RJL 2024/3331		Motion - Utbildningsprogram för fossilfri energi med inriktning kärnkraft	MOTION

2024-09-25

§ 116**Kurser och konferenser****Beslut**

Presidiet beslutar om deltagande vid följande kurser och konferenser:

- OFI-Offentligägda folkhögskolors intresseorganisation anordnar styrelsekurs för folkhögskolestyrelser den 24 oktober i Stockholm. OFI- Höstmöte den 25 oktober.
Presidiet beslutar att Aneth Amundsen (S) ges möjlighet att delta båda dagarna.
- SKR-Sveriges Kommuner och Regioner inbjuder till digital presidiekonferens om folkbildningsutredningen den 26 september.
Presidiet beslutar att presidiet ges möjlighet att delta.
- Länsstyrelsen i Jönköping anordnar introduktionskurs i jämställdhetsintegrering den 13 november och 6 december i Jönköping.
Presidiet beslutar att avstå från deltagande.
- Energikontoret Nora Småland anordnar plusenergiforum den 22 november på Elmia i Jönköping.
Presidiet beslutar att presidiet ges möjlighet at delta.
- SKR – Sveriges kommuner och regioner, Besöksnäring i förändring den 3 december i Stockholm.
Ordföranden Kerstin Hammar (M) deltar.

Beslutet skickas till

Nämnd för arbetsmarknad, näringsliv och attraktivitet

OFFENTLIGÄGDA
FOLKHÖGSKOLORS
INTRESSEORGANISATION

OFI inbjuder till
Styrelsekurs för folkhögskolestyrelser
24 oktober 2024 i Stockholm

Denna inbjudan riktar sig till politiker som genom styrelseuppdrag har ansvar för folkhögskola/or inom SKR-familjen. Både nyvalda ledamöter och erfarna är välkomna, då vi kommer att blanda baskunskaper med aktualiteter och framtidsdiskussioner.

Programmet kommer att vara fyllt till brädden, men ger även plats för erfarenhetsutbyte i riklig mängd. Vi har lagt dagen i anslutning till OFI:s Höstmöte som sker 25 oktober.

Vi har förlagt kursen på Sveriges folkhögskolors kansli på Magnus Ladulåsgatan 63A i Stockholm. (T-bana: Medborgarplatsen, Pendeltåg: Södra Station)

Smakprov ur programmet:

Att arbeta i en Folkhögskolestyrelse

Vad gör folkhögskola och folkbildning unikt - Folkbildningens själ

Hur är vi organiserade

Besök och info från bla Folkbildningsrådet, FSO (Folkhögskolornas Serviceorganisation), SKR, RIO (Rörelsefolkhögskolornas intresseorganisation)

Slutgiltigt program kommer att sändas ut i god tid före kursen.

Beräknad kursstart klockan 09.30 den 24/10 och avslutas med gemensam middag, där OFI:s styrelse också ansluter.

Glöm inte att också anmäla ev. deltagande på vårt Höstmöte 25/10. Se separat utskick.

Kurs-/konferensavgift: 950 kronor per deltagare, då ingår förutom utbildning, material konferens-fika och gemensam middag. Boende och resor bokas och betalas av den sändande huvudmannen, likaså eventuella ersättningar för förlorad arbetsförtjänst eller dylikt.

Anmälan: Klicka på länken nedan senast 18 oktober

<https://ui.ungpd.com/Surveys/dc0fbe5a-d133-482a-8873-5300aa014c78>

Antal platser som finns tillgängliga är ca 20, vi förbehåller oss rätten att begränsa antal deltagare från en och samma styrelse om fler anmäler att de vill delta på kursen. Anmälan är bindande och kommer att debiteras respektive huvudman.

Tips på logi:

Vårt hotelltips, där vi även äter middag: Hellstens Glashus, Wollmar Yxkullsgatan 13. Rabatterat pris om Du uppger koden: OFI.

Kontakt: reservations@hellsten.se eller telefon: +46 (0)8 460 079 00

Välkomna!

Styrelsen för OFI

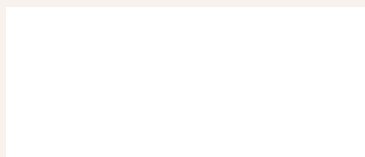
Genom Robert Uitto, vice Ordförande, robert.uitto@regionjh.se, mobil

Sent: 2024-09-13 12:59:02
Subject: VB: FÖR INFORMATION:: Inbjudan till Presidiekonferens om folkbildningsutredningen

Från: SKR Information <information@skr.se>
Skickat: den 13 september 2024 09:01
Till: Region Jönköpings län <regionen@rjl.se>
Ämne: Inbjudan till Presidiekonferens om folkbildningsutredningen

Viktig Information: Detta e-postmeddelande kommer från en avsändare utanför Region Jönköpings län. Klicka aldrig på länkar och öppna aldrig bifogade filer om du är osäker på avsändaren eller innehållet.

Om du misstänker att meddelandet är skadligt, vidarebefordra meddelandet till natfiske@rjl.se

För vidarebefordran till ordförande respektive vice ordförande i nämnd, eller motsvarande, med ansvar för folkbildning i regionerna

Presidiekonferens om folkbildningsutredningen

Datum: 26 september 2024

Tid: 16.00-17.30

Plats: Digitalt

Kostnad: Kostnadsfritt

Sista anmälningdag: 25 september 2024

[Anmäl dig här!](#)

Välkommen till ett möte om Folkbildningsutredningens betänkande
”Bildning, utbildning och delaktighet – folkbildning i en ny tid” (SOU
2024:42)!

Utbildningsdepartementet har skickat betänkandet på remiss till bland annat
SKR, fem regioner, 30 kommuner och ett urval av folkhögskolor. Remissen
ska vara besvarad senast den 9 december 2024. I remissen ligger att
regeringen vill ha synpunkter på förslagen eller materialet i betänkandet.
[Länk till missiv.](#)

Betänkandet innehåller förslag till förändringar i statens styrning av
folkbildningen. SKR bjuder därför in förtroendevalda på regional nivå till
information och samtal om förslagen och deras tänkbara konsekvenser och
effekter för regionerna. Syftet med mötet är att SKR:s medlemmar ska ha
god information om utredningens förslag samt tillfälle att inkomma med
sina synpunkter och frågor till SKR inför förbundets remisshantering. Ett
liknande tillfälle erbjuds kommunala förtroendevalda samt tjänstepersoner i
både kommuner och regioner.

Mötet leds av kultur- och fritidsberedningens ordförande Sandra Lindström
och Gabriela Bosnjakovic, vice ordförande.

**Väl mött,
Beredningen för kultur och fritid
Sveriges Kommuner och Regioner**

Sveriges Kommuner och Regioner
info@skr.se

skr.se

Hornsgatan 20, 118 20 Stockholm

[Avsluta prenumerationen](#)

Introduktionskurs i jämslällldhets- integrering

För ledare i offentlig sektor

Länsstyrelsen i Jönköpings län erbjuder ledare i staten, lärosäten, region och kommun att delta i Jämslällldhetsmyndigheten's grundläggande kurs i jämslällldhetsintegrering. Kursen är uppdelad på två halvdagar; 13 november och 6 december. Under dagarna varvas föreläsningar med samtal och reflektioner i grupp.

Ett framgångsrikt arbete med jämslällldhet kräver att ledningen visar stöd och intresse för frågan, och att de efterfrågar resultat. En aktiv ledning som har kunskap om och förstår vad jämslällldhetsarbetet innebär gör att fler i organisationen kan genomföra det och förstå värdet i det.

Kursen syftar till att höja både din egen kunskapsnivå och kvalitén på jämslällldhetsarbetet. Den är på grundläggande nivå och kräver inga förkunskaper. Du kommer dock att behöva förbereda dig genom att genomgå en kort webbutbildning via [Jämslällldhetsmyndigheten's hemsida](#).

JÄMSTÄLLD

Praktisk information

Datum:

13 november

6 december

Tid:

9.00–12.00 båda tillfällena.

Lunch 12.00–13.00.

Plats:

Quality Hotel Match,
Brånebacken 4, Jönköping

Anmälan:

Anmäl dig [på vår webbplats](#)
senast 24 oktober.

Kostnad

1000 kr exkl. moms. Anmälan
är bindande men platsen kan
överlåtas.

Länsstyrelsen
Jönköpings län

Program

13 november 2024 9.00–12.00

- Vad är jämställdhetsintegrering och vad ska vi uppnå med jämställdhetsintegrering?
- Varför: varför ska vi jämställdhetsintegrera och varför uppstår ojämställdhet?
- Hur ska vi arbeta med jämställdhetsintegrering?
- Presentation av hemuppgift

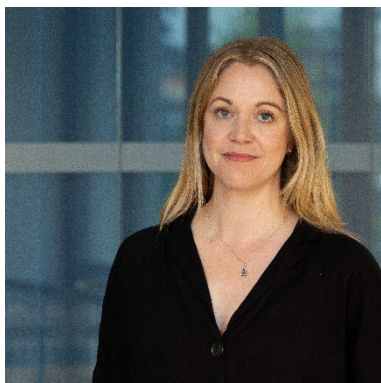
6 december 2024 9.00–12.00

- Genomgång av hemuppgift
- Hur leder och styr vi arbetet? Verktyg för förändringsarbete.
- Ledningens roll i lärande och förändring
- Avslut

Arrangör

Utbildningen genomförs av Länsstyrelsen i Jönköpings län.

Har du frågor om utbildningen? Kontakta oss:

Josefin Andersson, särskilt sakkunnig i Jämställdhet

Josefin har tolv års erfarenhet av att arbeta med jämställdhet och jämställdhetsintegrering inom statlig verksamhet.

josefin.f.andersson@lansstyrelsen.se

Charlotte German, särskilt sakkunnig i Jämställdhet

Charlotte har över fyra års erfarenhet av att arbeta med jämställdhetsintegrering inom internationellt arbete och statlig verksamhet.

charlotte.german@lansstyrelsen.se

Länsstyrelsen
Jönköpings län

Sent: 2024-09-19 08:14:19
Subject: VPlusenergiforum

Ämne: Plusenergiforum - Konferens som är intressant för TIM och ANA

Den 22 november bjuder sektionen för Energi och samhällsbyggande genom Energikontor Norra Småland in till en halvdagskonferens på Elmia med tema Framtidens energisystem.

Det bjuds på föreläsningar, panelsamtal, innovationer för framtidens energisystem. Jonas Birgersson, internetpionjären och entreprenören kommer ge en inspirerande föreläsning om hur framtiden energisystem kan se ut och hur vi tar oss dit. Efter det kommer ett helt gäng företag och organisationer berätta om sina innovativa lösningar för framtidens energisystem. Det blir lösningar för bland annat spillvärme, V2X, flexmarknader, jämlikhet i energisystemet och solceller med livsmedelsproduktion. Innan lunch avslutar vi förmiddagen med ett panelsamtal som kommer diskutera hur framtidens energisystem kan komma att se ut och vad som kommer att bli viktigt.

I panelen hittar du Jonas Birgersson, Efwa Nilsson (Energiföretagen), representant Svenska Kraftnät och Natalia Jones (Energikontor Norra Småland).

Anmälan är öppen till den 12 november, men det är begränsat antal platser så vänta inte!
Varmt välkomna och hoppas vi ses där!

Mer information och anmälan: <https://www.rjl.se/energikontoret/plusenergiforum-2024/>

OFFENTLIGÄGDA
FOLKHÖGSKOLORS
INTRESSEORGANISATION

Inbjudan till OFI:s höstmöte fredag den 25 oktober 2024

Du är varmt välkommen till OFI:s höstmöte fredagen den 25 oktober!

Du anmäler dig på länken nedan:

[Anmälan OFI:s höstmöte 25 oktober 2024 \(ungpd.com\)](https://ungpd.com)

Datum: 25 oktober 2024

Tid: kl.09.00-16.00

Plats: IOGT-NTO-gården i Klara, Klara Södra Kyrkogata 20,

T-bana: T-centralen/Centralstationen, Pendeltåg: Stockholm City

Program

På förmiddagen har vi bjudit in Johan von Essen som är professor i livsåskådningsvetenskap med inriktning civilsamhällesstudier vid Marie Cederschiöld högskola. Han forskar om ideellt arbete, folkbildning, samhällssyn och frågor kring svensk folkbildning. Han kommer att föreläsa om folkbildningens och folkhögskolornas betydelse i lokalsamhället och på landsbygden. Läs mer om honom på länken nedan.

[Johan von Essen - Marie Cederschiöld högskola \(mchs.se\)](https://mchs.se)

På eftermiddagen får vi träffa den nya generalsekreteraren på Folkbildningsrådet, Anna-Karin Lindblom. Läs mer om Anna-Karin på länkarna nedan.

[Fem frågor till Anna-Karin Lindblom - Folkbildningsrådet \(folkbildningsradet.se\)](https://folkbildningsradet.se)

[Anna-Karin Lindblom blir ny generalsekreterare för Folkbildningsrådet - Folkbildningsrådet \(folkbildningsradet.se\)](https://folkbildningsradet.se)

Självklart kommer det också att ges tid för samtal och diskussioner om folkbildningsutredningen, översynen av statsbidragsvillkoren för folkhögskola och om hur vi tillsammans kan bli starkare i arbetet med att synliggöra folkhögskolornas viktiga bidrag till individer, till lokalsamhället och till samhället på nationell nivå. Programmet i övrigt kommer vi att återkomma till men anmäl din medverkan redan nu på länken nedan, senast 14 oktober.

[Anmälan OFI:s höstmöte 25 oktober 2024 \(ungpd.com\)](https://ungpd.com)

Hoppas att vi ses!

Annica Wallenborg Flynn, Thomas Nilsson och Robert Uitto

2024-09-25

§ 96**Fråga angående nyföretagarcentrum****Beslut**

Presidiet föreslår

- Att frågan kommer att besvaras på nämndsammanträdet, och noterar att diskussion med nyföretagarcentrum pågår.

Sammanfattning

Per Danielsson (KD) har ställt följande fråga:

Nyföretagarcentrum finns i Jönköping och Vetlanda. Hur mycket stöd från Regionen har detta arbete fått? Ska stödet tas bort? När kommer stödet tas bort och varför? Nyföretagande är ju prioriterat. Kommer detta arbete få stöd på annat sätt av Regionen framöver?

Beslutet skickas till

Nämnd för arbetsmarknad, näringsliv och attraktivitet

2024-09-04

§ 102**Fråga angående nyföretagarcentrum**

Per Danielsson (KD) har ställt följande fråga:

Nyföretagarcentrum finns i Jönköping och Vetlanda. Hur mycket stöd från Regionen har detta arbete fått? Ska stödet tas bort? När kommer stödet tas bort och varför? Nyföretagande är ju prioriterat. Kommer detta arbete få stöd på annat sätt av Regionen framöver?

Ordföranden meddelar att man arbetar med frågan angående nyföretagarcentrum och återkommer med ett svar vid nästkommande nämndsammanträde.

2024-09-04

FRÅGA - Till ordföranden nämnd för arbetsmarknad, näringsliv och attraktivitet

Nyföretagarcentrum finns i Jönköping och Vetlanda. Hur mycket stöd från Regionen har detta arbete fått? Ska stödet tas bort? När kommer stödet tas bort och varför? Nyföretagande är ju prioriterat. Kommer detta arbete få stöd på annat sätt av Regionen framöver?

Per Danielsson och KD i ANA-nämnden.

2024-09-25

§ 97**Fråga angående samarbetsavtal****Beslut**

Presidiet föreslår

- Att frågan kommer att besvaras på nämndsammanträdet.

Sammanfattning

Olle Moln Teike (SD) har för Sverigedemokraterna ställt följande fråga:
Angående samarbetsavtal mellan Region Jönköpings län och Jönköpings kommun.

Biljetter till konserthuset Spira finnas nu tillgängliga att låna (2 st per person) på tre bibliotek i Jönköpings kommun.

Med anledning av detta önskar vi ställa följande frågor:

1. *Hur är samarbetsavtalet utformat?*
2. *Vilka regioninvånare kommer detta avtal till dels?*
3. *Vad är syftet med projektet?*

Beslutet skickas till

Nämnd för arbetsmarknad, näringsliv och attraktivitet

2024-09-04

§ 103**Fråga angående samarbetsavtal**

Olle Moln Teike (SD) har för Sverigedemokraterna ställt följande fråga:

Angående samarbetsavtal mellan Region Jönköpings län och Jönköpings kommun.

Biljetter till konserthuset Spira finnas nu tillgängliga att låna (2 st per person) på tre bibliotek i Jönköpings kommun.

Med anledning av detta önskar vi ställa följande frågor:

- 1. Hur är samarbetsavtalet utformat?*
- 2. Vilka regioninvånare kommer detta avtal till dels?*
- 3. Vad är syftet med projektet?*

Frågan besvaras vid nästkommande nämndsammanträde.

Fråga | till ordförande i nämnden för Arbetsmarknad- Näringsliv och Attraktivitet Kerstin Hammar (M), Region Jönköpings län

Samarbetsavtal, Region Jönköpings län och Jönköpings kommun.

Biljetter till konserthuset Spira finnas nu tillgängliga att låna (2 st per person) på tre bibliotek i Jönköpings kommun.

Med anledning av detta önskar vi ställa följande frågor,

Frågeställning

1. Hur är samarbetsavtalet utformat?
2. Vilka regioninvånare kommer detta avtal till dels?
3. Vad är syftet med projektet?

För Sverigedemokraterna,

Olle Moln Teike, ledamot ANA

2024-09-25

§ 102**Delårsrapport 2, 2024 - verksamhetsområde för Nämnd
arbetsmarknad, näringsliv och attraktivitet**

Diarienummer: RJL 2024/30

Beslut

Presidiet

- Läger informationen till handlingarna.

Sammanfattning

Anna Gun Grännö informerar om delårsrapport 2, 2024 för
verksamhetsområde för nämnd arbetsmarknad, näringsliv och attraktivitet.

Beslutsunderlag

- Delårsrapport 2, 2024 Regional utveckling - regionledning
- Delårsrapport 2, 2024 Regional utveckling - utbildning och kultur

Beslutet skickas till

Nämnd för arbetsmarknad, näringsliv och attraktivitet

Delårsrapport 2

Tertial 2 2024

RG Regional utveckling (regionledning)

Dnr RJL 2024/30 och RJL 2024/31
Karin Hermansson, Regional utvecklingsdirektör
RG Regional utveckling (regionledning)
Region Jönköpings län, Box 1024, 551 11 Jönköping
© Region Jönköpings län, www.rjl.se

Innehållsförteckning

Medborgare och kund	4
Strategiska mål: Bästa plats att växa upp, leva, verka och åldras på.....	4
Process och produktion.....	8
Strategiska mål: Enklare vardag för invånare och medarbetare.....	8
Strategiska mål: Bästa möjliga kvalitet	10
Lärande och förnyelse	14
Strategiska mål: Bäst på att förbättra och förnya.....	14
Strategiska mål: Långsiktigt hållbar och innovativ tillväxtregion	14
Ekonomi.....	19
Strategiska mål: God och hållbar hushållning	19

Medborgare och kund

Strategiska mål: Bästa plats att växa upp, leva, verka och åldras på

Framgångsfaktorer: Nöjda kunder och intressenter

Uppdrag: Se över behovet av mer direkttrafik för arbetspendling till större arbetsplatser.

Aktiviteter	Analys
Se över behov av mer direkttrafik.	I februari presenterades utredningsresultatet i nämnden för trafik, infrastruktur och miljö. Utredningen visar att det finns relativt få större arbetsställen i länet, vilket innebär låg potential för utvecklad direkttrafik men dock potential för att bilda nya stråk för kollektivtrafik. Störst potential för nya stråk mellan större arbetsställen finns sannolikt i och strax utanför Jönköping (Ljungarums industriområde och Torsvik). Här krävs direktlinjer utan byten för att konkurrera med bilen. Det finns potential att jobba vidare med resultatet i samarbete med Jönköpings Länstrafik för att utveckla nya linjedragningar och kollektivtrafiksatsningar.

Framgångsfaktorer: God och jämlik hälsa

Uppdrag: RUS - Främja god hälsa och bättre livskvalitet för länets invånare.

Aktiviteter	Analys
Uppdraget är väldigt övergripande och svaras på genom ett antal andra uppdrag inom både regional utveckling och folkhälsa sjukvård.	Försenad - förslag på inriktning under arbete.

Uppdrag: RUS - Ge människor möjlighet att påverka sin livssituation.

Aktiviteter	Analys
Uppdraget är väldigt övergripande och svaras på genom ett antal andra uppdrag inom både regional utveckling och folkhälsa sjukvård.	Försenad - förslag på inriktning under arbete.

Framgångsfaktorer: Ett demokratiskt och jämställt samhälle

Uppdrag: Bidra till arbetet med att minska oskäliga skillnader i samhället som beror på kön, sexuell läggning eller etniskt ursprung.

Aktiviteter	Analys
Mobilisera och stötta insatser för ökad jämställdhet.	Region Jönköpings län stöttar flera initiativ inom jämställdhetsområdet i länet, bland annat tillsammans med Länsstyrelsen via den gemensamma samverkans- och kommunikationsplattformen JÄJ! (jajkpg.se). En gemensam ansats har gjorts i kommundirektörnätverket där uppdatering av CEMR-deklarationen har föranlett ett arbete där Region Jönköpings län och länets kommuner kan arbeta tillsammans

Aktiviteter	Analys
	för att implementera både deklarationen samt länets jämställdhetsstrategi. EU:s strukturfonder skapar goda möjligheter att bidra till ökad jämställdhet. Region Jönköpings län medfinansierar flera pågående projekt. Socialfondsprojektet Räkna med oss och regionalfondsprojektet Logistikutveckling i Jönköpingsregionen är exempel på detta.

Uppdrag: Arbeta för att fler företag ägs av kvinnor eller där VD:n är en kvinna samt fler kvinnor i bolagsstyrelser.

Aktiviteter	Analys
Stödja insatser i dialog med företagsfrämjande systemet.	Ett projekt med stöd från Vinnova har startats där samverkan med företagsfrämjande aktörer inom i länet för att boosta innovationskraften har inletts. Målet med den samverkansplattformen är att främja samarbete för att skapa synergier och koordinera insatser i regionen med en strävan efter att initiera, etablera och koordinera olika insatser för att främja näringslivet över tid.
Länets ledande unga kvinna.	En aktivitet i led att lyfta vikten av näringslivets jämställdhetsarbete inom länet. Årets unga ledande kvinna, samt Årets styrelsetalang och Årets unga ägande kvinna utsågs i mars och fick stort utrymme i media.

Framgångsfaktorer: Tillgänglig säker och hållbar infrastruktur

Uppdrag: Utveckla metoder och arbetsformer för, samt att genomföra cykelfrämjande åtgärder. Genomförandet ska också följas upp i ett årligt cykelbokslut.

Aktiviteter	Analys
Genomföra aktiviteterna inom ramen för arbetet med cykelstrategin.	Genomförandet av den regionala cykelstrategin utförs inom ramen för projektet <i>Regional cykelsatsning 2022-2024</i> . Exempel på aktiviteter är arrangemang för det regionala cykelnätverket, deltagande i Svenska cykelstäders regionarbetsgrupp, förberedelser för cykelbokslutet som ska presenteras i oktober 2024 samt planering för hur arbetet med cykelstrategin genomförs efter projektavslut.
Årligt cykelbokslut.	Regionens första cykelbokslut planeras färdigställas i oktober då statistiken som cykelbokslutet vilar på släpar efter både nationellt och i länet. Under perioden har det samlats in regional statistik från samtliga kommuner i länet via samtal och enkäter. En kommunikationsplan har tagits fram för att identifiera intressenter samt målgrupper. En extern reklambyrå har fått i uppdrag att ta fram det grafiska uttrycket för cykelbokslutet. Vissa viktiga indikatorer som visar på cykelns utveckling i länet har visat sig vara en utmaning.

Uppdrag: Genomför en kartläggning och potentialstudie för regionala flygplatser.

Aktiviteter	Analys
Genomföra kartläggning och potentialstudie för Jönköpings flygplats.	Arbetet med potentialstudien fortskrider efter den inriktning som pekades ut under våren och där den första delen är klar.

Uppdrag: Ta fram nödvändiga beslutsprocesser och studier inför kommande planeringsomgång för infrastrukturen.

Aktiviteter	Analys
Genomföra studier och förberedande arbete inom ramen för utveckling av funktionella samband.	Ett kunskapsunderlag kring funktionella samband med inriktning transporter har färdigställts och presenterats för bland annat nämnden för trafik, infrastruktur och miljö. Underlaget ger ett rumsligt perspektiv på framtida uppdateringar av styrande strategier såsom Trafikförsörjningsprogrammet och den Regionala utvecklingsstrategin. Kunskapsunderlaget har väckt stort intresse både från politik och tjänstepersoner men även hos andra aktörer utanför organisationen. Under tertialet har ett antal fördjupande informationsinsatser genomförts samtidigt som underlaget finns tillgängligt för alla via Region Jönköpings läns informationskanaler.

Uppdrag: Delta aktivt och drivande i arbetet för nya stambanor.

Aktiviteter	Analys
Genomföra aktiva påverkans- och förberedande insatser inom ramen för projektet nya stambanor.	Projektet står inför en viktig avgörande fas när regeringens infrastrukturproposition presenteras i september/oktober. Den inriktning som regeringen pekar ut kommer att ha stark påverkan på hur insatserna utformas för att nå projektets mål. Perioden mellan dess att regeringens proposition är presenterad och att riksdagen fattat beslut är avgörande för påverkan. Det rör sig dels om kommunikation med partierna i riksdagen som har att fatta beslut om propositionen men även om att försöka bearbeta innehållet i det uppdrag om åtgärdsplanering som regeringen sannolikt beslutar om kring årsskiftet, så snart riksdagen har givit regeringen mandat genom behandlingen av infrastrukturpropositionen.

Uppdrag: I samverkan kartlägga energiförsörjningsbehoven nu och framgent.

Aktiviteter	Analys
Genomföra arbetet med effektprognoser.	Region Jönköpings län har aktivt bidragit i upphandlingsarbetet tillsammans med de andra regionerna inom Regionsamverkan Sydsverige (RSS). Effektprognoserna förväntas bli klara till hösten 2024. Visat intresse för prognoserna finns från länets energibolag och Länsstyrelsen. Det finns kopplingar till arbetet inom andra satsningar inom energiförsörjning och samhällsutveckling såsom projektet EFFEKT.

Uppdrag: Beskriva de funktionella sambanden i länet med särskilt fokus på transporter och transportinfrastruktur.

Aktiviteter	Analys
Genomföra ett slutseminarium med utgångspunkt i arbetet som gjorts under 2023 samt presentera förslag på hur arbetet ska fortsätta.	Slutseminariet genomfördes i mars med både interna och externa deltagare. Funktionella samband utgör nu ett nytt kunskapsunderlag om länet. Arbetet kan utvecklas löpande och kommer att användas som kunskapsunderlag exempelvis i revideringen och framtagande av strategiska dokument.

Process och produktion

Strategiska mål: Enklare vardag för invånare och medarbetare

Framgångsfaktorer: Utveckling av arbetssätt och digitala tjänster

Uppdrag: Leda arbetet med och konkretisera planen för att nå målet att bli bäst i Sverige på digitala vårdtjänster och stödsystem

Aktiviteter	Analys
Stödja enheter och kollegor i arbetet med verksamhetsutveckling genom digitalisering.	Arbetsmöten och workshops har genomförts med Region Jönköpings läns skolverksamheter. Arbetet har mynnat ut i konkreta planer för verksamhetsutveckling som påbörjas i höst.
Utveckla processen för digitalisering inom verksamheterna och nyttohemtagningen.	I samverkan inom verksamhetsområdets IT-styrgrupp har arbetet påbörjats för att utveckla processerna och prioritera digitaliseringsåtgärder.

Uppdrag: Utveckla formerna för att skapa en effektiv, hållbar och innovativ välfärd inom arbetet för digitaliseringsstrategin.

Aktiviteter	Analys
Fortsätta arbetet med att sätta upp en kunskapsplattform som skall inspirera och förse länets aktörer med relevant forskningsbaserad kunskap. Bidra till att vidareutveckla den interna digitaliseringsutvecklingen inom Region Jönköpings län.	Arbetet med innehållet i kunskapsplattformen pågår kontinuerligt liksom det interna arbetet med digital utveckling.

Uppdrag: RUS - Inspirera till att öka den digitala kompetensen hos länets organisationer och näringar.

Aktiviteter	Analys
Kunskapsspridning digitaliseringsutveckling.	Region Jönköpings län arbetar brett med kunskapsspridning. Både offentlig och privat sektor har varit involverade i projekt och workshops som har genomförts under första halvåret. Samverkan sker även inom Småland och Öarna gällande projekt om öppen data.
Öppna data inom Småland och Öarna.	Första steget i projektet Öppen data är genomfört, vilket var att kartlägga prioriterad data som näringslivet behöver i arbetet med verksamhetsutveckling.

Uppdrag: RUS - Arbeta för fler högteknologiska tillverkningsföretag och kunskapsintensiva tjänsteföretag.

Aktiviteter	Analys
Affärsutvecklings- och konsultcheckar samt	Region Jönköpings län beviljar i samverkan med Almi checkar och verifieringsmedel till små och medelstora

Aktiviteter	Analys
verifieringsmedel.	företag. Under perioden kan särskilt nämnas att möjligheterna har stärkt genom finansiering från Europeiska regionala utvecklingsfonden. Checkarna kommer att bidra till omställningsförmåga i små och medelstora företag.

Framgångsfaktorer: Samverkan med andra aktörer

Uppdrag: Delta i arbetet med hållbar utveckling i Sydsverige till förmån för hela landet genom att samverka inom ramen för Regionsamverkan Syd (RSS).

Aktiviteter	Analys
Samordningsuppdrag för utskott och arbetsgrupp regional utveckling inom RSS.	Region Jönköpings län innehar samordningsuppdraget för utskott och arbetsgrupp för regional utveckling inom Regionsamverkan Sydsverige. Under perioden har fokus bland annat legat på att se över samverkan inom kompetensförsörjning och att initiera arbete med effektprognoser.
Samordning av RSS-arbetet inom Region Jönköpings län.	Under juni månad genomfördes ett möte för förtroendevalda och tjänstepersoner med uppdrag inom Regionsamverkan Sydsverige med syfte att förstärka arbetet på hemmaplan. Liknande möten kommer att planeras löpande. Under perioden var Region Jönköpings län genom sin arena i Almedalen värd för Regionsamverkan Sydsveriges gemensamma seminarium kring den regionala nivåns betydelse och roll.

Uppdrag: Ökad samverkan med kommuner och andra aktörer som hanterar bredbandsutbyggnaden.

Aktiviteter	Analys
Informera om det statliga bredbandstödet till berörda samt i samverkan och dialog identifiera flaskhalsar och utmaningar.	Under tertialet har information om Post- och telestyrelsens stöd kommunicerats till berörda parter i Jönköpings län. Under året planeras tre nätverksträffar, varav två är genomförda. Dialog hålls om prioriteringsgrunderna för stödet, samarbetsmöjligheter och en statusutvärdering av rollen Bredbandskoordinator.

Uppdrag: RUS - Stärka och utveckla samt tydliggöra formerna för samverkan med civilsamhället.

Aktiviteter	Analys
Inriktning behöver tydliggöras	Försenad - Förslag på inriktning under arbete.

Uppdrag: RUS - Skapa förutsättningar för samarbeten mellan privata och offentliga aktörer.

Aktiviteter	Analys
Arbeta för samarbete mellan privata och offentliga aktörer.	Region Jönköpings län möter näringslivet genom branschorganisationer, företagarföreningar och det företagsfrämjande systemet. Under perioden har arbetet med Key stone utvecklats vilket ger länet möjlighet att stärka

Aktiviteter	Analys
	kapaciteten för att det offentliga systemet ska stödja och samverka med näringslivet. Ett annat exempel som kan nämnas är arbetet inom livsmedelsstrategin där samverkan sker mellan Region Jönköpings län, Länsstyrelsen, Lantbrukarnas Riksförbund (LRF) och ett näringslivskluster.

Uppdrag: Identifiera lösningar för att öka takten i utbyggnad av bredband i länet.

Aktiviteter	Analys
Utifrån genomförda analyser föreslå nya lösningar för att öka takten i utbyggnaden.	En utredning av förutsättningar för Region Jönköpings län att bidra redovisades i regionstyrelsen i december 2023. Utifrån denna har dialog förts i samtliga partier och gemensamt i gruppleddarmöte. Ett nästa steg kan vara att diskutera frågan tillsammans med länets kommuner för att skapa en gemensam strategi för länet. I uppdraget som regional bredbandskoordinator genomför Regionen under 2024 nätverksträffar med kommunerna. Vid nästkommande träff ligger fokus på samarbete. En utvärdering av rollen Regional Bredbandskoordinator pågår också.

Strategiska mål: Bästa möjliga kvalitet

Framgångsfaktorer: Ändamålsenliga, resurseffektiva och hållbara processer

Uppdrag: Främja en hållbar livsmedelsproduktion.

Aktiviteter	Analys
Fortsatt arbete med den regionala livsmedelsstrategins handlingsplaner.	Aktiviteter inom strategins alla fokusområden har genomförts tillsammans med Länsstyrelsen och Lantbrukarnas Riksförbund. Planering, avstämningar och utvärderingar sker i samråd med dessa parter samt med andra aktörer inom klustret "Nära till bra mat".

Uppdrag: Främja en ökad självförsörjningsgrad för livsmedel.

Aktiviteter	Analys
Genom arbetet i livsmedelsstrategin främja självförsörjningsgraden av livsmedel i länet.	En förstudieansökan om en innovativ samverkansmodell för ett mer robust och resilient livsmedelssystem är inskickad till Tillväxtverket. Förstudien kommer att ge förutsättningar och uppmuntra kommunerna i det fortsatta arbetet med att ta fram beredskapsplaner för tryggad produktion och försörjning av livsmedel i länet.

Uppdrag: Minska klimatpåverkan från våra tjänsteresor

Aktiviteter	Analys
Stimulera resfria möten, samåkning och användning av poolbilar.	Regional utveckling (avdelningen) har hög tillämpning av resfria möten. En arbetsgrupp har identifierat att förutsättningarna för bra hybridmöten bör utvecklas vidare. En kampanj har genomförts på avdelningen för att öka användandet av de fyra poolcyklar som finns tillgängliga för tjänsteresor. Kampanjen stimulerar även arbetspendling på

Aktiviteter	Analys
	cykel och att använda Jönköpings Länstrafiks nya företagsapp för tjänsteresor med kollektivtrafiken.

Uppdrag: Genom den framtagna koldioxidbudgeten kommunicera och skapa medvetenhet för ökad takt i klimatomställningen.

Aktiviteter	Analys
Att utifrån länets koldioxidbudget och i nära samverkan med länets aktörer driva på arbetet med att tydliggöra hur mycket utsläppen måste minska per år.	Klimatrådets nya samverkansplattform har nu koldioxidbudgeten som utgångspunkt för sitt fortsatta arbete. Även den beredning som sker av regionala utvecklingsprojekt i det regionala utvecklingsuppdraget omfattar fokus på minskade koldioxidutsläpp. Region Jönköpings län driver även samverkan och genomförande genom flera pågående projekt, uppdrag och kommunikationsinsatser, där bland annat seminarier på regionens Almedalsarena genomförts.
I samverkan identifiera relevanta åtgärder i flera sektorer för att bidra till länets koldioxidminskning.	Aktiviteten genomförs genom att Region Jönköpings län deltar i uppdateringen av länets Klimat och energistrategi hösten 2024.

Uppdrag: Fortsätta med pilotprojekt för anropsstyrd linjelagd trafik.

Aktiviteter	Analys
Fortsätta med pilotprojekt för linjelagd trafik.	Linjelagd anropsstyrd trafik är till vissa delar ett nytt trafikslag. Ett mellanting av anropsstyrd närtrafik och linjelagd trafik. Resultatet presenterades för nämnden för trafik, infrastruktur och miljö i februari. Vidare beredning i nämnden om linjelagd trafik ska prövas för att klargöra behov samt syfte och kostnadsaspekter. Kommande analysmaterial (funktionella samband, resvaneundersökningar och arbetet med bytespunkter) kan eventuellt användas för att veta var och om potential finns.

Uppdrag: Insatser för att stimulera livsmedelsproduktionen, innovationer och möjligheten att göra affärer för gröna näringar.

Aktiviteter	Analys
Genomföra prioriterade aktiviteter utifrån den regionala livsmedelsstrategins handlingsplaner.	Inom fokusområdet "Attityder" har en dialogträff med fokus på förenklade kontroller anordnats. Konsumentföreläsningar om den hållbara maten har anordnats i Värnamo, Nässjö och Jönköping. Inom området "Göra affärer" har en dryckesträff för restauranger anordnats som bidragit till ökad kunskap hos aktörerna i länet.
Planera och genomföra studiebesök på ekologiska gårdar.	Inom ramen för "Mer ekologiskt i Jönköpings län" har tre studiebesök på ekologiska gårdar genomförts under första halvåret.

Uppdrag: Aktivt driva regionala strategiska utvecklingsfrågor

Aktiviteter	Analys
Inriktning behöver klargöras	Uppdraget beskriver det grundläggande statliga uppdraget som Region Jönköpings län har för regional utveckling.

Aktiviteter	Analys
	Särskilt uppdrag behövs inte.

Uppdrag: Aktivt arbeta med kompetensförsörjningsfrågor i länet

Aktiviteter	Analys
Driva arbetet med det nyligen skapade Kompetensrådet i Jönköpings län.	Kompetensrådet består av aktörer från näringsliv, utbildning, arbetsmarknadens parter och det offentliga. Kompetensrådet är ett övergripande samverkansorgan med syfte att utveckla och öka gemensamma kompetensförsörjningsinsatser som möter länets kompetensförsörjningsutmaningar på kort och lång sikt
Implementera och förankra Region Jönköpings läns kompetensförsörjningsplan.	Under våren har Region Jönköpings län förankrat kompetensförsörjningsplanens innehåll med relevanta aktörer. I april beslutade nämnd för arbetsmarknad, näringsliv och attraktivitet föreslagen plan. Planen tydliggör insatser och prioriteringar för att stärka länets kompetensförsörjningsarbete.

Framgångsfaktorer: Utveckla förmågan att dra nytta av de resurser som EU erbjuder

Uppdrag: Genomföra satsningar och samarbeten för att informera om EU och om EU:s fonder

Aktiviteter	Analys
Information om EU och EU:s fonder med utgångspunkt i den regionala utvecklingsstrategin.	I samtliga projektdialoger, med presumtivt sökande, finns dialogen kopplad till den regionala utvecklingsstrategin. Flera informationstillfällen har genomförts, exempelvis för studieförbund och utbildningsanordnare under maj månad. Planeringsarbete pågår tillsammans med andra regionalt utvecklingsansvariga aktörer i Småland och Öarna för informationstillfällen under hösten. Under kampanjen Europa i min region visades i sociala medier olika EU-finansierade insatser i linje med den regionala utvecklingsstrategin.
Kapacitetsbyggande.	Flera olika insatser för att informera om regionala utvecklingsmedel har ägt rum. Ansökningstrycket är relativt högt och inflödet av relevanta projektidéer är gott.
Genomföra satsningar och samarbeten för att informera om EU och EU:s fonder - Europa Direkt.	Region Jönköpings län har av EU-kommissionen beviljats värdskap för Europa Direkt fram till 2025. Uppdraget innebär att vara en länk mellan invånare och EU:s institutioner och politik. En utgångspunkt för värdskapet och de aktiviteter som genomförs är att visa sambandet mellan EU-frågor och regionala utvecklingsfrågor. Under perioden har Europa Direkt gett rådgivning och svarat på frågor om EU, genomfört evenemang och utbildningar, främjat demokratisk insyn och delaktighet samt bevakat och spridit information. Arbetet har haft stort fokus på EU-valet. Merparten av alla aktiviteter har skett i bred samverkan med andra aktörer för att nå hela länet. Särskilt kan nämnas engagemang i Euroapaforum för Småland Blekinge Halland som genomfördes i Jönköping under maj samt Europaparlamentets turné under maj månad där Region

Aktiviteter	Analys
	Jönköpings län agerade värd.

Uppdrag: Främja och delta i samarbete inom och utanför länet, delta i och utveckla internationell samverkan och samspel, samt delta i de nationella och regionöverskridande samtalen.

Aktiviteter	Analys
Samverka i och utanför länet.	Samverkan är ett av de viktigaste verktygen i det regionala utvecklingsuppdraget. Etablerade strukturer finns och utvecklas kontinuerligt för att främja samverkan inom regionen, mellan regionerna och med den nationella nivån. Under de senaste åren har det internationella arbetet stärkts genom vår samverkan i "Småland Blekinge Halland South Sweden" (SBHSS) med kontor i Bryssel. Ett gemensamt arbete inom smart specialisering har påbörjats. Under det senaste året har samverkan nationellt med övriga regionalt utvecklingsansvariga aktörer stärkts. Under 2024 syns resultat av detta. Bland annat samverkar den regionala nivån i Sverige kring påverkan kopplat till EU:s kommande långtidsbudget. Detta är ett löpande arbete som ingår i det regionala utvecklingsuppdraget.

Uppdrag: Öka medel från EU till Region Jönköpings län

Aktiviteter	Analys
Aktivt arbeta för att få in fler relevanta idéer så att söktrycket hålls högt inom ERUF och ESF.	Mobilisering för projekt inom strukturfonderna pågår ständigt i det regionala utvecklingsarbetet. Europeiska regionala utvecklingsfonden (ERUF) och Europeiska socialfonden (ESF) är viktiga verktyg för att förverkliga initiativ som möter länets utmaningar och behov. Strukturfonderna som verktyg lyfts i möten och nätverk men också genom särskilda informationstillfällen.

Uppdrag: Aktivt ansöka om de medel som finns att disponera inom EU.

Aktiviteter	Analys
Främja initiativ som kan bli aktuella för annan EU-finansiering än ERUF och ESF - samverkan med SBHSS.	Kapacitet utvecklas löpande för att möjliggöra att medel söks från t.ex. EU:s sektorsprogram. Samverkan på flera nivåer är en förutsättning. Under perioden har en ansökan till Kreativa Europa inom litteraturutveckling beviljats. Ett gemensamt projekt genomförs inom Småland Blekinge Halland där regionerna gemensamt gör en internationell utblick med fokus på smart specialisering.

Lärande och förnyelse

Strategiska mål: Bäst på att förbättra och förnya

Framgångsfaktorer: Förbättringskunskap

Uppdrag: Granskning och värdeoptimering av arbetssätt och arbetsuppgifter

Aktiviteter	Analys
Identifiera och fasa ut arbetssätt som inte längre bedöms värdeskapande.	I verksamhetens arbete med Kvalitet som strategi pågår processororientering och kartläggning av processer. Bland annat har finansieringsprocessen kartlagts och nödvändiga förändringar har synliggjorts och delvis påbörjats.
Effekthemtagning - tillvaratagande av möjligheter vid verksamhetsutveckling med stöd av IT-lösningar.	Några olika digitala lösningar har införts inom verksamhetsområdet. Bland annat har en ny lärplattform upphandlats för att tillgodose och effektivisera kontakten mellan skola och elever samt att naturbruksskolorna har gått över till samma bibliotekssystem som används på sjukhusbiblioteken. Ett annat utvecklingsarbete pågår också för att ta fram ett budget- och prognosverktyg för Smålands Musik och teaters arbete med olika produktioner. Verksamheten arbetar även med att utveckla processen för att kunna prioritera mellan digitaliseringssatsningar utifrån ett effekt- och nyttoperspektiv.

Uppdrag: Inom ANA:s område identifiera och arbeta med förbättringsområden.

Aktiviteter	Analys
Inriktning behöver klargöras	Försenad - Förslag på inriktning är under arbete.

Strategiska mål: Långsiktigt hållbar och innovativ tillväxtregion

Framgångsfaktorer: Innovationsstödjande arbete

Uppdrag: RUS - Attrahera företagsetableringar eller finansiella investeringar i regionen samt verka för att företag stannar kvar i länet.

Aktiviteter	Analys
Plattform för företagsetableringar och finansiella investeringar.	En diskussion har förts med länets kommuner, både med tjänstepersoner kopplat till näringslivsutveckling samt med politiska ledningarna i samband med kommunbesök. Ett gemensamt angreppssätt och ökad samverkan genom en gemensam plattform håller på att arbetas fram.

Uppdrag: RUS – Satsningar i linje med den smarta specialiseringsstrategin för ett mer hållbart, diversifierat och kunskapsintensivt näringsliv.

Aktiviteter	Analys
Kapacitetshöjande insatser för smart specialisering.	Arbetet med samverkan inom Småland och Öarna för gemensam smart specialisering har påbörjats. Arbetet skapar

Aktiviteter	Analys
	långsiktiga möjligheter, bygger storlek och kraftsamling runt prioriterade styrkeområde, vilket är en förutsättning för att länet ska vara konkurrenskraftigt inom EU över tid.

Uppdrag: RUS - En utvecklad och stärkt besöksnäring i länet med fler affärsdrivna företag och en högre affärsmässighet hos befintliga aktörer.

Aktiviteter	Analys
Stöd Smålands turism - besöksnäringstrategin.	Både Smålands turism och Region Jönköpings län har uppdrag kopplat till den nya besöksnäringstrategin. Arbete med gemensam handlingsplan har påbörjats.

Uppdrag: RUS - En högre hållbar nyttjandegrad av befintliga små och stora besöksmål i länet.

Aktiviteter	Analys
Kartläggning utbud besöksnäring.	Arbetet har ej påbörjats men kommer att vara en del av handlingsplanen som ska tas fram under hösten.

Uppdrag: RUS – Utveckla arbetet med landsbygdsutveckling inom Region Jönköpings län.

Aktiviteter	Analys
Regionala serviceprogrammet.	Aktiviteter inom det regionala serviceprogrammet genomförs och personliga besök hos butikerna på landsbygden uppskattas och ger värdefull kunskap som kommer till nytta i planerade utvecklingsinsatser.
Kartläggning finansiering.	Ansökan för platsutvecklingsprojektet är beviljad av ERUF och planeringen för genomförandet tillsammans med projektaktörerna har påbörjats. Projektet kommer bidra till stärkt forskning och innovation för platsutveckling i länet.

Uppdrag: RUS - Den smarta specialiseringsstrategin ska ligga till grund för arbetet med att stödja näringslivets hållbara tillväxt.

Aktiviteter	Analys
Implementering strategi för smart specialisering.	Plattformen för smart specialisering inom Småland och Öarna är igång från och med april i år. Fem samordningsaktörer är utsedda. Samordningsaktörerna har ansvar för att skapa utvecklingsagendor inom respektive område. Till detta har också ett europeiskt perspektiv lagts till för att stärka aktörernas förmåga att samverka i en europeisk kontext.

Uppdrag: RUS - Den smarta specialiseringsstrategin tar sin utgångspunkt i länets utvecklingsmöjligheter och ger innovation i ett tvärsektoriellt perspektiv.

Aktiviteter	Analys
Implementera strategin för smart specialisering i samverkan med Småland och	Samtal med aktörerna som ansvarar för de fem fokusområdena inom Småland och Öarna pågår och

Aktiviteter	Analys
Öarna kopplat till ett långsiktigt strategiskt arbete runt våra fem fokusområden.	strukturer för framtagande av kommande utvecklingsagendor är prioriterat. Utvecklingsagendor kommer att tydliggöra riktningen för varje fokusområde de närmsta åren och skapa gemensam kraft över hela det geografiska området som ingår i arbetet.

Framgångsfaktorer: Arbeta proaktivt med omvärldsanalys

Uppdrag: Ta fram ett ramverk för uppföljning och analys för grön omställning kopplat till den regionala utvecklingsstrategin.

Aktiviteter	Analys
Kartläggning av underlag.	Analys om energisituationen i länet sker inom projekten EFFEKT och Effektprognoiser och i samverkan med Länsstyrelsen. Analyser inom transportområdet och vilka åtgärder som behövs inom hållbart resande saknas men skulle kunna vara del av andra uppdrag. Som samlad aktivitet på Regional utveckling behövs mer samordning.

Uppdrag: Region Jönköpings län ska utarbeta verktyg för uppföljning och utvärdering med fokus på de regionala utvecklingsåtgärderna effekter i länet på en aggregerad nivå.

Aktiviteter	Analys
Utveckla indikatorer för det regionala utvecklingsarbetet samt struktur för uppföljning.	Att mäta och följa upp regionalt utvecklingsarbete är en utmaning som delas med andra regioner och offentliga organisationer. Lärande och erfarenhetsutbyte sker bland annat genom medlemskapet i Reglab. På indikatornivå följs arbetet upp t.ex. i finansieringssatsningar kopplade till EU:s strukturfonder. Projekt följs också upp genom ett nyligen infört arbete med klassificeringar. Länet utveckling på samhällsnivå följs upp genom t.ex. siffror med koppling till arbetsmarknad och näringsliv.

Uppdrag: Region Jönköpings län ska utveckla analys- och prognosarbetet för att säkerställa utgångspunkterna för det regionala utvecklingsarbetet.

Aktiviteter	Analys
Utveckla metodik för att följa länets utveckling.	Behovet av att följa länets utveckling finns inom olika områden. Löpande uppföljning görs inom t.ex. arbetsmarknad, befolkning, varslade och konkurser, nystartade företag, gästnätter och bredbandstillgång. Genom olika satsningar inom särskilda områden tas också kunskapsunderlag fram. Särskilt kan nämnas kunskapsunderlag för funktionella samband och effektprognoiser. Under året genomförs ett arbete tillsammans med Jönköping University med särskilt fokus på innovationskraft, förnyelse och omställningsförmåga i den struktur med små- och medelstora företag som finns i länet. För detta arbete finns jämförelsestudier från tidigare liknande studier i länet och i andra län.

Uppdrag: Undersöka vilka förändringar av resvanor som har uppstått med anledning av coronapandemin och hur det kan komma att påverka utbudet av kollektivtrafik.

Aktiviteter	Analys
Studie av pandemins påverkan på resvanor.	Studien presenterades för nämnden trafik, infrastruktur och miljö i februari. Resultatet visar att försäljningen för 2023 var högre än pre-pandemiåret 2019. Kollektivtrafikens marknadsdel har återhämtat sig till nivån som var innan pandemin. Stadstrafikens andel har ökat mot region- och tågtrafik. Period- och flexbiljetter ökar samtidigt som enkelbiljetter minskar. Köp görs i app till 80 procent och andel växlare har ökat. Resultatet från resvaneundersökningen som blir klar under året kan ge ytterligare input till olika scenarier.

Uppdrag: Region Jönköpings län ska utarbeta ett ramverk och verktyg för uppföljning av den regionala utvecklingsstrategin.

Aktiviteter	Analys
Verktyg och indikatorer för den regionala utvecklingsstrategin.	Uppföljning av den regionala utvecklingsstrategin sker på olika sätt. För perioden kan särskilt nämnas att klassificeringar med koppling till den regionala utvecklingsstrategin har utvecklats och införts i handläggningen av regionala utvecklingsprojekt. Detta möjliggör ett större fokus på portföljstyrning.

Framgångsfaktorer: Långsiktig plan för kompetensförsörjning i hela länet

Uppdrag: RUS - Den fastställda kompetensförsörjnings- och utbildningsstrategin ska ligga till grund för det regionala kompetensförsörjningsarbetet.

Aktiviteter	Analys
Arbete utifrån den fastställda kompetensförsörjningsplanen och dess fokusområden.	Under våren har Region Jönköpings län förankrat planens innehåll med relevanta aktörer och i april tog nämnden för arbetsmarknad, näringsliv och attraktivitet beslut om föreslagen plan. Planen tydliggör insatser och prioriteringar för att stärka länets kompetensförsörjningsarbete

Uppdrag: RUS - Årligen tillhandahålla bedömningar av länets kompetensbehov inom offentlig och privat sektor på kort och lång sikt som underlag för kompetensförsörjningsinsatser.

Aktiviteter	Analys
Årlig kompetensbarometer.	Den årliga kompetensbarometern färdigställdes under juni. Rapporten pekar på att Digitaliserings och AI utveckling är viktigt för samtliga branscher som ingår i rapporten. Analysarbetet utifrån rapportens utfall pågår hela hösten.

Uppdrag: RUS - Tillvarata länets alla lärosätens möjligheter att stärka det regionala kompetensförsörjningsarbetet och att satsning på den kompetens som behövs görs.

Aktiviteter	Analys
Utgå från planeringsunderlaget till Skolverket.	Den årliga kompetensbarometern som färdigställdes i juni fångar upp länets behov. Resultatet återrapporteras till Skolverket vart tredje år, vilket är en påverkansmöjlighet för att få relevanta utbildningar tilldelade till länet. Nästa rapport till Skolverket sker år 2026.

Uppdrag: RUS - Etablera effektiva strukturer för regional validering så att alla länets invånares potential och kompetens tas tillvara.

Aktiviteter	Analys
Strukturer och kunskapsbyggande om validering och kompetensförsörjning.	Flertalet kunskapshöjande insatser har genomförts under våren och dessa bidrar till ökad kunskap om vad validering är och vilka verktyg man kan använda både som offentlig och privat aktör.

Uppdrag: RUS - Utjämna utbildningsklyftor och höja bildnings- och utbildningsnivån i hela länet.

Aktiviteter	Analys
Inriktning behöver klargöras	Försenad - Förslag på inriktning är under arbete.

Ekonomi

Strategiska mål: God och hållbar hushållning

Framgångsfaktorer: Kostnadseffektiv verksamhet

Uppdrag: Att genomlysas resandemönster och ekonomiska effekter på kort och lång sikt utifrån pandemin.

Aktiviteter	Analys
Utreda effekter utifrån pandemin.	Resultatet presenterades för nämnden trafik, infrastruktur och miljö i februari. Försäljningen för 2023 var högre än pre-pandemiåret 2019. Kollektivtrafikens marknadsandel har återhämtat sig till nivån innan pandemin. Stadstrafikens andel har ökat mot region- och tågtrafik. Period- och flexbiljetter ökar samtidigt som enkelbiljetter minskar. Köp görs i app till 80 procent och andel växlare har ökat. Resultatet från resvaneundersökningen som blir klar under året kan ge ytterligare input till olika scenarier.

Uppdrag: Analysera och föreslå lösningar inom området kollektiv hållbar mobilitet.

Aktiviteter	Analys
Analysera och föreslå lösningar inom området kollektiv hållbar mobilitet.	Flera aktiviteter har genomförts inom satsningarna inom regional cykelplan och tidigare även uppdraget om trafik till större arbetsplatser och analyserna inom funktionella samband. Det är fortsatt viktigt att tydliggöra hur Regional utveckling ska stötta Jönköpings Länstrafik inom olika områden som framtagandet av Trafikförsörjningsprogrammet, kommande trafikupphandlingar, aktiviteter kring nya busslinjer och arbetet med större arbetsgivare. Andra områden är hur rumsliga perspektiv lyfts in i revidering av den regionala utvecklingsstrategin och hur Region Jönköpings län genomför de åtgärder som finns inom åtgärdsprogrammet kopplat till Klimat- och energistrategin till exempel inom hållbart resande.

Delårsrapport 2

Tertial 2 2024

Utbildning och kultur

Dnr RJL 2024/30
Karin Hermansson, Regional utvecklingsdirektör
Utbildning och kultur
Region Jönköpings län, Box 1024, 551 11 Jönköping
© Region Jönköpings län, www.rjl.se

Innehållsförteckning

Inledning.....	4
Medborgare och kund	6
Strategiska mål: Bästa plats att växa upp, leva, verka och åldras på.....	6
Process och produktion.....	10
Strategiska mål: Enklare vardag för invånare och medarbetare.....	10
Strategiska mål: Bästa möjliga kvalitet	11
Lärande och förnyelse	15
Strategiska mål: Bäst på att förbättra och förnya.....	15
Strategiska mål: Långsiktigt hållbar och innovativ tillväxtregion	15
Medarbetare	16
Strategiska mål: Sveriges bästa offentliga arbetsgivare med Sveriges bästa arbetsplatser	16
Ekonomi.....	18
Strategiska mål: God och hållbar hushållning	18

Inledning

Det regionala utvecklingsuppdraget styrs av lag om regionalt utvecklingsansvar (SFS 2010:630), förordning om regionalt tillväxtarbete (2017:583) samt årliga villkorsbeslut från regeringen. Regionalt utvecklingsansvarig aktör ska fastställa en regional utvecklingsstrategi (RUS) och samordna insatser för att genomföra strategin. Den nationella strategin för hållbar regional utveckling 2021-2030 ska vara vägledande.

Under perioden har regeringen tagit beslut om att tillsätta en utredning kring framtidens regionala utvecklingspolitik och landsbygdspolitik. Dialog med utredningen har påbörjats i samverkan med andra regioner.

I det regionala utvecklingsuppdraget ingår att besluta om statliga medel (så kallade 1:1-medel) och att utföra uppgifter inom ramen för EU:s strukturfondsprogram. Bemyndiganderamen för 1:1-medel är 80 miljoner kronor. Det är möjligt att utbetala 27,5 miljoner kronor under året. Av ramen är 68,3 miljoner kronor uppbokat. Tillgängliga medel för beslut är 11,7 miljoner kronor. Utbetalt under året är 12,2 miljoner kronor. Prognosen är att samtliga medel kommer att nyttjas. I strukturfondsprogrammen finns ca 975 miljoner kronor för Småland och Öarna för år 2021-2027. Medlen ska finansiera insatser som bidrar till den regionala utvecklingsstrategin (RUS) och mål för EU:s regionalpolitik. För regional utveckling avsätts även så kallade RU-medel. Dessa RU-medel beslutas av nämnd för Arbetsmarknad, näringsliv och attraktivitet (ANA) samt i nämnden för Trafik, infrastruktur och miljö (TIM). Sammanlagt är denna budget på 21,8 miljoner kronor.

Att följa länets nuläge och utmaningar är förutsättningsskapande för framgångsrikt regionalt utvecklingsarbete. Förutom löpande analys kan för perioden särskilt nämnas arbetet med Kompetensbarometern som visar sambandet mellan tillgång och efterfrågan på arbetsmarknaden.

Det regionala utvecklingsuppdraget tar sin utgångspunkt i samverkan. För detta finns nätverk på olika nivåer och med olika funktioner. Möten med länets kommuner sker i nätverk för kommundirektörer, utvecklingschefer, näringslivschefer, skolchefer, kulturchef, bibliotekshefer med flera. Ett gemensamt arbete pågår mellan Region Jönköpings län, länsstyrelsen och kommuner för att kartlägga nätverk över huvudmannaskapsgränser. Samverkansstrukturerna kommer att vara avgörande i arbetet med revidering av den regionala utvecklingsstrategin vilket Regionstyrelsen beslutat om.

Under maj var Region Jönköpings län värd för Europaforum för Småland Blekinge Halland South Sweden. Temat var Klimatomställning, demokrati och samverkan i en föränderlig värld. Genom arrangemanget sattes fokus på flernivåstyret och samspelet mellan lokal, regional, nationell och europeisk nivå.

I samband med att EU:s långtidsbudget från 2028 diskuteras och formas EU:s framtida regionalpolitik. För att påverka i dessa frågor sker samverkan med övriga regionalt utvecklingsansvariga aktörer i Sverige under samordning av Sveriges Kommuner och Regioner (SKR). Ett ställningstagande kring den framtida sammanhållningspolitiken har arbetats fram liksom gemensamma remissinspel till den statliga utredningen om hantering av EU-medel.

Under de senaste åren har det internationella arbetet stärkts genom samverkan i Småland Blekinge Halland South Sweden (SBHSS) med kontor i Bryssel. Kapacitet utvecklas löpande för att möjliggöra samverkan och på sikt att medel söks från till exempel EU:s sektorsprogram. Under perioden har en ansökan med fokus på litteraturutveckling beviljats inom programmet Kreativa Europa.

Region Jönköpings län fanns på plats med "Mötesplats Jönköpings län" i Almedalen. Strategiskt viktiga påverkansfrågor för länet lyftes. Energi, skog, infrastruktur, kompetensförsörjning och kultur var i fokus liksom den regionala nivåns roll i samhällsutvecklingen. Samverkan skedde med flera andra regioner genom bland annat Regionsamverkan Sydsvenska och Småland Blekinge Halland South Sweden.

Kulturhuset Spira har haft en mycket positiv publikutveckling på Jönköpings Sinfoniettas konserter och på abonnemangsförsäljningen. Det är ett arbete som pågått under längre tid, både genom

marknadsföring och från konstnärligt håll. Musikcaféseriens sju arrangörer i kommunerna har ökat sin försäljning av abonnemang. Afterworkserien har dubblerats på grund av ökad efterfrågan från publiken.

Region Jönköpings läns skolverksamhet har under perioden till stor del fokuserat på utvärderingar och uppföljning av föregående läsår, kvalitetsarbete och uppstart av nytt läsår. Gemensamt för skolorna har också varit fokus på arbetsmiljö, friskfaktorer och att öka kompetensen kring digitalisering och AI.

Båda folkhögskolorna har startat upp läsåret med ett högt deltagarunderlag. Sörängens folkhögskola har fått optimerat undervisningslokaler och boende för att bereda plats för alla nya deltagare i höst. Skolan har en pågående process kring ny byggnad för att skapa bättre möjligheter för expansion och arbete pågår för att ytterligare öka sommarverksamheten. Värnamo folkhögskola har fortsatt arbetet med att vara synliga i närområdet genom Värnamokalas och Värnamodagar. Skolan har bland annat genomfört teateruppsättningar, textilutställning för allmänheten på skolan och på Vandalorum.

Båda naturbruksskolorna har inlett ett samarbete med Skolverket som syftar till att öka skolornas måluppfyllelse. Samarbetet bygger på bred delaktighet i form av processgrupper på skolan, skolledning, skolchef och huvudmannarepresentanter tillsammans med processledare från Skolverket. Tenhults naturbruksgymnasium har genom olika aktiviteter stärkt elevhälsans deltagande vid skolstart och skapat förutsättningar för assistentstöd för att skapa ökad trygghet på skolan. Stora Segerstad har också stärkt elevhälsoarbetet genom ökade resurser för skolkurator. Fokus för ny verksamhetschef framåt kommer att ligga på arbetsmiljö, fastigheter och verksamhetsutveckling. Om- och tillbyggnad av ko- och ungdjursstall är en prioriterad satsning för skolans attraktivitet.

Regional utveckling har en sammantagen nettobudget på 355,5 miljoner kronor varav verksamheterna inom området Utbildning och kultur har 294,4 miljoner kronor. Vid utgången av april hade Regional utveckling 446 anställda, varav 414 personer var tillsvidareanställda.

Regional utveckling har en positiv budgetavvikelse motsvarande 5,6 miljoner kronor efter augusti månad. Avvikelsen förklaras bland annat av vakanser och färre vikarier samt högre intäkter, bland annat ökat statsbidrag och välfyllda internat på folkhögskolorna. Helårsprognosen för 2024 visar ett sammantaget budgetöverskott motsvarande ca 0,2 miljoner kronor som bland annat beror på vakanser men också en förändrad redovisningsprincip gällande produktioner på SMOT.

Helårsprognosen för de båda naturbruksskolorna, som inte är anslagsfinansierade, visar på ett underskott med ca 11 miljoner kronor. Lägre elevintäkter och högre kostnader för fastigheter är de stora förklaringarna. Arbete utifrån handlingsplaner pågår för att minska underskotten.

Måluppfyllelse ändamålsenlig och kostnadseffektiv verksamhet

	2024-08-31	Andel	2023-08-31	Andel
Antal mätetal som är uppfyllda	5	50 %	5	62 %
Antal mätetal som är delvis uppfyllda	1	10 %	2	25 %
Antal mätetal som inte är uppfyllda	4	40 %	1	13 %
Antal mätetal som mäts	10	100 %	8	100 %

Måluppfyllelsen är uppnådd för hälften av mätetalen. Dock nås inte målnivån för publik vid föreställningar för barn och ungdom, publik länet (exklusive Kulturhuset Spira), andel ekologiska livsmedel, personalomsättning samt andel heltidsanställda. Arbete pågår för att öka måluppfyllelsen för dessa mätetal.

Medborgare och kund

Strategiska mål: Bästa plats att växa upp, leva, verka och åldras på

Framgångsfaktorer: God och jämlik hälsa

Uppdrag: Kultur - Delta i kunskapsutvecklingen med aktiviteter kopplade till kulturens roll för god hälsa.

Aktiviteter	Analys
Deltagande i samverkansgruppen Kultur för Hälsa i samverkan med sektionen folkhälsa.	Samverkansgruppen har fokus på de kunskapshöjande och kunskapsförmedlande insatserna för länets aktörer inom området kultur för hälsa. Samverkansgruppen har under året arbetat med planeringen av 2024 års insats, en digital festival på temat Kultur för hälsa och demokrati. Festivalen genomförs 3 - 24 oktober. Festivalen innehåller seminarier, föreläsningar och kulturinslag som är utspridda över tre veckor. Beroende på avtal med de inbjudna talarna kommer vissa att visas vid ett eller ett begränsat antal tillfällen, andra kommer att kunna ses under hela perioden. Festivalen innehåller sex spår: barn och unga, seniorer, funktionsnedsättning, hälso- och sjukvård, integration, organisation och ledarskap.

Uppdrag: Hitta nya arbetssätt, organisationslösningar och finansiering för att få till en långsiktighet i förvaltning och samordning av Smålandsleden i länet.

Aktiviteter	Analys
Ny ledorganisation för Smålandsleden i samverkan med länets kommuner.	Drygt 6 miljoner kronor har beviljats av Tillväxtverket till ett projekt för Smålandsleden som benämns Investera i leder på landsbygden samt att 700 tkr har utbetalats från Naturvårdsverket för andra året avseende utveckling av Smålandsleden. Tillsammans med länets 13 kommuner pågår arbetet med att höja standarden på den fysiska leden och ett större projekt med att få till ledentréer och platsspecifika skyltar i samtliga kommuner. Upphandling för montering och byggnationer är klart. Gemensam workshop med länets kommuner har genomförts för att skapa en gemensam tonalitet på platsspecifika skyltar längs leden. Digital naturvägledning håller på att ses över för att skapa en enhetlig kommunikation för Smålandsleden.

Framgångsfaktorer: Vitalt och tillgängligt kulturliv

Mätetal	Målvärde	Resultat	Analys
 Publik Smålands Musik och Teater.	42 500	47 471 	Utvecklingen är positiv vad gäller den klassiska musikrepertoaren där bland annat satsningar på artist och kompositörer in residence har gjort att budgeterade publikmål överträffas. Budgetering görs för var och en av SMOT:s produktioner. Det ökade publikintresset märks även på övriga musikevenemang som t.ex. Spiras lunchkonserter. Ett stort antal populära externa bokningar har också ökat på vårens publiksiffror.

Mätetal	Målvärde	Resultat	Analys
 Publik vid föreställningar för barn och ungdom	17 500	10 527 	Tertial 2 2024 går i linje med samma period 2023. Det är den nivå man kan förvänta sig utifrån verksamhetens resurser. Skillnaden mellan åren är att målet ökats med 30 % på helår och 40 % för tertial 2.
 Publik länet (exklusive Kulturhuset Spira).	15 000	8 376 	Den statistiktabell som återfinns längre fram i rapporten visar att publikantalet 8 376 i länet år 2024 ligger på ungefär samma nivå jämfört med förra året för samma period som då var 7 849.

Aktiviteter	Analys
Sträva mot målvärdet för publikmätetalen.	Årsplaneringen som SMOT arbetar med för 2024 innehåller samtliga delar i verksamhetens uppdrag och är ett verktyg för att kunna uppnå målen. Här definieras publiktal, kostnader, intäkter och övriga resurser för årets produktioner.

Uppdrag: Kultur - Stärka alla barn och ungas möjlighet att ta del av och skapa kultur i Jönköpings län oberoende av socioekonomiska och geografiska förutsättningar.

Aktiviteter	Analys
Arbeta för att tillhandahålla lämpliga och lika möjligheter för kulturell och konstnärlig verksamhet inom samtliga konstområden.	Arbetet med att skapa lämpliga och lika möjligheter för barn och unga att ta del av och vara delaktiga i kulturell och konstnärlig verksamhet sker inom de flesta konstområdena. En central insats är Kulturrätten, som från och med 2024 har övergått från att vara ett utvecklingsprojekt till att vara en ordinarie verksamhet. Insatsen genomförs av Riksteatern på uppdrag av och med finansiering från Region Jönköpings län. Syftet är att stimulera kommunerna att införa en kulturgaranti så att alla elever i grundskolan årligen får möta professionell konst och kultur. Arbetet går framåt och fler kommuner visar intresse för, eller planerar för, en kulturgaranti i sin kommun. Framöver kommer kraft att läggas på att göra alla kulturformer synliga inom Kulturrätten. Under 2024 görs insatser för att få in skolbio i Kulturrättens utbud. Dessutom sprids kunskap till kommunerna om Kulturrätten och vilka möjligheter och stöd den ger kommunerna att tillgängliggöra kultur till eleverna i grundskolan. En annan central insats är det utvecklingsarbete som sker tillsammans med länets folkbibliotek kring läsfrämjande, prioriterade målgrupper, samverkan med socialtjänst och Språklust med riktade insatser för barn i utsatthet.
Genom kunskapsförmedling visa på arbetssätt och metoder för att stärka alla barn och ungas möjligheter att ta del av och skapa kultur.	Inom flera konstområden sker utbildningar och kunskaphöjande insatser för att stärka barn och ungas möjligheter att skapa och ta del av kultur. Det är ett brett spektrum av insatser som innefattar både ungdomar, handledare, pedagoger med flera. Inom ramen för Kulturrätten arbetar Region Jönköpings län med att sprida kunskap och arbetsmetoder om hur barn och unga kan/ska bli delaktiga och ta del av kultur inom grundskolan. Med syftet att stärka länets danspedagoger och danslärare har ett samarbete påbörjats med Stockholms Konstnärliga Högskola (SKH). Detta som ett led i att skapa en sammanhållen utbildningskedja i Jönköpings län. SKH kommer att erbjuda

Aktiviteter	Analys
	en fristående kurs i specialpedagogik inom dans, med nationellt intag och kursen är förlagd i Jönköpings län. Nu pågår arbetet med att ta fram en hållbar struktur samt förankring i länets kulturskolor och skolor. Kursstart planeras till hösten 2025. Ett samarbete har också inletts med Högskolan för lärande och kommunikation (HLK) på Jönköping University (JU) om att integrera kultur i lärarutbildningen. Det sker i samarbete med aktörer inom kultursamverkansmodellen. Därutöver stöds också insatsen "Rösträtt- sång på förskolan", som Smålands Musik och Teater driver i samverkan med JU för att integrera sång i förskollärarutbildningen. Detta är exempel på långsiktiga insatser för att stärka lärarnas förståelse för vikten av kultur i skolan. Inom filmområdet genomfördes en seminariedag under Värnamo Filmhistoriska festival med fokus på filmkunnskap, filmpedagogik och skolbio. Omkring 50 pedagoger från skolor i länet deltog. Fler kunskaphöjande insatser planeras att genomföras under året.

Uppdrag: Kultur/RUS – Bredda intresset för och öka delaktigheten i kulturlivet i hela länet.

Aktiviteter	Analys
Inriktning behöver förtydligas.	Inriktningen behöver förtydligas. Ingår som en del i sektionen för kulturutvecklings grunduppdrag.

Uppdrag: Kultur - Ta fram en plan för, samt påbörja arbete med att stärka arrangörsledets utveckling och förutsättningar.

Aktiviteter	Analys
Inriktningen behöver förtydligas.	Ingår som en del i arbetet med Kulturplanens genomförande.

Uppdrag: Kultur/RUS – Kultur ska vara vitalt och närvarande i hela länet och tillgängligt för alla.

Aktiviteter	Analys
Främjande insatser för arrangörer och verksamhetsskapare.	Verksamhets-, projekt- och produktionsbidrag har beslutats för 2024. Löpande har beslut tagits om arrangemangsbidrag till arrangörer i länet. Inom ramen för olika nätverk har främjande insatser genomförts inom skilda konstområden, exempelvis genom utbildningsinsatser och mötesplatser som ger möjligheter till nya kontakter och samarbeten mellan verksamhetsskapare.

Uppdrag: Kultur – Utredda möjligheterna för utökat publiktal inom Smålands Musik och Teater.

Aktiviteter	Analys
Erbjuda ett utbud som är relevant för länets invånare.	SMOT når i stora delar målen som är satta i budget för 2024. Årsplaneringen för 2024 innehåller samtliga delar i SMOT:s uppdrag och är ett verktyg för att kunna uppnå målen. Här definieras publiktal, kostnader, intäkter och övriga resurser.

Aktiviteter	Analys
	Verksamheten planeras två år i förväg.

Uppdrag: Kultur - Aktivt arbeta med införandet av Regionala kulturplanens intentioner i hela länet

Aktiviteter	Analys
Arbeta utifrån framtagna handlingsplaner kopplat till kulturplanen.	Kulturplanen styr inriktningen för Regional utvecklings arbete med att möjliggöra kultur i hela länet. Arbeta pågår utifrån de olika handlingsplanerna.

Process och produktion

Verksamhetsstatistik Kultur

Antal	Utfall 2023-08	Utfall 2024-08	Förändring % 2024-2023
Publik Smålands Musik och Teater	41 799	47 471	14%
<i>varav Kulturhuset Spira</i>	<i>33 694</i>	<i>38 324</i>	<i>14%</i>
<i>varav Jönköpings kommun, exklusive kulturhuset Spira</i>	<i>2 118</i>	<i>1 281</i>	<i>-40%</i>
<i>varav övriga kommuner i länet</i>	<i>5 731</i>	<i>7 095</i>	<i>24%</i>
<i>varav turné utanför länet</i>	<i>256</i>	<i>771</i>	<i>201%</i>
Varav publik vid föreställningar för barn och ungdom Smålands Musik och Teater	11 014	10 527	-4%
<i>varav Kulturhuset Spira</i>	<i>8 308</i>	<i>7 939</i>	<i>-4%</i>
<i>varav Jönköpings kommun, exklusive kulturhuset Spira</i>	<i>569</i>	<i>446</i>	<i>-22%</i>
<i>varav övriga kommuner i länet</i>	<i>1 974</i>	<i>1 720</i>	<i>-13%</i>
<i>varav turné utanför länet</i>	<i>163</i>	<i>422</i>	<i>159%</i>

Antal	Utfall 2023-08	Utfall 2024-08	Förändring % 2024-2023
Besökare Smålands Musik och Teater	41 799	47 471	14 %
Publik vuxen	22 769	27 594	21 %
Publik barn och ungdom	11 014	10 527	-4 %
Konferensgäster	8 016	9 350	17 %
Erbjuda scenkonst till kommunerna (utifrån kommunernas behov)			
Turné	10	10	0 %
Skolföreställningar	71	88	24 %

SMOT har en stark publikutveckling på den klassiska musikrepertoaren där bl.a. satsningar på artist- och kompositörer in residence har gjort att budgeterade publikmål överträffas. Det ökade intresset spiller även över på övriga musikevenemang som t.ex. lunchkonserterna. Under 2024 spelas det två föreställningar av varje afterworkprogram, en dubblering med anledning av hög efterfrågan. Musikcaféseriens sju olika arrangörer rapporterar in ökad försäljning av abonnemang.

Strategiska mål: Enklare vardag för invånare och medarbetare

Framgångsfaktorer: Utveckling av arbetssätt och digitala tjänster

Uppdrag: Leda arbetet med och konkretisera planen för att nå målet att bli bäst i Sverige på digitala vårdtjänster och stödsystem

Aktiviteter	Analys
Stödja enheter och kollegor i arbetet med	Arbetsmöten och workshops har genomförts med Region

Aktiviteter	Analys
verksamhetsutveckling genom digitalisering.	Jönköpings läns skolverksamheter. Arbetet har mynnat ut i konkreta planer för verksamhetsutveckling som påbörjas i höst.

Uppdrag: Kultur - Utveckla och främja digitaliseringens möjligheter för genomförande och spridning av kultur.

Aktiviteter	Analys
Inriktningen behöver förtydligas.	Försenad - Förslag på inriktning är under arbete.

Framgångsfaktorer: Samverkan med andra aktörer

Uppdrag: Kultur - Utveckla arbetet med att initiera och främja samtal om yttrandefrihet, mångfald, demokrati och mänskliga rättigheter samt väcka uppmärksamhet för frågorna.

Aktiviteter	Analys
Skapa och genomföra forum där samtal förs kring yttrandefrihet, mångfald, demokrati och mänskliga rättigheter.	Inom ramen för "Röster om yttrandefrihet" stöttas fristadsförfattare genom deras medverkan i olika offentliga arrangemang på temat demokrati och yttrandefrihet. I oktober kommer Region Jönköpings län samordna Banned Books Week i Jönköpings län. Folkbibliotek, studieförbund och Jönköpings litteraturhus kommer att medverka. Under året har arbetet med fristad fokuserats på att följa och stödja den fristadskonstnär som är inbjuden till Region Jönköpings län, men som sitter fängslad i sitt hemland. Om fristadskonstnärens situation inte förändras under hösten behöver ett beslut tas om Regionen Jönköpings läns fristadsplats ska erbjudas en annan fristadskonstnär. Region Jönköpings län medverkar i projektet Biblioteken som tankesmedjor i samverkan med de regionala biblioteksverksamheterna i Skåne, Halland, Blekinge, Kronoberg och Kalmar län. Projektet finansieras av Regionsamverkan Sydsverige (RSS). Under 2024 kommer pilotbiblioteken fortsätta att testa nya metoder för att utveckla demokratiuppdraget i en digital samtid.

Strategiska mål: Bästa möjliga kvalitet

Framgångsfaktorer: Säker verksamhet

Uppdrag: Utbildning - Utveckla formerna för att livsmedel som produceras på våra naturbrukscentrum kan användas i Region Jönköpings läns livsmedelsförsörjning.

Aktiviteter	Analys
Återtag av livsmedel - Genomförandeprojekt	Under hösten 2023 pågick sonderingar om det var möjligt att starta ett genomförandeprojekt gällande återtag utifrån den förstudie som genomfördes under 2022. Ambitionen var att starta ett sådant projekt hösten 2023 med någon av Region Jönköpings läns produktionskök. Diskussion har förts med Verksamhetsstöd och service om hur ett fortsatt återtagsprojekt skulle kunna se ut men hitintills har det inte

Aktiviteter	Analys
	lett till något genomförandeprojekt. För att komma vidare med arbetet behöver det avgöras tillsammans med Verksamhetsstöd och service om det finns möjlighet inom det verksamhetsområdet eller om det är möjligt att driva det vidare i form av ett nytt pilotprojekt på en av skolorna.

Framgångsfaktorer: Ändamålsenliga, resurseffektiva och hållbara processer

Uppdrag: Utveckla cirkulära materialflöden och minska mängden avfall.

Mätetal	Målvärde	Resultat	Analys
VO Matsvinn per restaurangportion	-25 %	28 % 	Totalt sett långt under målnivån. Sörängens folkhögskola klarar målnivån. Värnamo folkhögskola saknar inrapporterat värde för perioden. Det är stor variation i matsvinn beroende på vilken mat som serveras och vem som står för tillagningen. Även variation inom samma verksamhet och mättillfällen. En av skolorna är i behov av ett nytt tillagningskök. Ett nytt tillagningskök skulle troligtvis leda till mindre matsvinn då skolan själv kan tillaga och anpassa lunchen. Under vecka 2024 planeras workshops för kökspersonal inom skolorna för att ge stöd och vägledning med utgångspunkt från skolornas olika förutsättningar. Erfarenhetsutbytet är också viktigt.

Uppdrag: Främja en hållbar livsmedelsproduktion.

Mätetal	Målvärde	Resultat	Analys
 Andel ekologiska livsmedel	64 %	52 % 	Med undantag från Värnamo folkhögskola som når målet är resultatet underkänt/klart underkänt. Workshop/utbildning för skolornas måltidspersonal är inplanerat under vecka 44.
 Andel svenskproducerat kött, mejeriprodukter och ägg	93 %	93 % 	Målvärdet är totalt sett uppnått. Stora Segerstads naturbrukscenter klarar målet med mycket god marginal. Övriga skolor ligger nära målnivån. Under 2024 planeras workshops för kökspersonal inom skolorna för att ge stöd och vägledning med utgångspunkt från skolornas olika förutsättningar.
VO Andel svenskproducerad frukt, bär, grönsaker och potatis	47 %	47 % 	Andelen är uppnådd totalt sett. Sörängens folkhögskola och Stora Segerstads naturbrukscenter klarar målet med marginal. Övriga två skolor är ganska långt ifrån målnivån. På en av skolorna som inte klarar målet slår utfallet till viss del fel då skolans egna produkter som används i matlagningen inte räknas med i statistiken. Under vissa delar av året kan det ibland upplevas svårt att finna svenska produkter. Under 2024 planeras workshops för kökspersonal inom skolorna för att ge stöd och vägledning med utgångspunkt från skolornas olika förutsättningar. Då skolorna även har en ganska stor variation i utfallet så är även erfarenhetsutbytet viktigt.
VO Andel MSC-märkt fisk och skaldjur	93 %	93 % 	Totalt sett når skolorna målet. Dock relativt stor variation. En av skolorna ligger långt under målnivån. Under 2024 planeras workshops för kökspersonal inom skolorna för att ge stöd och vägledning med utgångspunkt från skolornas olika förutsättningar. Måltidsenheterna är ganska små på skolorna så personalomsättning/sjukfrånvaro kan påverka

Mätetal	Målvärde	Resultat	Analys
			utfallet.
VO Andel Fairtrademärkt och ekologiskt producerat kaffe, te, drickchoklad och banan	99 %	99 % 	Skolorna når gemensamt målvärdet. En av skolorna ligger strax under målnivån.

Uppdrag: Servera måltider som främjar hälsosamma matvanor med minskad klimatpåverkan.

Mätetal	Målvärde	Resultat	Analys
VO Genomsnittlig klimatpåverkan, kg CO2-ekv/kg livsmedel	1,91	2,1 kg CO2-ekv/kg livsmedel 	Totalt sett ganska nära målet. Sörängens folkhögskola klarar målet och två andra skolor ligger ganska nära målnivån. Stora Segerstads naturbrukscenter och Värnamo folkhögskola ligger ganska nära målvärdet. Det bör noteras att verksamheterna har olika målvärden beroende på utfallet i basmätningen 2019, detta påverkar utfallet mycket. Under 2024 har statistik över skolornas livsmedelsinköp och klimatpåverkan tagits för respektive enhet. Under v 44 2024 planeras workshops för kökspersonal inom skolorna för att ge stöd och vägledning med utgångspunkt från skolornas olika förutsättningar.

Framgångsfaktorer: Utbildningsinnehåll anpassat till elevens behov

Uppdrag: Utbildning - Eleverna på naturbruksgymnasierna ska slutföra sin utbildning med godkänd examen inom tre år.

Aktiviteter	Analys
Behovsanpassad fördelning och samordning av personal och insatser.	Rektor ger förutsättningar för mentor att följa elevers kunskapsutveckling och studiesituation och att särskilt uppmärksamma tecken på att eleven kan behöva stöd. Insatser för högre måluppfyllelse såsom olika stödinsatser, värdegrundsinriktade aktiviteter, uppföljning av frånvaro och andra kunskapspåverkande insatser för elever planeras och följs upp av rektor. Rektor med stöd av elevhälsan arbetar främjande och förebyggande samt utvärderar löpande på både individ- och gruppnivå var stödinsatser får störst effekt. Personal som speciallärare och elevassistenter flyttas och nyttjas efter behov och prioritering.

Uppdrag: RUS/Utbildning - Bidra till att gymnasiala eller eftergymnasiala utbildningar och uppdragsutbildningar på olika nivåer, som är anpassade efter näringslivets behov ska erbjudas och slutföras.

Aktiviteter	Analys
Naturbruksskolorna ska vara kunskaps- och kompetenscenter för den gröna sektorn i länet.	Region Jönköpings läns båda naturbruksskolor arbetar kontinuerligt med att utveckla detta område. Dialog kring behov sker i lokala programråd med branscherna och genom Utvecklingsrådet för naturbruk, där skolchefsrepresentanter

Aktiviteter	Analys
	från de tre regionsområdena deltar. För att kunna utveckla ett verkningsfullt arbete krävs riktade budgetmedel för att kunna skapa kunskaps- och kompetenscentra för den gröna sektorn i enlighet med den nyligen antagna verksamhetsinriktningen för naturbruksskolorna.

Uppdrag: Utbildning - Deltagarna inom folkhögskolan ska slutföra sina kurser.

Aktiviteter	Analys
Pedagogiska utvecklings- och hälsosamtal ska erbjudas samtliga deltagare.	Respektive folkhögskola hanterar denna målsättning där skolorna gör anpassningar och erbjuder stöd för de deltagare som är i behov av det. Varje vecka har eleverna möjlighet att besöka en eller flera lärare som erbjuder stöd i pågående eller avslutade kurser.

Lärande och förnyelse

Strategiska mål: Bäst på att förbättra och förnya

Framgångsfaktorer: Förbättringskunskap

Uppdrag: Granskning och värdeoptimering av arbetssätt och arbetsuppgifter

Aktiviteter	Analys
Effekthemtagning - tillvaratagande av möjligheter vid verksamhetsutveckling med stöd av IT-lösningar.	Några olika digitala lösningar har införts inom verksamhetsområdet. Bland annat har en ny lärplattform upphandlats för att tillgodose och effektivisera kontakten mellan skola och elever samt att naturbruksskolorna har gått över till samma bibliotekssystem som används på sjukhusbiblioteken. Ett annat utvecklingsarbete pågår också för att ta fram ett budget- och prognosverktyg för Smålands Musik och teaters arbete med olika produktioner genom en utveckling av ekonomisystemet Raindance. Verksamheten arbetar även med att utveckla processen för att kunna prioritera mellan digitaliseringssatsningar utifrån ett effekt- och nyttoperspektiv.

Framgångsfaktorer: Professionell kunskap

Uppdrag: Utbildning - Tillvarata den pedagogiska kompetensen.

Aktiviteter	Analys
Vid nyanställningar säkerställs att behörig personal anställs.	Vid alla nyanställningar är alltid målet att anställa behörig personal.
Obehörig personal erbjuds kompletterande utbildning.	Ambitionen är att ha 100 procent legitimerade och behöriga lärare i gymnasiegemensamma ämnen på naturbruksskolorna. Respektive skolas ledning arbetar kontinuerligt utifrån denna målsättning. Andelen legitimerade och behöriga lärare i gymnasiegemensamma ämnen är hög, i de närmaste 100 procent och för exempelvis lärare på anpassad gymnasieskola, yrkeslärare och eller obehörig personal erbjuds kompletterande utbildning om/när det är aktuellt.

Strategiska mål: Långsiktigt hållbar och innovativ tillväxtregion

Framgångsfaktorer: Innovationsstödande arbete

Uppdrag: Utbildning – Naturbruksgymnasierna ska bidra till de gröna näringarnas utveckling.

Aktiviteter	Analys
Samordna kompetenscentra för gröna näringar.	Region Jönköpings läns båda naturbruksskolor arbetar kontinuerligt med att utveckla detta område.

Medarbetare

Strategiska mål: Sveriges bästa offentliga arbetsgivare med Sveriges bästa arbetsplatser

Framgångsfaktorer: Rätt kompetens och bemanning

Uppdrag: Strategisk kompetensplanering

Mätetal	Målvärde	Resultat	Analys
 Personalomsättning (andel externa avgångar exkl pension) under de senaste 12 månaderna	5 %	6,7 % 	Personalomsättningen är högre än målvärdet. Chefer arbetar aktivt tillsammans med HR runt kompetensplanering.

Aktiviteter	Analys
Genomföra kompetensplanering	Kompetensplanering är genomförd i samtliga verksamheter för att identifiera och fastställa kort- och långsiktiga mål för kompetensförsörjning och kompetensutveckling. Individuell kompetensutvecklingsplanering sker i samband med medarbetarsamtal.

Uppdrag: Erbjuder praktikplatser och feriepraktikplatser i större omfattning

Aktiviteter	Analys
Erbjuda verksamhetsanpassade praktikplatser.	En viktig fråga som det behöver arbetas vidare med, med tanke på kommande kompetensutmaning.

Framgångsfaktorer: En god arbetsmiljö och hälsa

Uppdrag: Ett välfungerande systematiskt arbetsmiljöarbete (SAM) i vardagen

Mätetal	Målvärde	Resultat	Analys
 Personalthälsa - Sjukfrånvaro %	5,5 %	4,2 % 	Sjukfrånvaron är lägre än målvärdet och har minskat sedan tertial 1. Chefer arbetar aktivt tillsammans med HR i rehabiliteringsprocessen.

Aktiviteter	Analys
Implementera en systematik för arbetsmiljöarbete.	Ett aktivt arbetsmiljöarbete bedrivs inom verksamheten. Arbetsmiljöarbetet planeras på årsbasis.

Uppdrag: Hållbart arbetsliv - Hållbara arbetsvillkor och ökad andel heltidsarbetande

Mätetal	Målvärde	Resultat	Analys
 Andel	91 %	76 %	Andelen heltidsanställda har ökat marginellt. Andelen som

Mätetal	Målvärde	Resultat	Analys
heltidsanställda			arbetar heltid är högre för män än för kvinnor. Andelen deltidsanställda medarbetare finns inom yrkesgrupper som traditionellt är kvinno dominerade.

Aktiviteter	Analys
Flexibelt arbetssätt.	Flexibelt arbetssätt är en del i att vara en attraktiv arbetsgivare. Tydliga riktlinjer har tagits fram och förankrats på samtliga arbetsplatser om vad som gäller för exempelvis distansarbete.

Framgångsfaktorer: Främjar kreativitet och delaktighet

Uppdrag: Aktivt arbetsplatsarbete med att uppnå målet "Sveriges bästa offentliga arbetsgivare"

Aktiviteter	Analys
Skapa aktiviteter för att bli Sveriges bästa arbetsplatser.	Det har genomförts flera aktiviteter med målet att skapa balans mellan arbete och fritid. Exempel är införandet av årsarbetstid för anställda inom avdelningen Regional utveckling som innebär att medarbetaren ges större inflytande över planeringen av sin arbetstid. Möjlighet finns till distansarbete. Flera verksamheter arbetar aktivt med Sunt arbetslivs friskfaktorer som en del i att bli Sveriges bästa arbetsplats.

Uppdrag: Arbeta med chefens förutsättningar för ett Hållbart chefskap

Aktiviteter	Analys
Arbeta med chefens förutsättningar för ett Hållbart chefskap	Organisationsförändring i ledningsstrukturen inom verksamhetsområdet utbildning och kultur är genomförd. Denna förändring bidrar till att ge cheferna förutsättningar för ett hållbart chefskap.

Ekonomi

Strategiska mål: God och hållbar hushållning

Framgångsfaktorer: Kostnadseffektiv verksamhet

Mätetal	Målvärde	Resultat	Analys
 Ekonomi i balans	0 tkr	5 623 tkr 	Verksamhetsområdet har en positiv budgetavvikelse med ca 5,6 miljoner kronor efter augusti månad. Folkhögskolornas budgetavvikelse är negativ och uppgår till -1,4 miljoner kronor och detta beror bland annat på hur budgeten är periodiserad jämfört med verkligt utfall samt viss eftersläpning av fakturering och statsbidrag. Sörängens folkhögskola har en större engångskostnad i början av året och Värnamo folkhögskola fick en lägre etableringsersättning. Båda skolorna har välfyllda internat och goda deltagarantal. Verksamheten vid SMOT uppvisar en positiv budgetavvikelse med 2,8 miljoner kronor, vilket till största delen beror på lägre kostnader för inhyrda musiker men även här uppstår det även differens mot periodiserad budget och verkligt utfall för bland annat ledning, marknad och teknik. Budgeten är periodiserad med 1/12 varje månad medan utfallet är mer koncentrerat till hösten. Detta kommer att jämna ut sig vid årets slut. Under året kommer SMOT byta redovisningsprincip för produktioner, vilket innebär att kostnaderna inte längre kommer periodiseras till premiäråret, utan de kommer tas det år de uppstår/förbrukas. Intäkterna kommer även fortsättningsvis tas premiäråret. Förändringen, som görs för att följa rådande regelverk, medför att de kostnader som uppstår 2024, och som avser produktioner med premiärår 2025 och 2026, kommer att belasta utfallet 2024. Kulturutveckling och övrigt visar en positiv budgetavvikelse motsvarande ca 4,2 miljoner kronor. Detta beror bland annat på högre statsbidrag och lägre personalkostnader samt lägre utbetalning av vissa bidrag än budgeterat. Dessutom är ännu inte allt utfördelat av budgettillskottet för kulturplanens genomförande. En tillfällig utlysning avseende kulturbidrag är beslutad under hösten 2024 och arbete pågår med att fördela återstående del till budget 2025. Vad gäller bidrag beror den positiva avvikelsen till stor del på att periodisering av budget och verkliga utbetalningar inte överensstämmer. Naturbruksskolorna är inte anslagsfinansierade och respektive skolas resultat balanseras vid årets slut.
 Prognos	0 tkr	211 tkr 	Prognosen för helåret 2024 för verksamhetsområdet visar en sammantagen positiv budgetavvikelse på 0,2 miljoner kronor, vilket är 5,4 miljoner kronor lägre jämfört med utfallet efter augusti månad. Folkhögskolornas prognos visar en positiv budgetavvikelse med 0,1 miljoner kronor som bland annat beror på beräknade högre intäkter jämfört med budget, vilket bland annat beror på välfyllda internat och högre statsbidrag än beräknat. Båda skolorna håller planerad personalbudget.

Mätetal	Målvärde	Resultat	Analys
			Helårsprognosen för SMOT visar en negativ avvikelse med -1,3 miljoner kronor som huvudsakligen beror på ändrad redovisningsprincip för produktioner. Kostnaderna redovisas det år de uppstår och intäkter det år produktionen har premiär. Prognosen innehåller även högre fastighetskostnader med anledning av scengolvsbyte. Prognosen för kulturutveckling och övrigt visar en positiv budgetavvikelse på 1,4 miljoner kronor. Den främsta anledningen är lägre personalkostnader än beräknat med anledning av några vakanser, högre intäkter i form av högre statsbidrag än budgeterat för kulturutveckling. Bidraget för Ung Drive beräknas också lämna en positiv budgetavvikelse med 0,2 miljoner kronor beroende på att det bidraget rekvideras av länets kommuner och som inte har genomfört denna sommarverksamhet i den omfattning som är budgeterad. Naturbruksskolornas prognos visar ett negativt resultat med ca 11,1 miljoner kronor som till stor del beror på lägre elevintäkter och att kostnaderna för skolornas fastigheter har ökat mer än vad eleversättningarna kan bära. För Stora Segerstad är det framförallt ett lågt elevantal som utgör den största delen av underskottet. Även i Tenhult är det få elever på skolans vuxenutbildning inom trädgård samt ett lägre elevantal än beräknat som delvis beror på avhopp. Det stora underskottet innebär att tidigare års balanserade resultat inte kommer att räcka till och negativa balansposter uppstår för båda skolorna.

Aktiviteter	Analys
Handlingsplan för ekonomi i balans	Ekonomi är i balans. Verksamhetsområdet visar en positiv budgetavvikelse. Naturbruksskolorna som inte är anslagsfinansierade utan finansieras via eleversättningar, statsbidrag och försäljningar med mera visar på ett underskott. Båda skolorna arbetar med handlingsplaner för att minska underskotten. Kostnaden för hyra av lokaler har ökat de senaste åren och samtidigt har ersättningen minskat från ersättande kommuner med anledning av ett nytt samarbetsavtal. Handlingsplanerna som ska tas fram ska innebära en ekonomi i balans till läsåret 2026/2027 och ska även beakta tre övergripande utvecklingsområden som är att elevnärvaren ska öka, andelen elever som avbryter utbildningen ska minska och andelen elever som når en gymnasieexamen ska öka måluppfyllelsegraden. Till dessa utvecklingsområden finns flera igångsatta aktiviteter, exempel är riktat stöd från Skolverket i syfte att öka måluppfyllelse, utveckling av skolornas elevhälsoarbete samt arbete för att öka tryggheten och studieron. Naturbruksskolan i Tenhult behöver samtidigt förbättra sin kommunikation och marknadsföring och skolan i Stora Segerstad behöver arbeta vidare med fastighetsfrågorna, drift och underhåll som ger ökad kvalitet på undervisningslokaler, internatrummen och yrkeslokalerna. Där nybyggnation av kostallet är en viktig del.

2024-09-25

§ 103**Folkhögskolestyrelsens riskanalys 2024 – Sörängens
folkhögskola**

Diarienummer: RJL 2024/2954

Beslut

Presidiet föreslår nämnden

- Fastställa genomförd riskanalys.

Sammanfattning

Som en del av Folkbildningsrådets uppdrag att följa upp folkhögskolornas verksamhet och organisationer efterfrågas under 2024 resultatet av riskanalys utförd av folkhögskolans styrelse inom fem olika områden.

Beslutsunderlag

- Tjänsteskrivelse daterad 2024-09-10
- Folkhögskolestyrelsens riskanalys 2024 för Sörängens folkhögskola

Beslutet skickas tillNämnd för arbetsmarknad, näringsliv och attraktivitet

Folkhögskolestyrelsens riskanalys 2024 – Sörängens folkhögskola

Förslag till beslut

Nämnd för arbetsmarknad, näringsliv och attraktivitet

- Fastställer genomförd riskanalys.

Sammanfattning

Som en del av Folkbildningsrådets uppdrag att följa upp folkhögskolornas verksamhet och organisationer efterfrågas under 2024 resultatet av riskanalys utförd av folkhögskolans styrelse inom fem olika områden.

Ärendebeskrivning

Inom Folkbildningsrådets löpande uppföljning identifieras områden i behov av insats för kommande år. Tidigare år har Folkbildningsrådet efterfrågat beskrivningar av folkhögskolornas rutiner, ansvarsfördelning och roller i deras arbete med riskanalys. Under 2024 efterfrågas ett komplement av folkhögskolornas styrelse, som har det övergripande ansvaret för hela verksamheten, till de som utförs av Folkbildningsrådet. Riskanalysen omfattar fem områden samt eventuella egna identifierade risker.

Beslutsunderlag

- Tjänsteskrivelse daterad 2024-09-10
- Folkhögskolestyrelsens riskanalys 2024 för Sörängens folkhögskola

Beslutet skickas till

Folkbildningsrådet
Sörängens folkhögskola

Karin Hermansson
Regional utvecklingsdirektör

Camilla Wetterö
Skolchef

Folkhögskolestyrelsens riskanalys 2024

Datum: 2024-06-17

Folkhögskolans namn

Styrelseledamöter

Sörängens folkhögskola	Kerstin Hammar Per Eriksson
------------------------	--------------------------------

Värdera de interna och externa risker som ni bedömer kan komma att påverka er folkhögskolas verksamhet och organisation. Ange också hur ni avser minimera samt hantera eventuella risker. Lägg till fler egna risker vid behov. Maximalt tre risker går att lägga till. Notera att de fem första riskerna måste finnas med. Sannolikhet och påverkan graderas utifrån skalan låg, medel och hög.

Risk	Sannolikhet	Påverkan	Plan för riskhantering	Ev. kommentar
1. Felaktig statsbidragsanvändning	Låg	Hög	Tillse att folkhögskolans ledning och medarbetare har god kunskap gällande statsbidragsanvändning och att kunskapsöverföring fungerar om och när skolan byter ledningsfunktioner	Skolan har hög kompetens gällande villkor för statsbidragsanvändning och ser till att samarbetsorganisationer vilar på demokratisk grund med respekt för mänskligheter utifrån diskrimineringsgrunder

Risk	Sannolikhet	Påverkan	Plan för riskhantering	Ev. kommentar
2.Bristande kvalitetssäkring av verksamheten	Låg	Medel	Skolan följer Region Jönköpings läns rutiner, strukturer och system i det systematiska kvalitetsarbetet. I verksamhetsplan och verksamhetsberättelse följs mål, uppdrag och aktiviteter upp och utvärderas. Verksamheten terminsutvärderar utbildningarna och styrelsen ges återkommande rapporter om utbildningarna och verksamheten.	Dokumentering sker bland annat i Region Jönköpings läns dokumentationsverktyg Stratsys
3.Bristande kunskap om styrdokument	Medel	Hög	Tillse att skolans ledningsorganisation har tillräckligt god kompetens om villkoren för statsbidrag till folkhögskolor. Tillse att ledningsorganisationen är tillräckligt stor för att hantera styrande policys och villkorsanvändningen samt att Region Jönköpings läns stödfunktioner inom regionledning, ekonomi, HR och juridik är adekvat.	Att risken hamnar på medel avser att även Region Jönköpings län har omfattande styrdokument/policys att följa
4.Bristar i myndighetsutövning	Låg	Hög	Tillse att skolan har kompetent ledning och studie- och yrkesvägledning kring kunskapen om villkoren som styr allmän kurs Tillse att reglerna för närvaro och prestation för att få godkänt på de särskilda kurserna är tydliga	Med myndighetsutövande avser vi utfärdande av intyg och omdömen

Risk	Sannolikhet	Påverkan	Plan för riskhantering	Ev. kommentar
5.Risk för brott mot demokrativillkor	Låg	Medel	Tillse att skolans arbete med grundläggande demokratiska värderingar ständigt pågår och att deltagarnas påverkansformer tillgodoses. Uppföljning av skolans arbete sker genom återkommande rapporter och i skolans systematiska kvalitetsarbete	Skolan arbetar aktivt med grundläggande värderingar, HBTQi och intersektionalitet
6.Risk (egen)	Medel	Hög	Tillse att skolan har tillräckligt med internatrum i förhållande till antalet sökande som vill bo på skolan eftersom skolan är riksrekryterande Tillse att kvaliteten på skolans utbildningslokaler lever upp till behovet för till exempel storlek, funktion och ventilation	Risken avser att fastigheten inte uppfyller verksamhetens behov/lokalbrist
7.Risk (egen)	Medel	Hög	Tillse att skolans rykte som god arbetsgivare kvarstår och upprätthålls Tillse att planering för nyrekrytering påbörjas med god framförhållning och att adekvat HR-stöd finns	Risken avser att skolan inte klarar av att upprätthålla god kompetensförsörjning

Risk	Sannolikhet	Påverkan	Plan för riskhantering	Ev. kommentar
8.Risk (egen)	Medel	Hög	Tillse att skolan omvärldsbevakar vad som händer i de branscher där skolans deltagare kan hitta sin försörjning Region Jönköpings län ser över en AI-policy för skolverksamheterna	Risken avser att AI kan komma att försämra efterfrågan på skolans utbildningar

Skickas in till Folkbildningsrådet senast 2024-10-15

Via statbidragsportalen https://portal.folkbildningsradet.se/insamling_riskanalys2024

2024-09-25

§ 104**Folkhögskolestyrelsens riskanalys 2024 – Värnamo
folkhögskola**

Diarienummer: RJL 2024/2955

Beslut

Presidiet föreslår nämnden

- Fastställa genomförd riskanalys.

Sammanfattning

Som en del av Folkbildningsrådets uppdrag att följa upp folkhögskolornas verksamhet och organisationer efterfrågas under 2024 resultatet av riskanalys utförd av folkhögskolans styrelse, inom fem olika områden.

Beslutsunderlag

- Tjänsteskrivelse daterad 2024-09-10
- Folkhögskolestyrelsens riskanalys 2024 för Värnamo folkhögskola

Beslutet skickas tillNämnd för arbetsmarknad, näringsliv och attraktivitet

Folkhögskolestyrelsens riskanalys 2024 – Värnamo folkhögskola

Förslag till beslut

Nämnd för arbetsmarknad, näringsliv och attraktivitet

- Fastställer genomförd riskanalys.

Sammanfattning

Som en del av Folkbildningsrådets uppdrag att följa upp folkhögskolornas verksamhet och organisationer efterfrågas under 2024 resultatet av riskanalys utförd av folkhögskolans styrelse, inom fem olika områden.

Ärendebeskrivning

Inom Folkbildningsrådets löpande uppföljning identifieras områden i behov av insats för kommande år. Tidigare år har Folkbildningsrådet efterfrågat beskrivningar av folkhögskolornas rutiner, ansvarsfördelning och roller i deras arbete med riskanalys. Under 2024 efterfrågas ett komplement av folkhögskolornas styrelse, som har det övergripande ansvaret för hela verksamheten, till de som utförs av Folkbildningsrådet. Riskanalysen omfattar fem områden samt eventuella egna identifierade risker.

Beslutsunderlag

- Tjänsteskrivelse daterad 2024-09-10
- Folkhögskolestyrelsens riskanalys 2024 för Värnamo folkhögskola

Beslutet skickas till

Folkbildningsrådet
Värnamo folkhögskola

Karin Hermansson
Region utvecklingsdirektör

Camilla Wetterö
Skolchef

Folkhögskolestyrelsens riskanalys 2024

Datum: 2024-06-17

Folkhögskolans namn

Styrelseledamöter

Värnamo folkhögskola	Kerstin Hammar Per Eriksson
----------------------	--------------------------------

Värdera de interna och externa risker som ni bedömer kan komma att påverka er folkhögskolas verksamhet och organisation. Ange också hur ni avser minimera samt hantera eventuella risker. Lägg till fler egna risker vid behov. Maximalt tre risker går att lägga till. Notera att de fem första riskerna måste finnas med. Sannolikhet och påverkan graderas utifrån skalan låg, medel och hög.

Risk	Sannolikhet	Påverkan	Plan för riskhantering	Ev. kommentar
1. Felaktig statsbidragsanvändning	Låg	Hög	Tillse att folkhögskolans ledning och medarbetare har god kunskap gällande statsbidragsanvändning och att kunskapsöverföring fungerar om och när skolan byter ledningsfunktioner	Skolan har hög kompetens gällande villkor för statsbidragsanvändning och ser till att samarbetsorganisationer vilar på demokratisk grund med respekt för mänskligheter utifrån diskrimineringsgrunder

Risk	Sannolikhet	Påverkan	Plan för riskhantering	Ev. kommentar
2.Bristande kvalitetssäkring av verksamheten	Låg	Medel	Skolan följer Region Jönköpings läns rutiner, strukturer och system i det systematiska kvalitetsarbetet. I verksamhetsplan och verksamhetsberättelse följs mål, uppdrag och aktiviteter upp och utvärderas. Verksamheten terminsutvärderar utbildningarna och styrelsen ges återkommande rapporter om utbildningarna och verksamheten.	Dokumentering sker bland annat i Region Jönköpings läns dokumentationsverktyg Stratsys
3.Bristande kunskap om styrdokument	Medel	Hög	Tillse att skolans ledningsorganisation har tillräckligt god kompetens om villkoren för statsbidrag till folkhögskolor. Tillse att ledningsorganisationen är tillräckligt stor för att hantera styrande policys och villkorsanvändningen samt att Region Jönköpings läns stödfunktioner inom regionledning, ekonomi, HR och juridik är adekvat.	Att risken hamnar på medel avser att även Region Jönköpings län har omfattande styrdokument/policys att följa
4.Bristar i myndighetsutövning	Låg	Hög	Tillse att skolan har kompetent ledning och studie- och yrkesvägledning kring kunskapen om villkoren som styr allmän kurs Tillse att reglerna för närvaro och prestation för att få godkänt på de särskilda kurserna är tydliga	Med myndighetsutövande avser vi utfärdande av intyg och omdömen

Risk	Sannolikhet	Påverkan	Plan för riskhantering	Ev. kommentar
5.Risk för brott mot demokrativillkor	Låg	Medel	Tillse att skolans arbete med grundläggande demokratiska värderingar ständigt pågår och att deltagarnas påverkansformer tillgodoses. Uppföljning av skolans arbete sker genom återkommande rapporter och i skolans systematiska kvalitetsarbete	Skolan arbetar aktivt med grundläggande värderingar, HBTQi och intersektionalitet
6.Risk (egen)	Medel	Hög	Tillse att skolans rykte som god arbetsgivare kvarstår och upprätthålls Tillse att planering för nyrekrytering påbörjas med god framförhållning och att adekvat HR-stöd finns	Risken avser att skolan inte klarar av att upprätthålla god kompetensförsörjning
7.Risk (egen)	Medel	Medel	Tillse att skolan omvärldsbevakar vad som händer inom AI och dess påverkan på utbildningarna Region Jönköpings län ser över en AI-policy för skolverksamheterna	Risken avser kompetensutveckling och påverkan av AI

Risk	Sannolikhet	Påverkan	Plan för riskhantering	Ev. kommentar
8.Risk (egen)				

Skickas in till Folkbildningsrådet senast 2024-10-15

Via statbidragsportalen https://portal.folkbildningsradet.se/insamling_riskanalys2024

2024-09-25

§ 105**Läsårstider Naturbruksskolorna 2025/26**

Diarienummer: RJL 2024/3092

Beslut

Presidiet föreslår nämnden

- Fastställa läsårstider för 2025/2026 för Stora Segerstad Naturbrukscentrum och Tenhults naturbruksgymnasium.

Sammanfattning

Dagarna för höst- och vårterminens början och slut beslutas av huvudmannen enligt gymnasieförordningen 3 kap 2§.

Beslutsunderlag

- Tjänsteskrivelse daterad 2024-09-10

Beslutet skickas tillNämnd för arbetsmarknad, näringsliv och attraktivitet

Läsårstider Naturbruksskolorna 2025/26

Förslag till beslut

Nämnd för arbetsmarknad, näringsliv och attraktivitet

- Fastställer läsårstider för 2025/2026 för Stora Segerstad Naturbrukscentrum och Tenhults naturbruksgymnasium.

Sammanfattning

Dagarna för höst- och vårterminens början och slut beslutas av huvudmannen enligt gymnasieförordningen 3 kap 2§.

Ärendebeskrivning

Läsårstider för Stora Segerstad Naturbrukscentrum fastställs till;

Höstterminen 2025 åk 1	2025-08-13 – 2025-12-19
Höstterminen 2025 åk 2-4	2025-08-18 – 2025-12-19
Vårterminen 2026 åk 1	2026-01-12 – 2026-06-05
Vårterminen 2026 åk 2-4	2026-01-12 – 2026-06-10

Lovdagar

Vecka 44
Vecka 7
Vecka 15
15 maj

Läsårstider för Tenhults naturbruksgymnasium fastställs till;

Höstterminen 2025 åk 1	2025-08-19 – 2025-12-19
Höstterminen 2025 åk 2-4	2025-08-20 – 2025-12-19
Vårterminen 2026 åk 1-2	2026-01-07 – 2026-06-11
Vårterminen 2026 åk 3-4	2026-01-07 – 2026-06-12

Lovdagar

Vecka 44
Vecka 7
Vecka 15
15 maj

Beslutsunderlag

- Tjänsteskrivelse daterad 2024-09-10

Beslutet skickas till

Stora Segerstad Naturbrukscentrum
Tenhults naturbruksgymnasium

Karin Hermansson
Regional utvecklingsdirektör

Camilla Wetterö
Skolchef

2024-09-25

§ 106**Arbetsstipendier inom kulturområdet 2024**

Diarienummer: RJL 2024/1194

Beslut

Presidiet föreslår nämnden

- Godkänna föreliggande förslag till arbetsstipendiater inom kulturområdet med en totalsumma på 175 000 kr.

Sammanfattning

Region Jönköpings län delar varje år ut stipendier inom kulturområdet för att ge professionella aktörer möjlighet att under viss tid ägna sig till fullt åt, eller bedriva och fördjupa, sin konstnärliga verksamhet. Arbetsstipendiet delas ut efter ansökan till fem personer som erhåller 35 000 kr vardera. Förslag tas fram av en intern beredningsgrupp med externa referenspersoner som rådgivande.

Beslutsunderlag

- Tjänsteskrivelse daterad 2024-09-02
- Ansökningar

Beslutet skickas tillNämnd för arbetsmarknad, näringsliv och attraktivitet

Arbetsstipendier inom kulturområdet 2024

Förslag till beslut

Nämnd för arbetsmarknad, näringsliv och attraktivitet

- Godkänner föreliggande förslag till arbetsstipendier inom kulturområdet med en totalsumma på 175 000 kr.

Sammanfattning

Region Jönköpings län delar varje år ut stipendier inom kulturområdet för att ge professionella aktörer möjlighet att under viss tid ägna sig till fullt åt, eller bedriva och fördjupa, sin konstnärliga verksamhet. Arbetsstipendiet delas ut efter ansökan till fem personer som erhåller 35 000 kr vardera. Förslag tas fram av en intern beredningsgrupp med externa referenspersoner som rådgivande.

Ärendebeskrivning

Region Jönköpings län kultur- och arbetsstipendier syftar till att stödja och uppmuntra professionella aktörer verka inom dans, teater, musik, cirkus och annan scenkonst, film och rörlig bild, litteratur, bild och form, hemslojd, museum, kulturarv, folkbildning samt nya konstformer. Arbetsstipendiet ska ge professionella aktörer möjlighet att under viss tid ägna sig till fullt åt, eller bedriva och fördjupa, sin konstnärliga verksamhet. Arbetsstipendium delas ut efter ansökan, där det ska anges hur stipendiet är tänkt att användas.

Arbetsstipendiet kan sökas av verksamma kulturarbetare som är bosatta i Jönköpings län eller på annat sätt har anknytning till länet. I år inkom 61 ansökningar.

Utifrån riktlinjerna för kulturstöd inom Region Jönköpings län har beredning av ärendet gjorts av kulturutvecklingschef, konstområdesutvecklare och kulturstrateg inom sektionen för kulturutveckling. Externa referenspersoner, utan koppling till länet och sökanden, har varit med i beredningsprocessen och haft en rådgivande roll.

Region Jönköpings län delar ut fem arbetsstipendier på 35 000 kr vardera.

Beslutsunderlag

- Tjänsteskrivelse daterad 2024-09-02
- Ansökningar i ärende RJL2024/1194

Beslutet skickas till

Kulturutveckling

Karin Hermansson
Regional utvecklingsdirektör

Magnus Jonsson
Kulturutvecklingschef

2024-09-25

§ 107**Kulturstipendium 2024**

Diarienummer: RJL 2024/3012

Beslut

Presidiet föreslår nämnden

- Godkänna föreliggande förslag till kulturstipendiat med en summa på 50 000 kr.

Sammanfattning

Region Jönköpings län delar varje år ut ett kulturstipendium på 50 000 kr för att uppmuntra förtjänstfull verksamhet. Nämnden för arbetsmarknad, näringsliv och attraktivitet äger rätt att fram till beslutssammanträdet lägga fram förslag på stipendiater. Allmänheten kan nominera stipendiater.

Förslag till beslut

Presidiet ställer sig bakom förslaget.

Beslutsunderlag

- Tjänsteskrivelse daterad 2024-09-06
- Inkomna nomineringar RJL2024/3012

Beslutet skickas till

Nämnd för arbetsmarknad, näringsliv och attraktivitet

Kulturstipendium 2024

Förslag till beslut

Nämnd för arbetsmarknad, näringsliv och attraktivitet

- Godkänner föreliggande förslag till kulturstipendiat med en summa på 50 000 kr.

Sammanfattning

Region Jönköpings län delar varje år ut ett kulturstipendium på 50 000 kr för att uppmuntra förtjänstfull verksamhet. Nämnden för arbetsmarknad, näringsliv och attraktivitet äger rätt att fram till beslutssammanträdet lägga fram förslag på stipendiater. Allmänheten kan nominera stipendiater.

Ärendebeskrivning

Region Jönköpings läns kultur- och arbetsstipendium syftar till att stödja och uppmuntra professionella kulturaktörer verka inom dans, film och rörlig bild, litteratur, musik, bild och form, hemslojd, teater, museum, kulturarv, folkbildning samt nya konstformer. Kulturstipendiet ges som uppmuntran till förtjänstfull verksamhet, inom konstområdena. Stipendier delas ut till personer som är bosatta i Jönköpings län eller på annat sätt har anknytning till länet. Kulturstipendiet kan inte sökas, men allmänheten har kunnat nominera stipendiater mellan 1 april och 1 juni. I år inkom 22 nomineringar (8 olika personer). Enligt riktlinjerna kan nämnden för arbetsmarknad, näringsliv och attraktivitet lägga fram ett eget förslag, fram tills beslutssammanträdet.

Beslutsunderlag

- Tjänsteskrivelse daterad 2024-09-06
- Inkomna nomineringar RJL2024/3012

Beslutet skickas till

Kulturutveckling

Karin Hermansson
Regional utvecklingsdirektör

Magnus Jonsson
Kulturutvecklingschef

2024-09-25

§ 108**Framställan om medel inom
kultursamverkansmodellen 2025**

Diarienummer: RJL 2024/2712

Beslut

Presidiet föreslår nämnden

- Godkänna föreliggande framställan om statliga medel till regional kulturverksamhet inom kultursamverkansmodellen 2025.

Sammanfattning

Region Jönköpings län ingår sedan 2012 i kultursamverkansmodellen. I början av året tar Kulturrådets styrelse beslut om storleken på statsbidrag till respektive län. Utgångspunkt för beslutet är regionernas kulturplaner samt de behov och regionala satsningar som regionerna beskriver i en årlig regional framställan till Kulturrådet. Region Jönköpings län hemställer om ett utökat statligt stöd för 2025 på 3 900 000 kronor, till en totalsumma på 50 436 000 kr.

Förslag till beslut

Per Eriksson (C) ställer sig bakom föreliggande förslag.

Beslutsunderlag

- Tjänsteskrivelse daterad 2024-09-02
- Region Jönköpings läns framställan till Kulturrådet 2025

Beslutet skickas till

Nämnd för arbetsmarknad, näringsliv och attraktivitet

Nämnd för arbetsmarknad, näringsliv och attraktivitet

Framställan om statliga medel till regional kulturverksamhet inom kultursamverkansmodellen 2025

Förslag till beslut

Nämnd för arbetsmarknad, näringsliv och attraktivitet

- Godkänner föreliggande framställan om statliga medel till regional kulturverksamhet inom kultursamverkansmodellen 2025.

Sammanfattning

Region Jönköpings län ingår sedan 2012 i kultursamverkansmodellen. I början av året tar Kulturrådets styrelse beslut om storleken på statsbidrag till respektive län. Utgångspunkt för beslutet är regionernas kulturplaner samt de behov och regionala satsningar som regionerna beskriver i en årlig regional framställan till Kulturrådet. Region Jönköpings län hemställer om ett utökat statligt stöd för 2025 på 3 900 000 kronor, till en totalsumma på 50 436 000 kr.

Information i ärendet

Genom kultursamverkansmodellen fördelas statliga medel via Kulturrådet till regionerna som i sin tur fördelar dessa vidare till regionala kulturverksamheter i sina län. Medlen fördelas med utgångspunkt i regionala kulturplaner. Inför framställan har Kulturutveckling, Region Jönköpings län, fört dialog med varje part inom kultursamverkansmodellen för att gemensamt identifiera utmaningar och utvecklingsområden.

I framställan inför 2025 lyfts ekonomiska förutsättningar som behovet av en generell uppräknings av statliga medel, för att inte riskera en tillbakagång av kulturens utveckling. Detta bottenar i statens beslut om att ta bort en generell pris- och löneuppräknings som tidigare tilldelats kultursamverkansmodellen. Utifrån dialog med kultursamverkansmodellens parter har också digitalisering lyfts då detta är utvecklingsområden som direkt kräver ökad finansiering och som också är väldigt viktigt för tillgängligheten av kultur.

Smålands musik och teater har under tre år bedrivit ett mycket lyckat och unikt utvecklingsprojekt som varit positivt för kulturlivet i vårt län – Dans Spira Extended. Utvecklingsprojektet har fått stöd från Kulturrådet sedan 2022 på 1 000 000 kr per år. Både Smålands musik och teater, Kulturutveckling, Region Jönköpings län och samarbetskommuner, ser många positiva effekter av projektet, både för dansen som konstform och för att öka tillgängligheten till dans för

invånarna i länet. Att permanenta insatsen blir därför viktigt men för detta krävs fortsatt statlig finansiering.

Ovan nämnda utvecklingsområden har god förankring i Regional kulturplan 2023-2025 Jönköpings län. Region Jönköpings län äskar därmed ökade statliga medel med till en summa av 3 900 000 kr, till en totalsumma på 50 436 000 kr.

Beslutsunderlag

- Tjänsteskrivelse daterad 2024-09-02
- Region Jönköpings läns framställan till Kulturrådet 2025

Beslut skickas till

Kulturrådet

REGIONLEDNINGSKONTORET

Karin Hermansson
Regional utvecklingsdirektör

Magnus Jonsson
Kulturutvecklingschef

Region Jönköpings län
Organisationsnummer: 232100-0057
Box 1024
551 11 Jönköping

Kulturrådet

Handläggare: Cajsa Löf

Framställan från Region Jönköpings län om statligt verksamhetsbidrag 2025

Region Jönköpings län har under den gällande planperioden verkat för en expansiv utveckling inom kulturområdet till förmån för länets kommuner och invånare, för civilsamhälle och det professionella kulturlivet. Strukturella och ekonomiska insatser, samt ökad samverkan, har gjort det möjligt att arbeta fram en stabil utveckling av kulturlivets infrastruktur.

Kultursamverkansmodellen i Jönköpings län

Region Jönköpings läns kulturplan är gällande mellan 2023-2025 med målen att alla ska ges möjlighet att delta i och ta del av länets kulturliv, att konst och kultur ska vara tillgängligt i och en angelägenhet för hela länet, samt att länets kulturliv ska sträva efter kvalitet i både bredd och spets. Med denna riktning är Region Jönköpings län en aktiv part i genomförandet av de nationella kulturpolitiska målen. I arbetet med att uppnå kulturpolitikens nationella och regionala mål utgår Region Jönköpings län från ett antal kulturpolitiska prioriteringar; kulturlivets infrastruktur, barn och unga, tillgänglighet, hållbarhet och hälsa, samarbeten (interkommunala, interregionala, internationella och interkulturella), samt samverkan och dialog. Gällande kulturplan togs fram i dialog med kommuner, civilsamhälle och det professionella kulturlivet.

Parter inom kultursamverkansmodellen i Jönköpings län är:

- Vandalorum
- Smålands musik och teater
- Kulturutveckling, Region Jönköpings län
- ShareMusic & Performing Arts
- Arkiv Jönköpings län

Organisationsuppgifter
Bankgiro: 5216-2849
Orgnr: 232100-0057

- Riksteatern Jönköpings län
- Jönköpings läns museum

Det gemensamma arbetet inom Regionsamverkan Sydsverige bidrar till att utveckla den regionala kulturella infrastrukturen, etablera och stärka samverkansformer och interregionala samarbeten.

Varje år bjuds civilsamhället och det professionella kulturlivet in till dialog för att identifiera utmaningar och initiera gemensamma insatser. Dessa dialoger följs upp av Kulturforum, en mötesplats för kulturaktörer där kunskap, inspiration och nätverkande står i centrum. Region Jönköpings län har regelbundna nätverksträffar med verksamma konstnärer, kommunala kulturchefer/bibliotekschefer och verksamhetschefer för parter inom kultursamverkansmodellen.

Med ett utvecklat och strukturerat arbetssätt, ökade samarbeten och regelbundna dialoger syns en positiv utveckling, både för samverkan med och mellan institutioner, regioner och kommuner, verksamma konstnärer och kulturaktörer. Detta tillsammans med en ökad kulturbudget, med både regionalt och statligt anslag, har möjliggjort flera viktiga insatser.

Under innevarande kulturplansperiod har exempelvis Jönköpings läns museum och Arkiv Jönköpings län startat ett gemensamt arbete kring en digital plattform som ska tillgängliggöra arkiv och kulturarv. Genom en satsning på talangutveckling inom filmområdet ser vi nu en ökad produktion av film förlagd i vårt län, med verksamma filmarbetare från vårt län. Region Jönköpings län har sedan flera år tillbaka sett behovet av att etablera fler residens för att stärka konstnärernas förutsättningar att verka och utvecklas i vårt län. Detta har nu blivit verklighet genom projektet AiR Småland (med stöd från Kulturrådet) och ett designresidens i Bruno Mathssons anda (i samarbete med Vandalorum och IASPIS). Den utökade finansiering som tilldelades Vandalorum för designskolan har möjliggjort en väldigt ambitiös och expansiv verksamhet, med skapande möjligheter för ett brett åldersspann som fått möta och skapa tillsammans med både nationella och internationella formgivare.

Region Jönköpings län har också arbetat fram ett projekt inom litteratur, med syfte att sprida lokala författare i Europa, vilket nu har beviljats medel inom Kreativa Europa.

I början av planperioden stärktes kultursamverkansmodellen i Jönköpings län med ett utökat stöd gällande kultur för barn och unga. Detta har resulterat i en permanent insats kring kultur i skolan, som arbetar kunskapshöjande om kultur i skolan, men framför allt underlättar det för skolan att boka kultur och bidrar till att fler skolelever besöker olika platser för kultur i vårt län. Med en extra regional insats kommer även kulturskolan att prioriteras genom en anställd samordnare med uppdraget att utveckla och bredda länets kulturskolor. Biblioteksutvecklingsinsatser inom Läsfrämjandelyftet har bidragit till ökad kompetens hos en stor del av länets bibliotekspersonal och också ökat nätverkande, delande och samverkan folkbiblioteken emellan.

Men det finns också utmaningar och identifierade områden med svagare strukturer som kräver ökade resurser. Utifrån gällande kulturplan har Region Jönköpings län, tillsammans med alla parter inom kultursamverkansmodellen, identifierat utmaningar och vissa utvecklingsområden som beskrivs nedan.

Ekonomiska förutsättningar

Region Jönköpings län har de senaste åren gjort stora investeringar för kulturen med en ständigt ökad kulturbudget. För planperioden 2023-2025 stärktes budgeten med 6 miljoner - ett permanentat tillskott som ska verka för kulturplanens implementering. Till detta har Region Jönköpings län, under samma period, fått en uppräknings på mellan 3-4% på totalbudgeten. För 2025 räknas den regionala budgeten för kultursamverkansmodellen upp med 3,1%. För att säkerställa en fortsatt utveckling av kulturen, minska obalansen mellan statliga och regionala anslag och för att på bästa sätt uppnå kulturpolitiska mål, äskar Region Jönköpings län om en motsvarande uppräknings i statliga medel. Världsläget idag har stora effekter på kulturlivet. Inflation och ökade material- och lönekostnader drabbar verksamheterna. Utan uppräknings av statliga medel riskerar man en direkt tillbakagång av kulturens utveckling i region och kommun.

Region Jönköpings län äskar om en generell ökning av statliga medel till kultursamverkanmodellen verksamheter, som ligger i nivå med den regionala uppräknings på 3,1%, **1 400 000 kr.**

En permanent dansensemble hos Smålands musik och teater, för invånarna i Region Jönköpings Län

Dans Spira Extended (DSE) är sedan 2022 ett projekt lett av Smålands Musik och Teater, Region Jönköpings län. Projektet har finansierats av Kulturrådet och haft nära samarbete med regionens kulturutvecklingsenhet samt med flera av länets kommuner, som även stöttat insatsen ekonomiskt. 2024 är det sista projektåret och från och med 2025 önskar verksamheten permanenta insatsen.

Grundidén med DSE är att ge professionella nyutexaminerade dansare sitt första arbete. Genom att ha en ung professionell ensemble som turnerar med dans och möter unga, skapas motivation hos yngre dansare i länet till att se dans som ett framtida yrke. DSE vill sprida och möjliggöra dansen i länet och arbetar över kommungränserna, nära publiken, samarbetar med kommunala och regionala dansutvecklare och med länets kulturskolor och de estetiska gymnasierna. Utöver den fasta ensemblen i DSE anlitas också fria utövare bosatta i Jönköpings län och övriga Sverige i produktioner.

Under projekt åren har DSE skapat egenproducerade föreställningar, hållt öppna träning för professionella utövare och skapat samarbeten med fria kulturlivet. Detta, tillsammans med möten mellan dansen och invånarna, har stärkt dansens ställning i Jönköpings län. Projektet har gett Jönköpings län en infrastruktur kring

dansen. Allt detta ser Region Jönköpings län som viktigt att ta vara på, fortsätta med och utveckla.

Region Jönköpings län ser starka kopplingar både till den regionala kulturplanen och nationella kulturpolitiska mål och är därför måna om en fortsättning. Projektet har under 2022-2024 gjort stor skillnad för de yngre invånarna i länets kommuner, givit unga dansare sitt första arbete, bidragit till nytänkande inom konstformen och skapat nya samarbeten. Smålands Musik och Teater önskar att utveckla och få in dansen i kommande produktions- och budgetplanering så att dansen integreras i verksamhetens ordinarie arbete. Med befintlig insats från region, kommuner i länet och med ett fortsatt stöd från Kulturrådet är detta möjligt.

Region Jönköpings län äskar om ökade statliga medel för att permanenta en dansensemble hos Smålands Musik och Teater och därmed stärka professionell dansverksamhet: **1 000 000 kr**

Digitalisering, tillgänglighet och inkludering

Digitaliseringen har haft en betydande inverkan på kulturen. Den har förändrat hur vi skapar, konsumerar och sprider kultur, och gjort kultur tillgänglig för fler, men den har också skapat nya utmaningar. Digital kultur skapar ökade kostnader för både för kulturskapare och konsumenter, vilket riskerar att öka den kulturella ojämlikheten. För att främja digital kultur, och därmed tillgänglig kultur, krävs att man ser de faktiska kostnaderna för teknik och arbete, tillsammans med kompetensutveckling och en stärkt infrastruktur. Kultursamverkansparterna i Jönköpings län vill utveckla detta område genom att skapa digitala plattformar, starta samarbeten mellan olika aktörer och utveckla metoder för inkluderande digital kultur. Dessa åtgärder kan bidra till att stärka den digitala kulturen och göra den mer tillgänglig för alla. Dock är digitala satsningar inom kulturområdet inte effektiviseringar och resursbesparingar – det är nödvändiga utvecklingsområden som kostar.

ShareMusic vittnar om digitaliseringen som en stor möjlighet för konstnärlig utveckling och fullständig inkludering. Med digitala hjälpmedel och tid för metodutveckling kan fler konstnärer skapa kultur. Med en utökat finansiering direkt riktad till digitalt skapande och metodutveckling skulle man nå längre kring inkludering och ett jämlikt kulturliv.

Jönköpings läns museum och Arkiv Jönköpings läns har under 2024 startat ett undersökande projekt kring hur en digital portal kan bevara och tillgängliggöra kulturarv. En digital lösning som denna kräver en heltidstjänst som kan starta upp och sedan underhålla portalen. Med en ökning av personalresurser skulle man också på sikt kunna öppna portalen för andra aktörer som också har behov av att digitalisera och bevara kulturarv, som t ex hembygdsföreningar och lokala arkiv och museer.

Region Jönköpings län äskar om ökade statliga medel för att en digital kulturarvsportal och möjlighet till digitalt skapande och inkludering: **1 500 000 kr**

Sammanfattning

Region Jönköpings läns framställan till Kulturrådet omfattar en **ökning av anslag på 3 900 000 kr**, vilket resulterar i en fördelning på **totalt 50 436 000 kr**.

2024-09-25

§ 109**Ansvarsfrihet - Årsredovisning Stiftelsen Smålands
konstarkiv 2023**

Diarienummer: RJL 2024/2381

Beslut

Presidiet föreslår nämnden

- Godkänna årsredovisning och överlämnar till Värnamo kommun att ta beslut om ansvarsfrihet för stiftelsen.

Sammanfattning

Stiftelsens Smålands Konstarkiv, organisationsnummer 828000-3198, har lämnat årsredovisning och revisionsberättelse för 2023. Enligt stadgarna § 5 beslutar Värnamo kommun om ansvarsfrihet för styrelsens ledamöter efter hörande av övriga stiftare. Ärendet kommer att behandlas i Värnamo kommunfullmäktige under hösten 2024.

Beslutsunderlag

- Tjänsteskrivelse 2024-09-10
- Tjänsteskrivelse från Värnamo kommun att inkomma med synpunkter på årsredovisning inkl årsredovisning samt revisionsrapporter

Beslutet skickas till

Nämnd för arbetsmarknad, näringsliv och attraktivitet

Regionledningskontoret

Nämnd för arbetsmarknad, näringsliv och attraktivitet

Yttrande angående Stiftelsen Smålands konstarkivs årsredovisning 2023

Förslag till beslut

Nämnd för arbetsmarknad, näringsliv och attraktivitet

- Godkänner årsredovisning och överlämnar till Värnamo kommun att ta beslut om ansvarsfrihet för stiftelsen.

Sammanfattning

Stiftelsens Smålands Konstarkiv, organisationsnummer 828000-3198, har lämnat årsredovisning och revisionsberättelse för 2023. Enligt stadgarna § 5 beslutar Värnamo kommun om ansvarsfrihet för styrelsens ledamöter efter hörande av övriga stiftare. Ärendet kommer att behandlas i Värnamo kommunfullmäktige under hösten 2024.

Ärendebeskrivning

Smålands konstarkiv drivs i stiftelseform med Värnamo kommun, Region Kronoberg och Region Jönköpings län som huvudmän.

Region Jönköpings län har tagit del av årsredovisning samt revisionsrapporter från auktoriserad revisor samt lekmanrevisor. Region Jönköpings län har inga synpunkter på årsredovisningen för stiftelsen utan instämmer i revisorernas förslag om ansvarsfrihet.

Beslutsunderlag

- Tjänsteskrivelse 2024-09-10
- Tjänsteskrivelse från Värnamo kommun att inkomma med synpunkter på årsredovisning inkl årsredovisning samt revisionsrapporter

Beslutet skickas till

Värnamo kommun

Kulturutveckling, Region Jönköpings län

Karin Hermansson
Regional utvecklingsdirektör

Årsredovisning för

Stiftelsen Smålands Konstarkiv

828000-3198

Räkenskapsåret
2023-01-01 - 2023-12-31

Innehållsförteckning:

Sida

Verksamhetsberättelse	1-3
Resultaträkning	4
Balansräkning	5-6
Noter	7-9
Underskrifter	9

KL 75

Verksamhetsberättelse

Styrelsen för Stiftelsen Smålands Konstarkiv, 828000-3198, får härmed avge årsredovisning för räkenskapsåret 2023.

Stiftelsens säte är Värnamo, Jönköpings län.

Årsredovisningen är upprättad i svenska kronor SEK.

Verksamheten

Styrelse

Ordförande
Vice ordförande
Ledamöter

Karin Lundh
Karl-Mats Bodestad
Åsa Pettersson
Margareta Lindahl
Remus Wilson
Anders Gustafsson
Pernilla Sjöberg

Smålands Konstnärsförbund
Värnamo Kommun (m)
Värnamo Kommun (s)
Värnamo Kommun (kd)
Smålands Konstnärsförbund
Region Jönköpings län
Region Kronoberg

Ändamål

Stiftelsen har till uppgift att väcka och utveckla intresset för bildande konst samt äga och förvalta och för allmänheten hålla tillgänglig av stiftelsen förvärvade samlingar av småländsk konst. Verksamheten sker dels som utställningar i konstarkivets lokaler, dels som utställningssamarbete med andra utställningsarrangörer i Småland. Verksamheten skall också ses som ett övergripande stöd till konstnärer i Småland.

Utställningsverksamhet 2023

MARIA BANG ESPERSEN

Nordiska Mytologier
3.12 2022 - 19.2 2023

MAGNI MOSS

Pleasant Pineapple
4.3 - 21.5

AMANDA CARDELL

Det stora gungflyt
3.6 - 13.8

YVONNE JEPPSSON

17.6 - 20.8

IDA PETTERSSON PREUTZ

Lapptäcksfärd
19.8 - 15.10

CARL HENRY EK

Cloud-Based Default Network
2.9 - 15.10

REMUS ANNA BO WILSON

Öppna rum
21.10 - 7.1 2024

Verksamheten under 2023

Årets utställningar har presenterat konstnärer som har sin hemvist i Småland men som är verksamma utanför landets gränser och konstnärer som lever och verkar i vårt landskap men som haft sin uppväxt och utbildning på konstskolor utanför Sverige.

Dessutom har Smålands Konstarkiv fortsatt utställningsverksamheten med utgångspunkten "Plantskola för unga konstnärer".

Oaktat utgångspunkten med skiftande bakgrunder och erfarenheter är den konstnärliga nivån avgörande för huruvida en utställning kommer till stånd i Smålands Konstarkivs regi.

Utställningsverksamheten har utöver Lada 3, också omfattat presentation av konstnärskap i Galleriet samt mindre presentationer av konstnärer från Smålands Konstnärsförbund. Dessa båda forum når även de besökare som inte betalar entré till utställningarna i våra "Lador" vilket verksamheten ansett betydelsefullt. De väcker intresse och har rönt stor uppskattning från besökare. Presentationen av Konstnärsförbundets medlemmar bidrar också till att sprida kunskapen om de många och skiftande konstnärskap vi har i vårt landskap.

Samverkan med andra institutioner i landskapet har fortsatt även detta år, bl.a. genom Smålandstriennalen.

Statistik

Under 2023 har Smålands Konstarkiv/Vandalorum besökts av 109 061 personer (88 552 år 2022) vilket är besöksrekord och vid årets slut var 1 925 personer medlemmar i Vandalorums Vänner (1 680 år 2022) vilket också det är rekord.

Under 2023 har ca 1 800 skolelever deltagit i aktiviteter som utställningsbesök, visningar och skapande under skollov.

Pedagogik

Det pedagogiska arbetet har även under 2023 varit frekvent och oftast i samarbete med Vandalorum. Elever i alla åldrar har getts möjlighet att arbeta med etablerade konstnärer, arkitekter och formgivare i en kreativ, inspirerande miljö som hela platsen utgör. Pedagogiken har erbjudit allt från visningar av utställningar till workshops och praktiska moment i anslutning till det som visas i de olika lador. Vandalorums Designskola har vid olika tillfällen använt sig av Konstarkivets utställningar för sina barngrupper att experimentera med olika material, tekniker och uttryck.

Smålands Konstarkivs unika och omfattande Samling är en betydande tillgång också i det pedagogiska arbetet. Den ger en unik förutsättning att arbeta utifrån specifika önskemål och/eller tematik, ett levande pedagogiskt verktyg. Besök av studiearkivet och samlingen kan anpassas efter önskemål om tematik. Besöken inklusive visning är kostnadsfria.

Utrymmet för Samlingen är mycket begränsat. Det ökande antalet besökare och fler deltagare i den pedagogiska verksamheten är en utmaning för verksamheten. Att kunna presentera och tillgängliggöra Samlingen på det sätt den förtjänar är ett önskescenario. Att göra denna samling synlig och tillgänglig för en så bred allmänhet som möjligt är något vi ständigt strävar efter.

Ekonomi

Årets resultat har huvudsakligen två förklaringar: det stora besöksantalet 2023 samt den omständighet att Smålands Konstarkiv saknat verksamhetsledare sedan maj 2023. Nicolas Hansson bytte tjänst till annan ort. Detta faktum har, förutom att det haft effekt på resultatet, framför allt varit ansträngande för verksamheten. Verksamheten har trots allt kunnat fortgå med genomförande av utställningar m.m. främst genom insats från styrelsens ordförande. Styrelsen har arbetat intensivt med att rekrytera ny verksamhetsledare och i november kunde Kalinka Ussing med bred erfarenhet inom konsten och kunskap om vårt landskaps konstliv anställas. Hon tillträder tjänst i januari 2024. Att ha ny verksamhetsledare på plats är avgörande och kommer förstås vara av stor och positiv betydelse år 2024.

Flerårsöversikt

	2023	2022	2021	Belopp i kr 2020
Bidrag	3 234 287	2 189 703	2 083 991	1 962 321
Resultat efter finansiella poster	888 247	-444 291	-373 948	512 540
Soliditet, %	52	25	47	59

Stiftelsens resultat och ställning

Stiftelsens resultat och ställning framgår av efterföljande resultat- och balansräkningar med noter.

Resultaträkning

<i>Belopp i kr</i>	<i>Not</i>	<i>2023-01-01- 2023-12-31</i>	<i>2022-01-01- 2022-12-31</i>
Rörelseintäkter	1		
Gåvor		153 703	142 555
Bidrag	2	3 234 287	2 189 703
Stiftelsens intäkter		934 094	608 320
Övriga rörelseintäkter		76 186	75 274
Summa rörelseintäkter		4 398 270	3 015 852
Rörelsekostnader			
Handelsvaror		-102 077	-90 087
Övriga externa kostnader		-2 560 215	-2 052 542
Personalkostnader	3	-831 290	-1 297 735
Summa rörelsekostnader		-3 493 582	-3 440 364
Rörelseresultat		904 688	-424 512
Finansiella poster			
Övriga ränteintäkter och liknande resultatposter		16 160	0
Räntekostnader och liknande resultatposter		-32 601	-19 779
Summa finansiella poster		-16 441	-19 779
Resultat efter finansiella poster		888 247	-444 291
Resultat före skatt		888 247	-444 291
Årets resultat		888 247	-444 291

Balansräkning

Belopp i kr	Not	2023-12-31	2022-12-31
TILLGÅNGAR	1		
Anläggningstillgångar			
<i>Materiella anläggningstillgångar</i>			
Konst för permanent utställning	4	1 847 532	1 847 532
Inventarier	5	0	0
Summa materiella anläggningstillgångar		1 847 532	1 847 532
Summa anläggningstillgångar		1 847 532	1 847 532
Omsättningstillgångar			
<i>Varulager m.m.</i>			
Konstverk och böcker		162 899	127 060
Summa varulager		162 899	127 060
<i>Kortfristiga fordringar</i>			
Kundfordringar		116 123	110 101
Övriga fordringar		31 109	5 408
Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter		180 738	183 225
Summa kortfristiga fordringar		327 970	298 734
<i>Kassa och bank</i>			
Kassa och bank	6	554 788	202 841
Summa kassa och bank		554 788	202 841
Summa omsättningstillgångar		1 045 657	628 635
SUMMA TILLGÅNGAR		2 893 189	2 476 167

Balansräkning

Belopp i kr	Not	2023-12-31	2022-12-31
EGET KAPITAL OCH SKULDER			
<i>Eget kapital</i>			
Eget kapital vid räkenskapsårets början	1	614 625	1 058 916
Årets resultat		888 247	-444 291
Eget kapital vid räkenskapsårets slut		1 502 872	614 625
Summa eget kapital		1 502 872	614 625
<i>Långfristiga skulder</i>			
Övriga skulder till kreditinstitut	7	398 958	449 358
Summa långfristiga skulder		398 958	449 358
<i>Kortfristiga skulder</i>			
Övriga skulder till kreditinstitut		50 400	50 400
Leverantörsskulder		143 946	197 014
Skatteskulder		0	15 856
Övriga skulder		18 174	62 605
Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter		778 839	1 086 309
Summa kortfristiga skulder		991 359	1 412 184
SUMMA EGET KAPITAL OCH SKULDER		2 893 189	2 476 167

Noter

Belopp i kr om inget annat anges.

Not 1 Redovisningsprinciper

Årsredovisningen har upprättats i enlighet med Årsredovisningslagen och Bokföringsnämndens allmänna råd BFNAR 2016:10 Årsredovisning i mindre företag.

Redovisningsprinciper för enskilda balansposter

Anläggningstillgångar

Tillämpade avskrivningstider:

<i>Materiella anläggningstillgångar</i>	<i>År</i>
Inventarier	5 år

Not 2 Bidrag

Erhållna bidrag

	<i>2023-01-01- 2023-12-31</i>	<i>2022-01-01- 2022-12-31</i>
Bidrag Värnamo Kommun	1 376 000	1 133 000
Bidrag Region Jönköping	674 120	560 000
Bidrag Region Kronoberg	444 600	426 703
Bidrag projekt Smålandstriennalen	739 567	70 000
Summa	3 234 287	2 189 703

Not 3 Anställda och personalkostnader

Personal

	<i>2023</i>	<i>2022</i>
Medelantalet anställda	1	2
Summa	1	2

Not 4 Konst för permanent utställning

	2023-12-31	2022-12-31
<i>Konst</i>		
Ingående anskaffningsvärden	2 028 136	1 986 427
Inköp	0	41 709
Utgående ackumulerade anskaffningsvärden	2 028 136	2 028 136
Ingående avskrivningar	-180 604	-180 604
Utgående ackumulerade avskrivningar	-180 604	-180 604
Redovisat värde vid årets slut	1 847 532	1 847 532

Not 5 Inventarier

	2023-12-31	2022-12-31
Ingående anskaffningsvärden	97 368	97 368
Utgående ackumulerade anskaffningsvärden	97 368	97 368
Ingående avskrivningar	-97 368	-97 368
Utgående ackumulerade avskrivningar	-97 368	-97 368
Redovisat värde vid årets slut	0	0
Försäkringsvärde materiella anläggningstillgångar	20 650 000	18 604 000

Not 6 Checkräkningskredit

	2023-12-31	2022-12-31
Beviljad kreditlimit	250 000	250 000
Outnyttjad del	-250 000	-250 000
Utnyttjat kreditbelopp	0	0

Not 7 Övriga skulder till kreditinstitut

	2023-12-31	2022-12-31
Belopp varmed skuldposten förväntas betalas efter mer än fem år efter balansdagen	197 358	247 758
	197 358	247 758

Not 8 Ställda säkerheter

	2023-12-31	2022-12-31
Ställda säkerheter		
<i>För egna skulder och avsättningar</i>		
Företagsinteckningar	1 210 000	1 210 000

Underskrifter

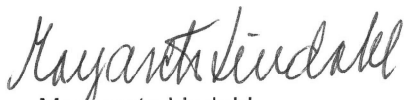
Värnamo 2024-04-25

Karin Lundh
Ordförande

Pernilla Sjöberg

Margareta Lindahl

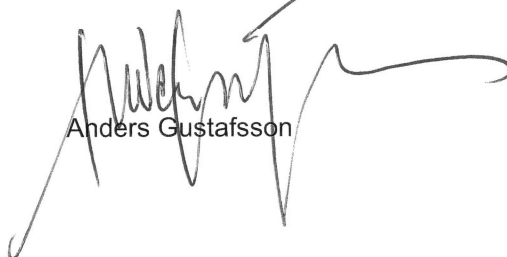
Remus Wilson

Åsa Pettersson

Karl-Mats Bodestad

Anders Gustafsson

Våra revisionsberättelser har lämnats

2024- 04-25

Catrine Sandberg
Auktoriserad revisor

2024-

Mats Hoppe
Revisor

Revisionsberättelse

Till styrelsen i Stiftelsen Smålands Konstarkiv
Org.nr 828000-3198

Rapport om årsredovisningen

Uttalande

Jag har utfört en revision av årsredovisningen för Stiftelsen Smålands Konstarkiv för räkenskapsåret 2023.

Enligt min uppfattning har årsredovisningen upprättats i enlighet med årsredovisningslagen och ger en i alla väsentliga avseenden rättvisande bild av stiftelsens finansiella ställning per den 2023-12-31 och av dess finansiella resultat för året enligt årsredovisningslagen. Förvaltningsberättelsen är förenlig med årsredovisningens övriga delar.

Grund för uttalande

Jag har utfört revisionen enligt International Standards on Auditing (ISA) och god revisionssed i Sverige. Mitt ansvar enligt dessa standarder beskrivs närmare i avsnittet *Revisorns ansvar*. Jag är oberoende i förhållande till stiftelsen enligt god revisorssed i Sverige och har i övrigt fullgjort mitt yrkesetiska ansvar enligt dessa krav.

Jag anser att de revisionsbevis jag har inhämtat är tillräckliga och ändamålsenliga som grund för mitt uttalande.

Styrelsens ansvar

Det är styrelsen som har ansvaret för att årsredovisningen upprättas och att den ger en rättvisande bild enligt årsredovisningslagen. Styrelsen ansvarar även för den interna kontroll som den bedömer är nödvändig för att upprätta en årsredovisning som inte innehåller några väsentliga felaktigheter, vare sig dessa beror på oegentligheter eller misstag.

Vid upprättandet av årsredovisningen ansvarar styrelsen för bedömningen av stiftelsens förmåga att fortsätta verksamheten. Den upplyser, när så är tillämpligt, om förhållanden som kan påverka förmågan att fortsätta verksamheten och att använda antagandet om fortsatt drift. Antagandet om fortsatt drift tillämpas dock inte om beslut har fattats om att avveckla verksamheten.

Revisorns ansvar

Mina mål är att uppnå en rimlig grad av säkerhet om huruvida årsredovisningen som helhet inte innehåller några väsentliga felaktigheter, vare sig dessa beror på oegentligheter eller misstag, och att lämna en revisionsberättelse som innehåller mina uttalanden. Rimlig säkerhet är en hög grad av säkerhet, men är ingen garanti för att en revision som utförs enligt ISA och god revisionssed i Sverige alltid kommer att upptäcka en väsentlig felaktighet om en sådan finns. Felaktigheter kan uppstå på grund av oegentligheter eller misstag och anses vara väsentliga om de enskilt eller tillsammans rimligen kan förväntas påverka de ekonomiska beslut som användare fattar med grund i årsredovisningen.

Som del av en revision enligt ISA använder jag professionellt omdöme och har en professionellt skeptisk inställning under hela revisionen. Dessutom:

- identifierar och bedömer jag riskerna för väsentliga felaktigheter i årsredovisningen, vare sig dessa beror på oegentligheter eller misstag, utformar och utför granskningsåtgärder bland annat utifrån dessa risker och inhämtar revisionsbevis som är tillräckliga och ändamålsenliga för att utgöra en grund för mina uttalanden.

Risken för att inte upptäcka en väsentlig felaktighet till följd av oegentligheter är högre än för en väsentlig felaktighet som beror på misstag, eftersom oegentligheter kan innefatta agerande i maskopi, förfalskning, avsiktliga utelämnanden, felaktig information eller åsidosättande av intern kontroll.

- skaffar jag mig en förståelse av den del av stiftelsens interna kontroll som har betydelse för min revision för att utforma granskningsåtgärder som är lämpliga med hänsyn till omständigheterna, men inte för att uttala mig om effektiviteten i den interna kontrollen.

- utvärderar jag lämpligheten i de redovisningsprinciper som används och rimligheten i styrelsens uppskattningar i redovisningen och tillhörande upplysningar.

- drar jag en slutsats om lämpligheten i att styrelsen använder antagandet om fortsatt drift vid upprättandet av årsredovisningen. Jag drar också en slutsats, med grund i de inhämtade revisionsbevisen, om huruvida det finns någon väsentlig osäkerhetsfaktor som avser sådana händelser eller förhållanden som kan leda till betydande tvivel om stiftelsens förmåga att fortsätta verksamheten. Om jag drar slutsatsen att det finns en väsentlig osäkerhetsfaktor, måste jag i revisionsberättelsen fästa uppmärksamheten på upplysningarna i årsredovisningen om den väsentliga osäkerhetsfaktorn eller, om sådana upplysningar är otillräckliga, modifiera uttalandet om årsredovisningen. Mina slutsatser baseras på de revisionsbevis som inhämtas fram till datumet för revisionsberättelsen. Dock kan framtida händelser eller förhållanden göra att en stiftelse inte längre kan fortsätta verksamheten.

- utvärderar jag den övergripande presentationen, strukturen och innehållet i årsredovisningen, däribland upplysningarna, och om årsredovisningen återger de underliggande transaktionerna och händelserna på ett sätt som ger en rättvisande bild.

Jag måste informera styrelsen om bland annat revisionens planerade omfattning och inriktning samt tidpunkten för den. Jag måste också informera om betydelsefulla iakttagelser under revisionen, däribland de eventuella betydande brister i den interna kontrollen som jag identifierat.

Rapport om andra krav enligt lagar och andra författningar

Uttalande

Utöver min revision av årsredovisningen har jag även utfört en revision av styrelsens förvaltning för Stiftelsen Smålands Konstkiv för räkenskapsåret 2023.

Enligt min uppfattning har styrelseledamöterna inte handlat i strid med stiftelselagen, stiftelseförförordnandet eller årsredovisningslagen.

Grund för uttalande

Jag har utfört revisionen enligt god revisionssed i Sverige. Mitt ansvar enligt denna beskrivs närmare i avsnittet *Revisorns ansvar*. Jag är oberoende i förhållande till stiftelsen enligt god revisorssed i Sverige och har i övrigt fullgjort mitt yrkesetiska ansvar enligt dessa krav.

Jag anser att de revisionsbevis jag har inhämtat är tillräckliga och ändamålsenliga som grund för mitt uttalande.

Styrelsens ansvar

Det är styrelsen som har ansvaret för förvaltningen enligt stiftelselagen och stiftelseförförordnandet.

Revisorns ansvar

Mitt mål beträffande revisionen av förvaltningen, och därmed mitt uttalande, är att inhämta revisionsbevis för att med en rimlig grad av säkerhet kunna bedöma om någon styrelseledamot i något väsentligt avseende:

- företagit någon åtgärd eller gjort sig skyldig till någon försummelse som kan föranleda ersättningsskyldighet mot stiftelsen eller om det finns skäl för entledigande, eller
- på något annat sätt handlat i strid med stiftelselagen, stiftelseförfordnandet eller årsredovisningslagen.

Rimlig säkerhet är en hög grad av säkerhet, men ingen garanti för att en revision som utförs enligt god revisionssed i Sverige alltid kommer att upptäcka åtgärder eller försummelser som kan föranleda ersättningsskyldighet mot stiftelsen.

Som en del av en revision enligt god revisionssed i Sverige använder jag professionellt omdöme och har en professionellt skeptisk inställning under hela revisionen. Granskningen av förvaltningen grundar sig främst på revisionen av räkenskaperna. Vilka tillkommande granskningsåtgärder som utförs baseras på min professionella bedömning med utgångspunkt i risk och väsentlighet. Det innebär att jag fokuserar granskningen på sådana åtgärder, områden och förhållanden som är väsentliga för verksamheten och där avsteg och överträdelser skulle ha särskild betydelse för stiftelsens situation. Jag går igenom och prövar fattade beslut, beslutsunderlag, vidtagna åtgärder och andra förhållanden som är relevanta för mitt uttalande.

Värnamo den 25 april 2024

Catrine Sandberg
Auktoriserad revisor

Till styrelsen för Smålands Konstarkiv

Till fullmäktige i Värnamo kommun, Region
Jönköpings län och Region Kronoberg

Till Smålands Konstnärsförbund

Granskningsrapport avseende år 2023 verksamhet Smålands Konstarkiv

Jag, Mats Hoppe, av Region Jönköpings län fullmäktige utsedd kommunal revisor har granskat stiftelsens räkenskaper och årsredovisningen samt styrelsens förvaltning under 2023.

Vad gäller stiftelsens räkenskaper och årsredovisning har jag tagit del av dessa men förlitar mig på den auktoriserade revisorns granskning och bedömning.

Styrelsen och verksamhetsledare ansvarar för att verksamheten bedrivs enligt gällande stadgar för stiftelsen samt de lagar och föreskrifter som gäller för verksamheten. Den kommunala revisorn ansvarar för att granska verksamhet samt att pröva om verksamheten bedrivs enligt stadgarna samt de lagar och föreskrifter som gäller för verksamheten.

Granskningen har utförts enligt god revisionssed i kommunal verksamhet.

Granskningen har genomförts med den inriktning och omfattning som behövs för att ge rimlig grund för bedömning och prövning. Jag har tagit del av styrelsens handlingar och den ekonomiska berättelsen. Jag har varit i kontakt med auktoriserad revisor i frågor av intresse för granskningen.

Verksamheten har under en stor del av år 2023 präglats av allvarlig brist på personella resurser. Styrelsen och i synnerhet ordförande och vice ordförande har fått gå in operativt i verksamheten för att upprätthålla den. Verksamhetsplanen för 2023 har därigenom kunnat upprätthållas.

Det ekonomiska resultatet för 2023 har påverkats i positivt genom att personalkostnaderna har blivit väsentligt lägre än budgeterat.

Jag har följt verksamheten genom löpande kontakter och möten med ordförande respektive vice ordförande, protokoll, andra handlingar av vikt samt ekonomiska uppföljningar.

Min bedömning är att styrelsen utfört sitt uppdrag på ett ansvarsfullt sätt enligt Smålands Konstarkivs stadgar, att verksamheten har skötts på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredställande sätt samt att den interna kontrollen varit tillräcklig.

Utifrån min granskning tillstyrker jag att styrelsen beviljas ansvarsfrihet för år 2023.

Nydala 2024-04-08

Mats Hoppe

Kommunal Revisor

Region Jönköpings län

2024-09-25

§ 110**Projekt - Teknikutveckling på Höglandet – Småland**

Diarienummer: RJL 2024/3044

Per Eriksson (C) anmäler jäv och deltar inte i handläggningen av ärendet.

Beslut

Presidiet föreslår nämnden

- Bevilja Nuvab Näringslivsutveckling i Vetlanda AB högst 4 600 000 kr, under förutsättning att övrig medfinansiering infrias.
- Finansiering sker ur det statliga anslaget 1:1

Sammanfattning

Småländska Höglandet och särskilt Vetlanda med omnejd, har en stark tillverkningsindustri, men står inför utmaningar inom teknisk utveckling och kompetensförsörjning. Detta projekt möter utmaningarna genom att skapa en Nod för Teknikutveckling samt att erbjuda, skräddarsydda modulutbildningar. Målet är att utbilda 500 medarbetare inom 40 små och medelstora företag på Småländska Höglandet, för att stärka deras tekniska kompetens och möjliggöra implementering av ny teknik. Noden kommer att fungera som en plattform för samverkan mellan näringsliv, akademi och stödsystem, med fokus på att stärka regionens innovationsgrad och digitalisering.

Beslutsunderlag

- Tjänsteskrivelse 2024-09-05
- Projektmedelansökan

Beslutet skickas till

Nämnd för arbetsmarknad, näringsliv och attraktivitet

Projekt - Teknikutveckling på Högländet, Småland

Förslag till beslut

Nämnd för arbetsmarknad, näringsliv och attraktivitet

- Beviljar Nuvab Näringslivsutveckling i Vetlanda AB högst 4 600 000 kr, under förutsättning att övrig medfinansiering infrias.
- Finansiering sker ur det statliga anslaget 1:1

Sammanfattning

Småländska Högländet och särskilt Vetlanda med omnejd, har en stark tillverkningsindustri, men står inför utmaningar inom teknisk utveckling och kompetensförsörjning. Detta projekt möter utmaningarna genom att skapa en Nod för Teknikutveckling samt att erbjuda, skräddarsydda modulutbildningar. Målet är att utbilda 500 medarbetare inom 40 små och medelstora företag på Småländska Högländet, för att stärka deras tekniska kompetens och möjliggöra implementering av ny teknik. Noden kommer att fungera som en plattform för samverkan mellan näringsliv, akademi och stödsystem, med fokus på att stärka regionens innovationsgrad och digitalisering.

Ärendebeskrivning

Små och medelstora industriföretag på Högländet har stora utmaningar inom teknisk utveckling och kompetensförsörjning. Kompetensbristen är särskilt problematisk. Automatiseringen och robotiseringen ställer nya krav på både företagen och deras medarbetare, vilket i kombination med den ökande digitaliseringen skapar en större efterfrågan på kompetenser inom mjukvaruutveckling, programmering och systemkunnande. Dessa förändringar innebär också kortare ställtider och mer effektiva produktionsflöden, vilket ytterligare skärper kraven på medarbetarnas kompetens. Detta projekt möter utmaningarna genom att skapa en Nod för Teknikutveckling samt att erbjuda skräddarsydda modulutbildningar.

Kortsiktiga effekter av projektet:

- 500 medarbetare inom 40 små och medelstora företag på Småländska Högländet har fått utbildning, för att stärka deras tekniska kompetens och möjliggöra implementering av ny teknik.

- En kunskapsintensiv Nod för Teknikutveckling är etablerad på Småländska Högländet kopplad till Hi:tech i Vetlanda.

Långsiktiga effekter:

- En stärkt stödstruktur
- Höjd teknisk kompetens och nya färdigheter hos medarbetare i syfte att skapa agerande mot stärkt teknikutveckling, främjad jämställdhet och hållbar utveckling.
- En ökad konkurrenskraft i linje med smart specialisering.

Ett flertal delstrategier i **den regionala utvecklingsstrategin (RUS)** berörs av de insatser och aktiviteter som ingår i projektet. Effekterna kommer bland annat påverka delstrategierna:

- Skapa en hållbar social utveckling för människor och företag
- Samverka för kompetensutveckling
- Etablera jämlika möjligheter till utbildning och livslångt lärande i hela länet
- En hållbar ekonomisk tillväxt i näringsliv och samhälle

Målgruppen är små och medelstora företag.

Beslutsunderlag

- Tjänsteskrivelse 2024-09-05
- Projektmedelansökan

Beslutet skickas till

Nuvab Näringslivsutveckling i Vetlanda AB

Karin Hermansson
Regional utvecklingsdirektör

Ante Jankovic
Sektionschef

Ansökan om stöd

1.1 Allmänna uppgifter

Projektnamn: Teknikutveckling på Höglandet - Småland

Ansökansid: 609615

Ärendeid: 20369671

Typ av finansiering: Regionala projektmedel

Sista ansökningsdag: 2027-12-31

Ansvarig organisation: Region Jönköpings Län

1.2 Stödsökande

Namn: Nuvab Näringslivsutveckling i Vetlanda

Org.Nr: 556316-2550

AB

ÄLGGATAN 2 B

Antal anställda: 9

574 40 VETLANDA

Sverige

Arbetsställe

Namn:

Arb.ställenr.: 29445434

Postadress:

Besöksadress:

ÄLGGATAN 2 B

ÄLGGATAN 2 B

574 40 VETLANDA

574 40 VETLANDA

Region: Vetlanda

Är organisationen momsredovisningsskyldig för projektets verksamhet?

Ja

Omfattas organisationen av Lagen om offentlig upphandling (LOU) eller annan upphandlingslagstiftning, t.ex. LUF?

Nej

Hemsida

www.nuvab.se

1.3 Samverkanspart

1.4 Betalningssätt

Typ av konto: Bankgiro

Kontonummer: 5424-1518

Detaljerad info:

1.5 Projektinformation

Vilket/vilka problem vill projektet lösa?

Projektet syftar till industriell utveckling, ett utpekat område inom smart specialisering som möter mål om en smart region. Genom möjlig teknikutveckling, stärkt hållbarheten i företag och därmed ökad konkurrenskraft som projektet avser att stödja ses de sex identifierade utmaningarna inom Småland och Öarna påverkas. Genom aktiviteter i syfte att främja jämställd arbetsmarknad kan projektet bidra till att bryta traditionella normer och belysa vikten av att kvinnor och män har lika möjligheter inom företagande och innovation. Projektet tar också itu med den svaga kompetensförsörjningen genom att öka kunskapsnivån och förbättra samverkan mellan företag, akademien och andra utbildningssamordnare vilket är kritiskt för smart specialisering. Den kunskapsökning som sker i projektet förväntas öka klimatomställning,

konkurrenskraft och innovation. Genom att skapa förutsättningar att tex. öka automatiseringen och robotiseringen inom företag möter även projektet digitaliseringsutmaningar.

Resultat från förstudien som föregår denna ansökan identifierade kompetensbehov inom områden som robotisering, automatisering, nya material, additiv tillverkning, molnteknologi, IoT och Big Data. Flera av företagen ser även behov av Teknik SFI (SFI inom teknikområdet) Kompetensbrist lyfts som särskilt problematiskt vilket även ligger i linje med identifierade utmaningar kopplat till smart specialisering och Regionala Utvecklingsstrategin i Jönköpings län.

Automatiseringen och robotiseringen ställer nya krav på både företagen och deras medarbetare, vilket i kombination med ökande digitalisering skapar större efterfrågan på kompetens. Pensionsavgångar utgör en utmaning för kompetensförsörjning. Tre av fyra företag uppger i förstudien att kompetensbristen redan haft negativa konsekvenser. Mer än hälften av dessa har inte kunnat expandera som planerat, en fjärdedel har förlorat potentiella affärer, och fyra av tio företag har inte kunnat utveckla produkter och tjänster som planerat.

Projekt syftar till att möta utmaningarna genom att skapa en Nod för Teknikutveckling samt att erbjuda utbildningar uppbyggda på olika moduler kopplat till teknikutveckling. Målet är att 198 medarbetare inom 40 små och medelstora företag på Småländska Höglandet har fått nya färdigheter. Noden kommer att fungera som en plattform för samverkan mellan näringsliv, akademi och andra relevanta aktörer med fokus på att stärka regionens industriella utveckling.

Jämställdhetsfrågor kommer att löpa som en röd tråd i projektet och visa på vikten av mer inkluderande arbetsmiljö i linje med Regionala mål och Agenda 2030. Projektet möter utmaningar som identifierats genom att stärka kompetens, främja samverkan, öka medvetenhet kring jämställdhet och driva på innovation och teknikutveckling i regionen.

Småländska Höglandet har en stark tillverkningsindustri. Diskussioner om att skapa ett "Teknikens hus" för innovation och teknikutveckling har pågått i flera år, och en förstudie har genomförts i samarbete med näringsliv, Jönköping University, kommun och näringslivsfrämjande aktörer. Under 2024 beslutade Vetlanda kommun och näringslivet att förverkliga visionen om Highland Technology Center, Hi:tech. En fastighet har köpts in som kommer att samla teknik för unga, utbildning, inklusive Teknikcollege och YH-utbildningar, samt erbjuda en mötesplats för näringslivsbolag och företagsfrämjande aktörer som Science Park och Almi. Detta projekt planeras genomföras parallellt med uppbyggnad av Hi:tech som ägs av en ideell förening utan vinstintresse öppen för relevanta aktörer att ansluta sig till där var medlem innehar en röst på samma sätt som i Nuvab. Detta projekt kompletterar Hi:techs tänkta grund verksamhet till gagn för teknisk, industriell utveckling i regionen. I samband med projektslut planeras Hi:tech bära den Nod för Teknikutveckling som byggs upp i projektet. Projektägare Nuvab, planeras vara spridare av de framarbetade och kvalitetssäkrade modulutbildningarna efter projektslut.

Sammanfattande beskrivning till Projektbanken

Projektet möter bristande teknikutveckling och kompetensförsörjning inom små och medelstora företag på Småländska Höglandet. Genom att etablera en Nod för Teknikutveckling som kopplas till Hi:tech i Vetlanda samt utvecklar, genomför och kvalitetssäkrar kortare behovsanpassade modulutbildningar inom teknik, ger projektet företag förutsättningar att möta framtidens tekniska krav och därmed bidra till smart specialisering där industriell utveckling pekats ut som ett styrkeområde. Projektets målgrupp är små och medelstora företag på Småländska Höglandet och deras medarbetare. Målet är att nå 40 företag. Aktiviteterna inom projektet fokuserar på att skapa samverkansplattform samt höja teknisk kompetens och därmed nya färdigheter hos medarbetare i syfte att skapa agerande mot stärkt teknikutveckling, främjad jämställdhet och hållbar utveckling. Förändringen förväntas vara ökad konkurrenskraft i linje med smart specialisering och Regional utvecklingsstrategi för Jönköpings län 2020-2035.

Vilken/vilka är projektets målgrupp(er)?

Projektet riktar sig till små och medelstora företag (SMF) inom tillverkningsindustrin på Småländska Höglandet. Ett område med stark tradition inom metallbearbetning, träindustri, maskin tillverkning och plastindustri. Företagen är viktiga för Jönköpings läns ekonomi, där de sysselsätter 22 % av arbetskraften och står för 40 % av länets förädlingsvärde.

Mångfald och Jämställdhet

Arbetskraften är mångskiftande med unga, äldre och många med annan etnisk härkomst än svensk. Kvinnor är kraftigt underrepresenterade (endast 26 % av arbetskraften), särskilt i tekniska och ledande roller. Denna snedfördelning speglar branschens historiska mansdominans.

Branschens sammansättning och utmaningar

Den typiska anställda är en medelålders svensk man med gymnasieutbildning. Äldre arbetstagare stannar kvar längre i arbetslivet, vilket skapar behov av anpassade arbetsmiljöer och ergonomiska lösningar. Utlandsfödda bidrar till ökad mångfald, men deras integration kräver riktade insatser. Kvinnor har låg representation, särskilt i tekniska och ledande roller. Detta är utmaningar som projektet möter genom att främja möjlighet till ökad inkludering.

Geografisk spridning och demografiska utmaningar

SMF är spridda över Småländska Högländet varvid varierande lokala förutsättningar behöver hanteras, vilket kräver flexibla lösningar. Var kommun bidrar med lokal kunskap och identifiering av behov som förutsätts för projektet. Projektet siktar på att stärka arbetskraftens kompetens genom utbildningar byggt på olika moduler inom tex. robotik, automation och hållbara produktionsmetoder för att bibehålla och stärka företagets konkurrenskraft.

Förstudien som föregår denna ansökan pekar på utmaningar som projektet syftar till att möta. Behoven ligger i linje med identifierade utmaningar inom Småland och öarna kopplat till smart specialisering samt den Regionala Utvecklingsstrategin i Jönköpings län.

Kompetensutveckling: Genom utbildningar byggda på olika moduler kopplat till teknik är målet att minst 198 medarbetare inom 40 smf förbättrar sina kunskaper och skapar färdigheter som möjliggör agerande mot industriell utveckling för stärkt konkurrenskraft.

Arbetskraftsfrågor: Genom den teknikutveckling projektet lägger grund för, samt möjlighet till språkutveckling med fokus teknik skapas förutsättningar för företagen att bredda sin rekryteringsbas i takt med att arbetsmiljö och arbetsuppgifter förändras. Det möjliggör en mer inkluderande arbetsmiljö genom att kunna nyttja större delar av arbetskraftens potential.

Innovationsförmåga: Projektet ska stärka förutsättningarna för forskning och utveckling tex. genom stärkt samarbete mellan företag och akademi. En Nod för Teknikutveckling skapas för att underlätta kunskapsutbyte och innovation, vilket kan möjliggöra att företagets position stärks nationellt och internationellt.

Arbetsmiljö: För att attrahera och behålla en bredare arbetskraft, inklusive äldre, kvinnor, personer med annan etnisk härkomst än svensk och personer med funktionsvariationer, fokuserar projektet på att främja förutsättningar till förbättrad ergonomi och arbetsförhållanden genom den teknikutveckling, möjlighet till teknik SFI och ökade kunskap kring vikten av jämställdhet. Bättre arbetsmiljö förbättrar inte bara hälsa och välbefinnande utan ökar också produktiviteten och minskar personalomsättningen.

Modulutbildningar: Genomförande av skräddarsydda utbildningar för att uppdatera och utveckla tekniska kompetenser inom smf.

Nod för Teknikutveckling: Etablering av en samverkansplattform för att främja kunskapsutveckling, samverkan och innovation.

Ökad Jämställdhet: Kunskap för att främja kvinnors representation och inkludering. Projektet strävar efter att stärka konkurrenskraft och kompetensförsörjning genom insatser kring jämställdhet för inkluderande och hållbar industriell framtid i regionen.

Projektets insatser förväntas främja Jönköpings läns vision om en hållbar, attraktiv, tillgänglig, smart, kompetent och global region.

Vad förväntar ni er att projektets planerade aktiviteter ska leda till för målgruppen på kort sikt?

På kort sikt förväntas projektets planerade aktiviteter leda till konkreta och mätbara utfall för målgruppen, som i huvudsak består av små och medelstora företag på Småländska Höglandet.

Ökad kompetens och kunskap

Genom modulutbildningar och andra riktade insatser förväntas målgruppen få ökad teknisk kompetens och förmåga att hantera nya teknologier, inom tillverkningsindustrin. Denna kompetensutveckling är avgörande för att främja innovation och hållbar tillväxt i regionen. Modulutbildningarna ska ge direkt tillgång till relevanta och praktiska färdigheter som kan tillämpas omedelbart i arbetslivet. Denna ökade kunskap stärker målgruppens konkurrenskraft på marknaden. Seminarium och andra aktiviteter av mer övergripande karaktär förväntas ge deltagaren medvetenhet om möjliga lösningar samt vägar därtill kring hållbar teknikutveckling och inkluderande arbetsmiljö att sedan fördjupa sig i utifrån vart företags behov och förutsättningar.

Stärkt samverkan mellan aktörer

Projektet ska främja ökad samverkan mellan företag, utbildningsinstitutioner och offentliga aktörer. Genom aktiviteter som workshops, forskarfrukostar och nätverkande får målgruppen tillgång till ett starkare nätverk och samverkan, vilket bidrar till att främja smart specialisering och innovation. Genom samverkan mellan företag och akademi ökar chanserna för fler examensarbeten, praktikplatser och projekt som är direkt kopplade till näringslivets behov.

Förbättrad tillgång till utbildning och livslångt lärande

Projektet kommer att bidra till att skapa samverkan som främjar nya utbildningsmöjligheter som är mer tillgängliga för företag i regionen. Genom Lärcentrum, Teknikcollege och Jönköping University ses möjligheterna över att få tillgång till flexibla utbildningslösningar som kan anpassas efter lokala behov. Detta är i linje med den Regionala utvecklingsstrategin för att skapa en "Smart" och "Kompetent" region med starkt fokus på livslångt lärande.

Ökad medvetenhet om hållbarhet och jämställdhet

Genom samarbeten med aktörer som Hydro Building Systems och lokala jämställdhetsnätverk i genomförandet av aktiviteter kring jämställdhet, kommer projektet att öka medvetenheten om vikten av hållbar utveckling och jämställdhet inom teknik- och industrisektorerna. Projektets mål är att få företag att aktivt arbeta med hållbarhetsfrågor och stärka jämställdhet i företaget vilket stärker regionens attraktionskraft och långsiktiga hållbarhet.

Förbättrad konkurrenskraft och innovation i regionen

Genom den teknikutveckling projektet syftar till med nya plattformar för teknikutveckling och samverkan, samt genom den nära kopplingen till Hi:tech förväntas projektet främja att små och medelstora företag i regionen förbättrar sin konkurrenskraft. Detta ligger i linje med målet att skapa en "Attraktiv" region i enlighet med den Regionala utvecklingsstrategin för Jönköpings län.

Sammanfattning: Projektets aktiviteterna förväntas på kort sikt möjliggöra att stärka målgruppens kunskap, kompetens och nätverk. Det skapar bättre förutsättningar för hållbar utveckling och innovation, samt bidrar till att göra Jönköpings län mer attraktiv och konkurrenskraftig som en "Smart", "Kompetent" och "Hållbar" region.

Vilka effekter - hos målgruppen eller i samhället - förväntar ni er att projektet uppnår på lång sikt?

På lång sikt förväntas projektet uppnå effekter både hos målgruppen och i samhället. Genom att målgruppen använder den kunskap och de verktyg de fått genom projektet i praktiken, förväntas beteendeförändringar som leder till en hållbar och långsiktig utveckling inom regionen, i linje med Jönköpings läns Regionala utvecklingsstrategi och fokus på smart specialisering, hållbarhet, digitalisering och kompetensförsörjning.

Långsiktiga effekter hos målgruppen:

Ökad klimatomställning och hållbarhet: Företag och andra aktörer inom regionen förväntas ha en starkare förmåga att tex. arbeta med hållbara affärsmodeller och teknologier, tack vare utbildningarna och samarbetena inom projektet. Genom att tillämpa ny kunskap om energieffektivitet och hållbara produktionsmetoder som teknisk utveckling kan innebära, kan

målgruppen minska sitt klimatavtryck och bidra till en snabbare klimatomställning i regionen. Detta ligger i linje med målet att skapa en hållbar och klimatmedveten region.

Mer jämställd arbetsmarknad: Genom projektets insatser för att främja jämställdhet, förväntas en gradvis förändring mot en mer inkluderande och jämställd arbetsmarknad inom teknik- och industrisektorerna. Kvinnors deltagande och representation inom dessa sektorer förväntas att öka, vilket leder till en mer diversifierad arbetsstyrka och en arbetsmarknad som är mer jämställd och rättvis.

Förstärkt kompetensförsörjning: Målgruppen, små och medelstora företag, förväntas på lång sikt att ha tillgång till en högre nivå av kompetens och kunnande inom teknikutveckling, digitalisering och hållbar produktion. Detta ökar regionens förmåga att attrahera och behålla kvalificerad arbetskraft och förbättrar förutsättningarna för livslångt lärande. Samverkan mellan företag och utbildningsinstitutioner förväntas bidra till att möta kompetensbehov inom industrin och stärka regionens konkurrenskraft.

Ökad konkurrenskraft och innovationskapacitet: Genom projektets satsningar på teknikutveckling och innovation förväntas företag på Småländska höglandet bli mer konkurrenskraftiga. Med bättre kompetens och tillgång till ny teknologi ökar företagets innovationsförmåga, vilket är avgörande för regionens långsiktiga ekonomiska tillväxt. Den förbättrade innovationskapaciteten förväntas även att stärka Småland och öarna i arbetet med smart specialisering.

Effekter av digitalisering: Företagen och utbildningsinstitutionerna förväntas ha en bättre förmåga att ta tillvara på digitaliseringens möjligheter. Genom projektets fokus på digital kompetens och teknikutveckling, förväntas företag att kunna integrera nya digitala lösningar i sina verksamheter, vilket leder till effektivare processer, förbättrad produktion och nya affärsmöjligheter.

Långsiktiga samhällseffekter:

Hållbar och klimatsmart region: Regionens omställning mot en klimatneutral ekonomi accelereras, vilket bidrar till de globala målen för hållbar utveckling.

Attraktiv och global region: Jönköpings län förväntas bli mer attraktivt som en innovationsdriven och global region där företag och invånare har tillgång till den kompetens och teknologi som krävs för långsiktig tillväxt.

Starkare ekonomisk tillväxt: Genom att stärka regionens företag inom smart specialisering och hållbar industri bidrar projektet till en robustare och mer diversifierad ekonomisk utveckling. Sammanfattningsvis förväntas projektets långsiktiga effekter att möta flera av de identifierade utmaningarna i Småland och öarna, inklusive låg innovationsgrad, jämställdhet, svag kompetensförsörjning och klimatomställning, vilket kan bidra till att göra regionen mer hållbar, innovativ och konkurrenskraftig.

Hur ska projektet organiseras och styras?

Organisation och Roller

1. Projektledare (80%) Anställs till projektet

Leda och samordna projektet enligt styrgruppens riktlinjer. Förankra projektet hos företag på Höglandet.

Ansvara för behovsinventering/analys gällande teknikutveckling. Koordinera arbetsgrupper och nätverk. Omvärldsbevaka. Kontakt med forskare, föreläsare, finansiärer och intressenter.

Ansvar för progress- och slutrapporter. Coacha små och medelstora företag inom projektet gällande behov av kompetensutveckling samt stöd i kontaktskapande mellan företag och relevanta teknikleverantörer.

Kompetens:

Teknisk kunskap med bredd. Förmåga att bygga långvariga relationer. Erfarenhet av försäljning och projektledning.

2. Utvecklingsledare (50%) Anställs till projektet

Stödja projektledaren med behovsinventeringar/analys. Processleda workshops och fokusintervjuer. Horisontella kriterier. Rutiner och processer för plattformens stabilitet och långsiktighet. Systematisk uppföljning och kontaktperson mot utvärderare. Stöd till projektledare i kontakt med Akademi och stödjande samverkansaktörer så som Träcentrum, Campus Ljungby, Science Park m. m.

Kompetens:

Erfaren utvecklingsledare med utvärdringsförmåga. Förmåga att processleda grupper och analysera underlag.

3. Utvecklingsledare modulutbildningar (50%) Anställs till projektet

Analysa insamlad behovsdata kopplat till utbildningar. Samordna utveckling, anpassning och justera utbildningsupplägg efter behov. Genomföra kvalitetskontroll av utbildningsinsatser.

Leda referensgrupp Modulutbildningar

Kompetens:

Teknisk och pedagogisk kompetens. Erfarenhet av att utveckla och kvalitetssäkra utbildningar.

4. Lärare modulutbildningar teknik (100%)

Utbildare vid modulutbildningar gällande teknik.

Kompetens:

Pedagogisk kompetens med spets inom teknik

5. Projektkoordinator (30%) Arbetsuppgifter inom projektägarens nuvarande personalstyrka omfördelas för utförande av dessa arbetsuppgifter.

Administrera och koordinera projektaktiviteter. Dokumentation och intyg.

Kompetens:

Administrativ vana. Erfarenhet av konferens- och seminariearrangemang.

6. Kommunikation (30%) Anställs till projektet alt. omfördelas arbetsuppgifter inom projektägarens nuvarande personalstyrka.

Dokumentera projektaktiviteter. Bygga och underhålla kommunikationskanaler. Framtagning av progress- och slutrapporter.

Kompetens:

Kommunikation och layout. Foto och film. God språklig förmåga på svenska och engelska.

7. Ekonomi (20%) Anställs till projektet alt. omfördelas arbetsuppgifter inom projektägarens nuvarande personalstyrka.

Hantering och redovisning av projektets ekonomi.

Kompetens:

Ekonomisk kompetens och erfarenhet.

Styrgrupp

Träffas kvartalsvis för att granska framsteg, diskutera strategiska beslut och säkerställa projektets riktning. Hanterar övergripande beslut gällande projektets riktning, budgetjusteringar och kommunikation med finansiärer.

Projektledare medverkar vid behov adjungerande.

Medlemmar i styrgrupp:

Sven-Inge Arvidsson, Svenska Aluminium

Per Ytterell, Gjuteriföreningen

Magnus Claesson, VD Nuvab

Niclas Lindqvist, VD Hi:tech

Patrik Blomström, VD SNAB

Anna Zedig, Handelskammaren Jönköping

Ingrid Wadskog VD och akademisk ledare för Tekniska Högskolan vid Jönköping University

Helen Lindqvist, Eksjö.nu

Anna Werbis Arnell, Träcentrum

För att säkerställa nödvändiga roller, funktioner och kompetenser, kommer projektet: Rekrytera kvalificerade medarbetare och säkerställa att de har relevant erfarenhet och kompetens. Samarbeta med aktörer som redan har etablerad expertis inom sina områden. Ha en tydlig kommunikations- och uppföljningsstruktur för att snabbt identifiera och åtgärda eventuella kompetensbehov. Magnus Färjhage, kommundirektör Vetlanda kommun ansvarar för kontakt med kommundirektörerna i aktuella kommuner på Höglandet. Magnus Claesson, VD Nuvab ansvarar för kontakt med näringslivschefer i aktuella kommuner på Höglandet som i sin tur sprider information kring projektet via sina kommunikationskanaler.

Hur ska projektet avgränsas från ordinarie verksamhet?

Projektet kommer att avgränsas från den ordinarie verksamheten genom tydliga separata aktiviteter, resurser och tidsplaner som är specifika för projektets mål och syfte.

Specifika projektmål: Projektet har unika mål, som att utveckla modulutbildningar och främja teknikutveckling, vilket inte ingår i den ordinarie verksamheten. Dessa mål är skraddarsydda för att möta specifika utmaningar inom kompetensförsörjning, hållbarhet och digitalisering, och kräver insatser utöver de vanliga uppgifterna.

Resurser och personal: Projektet kommer att ha personal som arbetar med projektaktiviteter, till exempel en projektledare och utbildare som fokuserar på att utveckla och implementera modulutbildningar och samarbeten med företag. Denna personal kommer att vara särskilt anställd eller avdelad för projektet, vilket säkerställer att resurserna används för att uppnå projektets mål snarare än att stödja den vanliga verksamheten.

Tidsbegränsade aktiviteter: Projektet är tidsbegränsat och kommer att bedrivas under en specifik tidsperiod med en tydlig början och slut. De aktiviteter som genomförs inom projektet kommer att ha en fastställd tidsram och uppföljning, vilket skiljer sig från den löpande verksamheten som är kontinuerlig.

Finansiering och budget: Projektet har en separat budget som är skild från den ordinarie verksamhetens ekonomiska resurser. Alla projektkostnader, inklusive personal, material och lokaler, kommer att täckas av projektets finansiering och inte belasta den vanliga verksamheten.

Specifika aktiviteter och metoder: De aktiviteter som genomförs inom projektet, såsom utbildningar, workshops, samarbetsmöten och utveckling av nya utbildningsmodeller, är specifika för projektet. Dessa aktiviteter är utformade för att uppnå projektets mål och kommer inte att vara en del av den ordinarie verksamhetens dagliga drift.

Uppföljning och rapportering: Projektet kommer att ha egen uppföljning, mätning av resultat och utvärdering, vilket skiljer sig från hur den ordinarie verksamheten utvärderas. Detta gör att projektet kan granskas separat och utvärderas baserat på de resultat som projektet genererar.

Sammanfattningsvis kommer projektet att tillföra något utöver ordinarie verksamhet genom specifika mål, resurser, tidsbegränsade aktiviteter och en separat finansiering, vilket säkerställer en tydlig avgränsning och fokus på att uppnå projektets mål.

Hur är hållbarhetsaspekter integrerade i projektet?

Hållbarhetsaspekterna är centrala i projektet och integreras i arbetspaketen.

Nod för Teknikutveckling: Här främjas miljömässig hållbarhet genom att tekniska lösningar som förväntas minska resursanvändning och främjar cirkulära affärsmodeller. I planeringen av projektet har projektgruppen samarbetat med företag och utbildningsaktörer för att gynna hållbara metoder. Uppföljning sker genom kontinuerlig uppföljning samt utvärdering.

Modulutbildningar: Utbildningarna utformas för att inkludera hållbarhetsfrågor inom teknik och produktion. Miljöperspektivet planeras integreras i kursinnehåll, särskilt inom områden som resurseffektiv produktion och teknikutveckling med låg miljöpåverkan. Detta främjar kunskap om hållbara lösningar, vilket i förlängningen stärker företagens hållbarhetsarbete.

Jämställdhet och kvinnliga nätverk: Projektet kommer ha starkt fokus på insatser som kan öka jämställdhet inom tekniksektorn genom att skapa kvinnliga nätverk, vilket kan främja kvinnors förutsättningar, deltagande och representation i branschen. Dessa nätverk förväntas stärka kvinnors karriärmöjligheter och bidrar till en mer inkluderande arbetsmiljö genom ökad medvetenhet och möjlighet att synliggöra kvinnors förutsättningar och behov i en mansdominerad bransch. Jämställdhetsfrågor tas upp vid samtliga aktiviteter inom projektet och temadagar "Jämställ industrin" genomförs för att öka medvetenhet och därmed främja förändring inom företagen.

Temadagar och ökad kunskap: Hållbarhet är en central del av temadagar där både miljö, jämställdhet och mångfald diskuteras. Genom dessa aktiviteter förväntas medvetenheten öka hos företag om vikten av en hållbar verksamhet som tar hänsyn till både miljömässiga och sociala aspekter. Företag får praktisk tips och inspiration kring hur de kan vidta åtgärder som gynnar hållbarhet i sin verksamhet.

Uppföljning av hållbarhetsarbetet sker genom kontinuerlig uppföljning och utvärdering av projektets resultat, där projektet följer att mål för jämställdhet, mångfald och miljömässig hållbarhet uppnås. Genom aktiviteter bidrar projektet till en långsiktigt hållbar utveckling inom regionens företag och organisationer.

Projektorganisationen kommer att sträva efter att skapa en inkluderande kultur där alla medarbetare har likvärdiga möjligheter att påverka projektets inriktning och resultat. För att säkerställa en jämn könsfördelning kommer projektet aktivt att arbeta med rekrytering och utveckling av personal, med en medvetenhet om att mångfald bidrar till innovation och hållbara resultat. Beslutsprocesser kommer att vara öppna och transparenta, med tydliga riktlinjer för hur olika röster ska kunna komma till tals. Det inkluderar regelbundna möjligheter för dialog och feedback, där projektet aktivt uppmuntrar alla att bidra med sina perspektiv och erfarenheter. Projektledaren har ett särskilt ansvar för detta. Utvecklingsledare kommer i uppföljningen av projektet följa att detta efterlevs.

Nuvabs policy för social hållbarhet kommer att vara vägledning, vilket innebär att en arbetsmiljö där alla känner sig välkomna och delaktiga prioriteras. Medarbetare kommer att ha lika tillgång till kompetensutveckling, möjligheter till friskvård och en balans mellan arbetsliv och privatliv. Genom att främja jämställdhet och inkludering skapas inte bara en mer harmonisk arbetsplats utan också bättre förutsättningar för att leverera hållbara och effektiva resultat för projektet och samhället i stort.

Vilken/vilka kommuner eller län ska projektet omfatta? Valda län

Jönköping

Vilken/vilka kommuner eller län ska projektet omfatta? Valda kommuner

Aneby, Sävsjö, Nässjö, Tranås, Vetlanda, Eksjö

1.6 Tid och aktivitetsplan

Aktivitet	Beskrivning	Startdatum - Slutdatum	Kostnad
Nod för Teknikutveckling	Arbetspaketet bidrar till projektets mål att främja hållbar teknikutveckling och stärka företagens konkurrenskraft på Småländska Höglandet. Den skapar en plattform för samverkan och utbyte mellan företag, akademi, teknikexperter och näringslivsfrämjande aktörer. Genom att skapa en kompetensresurs med medarbetare från metall-, trä- och plastindustrin, representanter från akademien och teknikexperter, främjas teknikutveckling och innovation. Plattformen kan fungera som bas där utbildningsaktörer kan samverka med näringslivet, vilket underlättar möjligheten att erbjuda "rätt" utbildningsinsatser utifrån föreliggande behov. Samverkan mellan akademi och näringsliv kan även underlätta genomförande av	2025-02-03 - 2028-05-31	2 780 655

Aktivitet	Beskrivning	Startdatum - Slutdatum	Kostnad
	studenters praktik och uppsatsarbeten. Samverkan kan även möjliggöra förberedelse för forskningsprojekt och innovation inom smart specialisering för industriell utveckling. Arbetspaketet inkluderar workshops, seminarium och möten för att stärka samarbetet och erfarenhetsutbytet mellan olika aktörer. Det integrerar hållbarhetsperspektiv i teknikutvecklingen, vilket kan främja mer hållbara produktionsmetoder och affärsmodeller. Nodens omvärldsbevakning och teknikexpertis främjar företagens långsiktiga hållbarhet och konkurrenskraft. Sammanfattningsvis skapar arbetspaketet en central plattform för lärande, teknikutveckling, innovation och samverkan, vilket kan bidra till att nå mål i Jönköpings län om en hållbar, attraktiv, smart, kompetent och global region. Arbetspaketet stödjer smart specialisering för industriell utveckling.		
Uppbyggnad av kompetensresurs	Kompetensresurs skapas bestående av medarbetare som bidrar till projektet med spetskompetens från olika företag inom olika branscher, representanter från akademien och teknik experter vars samlade kompetens kan stärka teknikutveckling. Representanterna kommer från metall-, trä- och plastindustrin med fokus på gemensamma utvecklingsmöjligheter. Kompetensresursen behövs för att genomföra projektet då kunskap omvandlas till innehåll i projektaktiviteter och gynnar inte något företag specifikt. Aktiviteten omfattas inte av statsstödsbox. Nätverk med denna sammansättning har efterfrågats av företag då det möjliggör industriell utveckling i hela regionen vilket främjar konkurrenskraften brett. Redan i förarbetet har företag visat intresse av att bidra med relevanta personer varvid det redan finns en grund med	2025-02-03 - 2028-05-31	192 370

Aktivitet	Beskrivning	Startdatum - Slutdatum	Kostnad
	kompetenta deltagare. Ytterligare deltagare identifieras från hela Höglandet, och vid behov nationellt, efter projektstart. När gruppen har satts samman genomförs en workshop där förutsättningar för arbetet tas fram. Detta kan omfatta: Samsyn kring syfte och mål, Uppdragsbeskrivning, Förväntningar på varandra inom gruppen, Förväntningar på gruppen gentemot andra företag, Hur kunskapen som byggs upp samlas och kommuniceras via projektaktiviteter Plan för fysiska träffar: 2025 - 1 workshop för uppstart enligt ovanstående upplägg 2026 - 3 möten, 1 workshop med forskare, Uppföljning med reflektion kring vad som hänt under året som gått 2027 - 3 möten, 1 workshop med forskare, Uppföljning med reflektion kring vad som hänt under året som gått 2028 - 1 möte, 1 workshop med forskare, Uppföljning med reflektion kring vad som hänt under året som gått Företag som deltagit i förarbetet inför ansökan efterfrågar möjligheten att bidra, komma samman, samverka och stödja varandra i nödvändig teknikutveckling. Företag som saknar egna resurser för omvärldsbevakning och kunskapsinhämtning kommer ha stor nytta av den samlade kunskap som kompetensresursen utgör och bygger upp inte minst gällande relevant forskning. Kunskapen kommuniceras branschspecifikt och sprids via aktiviteter i projektet. Projektledaren har en övergripande roll och är den som har de främsta kontakterna och stödjer smf på Höglandet. Genom tillgång till den kunskap som samlas och kanaliseras via kompetensresursen skapas möjligheter för träffsäkra satsningar i teknik som ökar företagets konkurrenskraft. Kompetensresursen		

Aktivitet	Beskrivning	Startdatum - Slutdatum	Kostnad
	fungerar som en central kunskapsbank och ett nätverk för teknikutveckling, där företag kan dra nytta av delade erfarenheter och insikter via aktiviteter i projektet som kunskapen ligger till grund för så som tex. teknik- och forskar frukostar. . Projektet syftar till att skapa industriell utveckling med teknik som grund. Genom att skapa en kompetensresurs som del i uppbyggnad av Nod för Teknikutveckling ökar den sammanlagda kunskapen samtidigt som investeringstakten kan öka genom gemensamma satsningar och därmed påskynda utvecklingen. Projektledaren är sammankallande och operativ i kompetensresursen. Budget: Personal: 128 370kr Forskare x 4 á 10 000: 40 000kr Förtäring 150kr/pers. 7 möten 10 personer samt 4 möten med forskare 12 pers (forskare och processledare): 17 700kr Lokal x 11 á 500kr: 5500kr (projektägaren har inte egna lokaler att tillgå som är relevanta för aktiviteten) Material möte med forskare x 4 á 200kr: 800kr Effektmål: Kunskap och information som samlas genom kompetensresursen ska finnas tillgänglig för aktuella företag på Småländska Högländet via projektaktiviteter. Målet följs upp i samband med projektutvärdering. Minst 80 % av medverkande vid projektaktiviteter ska se innehållet som den insamlade kunskapen och informationen bygger på som relevant. Målet följs upp i samband med projektutvärdering. Minst 80 % av aktörerna ska uppleva att kunskapen främjar hållbar teknikutveckling på Högländet. Målet följs upp i samband med projektutvärdering.		
Omvärldsbevakning	Omvärldsbevakningen fokuserar på att identifiera lösningar för hållbar	2025-02-03 - 2028-05-31	625 875

Aktivitet	Beskrivning	Startdatum - Slutdatum	Kostnad
	teknikutveckling och etablera kontakter med företag som kan leverera tekniska lösningar. Specifikt kommer projektet att delta i mässor och genomföra uppsökande insatser för att finna relevanta företag som kan leverera teknik och tekniska lösningar som möter industrins behov. Kontinuerlig kontakt med företag inom tillverkningsindustrin på Småländska höglandet ingår i omvärldsbevakningen. EMO Hannover Innovate Manufacturing: EMO är en ledande europeisk mässa för tillverkningsindustrin. Projektledaren kommer att delta vid mässan 22-27 september 2025 för att knyta kontakter och samla in kunskap om de senaste tekniska lösningarna samt sprida kunskap om den Nod för Teknikutveckling som byggs upp genom projektet vilket kan bidra till att positionera Jönköpings län på den internationella kartan. Utgångspunkten är att knyta internationella samverksamkontakter, värdefulla för projektet, då denna mässa samlar aktörer med spetskompetens. Detta skapar möjlighet att arbeta proaktivt med omvärldsanalys. Verktugsmaskiner Elmia Jönköping: Projektet kommer att delta vid denna mässa i maj 2025, 2026 och 2027. Detta ger möjlighet till uppdatering om nya verktugsmaskiner och teknologier som sprids vidare genom projektets aktiviteter så som tex. temadagar teknik. Projektledaren kommer genomföra uppsökande insatser till små och medelstora företag på höglandet för att identifiera behov utifrån projektets målsättning. Uppsökande insatser kommer även att riktas till teknikleverantörer löpande utifrån de behov som identifieras hos industriföretagen. Dvs. identifiera och kontakta företag som kan erbjuda relevanta tekniska lösningar. Detta är		

Aktivitet	Beskrivning	Startdatum - Slutdatum	Kostnad
	en efterfrågad insats som små och medelstora företag sällan har kapacitet att hinna med var och en för sig. Uppdraget vid mässor och i kontakter med teknikföretag är främst att knyta erforderliga kontakter som matchar behoven av teknikutveckling i regionen. Det kommer även omfatta att identifiera lämpliga teknikföretag som kan leverera efterfrågade lösningar utifrån givna frågeställningar vid temadagar och teknikmöten inom projektet samt inspirera utvecklingen av modulutbildningar. Aktiviteten omfattas inte av någon statsstödsbox. Många små och medelstora företag har svårt att på egen hand bygga upp kontaktnät med leverantörer av teknik och tekniska lösningar, samt att genomföra relevant omvärldsbevakning. Genom att projektet utför det kan behov tillgodoses och stärka företagens teknikutveckling. Genom kunskap som samlas skapas möjligheter för företag att göra träffsäkra satsningar som ökar deras konkurrenskraft. Omvärldsbevakning är nav i uppbyggnaden av Nod för Teknikutveckling. Genom omvärldsbevakning förstärks också förutsättningarna för en kraftfull och kunskapsintensiv kompetensresurs. Detta möjliggör för projektet att utgå ifrån den senaste tekniken och kunskapen. Projektleddaren och utvecklingsledare är de inom projektorganisationen som främst kommer att genomföra aktiviteter kring omvärldsbevakning. Budget: Personal: 548 375kr Resa och omkostnader mässor utomlands: 10 500kr Resor och omkostnader mässor Sverige: 3 000kr		

Aktivitet	Beskrivning	Startdatum - Slutdatum	Kostnad
	Resor för kontakt och samverkan industriföretag och teknik leverantörer: 64 000 Effektmål Deltagare i projektet ges möjlighet att ta del av kunskap och information som samlas genom omvärldsbevakningen via aktiviteter i projektet. Målet följs upp i samband med projektutvärdering. Minst 80 % av de aktörer som tagit del av den insamlade kunskapen och informationen ska anse den vara relevant. Målet följs upp i samband med projekt uppföljning.		
Samverkan - Utbildning	Relevant utbildning är avgörande för industriell utveckling i linje med smart specialisering. Som del i Nod för teknikutveckling samlar projektet relevanta aktörer för samverkan kopplat till utbildning i syfte att identifiera nya utbildningar, på olika nivåer, som stödjer teknikutveckling. Former för samverkan kommer att skapas vid sex gemensamma möten under projekttiden. Aktiviteten omfattas inte av någon statsstödsbox, är inte riktad till något specifikt företag. En uppdaterad analys av utbildningsbehov genomförs, där fokus ligger på senaste trenderna inom teknikutveckling. Detta bygger vidare på förstudien och inkluderar en kartläggning av utbildningsaktörer, högskolor, universitet och företag som kan bidra i samverkan. Teknikcollege, Lärcentrum, Jönköping Academy, Nitus, Träcentrum, Campus Ljungby och Tuc i Tranås är vidtalade i förarbetet till denna ansökan och har alla visat intresse för samverkan. Utbildningsaktörer och företag inom tillverkningsindustrin samarbetar i aktiviteten för att identifiera nya relevanta utbildningar. Det kan även handla om att tillgängliggöra befintliga utbildningar för företagen på Höglandet. Nitus som är ett nätverk för högre studier på	2025-02-03 - 2028-05-31	239 260

Aktivitet	Beskrivning	Startdatum - Slutdatum	Kostnad
	hemmaplan kommer att spela en roll i detta. Erfarenheter och kontakter kopplat till Unga akademiker är värdefulla i hur studenter och näringsliv når varandra baserat på matchning av kompetens och behov. Erfarenheter av befintlig samverkan tas till vara och skalas upp inom projektet. Jönköping Academy har en central roll i arbetet. I förarbetet inför projektet har representant för projektet och representanter från Tekniska högskolan identifierat att man inom ramen för projektet vill kika närmare på möjligheter till, och förutsättningar för, att göra utbildningar mer tillgängliga geografiskt för företagen på Småländska Högländet. Som del i samverkan kring utbildning vill man även undersöka förutsättningarna för stärkt samverkan mellan näringsliv och akademi gällande studenters möjlighet till praktik, uppsatsarbeten m.m. Nätverket utökas för att, vid behov, inkludera fler skolor och företag. Plan för hur resultaten kan integreras i skolors och högskolors officiella utbildningsplaner tas fram samt hur utbildningarna bäst kan komma företag till del. Målgruppen stärks genom tillgång till nätverk som främjar samarbete och kunskapsutbyte. Detta möjliggör utveckling av utbildningsprogram som är relevanta för den snabbt föränderliga teknikutvecklingen inom industrin. Genom koppling till industrin säkerställs att den plan för utbildningar som tas fram är uppdaterad och anpassad till de senaste teknologiska trenderna, vilket stärker målgruppens konkurrenskraft och innovationsförmåga. Aktiviteten bidrar till uppbyggnaden av Nod för Teknikutveckling genom att skapa förutsättningar för utbildningssamverkan och därmed		

Aktivitet	Beskrivning	Startdatum - Slutdatum	Kostnad
	främja tillgången till adekvat kunskap samt möjlighet att skapa förutsättningar för stärkt kompetens genom utbildning i linje med regional utvecklingsstrategi för Jönköpings län. Utvecklingsledare utbildning och projektledaren arbetar tillsammans med aktörerna i samverkan som byggs upp. Samarbetet ger en bred kompetensbas. Budget: Personal: 217 060kr Förtäring à 150kr x 20pers vid 6 möten: 18 000kr Lokal á 500kr x 6: 3000kr (projektägaren har inte egna lokaler att tillgå som är relevanta för aktiviteten) Material á 200kr x 6: 1200kr Effektmål: 80% av medverkande i nätverket upplever att aktiviteten bidragit till stärkt samverkan.		
Frukostmöten Teknik	Frukostmöten arrangeras där teknikföretag som identifierats kunna leverera den teknik som efterfrågas av företagen demonstrerar och informerar om sina tekniska lösningar. Dessa möten erbjuder deltagande företag möjligheter att inhämta övergripande kunskap, nätverka och skapa nya kontakter. Totalt planeras 21 teknikfrukostmöten med cirka 20 deltagare per tillfälle under projektets gång. Planen är att nå 40 olika företag vid dessa möten då man väljer det av relevans: 2025: 1 möte 2026: 8 möten 2027: 8 möten 2028: 4 möten Kontakterna mellan industriföretagen på Högländet och teknikföretag varierar. Vissa industriföretag behöver etablera nya kontakter med teknikföretag, medan andra har etablerade kontakter som kan begränsa dem eftersom andra teknikleverantörer ev kan erbjuda	2025-02-03 - 2028-05-31	327 600

Aktivitet	Beskrivning	Startdatum - Slutdatum	Kostnad
	mer adekvata lösningar som de inte är medvetna om. Frukostmötena gör det möjligt för företagen att träffa nya leverantörer och partners, vilket kan leda till bättre och mer innovativa tekniska lösningar som möter deras specifika behov. Genom att delta i dessa frukostmöten får målgruppen tillgång till ökad kunskap och medvetenhet om de senaste tekniska lösningarna och innovationerna att fördjupa sig vidare i. Detta stärker förutsättningarna att fatta välgrundade beslut när det gäller investeringar i ny teknik och att hålla sig konkurrenskraftiga på marknaden. Hur bidrar aktiviteten till projektets mål? Kunskapen och de nätverk som skapas genom dessa frukostmöten bidrar till att skapa förutsättningar för industriell utveckling och ökad innovationsgrad inom regionen. Detta är särskilt viktigt när företagen överväger investeringar i avancerad teknik enskilt eller tillsammans. Denna aktivitet är en viktig kunskapskälla som knuten till kompetensresurs och Nod för Teknikutveckling. Aktiviteten stöder projektets mål genom att främja hållbar teknikutveckling och stärkt konkurrenskraft. Aktiviteten omfattas av statsstödsbox 3a då den inte ses medföra direkt eller indirekt företagsgynnande. Inbjudan sker brett och informationen är av övergripande karaktär. Budget: Personal: 191 100kr Frukost: 250kr x 20pers x 21 möten: 105 000kr Lokaler: 500 x 21: 10 500kr (projektägaren har inte egna lokaler att tillgå som är relevanta för aktiviteten) Material: 420pers x 50kr: 21 000kr		

Aktivitet	Beskrivning	Startdatum - Slutdatum	Kostnad
	Effektmål Minst 80 % av de deltagande företagen upplever att de fått relevant information att fördjupa sig vidare i till gagn för teknikutveckling.		
Temadagar Teknik	Temadagar för teknikutveckling organiseras för att erbjuda målgruppen möjligheter att utbyta erfarenheter, möta teknikföretag och forskare. Vid varje temadag kommer två föreläsare att presentera, och deltagarna får ta del av en teknik utställning där teknik leverantörer visar upp produkter relaterade till dagens tema. Inom ramen för projektet kommer sex temadagar med bred inbjudan att genomföras där följande områden kan vara aktuella: Automation Hydraulik Pneumatik Robotisering Mätteknik kopplat till automatisering AI Temana kan komma att ändras beroende på nya trender och behov som identifieras under projektets gång. Varje temadag kommer att utvärderas för att förbättra framtida evenemang. Temadagarna möter företagens behov av ny kunskap. De ger företagen möjligheten att hålla sig uppdaterade med de senaste teknologierna och innovationerna, vilket är avgörande för deras utveckling och konkurrenskraft. Genom att erbjuda direktkontakt med experter och leverantörer får företagen också möjlighet att efter dagen i fördjupad dialog med experter hitta lösningar som är specifikt anpassade till deras verksamhet. Genom att delta vid temadagar får målgruppen tillgång till uppdaterad, övergripande information och expertkunskap att fördjupa sig vidare i. Detta skapar förutsättningar att utveckla färdigheter och kapacitet att	2025-02-03 - 2028-05-31	718 140

Aktivitet	Beskrivning	Startdatum - Slutdatum	Kostnad
	implementera nya teknologier och förbättra produktionsprocesser. Kunskapen och de insikter som förvärvas genom temadagarna bidrar till projektets mål att främja industriell utveckling och öka innovationsgraden i regionen. Genom att erbjuda arena för kunskapsutbyte och nätverkande ger temadagarna företag grund att jobba vidare med och anpassa till egna förutsättningar för möjlighet att implementera avancerad teknik och driva hållbar teknikutveckling. Aktiviteten omfattas av statsstödsbox 3a då den inte ses medföra direkt eller indirekt företagsgynnande. Inbjudan sker brett och informationen är av övergripande karaktär. Budget: Personal: 184 140kr Föreläsare: 25 000 x 2 per tillfälle x 6: 300 000kr Förtäring: 350kr per deltagare 100 deltagare per gång x 6: 210 000kr Lokaler: 2000kr x 6: 12000 (projektägaren har inte egna lokaler att tillgå som är relevanta för aktiviteten) Material och marknadsföring: 2000kr x 6: 12000 Effektmål Minst 80 % av deltagande företag anser att kontakter och kunskap som erhålls genom temadagarna är relevant. Målet följs upp i samband med projektutvärdering. Minst 80 % av deltagande företag upplever att de genom temadagarna har fått kontakter som möjliggör investeringar i teknik och/eller innovationsutveckling. Målet följs upp i samband med projektutvärdering.		
Forskarfrukostar	Forskarfrukostar skapar en viktig länk mellan teknikutveckling och akademi genom presentation av forskning, vilket ofta saknas inom tillverkningsindustrin. Genom dessa	2025-02-03 - 2028-05-31	430 850

Aktivitet	Beskrivning	Startdatum - Slutdatum	Kostnad
	tillfällen får företag möjlighet att ta del av forskning inom teknikområdet, vilket bidrar till minskad klyfta mellan företagen och akademien. Samarbeta med Jönköping Academy har upprättats inför ansökan men fler aktörer kan komma att bli aktuella under projektiden. Nio forskarfrukostar kommer att genomföras inom ramen för projektet enligt följande: 2025: 1 tillfälle 2026: 3 tillfällen 2027: 3 tillfällen 2028: 2 tillfällen Aktiviteten omfattas av statsstödsbox 3a då den inte ses medföra direkt eller indirekt företagsgynnande. Inbjudan sker brett och informationen är av övergripande karaktär. Företagen inom tillverkningsindustrin har idag begränsade kontakter med akademiska institutioner, vilket innebär att relevant forskning inte alltid når ut till de som kan dra nytta av den. Forskarfrukostarna ger företagen direkt tillgång till aktuell forskning och möjliggör värdefulla kontakter mellan företag och akademi. Genom att öka företagets kunskap och medvetenhet om ny forskning och teknikutveckling kan förmågan att implementera innovativa lösningar och metoder stärkas. Det i sin tur kan leda till förbättrade färdigheter och ökad konkurrenskraft. Kunskapen och insikterna som förmedlas under forskarfrukostarna främjar förutsättningarna för industriell utveckling. Genom att använda forskning som grund för både innehåll och tillvägagångssätt i teknikutvecklingen kan företag bedriva mer avancerad och hållbar utveckling. Kunskapen är en viktig del i uppbyggnad av Nod för teknikutveckling men knyter även an		

Aktivitet	Beskrivning	Startdatum - Slutdatum	Kostnad
	till utveckling och kvalitetssäkring av modultubildningar då de behöver ligga i linje med befintlig forskning. Budget: Personal: 79 850kr Externa tjänster: Forskare á 25.000 x 9: 225 000kr Frukost: 250kr x 50 deltagare x 9 tillfällen: 112 500kr Lokaler: á 500 x 9: 4 500kr (projektägaren har inte egna lokaler att tillgå som är relevanta för aktiviteten) Material och marknadsföringsmaterial: 1000 x 9: 9 000kr Effektmål: Minst 80 % av deltagarna ska uppleva att forskarfrukostarna har gett dem nya insikter och användbar kunskap. Målet följs upp i samband med projektutvärdering.		
Ett nytt sätt att leda	Teknikutveckling omformar företag och gynnas av nya ledarskapsstrategier. Företagens ledning och chefsstödjande funktioner behöver anpassa sig till förändrade arbetsuppgifter och produktionssätt. För att stödja denna transformation erbjuder projektet sex fristående seminarium där följande teman man vara aktuella: * Erkännande: Bemötande, jämställdhet, arbetsmiljö m.m. * Att leda i förändring: Strategier och metoder för att hantera förändringsprocesser. * Leda teknikintensiv verksamhet: Specifika ledarskapsutmaningar och möjligheter inom teknikorienterade företag. * Anpassa verksamhet mot nya målgrupper: Hur attrahera och leda unga, personer med annan etnisk härkomst och kvinnor. * Jämställdhetsintegrering inom industrin, hur skapa arbetsmiljöer och förutsättningar som attraherar kvinnor? * Hur locka fler kvinnor till teknikintensiva företag: Specifika åtgärder och framgångsberättelser.	2025-02-03 - 2028-05-31	246 560

Aktivitet	Beskrivning	Startdatum - Slutdatum	Kostnad
	Temana kan komma att ändras om nya behov identifieras under projektets gång. Aktiviteten omfattas av statsstödsbox 3a då den inte ses medföra direkt eller indirekt företagsgynnande. Inbjudan sker brett och informationen är av övergripande karaktär. De seminarium som erbjuds adresserar företagens behov av kunskap och verktyg för att leda genom tekniska och organisatoriska förändringar. De ger insikter i moderna ledarskapsmetoder och strategier som är nödvändiga för att hantera förändrade kompetenskrav och arbetsmiljöer. Genom aktiviteten möjliggörs ökad kunskap och medvetenhet om hur man kan leda i teknisk förändring och hur förutsättningar kan skapas för att fler kvinnor kan attraheras till industrin. Aktiviteten bidrar till projektets mål genom att ge företagsledare och chefsstödjande funktioner möjlighet att reflektera över hur ledarskap kan förändras till nya förutsättningar. Budget: Personal: 42 560kr Externa tjänster: 25000kr per föreläsare x 6 tillfällen: 150 000kr Förtäring: 150 kr per deltagare x 50 x 6 tillfällen: 45 000kr Lokaler: 500 x 6: 3 000kr (projektägaren har inte egna lokaler att tillgå som är relevanta för aktiviteten) Material inkl. marknadsföringsmaterial: 1000 x 6: 6 000kr Effektmål Minst 80 % av deltagarna upplever att seminarium inom aktiviteten har gett dem nya insikter och verktyg att leda sina företag genom teknikutveckling och		

Aktivitet	Beskrivning	Startdatum - Slutdatum	Kostnad
	förändringsprocesser. Målet följs upp i samband med projektutvärdering. Minst 80 % av deltagarna upplever att de fått användbar kunskap kring värdet av ökad jämställdhet inom företagen. Målet följs upp i samband med projektutvärdering.		
Modulutbildningar	Arbetspaketet spelar en central roll i att uppfylla projektets mål genom att erbjuda utbildningar som syftar till att öka kunskapen inom relevanta områden kopplade till hållbar teknikutveckling. Utbildningarna som omfattar olika moduler är utformade för att integrera ekologisk, ekonomisk och social hållbarhet, vilket är avgörande för att stärka företagens konkurrenskraft och främja hållbar utveckling i linje med smart specialisering och mål i den regionala utvecklingsstrategin i Jönköpings län. Utbildningarnas upplägg, bestående av olika moduler, skapar en tydlig kedja mellan ny kunskap, ökad kompetens hos medarbetare. Utbildningarna erbjuds utifrån olika nivåer. Varje utbildning omfattar 5 dagar utifrån upplägg om 3 plus 2 dagar vilket skapar utrymme för reflektion mellan utbildningsdagarna. Följande fördelning gällande utbildningar kommer att ske inom ramen för projektet: 64 Utbildningar gällande teknik 8 Utbildningar gällande Teknik SFI 3 Utbildningar gällande Tjänstedesign. Totalt 75 Modulutbildningar. 40 smf ska tillsammans ha utbildat ca 198 medarbetare inom ramen för projektet. Ny utbildningsstart är planerad till var vecka. Sommarveckor samt jul osv har räknats bort i planeringen. Utbildningarna som tas fram och kvalitetssäkras i projektet planeras drivas vidare av projektägaren. Citat Elin Runnemalm Campus Ljungby: "Modulutbildningarna som kommer att testas och utvärderas i projektet	2025-12-01 - 2028-04-28	7 984 140

Aktivitet	Beskrivning	Startdatum - Slutdatum	Kostnad
	är mycket intressant att följa då vi vet att behovet och efterfrågan av denna typ av kortare utbildningar är stor inom industrin och närliggande branscher. Faller det väl ut tror jag att det konceptet skulle kunna bidra till spridning och uppskalning i S3 plattformen när det kommer till genomförande av nya projekt. Ett högintressant projekt"		
Referensgrupp Modulutbildningar	Som resurs i arbetet med utformning av modulutbildningar sätts en referensgrupp samman. Initialt identifieras relevanta aktörer med relevant kunskap och kompetens för att delta i referensgruppen. Referensgruppen träffas för uppstart och planering. Möten hålls främst digitalt för att minimera resande och klimatavtryck, samt att det öppnar för expertis utanför närområdet. Möjlighet till fysiska möten vid behov. Bidrag till utveckling och kvalitetssäkring: Utvecklingsarbete: Referensgruppen stödjer projektet genom att bidra med insikter och perspektiv som säkerställer att modulutbildningarna är relevanta och effektiva. Kvalitetssäkring: Gruppen bidrar till att säkerställa att utbildningarna möter företagets och medarbetarnas behov genom sin representation och input. Kompetensutveckling: Modulutbildningarna möter behovet av kompetensutveckling. Referensgruppen bidrar till att utbildningarna är tillgängliga och effektiva för aktuella målgrupper. Nya färdigheter: Genom att erbjuda utbildningar som utvecklar medarbetarnas färdigheter stärks deras förmåga att hantera förändringar på arbetsplatsen och att bidra till företagets konkurrenskraft. Hur bidrar aktiviteten till projektets mål?	2025-12-01 - 2028-04-28	20 755

Aktivitet	Beskrivning	Startdatum - Slutdatum	Kostnad
	Kompetensutveckling och hållbar utveckling: Referensgruppen bidrar till utvecklingen av modulutbildningar som möjliggör anpassad kompetensutveckling på både medarbetar- och ledningsnivå, vilket stödjer projektets mål om smart specialisering och hållbar industriell utveckling. Vem genomför aktiviteten? Ansvarig sammankallande: Utvecklingsledaren för modulutbildningar leder aktiviteten och skapar förutsättningar för att referensgruppen fungerar effektivt. Deltagare: Deltagare i referensgruppen fastställs efter projektstart och inkluderar externa aktörer som bidrar med sina perspektiv och kunskaper. Kopplingar mellan samverkan kring utbildning och denna aktivitet kommer att ske. Aktiviteten omfattas inte av någon statsstödsbox Budget: Personal: 16 255kr Förtäring: 3 fysiska möten 100kr x 10 = 1000 x 3 (3 digitala möten): 3 000kr Lokaler: 500 x 3: 1 500kr (projektägaren har inte egna lokaler att tillgå som är relevanta för aktiviteten)		
Kompetenskartläggning	Identifiera och synliggöra kompetensbehoven inom företagen på Högländet för att kunna anpassa modulutbildningsinsatserna på ett träffsäkert sätt. Aktiviteten omfattas inte av någon statsstödsbox. Kartläggning Framarbetande av kartläggningsunderlag. Kartläggning som identifierar kompetensbehovet hos företag genomförs genom att företaget själva fyller i underlaget som erhålls av projektet.	2025-12-01 - 2028-04-28	75 800

Aktivitet	Beskrivning	Startdatum - Slutdatum	Kostnad
	Insamling och sammanställning: Utvecklingsledare samlar in och sammanställer företagens kompetensanalyser för att få en överblick över: * Vilka utbildningsområden som är aktuella för företagens medarbetare och när dessa behövs. * Nivån på kunskap inom varje utbildningsområde, vilket kan variera beroende på individuella och företagsspecifika behov. * Antal medarbetare som behöver utbildas inom olika områden och på vilken nivå. * Anpassning av utbildningar: Använder den insamlade informationen för att anpassa utbildningsinsatserna så att de möter identifierade behov. Underlaget används som underlag för struktur kring genomförande av utbildningar. Hur svarar aktiviteten på målgruppen och dess behov? Träffsäkerhet i utbildningsinsatser: Genom att erbjuda utbildningar som är direkt anpassade till företagens specifika behov blir utbildningarna mer effektiva och relevanta för medarbetarna. Stärkande av medarbetare: Genom att erbjuda rätt utbildning på rätt nivå stärks medarbetarnas kompetens inom sina specifika områden. Effektiv resursanvändning: Genom att kartlägga och sammanställa kompetensbehoven skapas förutsättningar för att utbildningsinsatserna blir mer fokuserade och effektiva. Stärkt konkurrenskraft: Genom ambitionen att förse företagen med rätt kompetensutveckling på rätt tidpunkt och nivå bidrar aktiviteten till att främja företagets konkurrenskraft. Utvecklingsledare för modulutbildningar ansvarar för genomförandet av		

Aktivitet	Beskrivning	Startdatum - Slutdatum	Kostnad
	kompetenskartläggningen enligt beskrivningen ovan. Företagen fyller själva i det underlag som sänds till dem. Budget: Personal: 39 800kr Licens hantering av insamlad data: 36 000kr		
Utveckling av modulutbildningar	Utbildningar inom minst fem identifierade områden utformas. Utbildningsmaterial som i dag används på gymnasienivå utgör grund för utformningen av teknikutbildningar. Kontentan/kärnan som svarar mot identifierade utmaningar hos företagen omvandlas till utbildningar omfattande fem dagar uppdelat på tre plus två dagar med tid för reflektion emellan. För att säkerställa träffsäkerhet i utbildningarna knyts referensgrupp till arbetet vars roll är att se till att innehållet i moduler i var utbildning stämmer med föreliggande behov. Referensgruppen kan komma att sättas samman utifrån de behov som föreligger kopplat till utveckling av var modul inom respektive tema. Det innebär att medverkan i gruppen kan variera. Utbildningar kommer att utvecklas inom följande områden i linje med förstudiens resultat: Automation, Programmering, Underhållsteknik För att möta företagens behov kan teman variera och fler teman tillkomma under projektets gång. Vid utveckling av Teknik SFI (Svenska för invandrare inom teknikområdet) medverkar Lärcentrum med vana kring SFI i utformning. Olika pedagogiska förhållningssätt och verktyg kan komma att prövas under projektets gång. Tjänstedesign (intern tillämpning och mot kund) Utbildningarna anpassas till teknikutveckling vilket innebär att de exempel och uppgifter som ska genomföras kopplas till teknikutveckling.	2025-12-01 - 2028-04-28	548 600

Aktivitet	Beskrivning	Startdatum - Slutdatum	Kostnad
	Utbildningarna baseras på bästa tillgängliga kunskap och forskning inom respektive område. Särskild hänsyn tas till att utbildningar utgår från grundläggande kunskaper för att möjliggöra deltagande även för medarbetare med låg utbildningsbakgrund och studievana. Resultat från utvärderingar av genomförda modulutbildningar kommer att användas som underlag för kontinuerlig förbättring av utbildningarnas innehåll och genomförande. Utvärderingen i sig presenteras i aktivitet för utvärdering. Kompetensutveckling: Modulutbildningarna adresserar behoven hos företag vars medarbetare behöver stärka sina kunskaper i takt med den tekniska utvecklingen och förändrade arbetsuppgifter. Tillgänglighet och lärande: Utbildningarna utformas i den mån det är möjligt för att hantera både medarbetarnas studievana och deras möjlighet att tillgodogöra sig innehållet, oavsett tidigare utbildningsnivå. Nya färdigheter: Genom att förvärva nya färdigheter ges medarbetare ökade möjligheter att effektivt utföra sina arbetsuppgifter och att bidra till företagets utveckling och konkurrenskraft. Hållbar teknikutveckling: Företagen stärks genom att de nya färdigheter som medarbetarna utvecklar genom utbildningarna bidrar till företagets förmåga att hållbart utveckla sin teknik och därigenom stärka sin konkurrenskraft på marknaden. För att möjliggöra adekvat planering av genomförandet av utbildningar samt göra relevanta beräkningar för projektet har några pilotutbildningar utarbetats. Arbetet har skett mellan Teknikcollege och företag inom industrin. Produktionschefer från några företag har varit med och gått		

Aktivitet	Beskrivning	Startdatum - Slutdatum	Kostnad
	igenom och kommit med input kring materialet. Ansvariga: Utvecklingsledare inom ramen för projektet ansvarar för att samordna och arbeta fram innehåll enligt företagets behov och föreliggande forskning. Aktiviteten omfattas inte av någon statsstödsbox. Budget: Personal: 533 600kr Förtäring: Referensgrupp möten 100kr x 10 personer x 10 gånger: 10 000kr Lokal: 500x10: 5 000kr (projektägaren har inte egna lokaler att tillgå som är relevanta för aktiviteten)		
Genomförande Modulutbildningar	Under projektperioden kommer 75 modulutbildningar att genomföras enligt framarbetade upplägg omfattande fem dagar uppdelat på tre + två heldagar. Områden för modulutbildningar: Teknik 64 utbildningar över projektperioden Automation, Programmering, Underhållsteknik Teknik SFI (Svenska för invandrare inom teknikområdet) 8 utbildningar över projektperioden Tjänstedesign (intern tillämpning och mot kund) 3 utbildningar över projektperioden Utbildningarna beräknas nå minst 198 medarbetare från 40 olika industriföretag på Högländet där en medarbetare kan gå flera utbildningar i en kedja. I inbjudan till utbildningarna informeras om att deltagare medverkar i kvalitetssäkring av utbildningen genom utvärdering som del i projektet. Budget: Utbildningar - Teknik 64 utbildningar Personal: 3 110 320kr (dessa utbildningar genomförs med egen personal)	2025-12-01 - 2028-04-28	6 685 645

Aktivitet	Beskrivning	Startdatum - Slutdatum	Kostnad
	Förtäring: 350kr x 12 del x 5 x 64: 1 344 000kr Lokaler: Utbildningslokal 5 dagar x 1200kr x 64 utbildningar: 76 800kr (projektägaren har inte egna lokaler att tillgå som är relevanta för aktiviteten) Maskinhall inkl. utrustning: 4000kr x 5 dagar per utbildning x 64 utbildningar: 1 280 000kr Material inkl. marknadsföringsmaterial: 12del x 200kr x 64 utbildningar: 153 600kr Utbildningar - Teknik SFI 8 utbildningar Personal: 37 400kr Extern föreläsare: 160 000kr Förtäring: 350kr per delt. x 12 del per dag 5 utbildning x 8: 168 000kr Lokaler: 3 dagar teori a 1200 = 3600 x 8: 28 800kr (projektägaren har inte egna lokaler att tillgå som är relevanta för aktiviteten) Maskinhall inkl. utrustning: 2 dagar per utbildning á 4000 kr x 8: 64 000kr Material inkl. marknadsföringsmaterial: 12 del x 200kr x 8: 19 200kr Utbildning - Tjänstedesign 3 utbildningar Personal: 14 025kr Extern utbildare: 6000 x 5 dagar x 3 utbildningar: 90 000kr Förtäring: 350kr per delt x 20 pers fem dagar x 3 utbildningar: 105 000kr Lokaler: 1500 x 5dagar x 3 utbildningar: 22 500kr (projektägaren har inte egna lokaler att tillgå som är relevanta för aktiviteten) Material inkl. marknadsföringsmaterial: 20 del x 200kr x 3: 12 000kr Effektmål: 80% av medarbetare som slutfört modulutbildning upplever den som relevanta och bidrar till ökad kompetens hos deltagarna. Uppföljning och utvärdering av varje modulutbildning kommer att		

Aktivitet	Beskrivning	Startdatum - Slutdatum	Kostnad
	genomföras som underlag för att vidareutveckla och kvalitetssäkra utbildningarna. Aktiviteten omfattas av statsstödsbox 2 försumbart stöd/de minis. Stöd inom denna box gäller projekt som har kostnader för att stärka företag och där det ekonomiska värdet av det stöd som ges per företag är begränsat. Följande beräkning ligger till grund för försumbart stöd: Teknik 6 deltagare/utbildning x 64 utbildningar = 384 deltagare Faktiskt kostnad per deltagare: 5 964 720 / 384 = 15 535 kr Deltagaravgift 8 000kr (intäkt i projektet) Intäkt 8000 x 384 = 3 072 000kr Försumbart stöd som deltagarens företag får ett intyg på: 15 535 - 8000 = 7 535kr Detta är alltså det värde som företaget får av projektet. Teknik SFI 5 deltagare/utbildning x 8 utbildningar = 40 deltagare Faktisk kostnad per deltagare: 477 400/40 = 11 935 kr Deltagaravgift 1 950kr Intäkt 1 950 x 40 = 78 000kr Försumbart stöd som deltagarnas företag får intyg på: 11 935 - 1 950 = 9 985kr Tjänstedesign Dessa utbildningar tas inte ut någon avgift för då de syftar till att introducera ett arbetssätt utifrån en logik som inte är välkänd hos företagen enligt resultat i förarbetet till ansökan. 10 deltagare/utbildning x 3 utbildningar = 30 deltagare Faktisk kostnad per deltagare: 243 525/30 = 8 118kr Intäkt - ingen då utbildningen erbjuds inom ramen för projektet för att sprida kunskap kring tjänstedesign. Försumbart stöd som deltagarens företag får intyg på: 8 118kr		

Aktivitet	Beskrivning	Startdatum - Slutdatum	Kostnad
	Total intäkt i projektet enligt budget: 3 150 000		
Utvärdering - Kvalitetssäkring Modulutbildningar	Utvärdering av modulutbildningar: Metod: Genomförs via enkäter med huvudsakligen slutna frågor samt öppna frågor för eventuella förbättringsförslag. Fokusgrupper av semistrukturerad karaktär genomförs. Planering och genomförande: Projektmedarbetare ansvarar för att ta fram utvärderingsunderlag. Utvecklingsledare genomför intervjuer i fokusgrupper och ansvarar för analys, återkoppling och eventuella justeringar av utbildningsinnehåll, format eller lokaler. Kontinuerlig förbättring: Resultaten från utvärderingarna används löpande för att identifiera och adressera behov av förbättringar i utbildningarnas genomförande. Mindre justeringar kan göras efter varje utbildning medan större förändringar diskuteras i referensgrupp för modulutbildningar. Om det är omfattande förändringar som behöver göras så som att tex. omfördela budet fattas beslut i projektets styrgrupp. Långsiktig analys och planering: Samma utvärderingsmetod och underlag används under hela projektets för att möjliggöra ackumulerad bedömning av resultaten och förbättringsinsatser över tid. Detta förutsätter att inte metoden bedöms inte fånga önskat resultat. Hur svarar den på målgruppen och dess behov? Systematisk anpassning: Genom en systematisk process med utvärdering, analys, återkoppling och justeringar kan utbildningarna anpassas efter målgruppens specifika behov och önskemål. Hur ska målgruppen stärkas? Kvalitativa utbildningar: Genom tillgång till utbildningar som	2025-12-01 - 2028-04-28	653 340

Aktivitet	Beskrivning	Startdatum - Slutdatum	Kostnad
	kontinuerligt förbättras och anpassas efter utvärderingar ges målgruppen möjlighet att utveckla och förbättra sina färdigheter på ett effektivt sätt. Kvalitetssäkring: Aktiviteten säkerställer att utbildningarna håller hög kvalitet och är relevanta för målgruppens behov, vilket i sin tur stärker projektets syfte att främja kompetensutveckling och hållbar industriell utveckling. Ansvariga: Projektmedarbetare, inklusive utvecklingsledare och projektkoordinator, är ansvariga för att genomföra utvärderingsaktiviteterna enligt plan. Aktiviteten omfattas inte av någon statsstödsbox. Budget: Personal: 599 840kr Förtäring: Fokusgruppsdeltagare 10 deltagare (ledning och deltagare) x 10 grupper: 15 000kr Lokaler: 500 x 5 (2 fokusgrupper per dag): 2 500kr (projektägaren har inte egna lokaler att tillgå som är relevanta för aktiviteten) Licens analyssystem (del): 1000kr per månad: 36 000kr Systemet för utvärdering bedöms ha en kostnad på 1000 kr per månad under 36 månader, vilket summerar till 36 000 kr totalt. Observera att den totala licensavgiften kan vara högre men delas upp mellan flera aktiviteter inom projektet. Genom att noggrant planera, genomföra och utvärdera modulutbildningarna, förväntas aktiviteten bidra till projektets övergripande mål att stärka deltagarnas kompetens och öka företagets konkurrenskraft genom hållbar teknikutveckling.		
Jämställdhet	Arbetspaketet kring jämställdhet bidrar till projektmålet genom att främja en inkluderande arbetsmiljö som stärker den industriella	2025-02-03 - 2028-05-31	678 955

Aktivitet	Beskrivning	Startdatum - Slutdatum	Kostnad
	utvecklingen och smart specialisering. Genom nätverksträffar för kvinnliga nätverk, temadagar och kortare jämställdhetsinsatser, skapas en kultur där mångfald och jämställdhet värderas, vilket ökar innovationskapaciteten och kompetensutvecklingen inom den Nod för teknikutveckling som skapas i projektet samt i företagen. Det bidrar även till att nå globala mål i agenda 2030 och att bidra till måluppfyllelse i Jönköpings läns Regionala utvecklingsstrategi.		
Informationsträff - Nätverk	Aktiviteten syftar till att inspirera och stödja uppstarten av kvinnliga nätverk i företag inom tillverkningsindustrin med ökad jämställdhet som mål. Nätverken skapas av vart företag, i vart företag. Utgångspunkten för jämställdhet är att skapa lika villkor för kvinnor som för män. Utifrån traditionell dominans av män inom industrin syftar nätverken till att möjliggöra för kvinnor att uttrycka sina behov för anpassning till en inkluderande arbetsmiljö. Under träffen presenteras framgångsrika exempel på kvinnliga nätverk som bidragit till ökad jämställdhet. Vilka aktiviteter och åtgärder som bidragit till ökad jämställdhet och till en arbetsmiljö som bättre möter kvinnors behov. Workshop om nätverksbyggande och strategier för att integrera jämställdhet i företagens kultur kan vara exempel på innehåll i dagen. Deltagarna ges möjlighet att nätverka och utbyta erfarenheter med andra kvinnor inom industrin. Sapa building systems delar med sig av sina erfarenheter kring bakgrund, incitament till bildande av nätverk hos dem samt kring aktiviteter så här långt i sitt nätverk. Målgrupp för aktiviteten är kvinnor verksamma i företag inom tillverkningsindustrin på Småländska Höglandet samt företagsledare. Genom att fokusera på konkreta	2025-02-03 - 2028-05-31	28 995

Aktivitet	Beskrivning	Startdatum - Slutdatum	Kostnad
	verktyg och strategier för nätverksbyggande, samt genom att erbjuda inspiration och praktiska exempel, adresserar projektet målgruppens behov av stöd och vägledning i att skapa och driva kvinnliga nätverk i företagen. Aktiviteten utgör också ett forum där kvinnor kan knyta kontakter och hitta förebilder. Genom temadagar kring jämställdhet som arrangeras inom projektet ges denna möjlighet kontinuerligt över projektiden. Genom att erbjuda en kombination av inspiration, information och nätverksmöjligheter främjas deltagarna möjlighet att stärkas både individuellt och kollektivt. Verktyg och kunskap möjliggör start och drift av egna nätverk, vilket i sin tur kan skapa en stödjande struktur för kvinnor inom företag. Detta kan främja stärkt självförtroende, ledarskapsförmåga och en starkare röst för jämställdhet inom organisationerna samt en arbetsmiljö som är lika anpassad för kvinnor som för män. Aktiviteten planeras att utformas och genomförs av projektets utvecklingsledare tillsammans med Jessica Nilsson som leder det kvinnliga nätverk som Sapa building system skapat. Fler relevanta aktörer kan komma att involveras. Aktiviteten omfattas av statsstödsbox 3a då den inte ses medföra direkt eller indirekt företagsgynnande. Inbjudan sker brett och informationen är av övergripande karaktär. Budget: Personal: 15 995kr Förtäring: 50 x 150kr: 7 500kr Lokal: 500 (projektägaren har inte egna lokaler att tillgå som är relevanta för aktiviteten) Material inkl. marknadsföringsmaterial: Kvinna med teknik: 5 000kr		

Aktivitet	Beskrivning	Startdatum - Slutdatum	Kostnad
Dagens tankenöt	I samband med alla aktiviteter inom projektet införs korta informationsinsatser eller "medskick", "Dagens tankenöt" om jämställdhet, som varar mellan 5 och 15 minuter per tillfälle. Dessa insatser kan inkludera presentationer, videoklipp, interaktiva övningar eller delning av statistik och goda exempel på hur jämställdhet kan stärka företagets innovationsförmåga och konkurrenskraft. Medskicken integreras sömlöst i programmet och anpassas efter temat för varje specifikt arrangemang. Målgruppen består av deltagare inom projektet. Genom att införa korta, relevanta och lättillgängliga insatser om jämställdhet under redan planerade arrangemang, möjliggörs för deltagarna att få med sig kunskapen utan att det känns överväldigande. Detta möter behovet av kontinuerlig påminnelse och information om jämställdhetsfrågor på ett tidseffektivt sätt. Aktiviteten främjar deltagarna möjlighet att öka sin medvetenhet om jämställdhetsfrågor och få konkreta verktyg och insikter som de kan applicera i sin arbetsvardag. Dessa korta insatser gynnar möjligheten att successivt förändra attityder och främja en inkluderande kultur inom teknikutvecklingsområdet. Ökad medvetenhet och praktiska tips stärker deltagarnas förutsättningar att bidra till en mer jämställd arbetsmiljö. Projektteamet ansvarar för att genomföra dessa insatser. Material och budskap utformas utifrån befintligt nationellt material och kan anpassas efter varje arrangemang. Aktiviteten omfattas av statsstödsbox 3a då den inte ses medföra direkt eller indirekt företagsgynnande. Informationen är av övergripande karaktär och ges till alla som deltar vid aktiviteter inom projektet.	2025-02-03 - 2028-05-31	287 040

Aktivitet	Beskrivning	Startdatum - Slutdatum	Kostnad
	Budget: Personal: Tid för projektets utvecklingsledare vilket inkluderar planering, framtagning av material. : 287 040kr Effektmål: 80% av projekets deltagare har fått ökad medvetenhet om jämställdhetsfrågor. 50% uppger att de upplever förändrade attityder och beteenden inom företagen kopplat till jämställdhet inom projektiden.		
Temadagar Jämställ Industrin	Under projektperioden genomförs fyra temadagar, en per år mellan 2025 och 2028, med fokus på jämställdhet inom teknikindustrin. Temadagarna kommer att innehålla tex föreläsningar från externa experter, presentationer från de kvinnliga nätverken i företagen på Småländska Högländet, och workshops där deltagarna kan dela erfarenheter och utveckla strategier för att främja jämställdhet inom sina företag. Dessa dagar kommer att fungera som mötesplatser där nätverken som bildas inom företagen kan stärkas och där företagsledningarna och andra medarbetare får möjlighet att ta del av den kunskap och de insikter som nätverken har byggt upp. Målgruppen består av medlemmar i de kvinnliga nätverken, medarbetare inom företag som ännu inte startat nätverk och som vill inspireras, samt företagsledningarna. Temadagarna utformas för att skapa förutsättningar för gemenskap, kunskapsutbyte och strategisk utveckling. Genom att kombinera inspirerande föreläsningar med praktiska workshops, ges nätverksmedlemmarna verktyg och inspiration för att fortsätta driva jämställdhetsarbetet framåt. Företagsledningarna får samtidigt en bättre förståelse för nätverkens arbete och hur de kan stödja jämställdhetsmålen.	2025-02-03 - 2028-05-31	362 920

Aktivitet	Beskrivning	Startdatum - Slutdatum	Kostnad
	Deltagarna får tillgång till expertkunskap, ökat samarbete med andra nätverk och forum för att dela sina erfarenheter och framgångar. Företagsledningarna får insikter i hur jämställdhet kan öka företagets konkurrenskraft och innovationsförmåga vilket kan främja ökad motivation och engagemang i arbetet för jämställdhet på alla nivåer inom företagen. Aktiviteten genomförs av projektets utvecklingsledare i samarbete med externa föreläsare, jämställdhetsexperter, och representanter från de kvinnliga nätverken. En styrgrupp med representanter från företag sätts samman av projektets utvecklingsledare inför var temadag vilken ansvarar för planering och genomförande. Jessica Nilsson på Sapa building system har visat intresse av att stående delta i planeringen. Aktiviteten omfattas av statsstödsbox 3a då den inte ses medföra direkt eller indirekt företagsgynnande. Inbjudan sker brett och informationen är av övergripande karaktär. Budget: Personal: 114 120kr Externa tjänster: Föreläsare/informatör - kunskapsbaserad à 25 000: 100 000kr Förtäring: 100deltagare x 350 x 4tillfällen: 140 000kr Lokaler: 1200 x 4: 4 800kr (projektägaren har inte egna lokaler att tillgå som är relevanta för aktiviteten) Material inkl. marknadsföringsmaterial: 1000 x 4: 4 000kr		
Projektdrift, ledning och styrning	En god struktur för projektdrift är avgörande för att nå projektets mål genom att säkerställa effektiv planering, genomförande och uppföljning.	2025-02-03 - 2028-05-31	4 395 854

Aktivitet	Beskrivning	Startdatum - Slutdatum	Kostnad
	En tydlig projektstruktur säkerställer att alla aktiviteter och resurser riktas mot att uppnå de definierade målen och att strategiska beslut kan fattas baserat på projektets framsteg. En välorganiserad struktur för projektdrift möjliggör en optimal fördelning och användning av resurser, inklusive tid, pengar och personal. Genom att identifiera och fördela resurser på rätt sätt minskar risken för överbelastning och bristande resurser som kan påverka projektets framgång negativt. En god struktur inkluderar även kvalitetssäkring och riskhantering. Genom att etablera tydliga rutiner för att identifiera, utvärdera och hantera risker kan projektet snabbt åtgärda eventuella kvalitetsbrister. Systematisk uppföljning bidrar till att hantera detta. En genomtänkt och välfungerande projektstruktur främjar tydlig kommunikation och samordning mellan projektteamet, intressenter och andra berörda parter. Regelbundna möten, rapportering och uppföljning säkerställer att alla är informerade och att projektet fortskrider enligt plan. Genom att etablera system för kontinuerlig uppföljning och utvärdering av projektets framsteg kan projektet snabbt identifiera avvikelser från planen och göra nödvändiga justeringar. Detta möjliggör att projektet hålls på rätt spår och att målen uppnås effektivt. En god struktur tillåter projektet att vara flexibelt och anpassa sig till förändrade förutsättningar eller nya krav. Detta bidrar till att projektet kan hantera osäkerheter och förändringar utan att tappa fokus på målen. Genom att säkerställa att dessa aspekter hanteras på ett strukturerat sätt, kan en god struktur för projektdrift bidra till att projektet når sina mål effektivt och inom utsatta tidsramar och budgetar. Hela projektgruppen delar ansvaret för		

Aktivitet	Beskrivning	Startdatum - Slutdatum	Kostnad
	detta. Projektledaren ett särskilt ansvar att följa upp att detta sker.		
Projektdrift, ledning och styrning	För att säkerställa effektiv ledning och styrning med fokus på en flexibel och stödjande arbetsmiljö, struktureras arbetet förslagsvis så här: 1. Projektledning och Styrning Styrgrupp Mötesfrekvens: Styrgruppen träffas kvartalsvis för att granska framsteg, diskutera strategiska beslut och säkerställa projektets riktning. Beslutsfattande: Styrgruppen hanterar övergripande beslut gällande projektets riktning, budgetjusteringar och kommunikation med finansiärer. Rapportering: Projektledaren rapporterar regelbundet om projektets status, framsteg, budget och risker till styrgruppen. Projektledarens roll: Operativ ledning: Projektledaren ansvarar för den dagliga ledningen och säkerställer att alla aktiviteter genomförs enligt plan. Flexibilitet: I samarbete med projektteamet identifierar och omfördelas resurser vid behov för att hantera eventuella flaskhalsar eller nya behov. Kommunikation: Regelbunden kommunikation med teammedlemmar och intressenter för att hålla alla informerade och engagerade. 2. Planering och Uppföljning Årliga planeringsmöten: Genomförs i början av varje år för att sätta övergripande mål och planera huvudsakliga aktiviteter inom projektorganisationen. Kvartalsvisa revideringar: Projektplanen uppdateras: Efter varje styrgruppsmöte, baserat på nya insikter och ändrade omständigheter. Månadsuppföljning: Arbetsmöten: Månatliga arbetsmöten fungerar som avstämningar för att granska framsteg, justera arbete och lösa problem i tid. Projektteamet deltar för att säkerställa gemensam förståelse för projektets status.	2025-02-03 - 2028-05-31	4 395 854

Aktivitet	Beskrivning	Startdatum - Slutdatum	Kostnad
	Rapportering: Projektledaren sammanställer progressrapporter kvartalsvis som delas med styrgruppen och nyckelintressenter. 3. Kommunikation och Samarbete Intern Kommunikation: Veckovisa statusuppdateringar: Kortfattade möten eller skriftliga uppdateringar håller alla informerade om pågående projektaktiviteter. Projektportal: En digital plattform används för att dela dokument, uppdateringar och annan viktig information, vilket säkerställer att alla har tillgång till nödvändig information i realtid. Arbetsgrupper: Dynamiska arbetsgrupper skapas för specifika insatser eller aktiviteter, som anpassas efter projektets behov. Relevanta intressenter kan knytas till dessa grupper vid behov. Roterande ansvarsområden: Ansvarsområden roteras inom teamet för att främja en bredare förståelse för projektet och för att kunna anpassa sig till olika behov, exempelvis vid genomförande av aktiviteter. 4. Riskhantering och Kvalitetssäkring Riskhantering Kvartalsvis riskanalys: Genomförs vid varje kvartalsmöte med styrgruppen för att identifiera nya risker och bedöma befintliga. Åtgärdsplaner: För varje identifierad risk tas en handlingsplan fram med ansvarig person och tidsram för åtgärder. Kvalitetssäkring Kvalitetskontroller: Regelbundna granskningar av projektets leveranser genomförs för att säkerställa att de möter kvalitetskraven. Utvecklingsledaren ansvarar för att skapa en struktur för systematisk uppföljning, medan en extern utvärderare har en övergripande roll för kvalitetskontroll. Feedbackloopar: Efter varje leverans, workshop eller modulutbildning inhämtas feedback för att		

Aktivitet	Beskrivning	Startdatum - Slutdatum	Kostnad
	kontinuerligt förbättra processerna. Utvecklingsledaren ansvarar för att ta fram och följa en struktur för detta. 5. Flexibilitet och Stödjande Kultur Stödjande arbetsmiljö: Öppenhet: En kultur av öppenhet uppmuntras, där alla i teamet känner sig bekväma med att uttrycka behov, utmaningar och idéer eftersträvas. Utbildning och utvecklingsmöjligheter erbjuds för att öka projektteamets kompetens inom olika områden, exempelvis jämställdhet. Genom att dela kunskap inom teamet ökar flexibiliteten och möjligheten att omfördela resurser vid behov. Budget: Personal: 3 062 512kr fördelas flexibelt över drift samt aktiviteter Shablon: 1 333 342kr Genom denna strukturerade, men flexibla planering och uppföljning kan projektet säkerställa effektiv genomförandeprocess, samtidigt som en dynamisk och samarbetsinriktad arbetsmiljö främjas.		
Utvärdering och systematiska uppföljning	Systematisk uppföljning och utvärdering är centrala för att säkerställa att ett projekt når sina mål. Genom kontinuerlig uppföljning samlas information om projektets aktiviteter medan de pågår, vilket gör det möjligt att avgöra om projektet är på rätt väg. Detta hjälper till att identifiera avvikelser tidigt, så att justeringar kan göras för att förbättra chanserna att nå de planerade målen. Utvärdering sker efter att aktiviteterna avslutats och fokuserar på att bedöma hur väl projektets mål och förväntade effekter har uppnåtts. Detta görs genom att verifiera om de genomförda aktiviteterna har bidragit till önskade resultat och effekter, samt att bedöma långsiktiga och bestående effekter. Utvärderingen hjälper till att identifiera lärdomar som kan spridas till andra, och säkerställer att projektet inte bara är relevant och	2025-02-03 - 2028-05-31	787 040

Aktivitet	Beskrivning	Startdatum - Slutdatum	Kostnad
	samstämmigt med omvärlden, utan också bärkraftigt över tid. Sammanfattningsvis bidrar systematisk uppföljning och utvärdering till att förbättra projektets genomförande, säkerställa måluppfyllelse och långsiktig effekt.		
Systematiska uppföljning	Systematisk uppföljning kommer att ske båda av den interna projektorganisationen och projektets aktiviteter under hela projektperioden. Detta i relation till de uppsatta målen om smart specialisering inom industriell utveckling och till att möta mål i den Regionala utvecklingsstrategin för Jönköpings län. 1. Struktur och Frekvens för Uppföljning kan läggas upp enligt följande men behöver vara flexibel för erforderliga anpassningar. Månatlig Uppföljning: Varje månad genomförs möten där projektledaren och teamet granskar aktuella aktiviteter, utvärderar framsteg mot delmål och identifierar potentiella hinder. Arbetsplaner och resurser justeras vid behov för att säkerställa att projektet håller kursen. Kvartalsvis Uppföljning: Projektledaren sammanställer en rapport som dokumenterar framsteg och eventuella avvikelser från planerade tidsramar. Rapporten delas med styrgruppen för att säkerställa kontinuerlig översyn. Styrgruppsmöten: Vid kvartalsvisa möten presenteras en progresssrapport till styrgruppen, med en analys av hur aktiviteterna bidrar till de uppsatta målen. Eventuella risker identifieras och nödvändiga justeringar i projektplanen beslutas. Risker bedöms och åtgärdsplaner fastställs, med uppföljning vid nästkommande kvartalsmöte. Årlig Uppföljning: Årlig Utvärdering: En mer omfattande utvärdering genomförs årligen för att granska projektets framsteg, både internt och externt, samt bedöma hur	2025-02-03 - 2028-05-31	143 520

Aktivitet	Beskrivning	Startdatum - Slutdatum	Kostnad
	väl projektet uppfyller sina långsiktiga mål. Strategiska Justeringar: Strategiska justeringar baseras på den årliga utvärderingen för att säkerställa att målen för smart specialisering fortsätter att utvecklas hållbart. 2. Uppföljning av intern projektorganisation Intern Feedback och Justeringar: Veckovisa statusuppdateringar: Kortfattade möten hålls för att hålla alla teammedlemmar uppdaterade och ge möjlighet till stöd vid behov. Regelbundna feedbacksessioner främjar öppen dialog och säkerställer att alla i teamet känner sig delaktiga. Detta stödjer en flexibel och stödjande arbetsmiljö. Kompetensutveckling: Behov av kompetensutveckling identifieras kontinuerligt, och specifika utbildningar och workshops erbjuds för att stärka teamets förmåga att uppnå projektmålen. 3. Uppföljning av Projektets Aktiviteter och Måluppfyllelse Mål- och Resultatuppföljning: Delmål: Varje aktivitet utvärderas löpande och lyfts under månatliga och kvartalsvisa möten. Effektmätning: Löpande effektmätningar hjälper projektet att få indikation om aktiviteterna leder till önskade resultat inom smart specialisering, med fokus på ökad teknisk kompetens, innovation och företagsutveckling samt bidrar till Regional utveckling i enlighet med Regional utvecklingsstrategi 2020-2035. Aktivitetsjustering: Aktiviteter som inte visar önskade resultat kan justeras för att bättre bidra till projektets övergripande mål. 4. Plan för implementering och långsiktighet Implementeringsstrategi: Inledande planering: Redan från projektets början planeras för hur Nod för teknikutveckling ska		

Aktivitet	Beskrivning	Startdatum - Slutdatum	Kostnad
	överförs till Hi:tech efter projektet slut för långsiktig implementering. Modulutbildningarna planeras spridas via Nuvab efter projektets slut varvid en plan för hur utbildningarna kan bli självfinansierade läggs. Samverkansmodeller: Samverkan med Hi:tech och andra aktörer utvärderas kontinuerligt för att säkerställa att de relationer som byggs upp är hållbara och stödjer fortsatt teknikutveckling. Långsiktig Uppföljning: Projektets upprättar en uppföljningsstruktur som överlämnar för möjlig tillämpning inom Hi:tech samt hos projektägaren kopplat till modulutbildningarna för att fortsätta mäta och analysera effekterna av det som skapats inom projektet. Det möjliggör att målen om smart specialisering och regional utveckling följs upp även på lång sikt. Budget: Utvecklingsledare: 287 040kr (summan redovisas till 50% i denna aktivitet och 50% vid indikatorer då ansökan kräver kostnad vid var aktivitet)		
Utvärdering	Angiven plan för utvärdering kommer att ses över tillsammans med extern utvärderar och kan komma att revideras. Utvärderingen kommer att följa Tillväxtverkets och Regionens regelverk för utvärdering och kommer att hänga ihop med den systematiska utvärderingen som kommer att ske löpande. Plan för den presenteras i avsnitt kring systematisk utvärdering i denna ansökan. Vissa av punkterna nedan kan komma att omfattas av den löpande uppföljningen. 1. Utvärderingens syfte och mål Syfte: Utvärderingen syftar till att säkerställa att projektet uppnår sina mål, bidrar till långsiktiga effekter, och att lärdomar kan dras för framtida projekt. Mål: Bedöma projektets relevans, samstämmighet, måluppfyllelse och bärkraftighet.	2025-02-03 - 2028-05-31	500 000

Aktivitet	Beskrivning	Startdatum - Slutdatum	Kostnad
	2. Indikatorer och mätpunkter De indikatorer som anges i beslut kring projektet kommer att vara del i utvärderingen. Det kan tillkomma indikatorer som projektgruppen, utvärderare eller andra intressenter bedömer angelägna att följa upp. Mätpunkter: I planeringen med utvärderare beslutas hur ofta de olika indikatorerna ska mätas (t.ex. kvartalsvis, halvårsvis) 3. Datainsamlingsmetoder Löpande datainsamling: Regelbunden insamling av data kommer att ske genom den systematiska uppföljningen som sker i projektet. (se vidare under systematisk uppföljning) Den kommer att ligga till grund för de mer djuplodade analyser som utvärderingen syftar till Slutsatser: Vid projektets slut genomförs datainsamling och analys för att utvärdera projektets totala effekter. 4. Ansvarsfördelning Interna roller: Utvecklingsledare inom projektet ansvarar för löpande uppföljning. Extern utvärderare ansvarar för projektets utvärdering. 5. Rapportering Rapportering: Följer intern plan samt Tillväxtverkets och Regionens krav Slutrapport: Följer Tillväxtverkets och Regionens krav om slutrapportering. Beslut om tid för leverans av sammanfattning av projektets genomförande, resultat och lärdomar för möjlig spridning enligt projektets plan för kommunikation och spridning fattas tillsammans med extern utvärderare och utvecklingsledare i projektet. 6. Spridning av resultat Intern spridning: strategi för hur lärdomar från utvärderingen ska kommuniceras inom organisationen för att förbättra framtida projekt tar fram tillsammans med extern utvärderare.		

Aktivitet	Beskrivning	Startdatum - Slutdatum	Kostnad
	Extern spridning: Plan för spridning vid Spridningskonferens och i andra samverkans kanaler gällande hur resultaten ska delas med externa intressenter, inklusive Tillväxtverket, Regionen och andra relevanta aktörer, för att bidra till vidare lärande. 7. Utvärderingskriterier Relevans: Var projektet rätt utformat och anpassat till det sammanhang det verkat i Samstämmighet: Utvärdering av i vilken grad projektet samspelar med andra pågående insatser. Måluppfyllelse: Analys av om projektet uppnått sina mål och levererat förväntade resultat. Bärkraftighet: Långsiktiga effekterna av projektet och om dessa är hållbara över tid.		
Indikatorer för systematisk uppföljning och utvärdering	Inom projektet återfinns möjliga förflyttningar som aktiviteterna syftar till att främja. Nedan följer ett urval av påbörjade indikatorer kopplat till detta. Dessa kan vara del i den systematiska uppföljningen och/eller utvärderingen av projektet och kan fungera som underlag för rapportering gällande om projektet är på rätt väg samt om förväntat resultat uppnåtts. Indikatorerna kommer att kvantifieras i den inledande planeringen av uppföljning och utvärdering inom projektet. De kan även komma att omformuleras samt kompletteras alternativt förkastas. För adekvat mätning av vissa av indikatorerna kan inledande mätning alt. statistik ligga till grund för utgångsvärde. Den systematiska uppföljningen kan följa indikatorerna på olika nivåer där utvärderingen har en djupare och mer omfattande karaktär. Höjd teknisk kompetens: Antal genomförda utbildningar eller workshops inom teknikområden.	2025-02-03 - 2028-05-31	143 520

Aktivitet	Beskrivning	Startdatum - Slutdatum	Kostnad
	Medarbetarnas självrapporterade ökning av teknisk kunskap genom enkäter. Agerande mot stärkt teknikutveckling: Antal planerade alt. implementerade teknikutvecklingsprojekt inom företagen. Antal nya teknologier eller processer som införs inom företagen. Ökad konkurrenskraft: Procentuell ökning i företagens marknadsandelar eller exportvolym. Antal nya kundkontrakt eller samarbeten som företag ingår efter projektets insatser. Företagens rapporterade förbättring i produktivitet och effektivitet. Kunskapsintensiv Nod för teknikutveckling är etablerad och implementerad i Hi:techs verksamhet: Datum för formell etablering av Nod för Teknikutveckling. Antal företag och organisationer som aktivt använder nodens resurser. Medvetenhet om värdet av ökad jämställdhet för kompetensförsörjning och hållbar utveckling: Andelen anställda som rapporterar ökad medvetenhet om jämställdhet Antal nätverk, initiativ eller policys som införts för att främja jämställdhet. Företagens självskattade ökning av jämställdhetsmedvetenhet. Förändringar i medarbetares och ledningens agerande visar på förbättrad teknikutveckling: Antal förändringar i interna processer och beslut kopplade till teknikutveckling. Procentuell ökning av lednings beslut som främjar innovation och teknikutveckling. Antal exempel på tekniska innovationer eller förbättringar som genomförts.		

Aktivitet	Beskrivning	Startdatum - Slutdatum	Kostnad
	Företagen rapporterar ökad medvetenhet och konkreta åtgärder för att främja jämställdhet: Antal företag som rapporterar konkreta jämställdhetsåtgärder. Antal nya eller reviderade jämställdhetspolicys inom företagen. Ökning i andelen kvinnor i ledande positioner. Stärkt samverkan mellan näringsliv och akademi: Antal samarbetsprojekt mellan företag och akademiska institutioner. Antal studenter och forskare som deltar i samarbetsprojekt. Antal studenter som genomför praktik inom företag. Antal uppsatsarbeten som genomförs på företagen. Implementera strategier för jämställdhet inom företagen: Antal företag som implementerat och följer en jämställdhetsstrategi. Antal workshops eller utbildningar genomförda för att stödja strategins implementering. Företagens självskattade förbättring av jämställdhetsnivå. Regelbundna möjligheter för dialog och feedback där projektmedarbetarna kan bidra med sina perspektiv och erfarenheter: Antal genomförda dialogmöten eller feedbacksessioner. Procentuell andel av medarbetare som deltar i dessa möten. Grad av medarbetarnas tillfredsställelse med deltagandet, mätt genom enkäter. Minst 80% av företagen och intressenterna ska uppleva att kunskapen bidrar till hållbar utveckling: Procentandel av företag och intressenter som i utvärderingar eller enkäter bekräftar att projektets kunskap har bidragit till hållbar utveckling - smart specialisering.		

Aktivitet	Beskrivning	Startdatum - Slutdatum	Kostnad
	Antal konkreta exempel från företag på hur kunskapen har tillämpats för hållbar utveckling.		
Kommunikation och spridning	Arbetspaketet "Kommunikation och spridning" är avgörande för att uppnå projektets mål genom att säkerställa att information om projektets syfte, framsteg och resultat når rätt målgrupper. Genom strategisk användning av kommunikationskanaler, som webbplatser, sociala medier, och spridningskonferens, ökar synligheten och engagemanget bland relevanta aktörer. Detta arbetspaket främjar kunskapsutbyte och skapar en bredare förståelse för projektets betydelse, vilket stärker legitimiteten och stödet från intressenter. Dessutom bidrar det till att sprida goda exempel och lärdomar, vilket kan inspirera och påverka andra organisationer att implementera liknande initiativ, därigenom förstärks projektets långsiktiga påverkan och hållbarhet. Regionens nätverk är viktiga kanaler i spridning av projektets resultat.	2025-02-03 - 2028-05-31	120 670
Spridningskonferens	En spridnings konferens genomförs i syfte att sprida projektets resultat och samtidigt presentera vad som händer med den Nod för Teknikutveckling som byggts upp inom ramen för projektet samt de modulutbildningar som utformats och kvalitetssäkrats. Resultat kring Jämställdhet som är en viktig del i projektet blir belysta. Inbjudan till dagen kommer att vara öppen och ske brett över hela Småland och öarna men även nationellt. Konferensen kan komma att genomföras i samverkan med andra aktörer så som Regional Utveckling kopplat till S3 plattformen. Aktiviteten möjliga upplägg Inledning och välkomsttal: Konferensen kan inleds med en presentation av projektets mål, genomförda aktiviteter och uppnådda resultat. Detta sätts i kontext med det övergripande målet om att bygga upp en Nod för Teknikutveckling samt	2025-02-03 - 2028-05-31	120 670

Aktivitet	Beskrivning	Startdatum - Slutdatum	Kostnad
	utforma och kvalitetssäkra modulutbildningar. Presentation av projektresultat: Projektteamet samt deltagare i projektet kan förslagsvis presentera resultat från projektet, inklusive mätbara framgångar, lärdomar och utmaningar. Här kan både kvantitativa data (ex. antal deltagare, nya partnerskap) och kvalitativa insikter (ex. deltagarnas erfarenheter) ingå. Extern forskare knyter projektets resultat till aktuell forskning inom teknik- och innovationsutveckling som jämställdhet och dess bidrag till hållbar industriell utveckling. Detta kan inkludera analyser av hur projektets insatser relaterar till trender inom teknik och innovation samt hur projektet bidrar till smart specialisering och utveckling i linje med den Regional utvecklingsstrategin för Jönköpings län. Panelsamtal kan vara ett verktyg att samla olika röster kring projektet, dess resultat och hur det appellerar till Regional utveckling och agenda för smart specialisering: Andra alternativ kan bli aktuella i stället. projektledare, externa experter, och representanter målgruppen och Regional utveckling där samtal förs kring projektets betydelse och den fortsatta utvecklingen. Framtidens riktning: Presentation av nästa steg för Nod för teknikutveckling, inklusive planerade aktiviteter, strategiska mål och hur erfarenheterna från projektet kommer att tillämpas i framtiden. Även resultat och nästa steg gällande modulutbildningarna presenteras lämpligast. Målgrupp och deras behov Konferensen syftar till att informera och engagera aktörer i hela Småland och Öarna genom att dela projektets resultat och samtala kring framtida insatser. Spridning kring hur den Nod för Teknikutveckling som skapats kan		

Aktivitet	Beskrivning	Startdatum - Slutdatum	Kostnad
	gynna industriell utveckling i en bredare geografi. Ansvarig för genomförandet Vem genomför aktiviteten? Projektledare och utvecklingsledare ansvarar för planering och genomförande av konferensen. Den externa forskaren ansvarar för den vetenskapliga kopplingen till projektets resultat. Representanter från målgruppen bjuds in att delta i paneldiskussion samt dela erfarenheter och lärande genom projektet. Budget: Personal: 14 470kr Externa tjänster: Forskare 10 000 samt ljud och ljus inkl. tekniker 30 000: 40 000kr Förtäring: 250 x 200: 50 000kr Lokal: 1200 Material inkl. marknadsföringsmaterial Inbjudan samt dokumentation på plats: 15 000kr Målet med konferensen är att den ska resultera i ökad medvetenhet om projektets resultat och dess betydelse, stärkt samverkan mellan aktörer inom teknik- och innovationsutveckling. Den ska också inspirera till att ta del av möjligheter som projektet bidragit till, vilket även fortsatt bidrar till regional tillväxt och innovation. Genom denna spridningskonferens säkerställs att projektets resultat och framtidsplaner kommuniceras effektivt.		

1.7 Budget

Kostnader

Kostnadsslag	2025	2026	2027	2028						Totalt
Personal: Löner inkl. lönebikostnader	2 107 496	3 081 296	3 147 696	1 187 384						9 523 872
Externa tjänster: Enligt aktivitetsplan. spec i detaljbudget	1 174 746	1 174 745	1 174 746	503 463						4 027 700
Resor och logi: Enligt aktivitetsplan. spec i detaljbudget	22 604	22 604	22 604	9 688						77 500
Investeringar, materiel och lokaler: Enligt aktivitetsplan. spec i detaljbudget	520 596	520 595	520 596	223 113						1 784 900
Schablonkostnader: Projektorg	388 891	388 891	388 892	166 668						1 333 342
Summa kostnader	4 214 333	5 188 131	5 254 534	2 090 316						16 747 314
Projektintäkter										
Projektintäkter (negativ kostnad): Intäkter modulutbildningar Teknik och Teknik SFI	0	1 312 500	1 312 500	525 000						3 150 000
Summa avgår projektintäkter	0	1 312 500	1 312 500	525 000						3 150 000
Summa faktiska kostnader	4 214 333	3 875 631	3 942 034	1 565 316						13 597 314
Bidrag annat än pengar										
Summa bidrag i annat än pengar										0
Summa totala kostnader	4 214 333	3 875 631	3 942 034	1 565 316						13 597 314

Finansiering

Finansiär	2025	2026	2027	2028						Totalt
Offentligt bidrag annat än pengar										
Totalt offentligt bidrag annat än pengar										0
Offentlig kontantfinansiering										
Vetlanda kommun: Kontakt: Magnus Färjhage	875 000	875 000	875 000	375 000						3 000 000
Tillväxtverket: Kontant medfinansiering	1 585 884	1 585 883	1 585 883	679 664						5 437 314
Total offentlig kontantfinansiering	2 460 884	2 460 883	2 460 883	1 054 664						8 437 314
Total offentlig finansiering	2 460 884	2 460 883	2 460 883	1 054 664						8 437 314
Privata bidrag annat än pengar										
Totalt privat bidrag annat än pengar										0
Privat kontantfinansiering										
Hydro Extrusion : Henrik Stark Marknadschef	20 415	20 415	20 415	8 755						70 000
OBOS : Joakim Henriksson/VD	20 415	20 415	20 415	8 755						70 000
Elitfönster : Claes Axelsson/Divisionschef	20 415	20 415	20 415	8 755						70 000

Finansiär	2025	2026	2027	2028						Totalt
MP Bolagen : Evert Karlsson/VD	20 415	20 415	20 415	8 755						70 000
Beslag & Metall : Marcus Björnsson/VD	20 415	20 415	20 415	8 755						70 000
PVI Ekenäs Mekaniska : Anders Thålin/Koncernchef	20 415	20 415	20 415	8 755						70 000
Stålvä : Thomas Bergdahl/VD	20 415	20 415	20 415	8 755						70 000
Kvarnstrands : David Kvarnstrand/VD	20 415	20 415	20 415	8 755						70 000
Total privat kontantfinansiering	163 320	163 320	163 320	70 040						560 000
Total privat finansiering	163 320	163 320	163 320	70 040						560 000
Summa medfinansiering	2 624 204	2 624 203	2 624 203	1 124 704						8 997 314

Stödfinansiering

Finansiering	2025	2026	2027	2028						Totalt
Stödfinansiering	1 590 129	1 251 428	1 317 831	440 612						4 600 000

Sammanställning

Stödandel av faktiska kostnader	33,83%
Stödandel av totala kostnader	33,83%
Stödandel av stödgrundande finansiering	33,83%
Stödandel av total finansiering	33,83%
Andel annan offentlig finansiering	62,05%
Andel offentlig finansiering	95,88%
Andel privat finansiering	4,12%

1.8 Förskott

Sökt förskottsbelopp: 0

Motivering:

1.9 Mina kontakter

Namn:	Cecilia Hjort Athler
Telefonnummer:	
Mobiltelefonnummer:	073 510 61 09
E-postadress:	cecilia@nuvab.se
Roll:	Kontaktperson
Namn:	Magnus Claesson Verksamhetschef
Telefonnummer:	
Mobiltelefonnummer:	070 655 02 61
E-postadress:	magnus@nuvab.se
Roll:	Övrigt

1.10 Dokument

Filnamn:	Detaljbudget Teknikutveckling på Högländet i Småland September 2024.xlsx
Beskrivning:	
Uppladdningsdatum:	2024-09-15
Filnamn:	Originalansökan
Beskrivning:	Inkommen originalansökan - Maskinläsbart format
Uppladdningsdatum:	2024-09-16
Filnamn:	Signeringsinformation
Beskrivning:	Ansökan
Uppladdningsdatum:	2024-09-16

2024-09-25

§ 111**Projekt - PERSIST Interreg Europe projekt**

Diarienummer: RJL 2024/1553

Beslut

Presidiet föreslår nämnden

1. Bevilja Regional utveckling högst 1 710 000 kronor under förutsättning att övrig finansiering beviljas.
2. Budgetposterna i ansökans budget fastställs då samtliga finansiärer tagit beslut om finansiering.
3. Finansiering sker av statliga 1:1-medel.

Sammanfattning

Projektet syftar till att stärka regionens och länets förmåga att arbeta utifrån smart specialisering, framför allt genom att förbättra kapaciteten kring att arbeta med smart specialisering för att långsiktigt och hållbart stärka innovationssystemet.

Projektet ska bidra genom att öka kunskapen, både i regionens organisation och inom aktörsnätverket genom att bidra med goda exempel, alternativa lösningar och extern granskning. Det kommer att skapa ett starkare europeiskt nätverk för Region Jönköpings Län och aktörer inom smart specialisering, något som måste ses som en förutsättning för att ett fortsatt starkt innovationsfrämjande arbete i nästa programperiod. Kunskapen som projektet förväntas bidra med utgör både ett underlag inför arbetet med nästa programperiod samt bidrar med kunskap, kapacitet och strategiskt beslutsunderlag för att verka inom EU:s innovationsfrämjande system.

Förslag till beslut

Per Eriksson (C) yrkar bifall till förslaget.

Beslutsunderlag

- Tjänsteskrivelse 2024-09-12
- Application Interreg

Beslutet skickas till

Nämnd för arbetsmarknad, näringsliv och attraktivitet

PERSIST - Perpetual and Sustainable Implementation of Smart specialisation Transformation

Förslag till beslut

Nämnd för arbetsmarknad, näringsliv och attraktivitet

1. Beviljar Regional utveckling högst 1 710 tkr under förutsättning att övrig finansiering beviljas.
2. Budgetposterna i ansökans budget fastställs då samtliga finansiärer tagit beslut om finansiering.
3. Finansiering sker av statliga 1:1-medel med högst 1 710 tkr.

Sammanfattning

Projektet syftar till att stärka regionens och länets förmåga att arbeta utifrån smart specialisering, framför allt genom att förbättra kapaciteten kring att arbeta med smart specialisering för att långsiktigt och hållbart stärka innovationssystemet. Projektet ska bidra genom att öka kunskapen, både i regionens organisation och inom aktörsnätverket genom att bidra med goda exempel, alternativa lösningar och extern granskning.

Det kommer att skapa ett starkare europeiskt nätverk för Region Jönköpings Län och aktörer inom smart specialisering, något som måste ses som en förutsättning för att ett fortsatt starkt innovationsfrämjande arbete i nästa programperiod. Kunskapen som projektet förväntas bidra med utgör både ett underlag inför arbetet med nästa programperiod samt bidrar med kunskap, kapacitet och strategiskt beslutsunderlag för att verka inom EU:s innovationsfrämjande system.

Ärendebeskrivning

Bakgrund – Smart specialisering i Region Jönköping

Region Jönköpings Län arbetar i en gemensam plattform för smart specialisering tillsammans med Region Kronoberg, Region Kalmar och Region Gotland. Plattformen består av fem olika specialiseringsområden. Varje område samordnas av en aktör. För varje specialiseringsområde ska en utvecklingsagenda tas fram i nära samverkan mellan regionerna, näringsliv, forskning och civilsamhället (kvadrupelhelixsamverkan). Detta följer en modell som EU utvecklat som kallas för entrepreneurial discovery process (EDP). Plattformen är ett projekt som formellt sett leds av Kalmar men är ett aktivt samarbete mellan samtliga regioner

och där Region Jönköpings Län leder arbetet med europeiska samverkan inom det smarta specialiseringsområdet.

Smart specialisering är grunden för EU:s innovationsfrämjande arbete och en viktig del i förutsättningarna för att verka inom sammanhållningspolitiken. Det måste således förstås som en nyckel för att kunna både bygga strategisk europeiska samverkan som att bygga kapacitet för innovation och hållbar omställning inom Jönköpings län. Att arbeta med smart specialisering är dock ett långsiktigt arbete som kräver samverkan inom ett system med flera aktörer på olika nivåer som är hållbart över tid.

Bakgrund - Utmaningar

Det finns mycket som tyder på att det nuvarande systemet för finansiering inom de regionala utvecklingsfonderna (ERUF) kommer att förändras till nästa programperiod med mindre medel till området Småland och Öarna. I stället ska medel sökas i konkurrens med andra regioner och organisationer inom Europeiska unionen. Att bygga goda nätverk och strukturer på den europeiska arenan framhålls som en förutsättning liksom att kunna delta inom unionens olika innovationsfrämjande system. Exempel på pågående innovationsfrämjande system är Horizon, Vanguard, Regional Innovation Valleys, Partnerships for regional Innovation, I3, m.fl. Vår förmåga att kunna delta inom dessa system bedöms som avgörande för vår förmåga att i nästa programperiod kunna erhålla samma finansieringsresurser som idag.

Detta är utmaningar som vi delar med många andra regioner och aktörer i Europa. Därför anordnade vi, tillsammans med Podkarpacie i sydöstra Polen en workshop den 15 februari 2024. Medverkade gjorde också andra regioner från Finland, Norge, Polen, Nederländerna och Portugal. Resultatet från workshopen blev att vi identifierade långsiktigt hållbar utvecklingskapacitet som en gemensam utmaning och att det var något som vi önskade utveckla vidare inom ramen för ett gemensamt projekt.

Projektidé

Detta projekt siktar på att bygga långsiktig kapacitet och kunskap för vårt smarta specialiseringsarbete. Det avser att dels ge oss, både inom vår egen organisation och inom vårt aktörsnätverk, kunskap och goda exempel på hur vi kan arbeta för att kunna arbeta uthålligt i en samverkansstruktur över tid. Det oss också god erfarenhet kring hur europeiska samverkan skapas och utförs. Vi kan också förvänta oss ett mer välbyggt och utvecklat europeiskt nätverk.

Projektet avser att fortsätta att skapa storlek, kompetens, nätverk och resurser i en större geografi än vad som vi som enskild regional utvecklingsaktör har möjlighet att göra. Nyttan av projektet ska komma både vår egen region till del men resultaten förväntas att stärka hela plattformsområdet.

Projektet ska, vid beviljande, pågå år 2025 till år 2029 och ledas av Region Jönköping. Projektet förväntas ha en total budget om ca 1,9 Miljoner euro, varav

80% finansieras inom programmet för Interreg Europe och för resterande andel av kostnaderna för Region Jönköpings Län ska medel ur 1:1-anslaget sökas.

Aktiviteter och kunskapsspridning

Aktiviteterna i projektet består av att deltagande regioner kommer att granskas av övriga, genom en så kallad peer-review process. Granskningen syftar till att identifiera goda exempel och strukturer som är tillämpbara på en europeisk nivå.

Möten med regionala aktörer ska ske under granskning.

I samband med granskning så finns möjlighet att genomföra en workshop under ledning av en regional aktör, till exempel Jönköping University.

Identifierade goda exempel ska spridas och diskuteras inom vårt eget aktörsnätverk för att avgöra i vilken mån som de är tillämpbara i vår plattform eller regionala arbete.

Organisation och partnerskap

Projektets vetenskaplighet och faktabaserade arbetssätt ska säkerställas genom att University of Economics i Bratislava deltar som vetenskapligt rådgivande partner.

Ett krav för att beviljas medel inom interreg Europe är att man har en spridning, både geografiskt och utvecklingsmässigt, inom projektgruppen.

Övriga deltagande partners är:

- Podkarpackie (Polen)
- Usti (Tjeckien)
- Nordhessen (Tyskland)
- Murcia (Spanien)
- Groningen (Nederländerna)
- Khmelnytskyi (Ukraina)
- Albanien

Förväntade resultat

Vid projektets avslut förväntas vi ha:

- Ökad kunskap och kapacitet för att kunna delta fullt ut i EU:s innovationsfrämjande system utifrån vad som vi finner passar våra förutsättningar bäst.
- Stärkt vår aktörers förmåga att samverka inom EU:s samverkanssystem.
- Höjt vår egen kapacitet och förmåga för att driva ett långsiktigt innovationsfrämjande arbete.
- Stärkt europeiskt nätverk för kommande samverkan.
- Förbättrad kapacitet inför nästa programperiod.
- Stärkt bilden av Region Jönköping som en god europeisk samverkanspartner.

Ansökan skickades till Sekretariatet för Interreg den 7 juni 2024 och beslut om projektet beviljas förväntas under november 2024. Projektstart ska ske under våren 2025.

Beslutsunderlag

- Tjänsteskrivelse 2024-09-12
- Application Interreg

Beslutet skickas till

Regional utveckling
Tillväxtverket

Karin Hermansson
Regional utvecklingsdirektör

Ante Jankovic
Sektionschef

Ansökan om stöd

1.1 Allmänna uppgifter

Projektnamn: PERSIST - Perpetual and Sustainable Implementation of Smart specialisation Transformation

Ansökansid: 619635

Ärendeid: 20369375

Typ av finansiering: Regionala projektmedel

Sista ansökningsdag: 2027-12-31

Ansvarig organisation: Region Jönköpings Län

1.2 Stödsökande

Namn: REGION JÖNKÖPINGS LÄN
BOX 1024
551 11 JÖNKÖPING
Sverige

Org.Nr: 232100-0057
Antal anställda: 10000

Arbetsställe

Namn: REGIONAL UTVECKLING - TELIA HUSET
JÖNKÖPING
Postadress:
KLUBBHUSGATAN 13
553 03 JÖNKÖPING

Arb.ställenr.: 66707084
Besöksadress:
KLUBBHUSGATAN 13
553 03 JÖNKÖPING
Region: Jönköping

Är organisationen momsredovisningsskyldig för projektets verksamhet?

Ja

Omfattas organisationen av Lagen om offentlig upphandling (LOU) eller annan upphandlingslagstiftning, t.ex. LUF?

Ja

Hemsida

www.rjl.se

1.3 Samverkanspart

1.4 Betalningssätt

Typ av konto:

Kontonummer:

Detaljerad info:

1.5 Projektinformation

Vilket/vilka problem vill projektet lösa?

Denna ansökan avser medfinansiering för interreg-projektet PERSIST - Perpetual and Sustainable Implementation of Smart specialisation Transformation.

Region Jönköpings Län arbetar i en gemensam plattform för smart specialisering tillsammans med Region Kronoberg, Region Kalmar och Region Gotland. Plattformen består av fem olika specialiseringsområden. Varje område samordnas av en aktör. För varje specialiseringsområde ska en utvecklingsagenda tas fram i nära samverkan mellan regionerna, näringsliv, forskning och civilsamhället (kvadrupelhelixsamverkan). Detta följer en modell som EU utvecklat som kallas för entrepreneurial discovery process (EDP). Plattformen är ett projekt som formellt sett

leds av Kalmar men är ett aktivt samarbete mellan samtliga regioner och där Region Jönköpings Län leder arbetet med europeiska samverkan inom det smarta specialiseringsområdet.

Smart specialisering är grunden för EU:s innovationsfrämjande arbete och en viktig del i förutsättningarna för att verka inom sammanhållningspolitiken. Det måste således förstås som en nyckel för att kunna både bygga strategisk europeiska samverkan som att bygga kapacitet för innovation och hållbar omställning inom Jönköpings län. Att arbeta med smart specialisering är dock ett långsiktigt arbete som kräver samverkan inom ett system med flera aktörer på olika nivåer som är hållbart över tid.

Bakgrund - Utmaningar

Det finns mycket som tyder på att det nuvarande systemet för finansiering inom de regionala utvecklingsfonderna (ERUF) kommer att förändras till nästa programperiod med mindre medel till området Småland och Öarna. I stället ska medel sökas i konkurrens med andra regioner och organisationer inom Europeiska unionen. Att bygga goda nätverk och strukturer på den europeiska arenan framhålls som en förutsättning liksom att kunna delta inom unionens olika innovationsfrämjande system. Exempel på pågående innovationsfrämjande system är Horizon, Vanguard, Regional Innovation Valleys, Partnerships for regional Innovation, I3, m.fl. Vår förmåga att kunna delta inom dessa system bedöms som avgörande för vår förmåga att i nästa programperiod kunna erhålla samma finansieringsresurser som idag.

Detta är utmaningar som vi delar med många andra regioner och aktörer i Europa. Därför anordnade vi, tillsammans med Podkarpackie i sydöstra Polen en workshop den 15 februari 2024. Medverkade gjorde också andra regioner från Finland, Norge, Polen, Nederländerna och Portugal. Resultatet från workshopen blev att vi identifierade långsiktigt hållbar utvecklingskapacitet som en gemensam utmaning och att det var något som vi önskade utveckla vidare inom ramen för ett gemensamt projekt.

Projektidé

Detta projekt siktar på att bygga långsiktig kapacitet och kunskap för vårt smarta specialiseringsarbete. Det avser att dels ge oss, både inom vår egen organisation och inom vårt aktörsnätverk, kunskap och goda exempel på hur vi kan arbeta för att kunna arbeta uthålligt i en samverkansstruktur över tid. Det oss också god erfarenhet kring hur europeiska samverkan skapas och utförs. Vi kan också förvänta oss ett mer välbyggt och utvecklat europeiskt nätverk.

Sammanfattande beskrivning till Projektbanken

Detta projekt siktar på att bygga långsiktig kapacitet och kunskap för vårt smarta specialiseringsarbete. Det avser att dels ge oss, både inom vår egen organisation och inom vårt aktörsnätverk, kunskap och goda exempel på hur vi kan arbeta för att kunna arbeta uthålligt i en samverkansstruktur över tid. Det oss också god erfarenhet kring hur europeiska samverkan skapas och utförs. Vi kan också förvänta oss ett mer välbyggt och utvecklat europeiskt nätverk.

Detta projekt kommer att studera hur regionala organisationer ansvariga för smart specialisering och innovationsstrategier arbetar med dessa strategiska instrument för att främja långsiktig hållbar utveckling. Projektets partners kommer att dela goda exempel och erfarenheter i ämnet genom studiebesök, workshops och seminarier.

Vilken/vilka är projektets målgrupp(er)?

Projektets målgrupper är primärt aktörer inom plattformen för smart specialisering och personer ansvariga för att driva långsiktigt hållbar omställning av samhället utifrån den smarta specialiseringsplattformen.

Vad förväntar ni er att projektets planerade aktiviteter ska leda till för målgruppen på kort sikt?

Målet är att öka kunskapen och kapaciteten för att kunna delta fullt ut i EU:s innovationsfrämjande system, med fokus på att identifiera och anpassa de aspekter som bäst passar våra unika förutsättningar. Genom detta arbete strävar vi efter att stärka våra aktörers

förmåga att effektivt samverka inom EU:s samverkanssystem, vilket är avgörande för att kunna navigera och bidra inom det europeiska innovationslandskapet. Vi vill också höja vår egen kapacitet och förmåga att driva ett långsiktigt innovationsfrämjande arbete, vilket är en nyckel för hållbar utveckling och fortsatt framgång.

Ett centralt mål är att bygga och stärka ett europeiskt nätverk som kan fungera som en plattform för framtida samverkan. Genom att etablera och fördjupa dessa relationer skapar vi bättre förutsättningar för att delta i kommande EU-projekt och program. Detta arbete är också viktigt för att förbättra vår kapacitet inför nästa programperiod, vilket gör att vi kan vara bättre förberedda och mer konkurrenskraftiga i framtida utlysningar och initiativ.

En annan central ambition är att stärka bilden av Region Jönköping som en pålitlig och kompetent europeisk samverkanspartner. Genom att visa vår förmåga att framgångsrikt delta i och bidra till europeiska samarbeten, ökar vi inte bara regionens synlighet utan också dess attraktionskraft som partner i internationella sammanhang. Sammanfattningsvis strävar vi efter att bygga en starkare, mer kapabel och internationellt sammankopplad region som kan spela en aktiv roll i EU:s innovationsfrämjande system.

Vilka effekter - hos målgruppen eller i samhället - förväntar ni er att projektet uppnår på lång sikt?

Om målen uppnås kommer Jönköpings län att uppleva flera långsiktiga positiva effekter som stärker regionens position både nationellt och internationellt. För det första kommer en ökad kunskap och kapacitet att delta i EU:s innovationsfrämjande system att göra regionen mer konkurrenskraftig på den globala marknaden. Detta skulle kunna leda till ökad tillväxt i näringslivet, fler investeringar och en bredare innovationskultur som gynnar både företag och akademi.

För det andra skulle en stärkt förmåga att samverka inom EU:s samverkanssystem skapa fler möjligheter för regionala aktörer att delta i internationella projekt. Detta samarbete kan leda till delade resurser, gemensamma utvecklingsprojekt och en ökad tillgång till EU-finansiering, vilket i sin tur kan driva innovation och utveckling i hela regionen.

Vidare, med en ökad kapacitet att driva långsiktigt innovationsarbete, kommer Jönköpings län att kunna upprätthålla och förstärka sin roll som en ledande region inom innovation och teknologi. Detta skulle kunna locka talanger och företag från andra delar av Sverige och världen, vilket i sin tur kan leda till ökad sysselsättning och ekonomisk tillväxt.

En starkare europeisk nätverksbas kommer att ge regionen en stabil grund för framtida samarbeten och projekt. Detta kommer att göra det möjligt för Jönköpings län att hålla sig i framkant av teknologiska och ekonomiska trender, vilket är avgörande för långsiktig hållbar utveckling.

Förbättrad kapacitet inför nästa programperiod kommer att säkerställa att regionen är väl förberedd för att dra nytta av kommande möjligheter inom EU:s ramprogram. Detta kommer att bidra till en kontinuerlig utveckling och anpassning till förändringar i den europeiska politiska och ekonomiska kontexten.

Slutligen kommer en stärkt bild av Region Jönköping som en pålitlig europeisk samverkanspartner att öka regionens attraktionskraft, inte bara för EU-projekt utan även för andra internationella samarbeten. Detta kan leda till ökad synlighet och prestige, vilket i sin tur kan underlätta ytterligare investeringar och samarbeten som gynnar hela regionen på lång sikt. Sammanfattningsvis kommer uppfyllelsen av dessa mål att skapa en mer resilient, innovativ och globalt integrerad region.

Hur ska projektet organiseras och styras?

Projektet ska, vid beviljande, pågå år 2025 till år 2029 och ledas av Region Jönköping. Projektet förväntas ha en total budget om ca 1,9 Miljoner euro, varav 80% finansieras inom programmet för Interreg Europe och för resterande andel av kostnaderna för Region Jönköpings Län ska medel ur 1:1-anslaget sökas.

Ett krav för att beviljas medel inom interreg Europe är att man har en spridning, både geografiskt och utvecklingsmässigt, inom projektgruppen.

Övriga deltagande partners är:

- Region Podkarpackie (Polen)
- Region Usti (Tjeckien)
- Region Nordhessen (Tyskland)
- Region Murcia/Business Innovation Center of Cartagena (Spanien)
- University of Groningen (Nederländerna)
- Region Khmelnytskyi (Ukraina)
- Udhëtim i Lirë (Albanien deltar som discovery partner för att lära sig kring europeiska samverkansprojekt).

Projektets vetenskaplighet och faktabaserade arbetssätt ska säkerställas genom att University of Economics i Bratislava deltar som vetenskapligt rådgivande partner.

Region Jönköpings Län (RJL) har det övergripande ansvaret för samordning och ledning av projektet, inklusive intern och extern kommunikation, spridning av information samt ekonomisk kontroll. Alla partners har erfarenhet av projektledning. Region Jönköping bemannar projektet med projektledning, en ekonomiansvarig och en kommunikationsansvarig för hela projektet.

Varje partner utser sin egen projektkoordinator (PC), ekonomiansvarig (FM) och kommunikationsansvarig (CM) för sina respektive insatser. RJL förbereder partnerskapsavtal som definierar partners ansvar, skyldigheter, finansiell och rapporteringshantering samt andra regler för projektets genomförande. RJL ansvarar för uppdelning av uppgifter bland partners och säkerställer att dessa uppgifter utförs samt övervakar tidsenlig rapportering till den Interregs-sekretariat.

Projektets styrgrupp (SC), som består av representanter från alla partners, är det huvudsakliga beslutsfattande organet som övervakar projektet och ger vägledning för genomförandet, såsom att granska och godkänna arbetsplaner och rapporter eller enas om eventuella förändringar i projektet. SC kommer att ledas av projektledaren och mötas två gånger om året.

Projektledaren (PC) är, tillsammans med ekonomiansvarig (FM) och kommunikationsansvarig (CM), ansvarig för den dagliga samordningen och fungerar som en drivande kraft i partnerskapet. PC är den huvudsakliga kontaktpersonen för det gemensamma sekretariatet och ansvarar för att organisera projektets arbete. FM ansvarar för bokföring, ekonomisk rapportering, intern hantering av ERUF-medel och nationella bidrag samt säkerställer en effektiv ekonomisk förvaltning av projektet. CM ansvarar för utvecklingen och genomförandet av kommunikationsstrategin och -planen. CM säkerställer att alla partners är överens om kommunikationsstrategin, inklusive uppgiftsfördelning och tidsplan, och är ansvarig för att regelbundet granska om strategin uppnår sina mål. CM håller kontroll över resurser för projektkommunikation i alla skeden av projektet. CM ansvarar för projektets webbplats och kommunikationskanaler och arbetar nära PC för att leverera projektresultat.

Hur ska projektet avgränsas från ordinarie verksamhet?

Projektet avgränsas från ordinarie verksamhet genom att det har tydliga och specifika mål, en avgränsad tidsram och särskilda resurser som är dedikerade till projektets genomförande. Till skillnad från den löpande verksamheten, som ofta fokuserar på kontinuerliga och rutinmässiga aktiviteter, är detta projekt temporärt och inriktat på att uppnå specifika resultat som inte ingår i den dagliga verksamheten.

En annan viktig avgränsning är att projektet har en unik styrning och rapporteringsstruktur. Det leds av en särskild arbetsgrupp som ansvarar för att driva projektet framåt, fatta beslut och genomföra aktiviteter enligt en förutbestämd plan. Denna struktur säkerställer att projektets aktiviteter inte blandas ihop med eller påverkas av den ordinarie verksamheten.

Projektets fokus på att utveckla nya metoder och strategier för att förbättra innovationsförmågan och samarbetet inom EU är ytterligare en avgränsning. Dessa mål går utöver de vanliga operativa uppgifterna och kräver specifika insatser som inte skulle vara en del av den ordinarie verksamheten.

Projektet verkar inom nätverk och arbetsformer som inte existerar i den ordinarie verksamhet, varken för Regional Utveckling eller för samverkansaktörerna. Det innebär en möjlighet att studera alternativa arbetssätt och strukturer som inte ordinarie verksamhet kan erbjuda. Det

innebär även en möjlighet att få kapaciteter och kunskaper som inte ryms inom den ordinarie verksamheten.

Hur är hållbarhetsaspekter integrerade i projektet?

Hållbarhetsaspekter är centralt integrerade i detta projekt genom att främja långsiktig ekonomisk, social och miljömässig utveckling i Jönköpings län och dess samarbetspartners. Ekonomisk hållbarhet säkerställs genom att projektet fokuserar på att öka regionens kapacitet att delta i EU:s innovationssystem och att främja samarbeten som leder till långsiktig tillväxt och konkurrenskraft. Genom att förbättra möjligheterna för regionala aktörer att delta i internationella projekt skapas fler ekonomiska möjligheter och en stabil grund för framtida investeringar.

Social hållbarhet adresseras genom att projektet främjar kunskapsdelning och samarbete både inom och utanför regionen. Genom att stärka nätverken och bygga partnerskap på europeisk nivå bidrar projektet till att bygga ett samhälle som är mer inkluderande och bättre rustat för att hantera globala utmaningar. Utbildning och utveckling av kompetenser är också viktiga komponenter i projektet, vilket bidrar till att stärka arbetskraftens förmåga och förbättra den sociala sammanhållningen i regionen.

Miljömässig hållbarhet integreras genom att projektet fokuserar på att främja innovation och utveckling som stöder hållbara lösningar. Genom att undersöka hur artificiell intelligens kan användas för att optimera och förbättra analysarbetet, bidrar projektet till att effektivisera processer och minska resursanvändningen. Dessutom skapas möjligheter att utveckla och sprida hållbara metoder och teknologier inom olika sektorer, vilket kan leda till minskad miljöpåverkan på lång sikt.

Sammanfattningsvis är hållbarhetsaspekterna djupt integrerade i projektets mål och aktiviteter, med fokus på att skapa långsiktigt hållbara ekonomiska, sociala och miljömässiga fördelar för både Jönköpings län och dess europeiska samarbetspartners.

Vilken/vilka kommuner eller län ska projektet omfatta? Valda länder

Sverige

Vilken/vilka kommuner eller län ska projektet omfatta? Valda län

Jönköping

Vilken/vilka kommuner eller län ska projektet omfatta? Valda kommuner

Aneby, Värnamo, Sävsjö, Mullsjö, Vaggeryd, Habo, Nässjö, Tranås, Vetlanda, Gislaved, Eksjö, Gnosjö, Jönköping

1.6 Tid och aktivitetsplan

Aktivitet	Beskrivning	Startdatum - Slutdatum	Kostnad
Fokus Region Jönköping	Fokus på studier av Region Jönköping med analys av deras arbetssätt och best practices med genomförande av en peer-review.	2025-01-01 - 2025-06-30	1 168 538
Analys av Region Jönköping	Projektet kommer att använda tre specifika frågor som förblir konsekventa under hela projektet för	2025-01-01 - 2025-06-30	584 269

Aktivitet	Beskrivning	Startdatum - Slutdatum	Kostnad
	att underlätta en noggrann analys av utveckling och förändringar. Den kontinuerliga tillämpningen av dessa frågor kommer att möjliggöra insamling av omfattande data för analys och slutsatser. Arbetsgruppen kommer att formulera dessa frågor under S1. Jönköping kommer att presentera sin territoriella kontext, policyinstrument och intressenter innan ett studiebesök för arbetsgruppen. Region Jönköping kommer att presentera kontexten för RIS3-designen i sin region, presentera genomförandeplanen för RIS3 och de första resultaten, samt diskutera politisk validering, styrning och intressenters medverkan. Region Jönköping kommer tillsammans med deltagande intressenter att hålla förberedande workshops för att klargöra vilka frågor som ska adresseras och hur rekommendationerna från granskningen ska implementeras. De andra parterna kommer att hålla ett möte med sina regionala intressenter för att diskutera Region Jönköping och förbereda sig inför studiebesöket. Region Jönköping kommer att delta online för att introducera hur man arbetar med policyinstrumentet idag och aktuella frågor. Alla parter kommer att ha minst ett onlinemöte per månad för att diskutera brådskande frågor och hur arbetet i projektet fortskrider.		
Studiebesök i Region Jönköping med peer-review	Ett tvådagars studiebesök i Jönköpings län. Studiebesöket kommer att inledas med en workshop. I workshopen kommer Regionutvecklingsavdelningen, Jönköping University och Science Park att delta, och den inleds med ett seminarium om hur innovationer sker i en territoriell kontext och dess kompensatoriska förmågor. Detta följs av ett möte med intressenter som deltar i den regionala öppna upptäcktsprocessen och avslutas med en peer-review-diskussion om hur Region Jönköpings län kan förbättra sin ODP. Dag två kommer att innehålla platsbesök för att demonstrera goda exempel. Science	2025-01-01 - 2025-06-30	584 269

Aktivitet	Beskrivning	Startdatum - Slutdatum	Kostnad
	Park kommer, tillsammans med Träcentrum och Campus Ljungby, att demonstrera hur de implementerar långsiktiga mål i sitt interregionala arbete med att samordna utvecklingsagendor för de tematiska områdena i S3. Efter studiebesöket kommer Region Jönköping att organisera en workshop tillsammans med intressenter om hur rekommendationerna från peer-reviewn ska implementeras. Resultatet från workshopen kommer att rapporteras till styrkommittén. Partnern kommer efter studiebesöket att hålla möten med sina intressenter för att diskutera hur man ska implementera de identifierade goda exemplen i sin ODP.		
Fokus Region Usti	Fokus på studier av Region Usti med analys av deras arbetssätt och best practices med genomförande av en peer-review.	2025-07-01 - 2025-12-31	970 994
Analys av region Usti	Projektet kommer att använda tre specifika frågor som förblir konsekventa under hela projektet för att underlätta en noggrann analys av utveckling och förändringar. Den kontinuerliga tillämpningen av dessa frågor kommer att möjliggöra insamling av omfattande data för analys och slutsatser. Arbetsgruppen kommer att formulera dessa frågor under S1. Region Usti kommer att presentera sin territoriella kontext, policyinstrument och intressenter innan ett studiebesök för arbetsgruppen. Region Usti kommer att presentera kontexten för RIS3-designen i sin region, presentera genomförandeplanen för RIS3 och de första resultaten, samt diskutera politisk validering, styrning och intressenters medverkan. Region Usti kommer tillsammans med deltagande intressenter att hålla förberedande workshops för att klargöra vilka frågor som ska adresseras och hur rekommendationerna från granskningen ska implementeras. De andra parterna kommer att hålla ett möte med sina regionala intressenter för att diskutera Region Jönköping och förbereda sig inför studiebesöket. Region Usti kommer att delta online	2025-07-01 - 2025-12-31	485 497

Aktivitet	Beskrivning	Startdatum - Slutdatum	Kostnad
	för att introducera hur man arbetar med policyinstrumentet idag och aktuella frågor. Alla parter kommer att ha minst ett onlinemöte per månad för att diskutera brådskande frågor och hur arbetet i projektet fortskrider.		
Studiebesök i Region Usti med peer-review	Ett tvådagars studiebesök i Usti län. Studiebesöket kommer att inledas med en workshop. Detta följs av ett möte med intressenter som deltar i den regionala öppna upptäcktsprocessen (ODP) och avslutas med en peer-review-diskussion om hur Region Usti län kan förbättra sin ODP. Dag två kommer att innehålla platsbesök för att demonstrera goda exempel. Efter studiebesöket kommer Region Usti att organisera en workshop tillsammans med intressenter om hur rekommendationerna från peer-reviewn ska implementeras. Resultatet från workshopen kommer att rapporteras till styrkommittén. Partnern kommer efter studiebesöket att hålla möten med sina intressenter för att diskutera hur man ska implementera de identifierade goda exemplen i sin ODP.	2025-07-01 - 2025-12-31	485 497
Fokus Region Podkarpacie	Fokus på studier av Region Podkarpacie med analys av deras arbetssätt och best practices med genomförande av en peer-review.	2026-01-01 - 2026-06-30	993 918
Analys av region Podkarpacie	Projektet kommer att använda tre specifika frågor som förblir konsekventa under hela projektet för att underlätta en noggrann analys av utveckling och förändringar. Den kontinuerliga tillämpningen av dessa frågor kommer att möjliggöra insamling av omfattande data för analys och slutsatser. Arbetsgruppen kommer att formulera dessa frågor under S1. Region Podkarpacie kommer att presentera sin territoriella kontext, policyinstrument och intressenter innan ett studiebesök för arbetsgruppen. Region Podkarpacie kommer att presentera kontexten för RIS3-designen i sin region, presentera genomförandeplanen för RIS3 och de första resultaten, samt diskutera	2026-01-01 - 2026-06-30	496 959

Aktivitet	Beskrivning	Startdatum - Slutdatum	Kostnad
	politisk validering, styrning och intressenters medverkan. Region Podkarpackie kommer tillsammans med deltagande intressenter att hålla förberedande workshops för att klargöra vilka frågor som ska adresseras och hur rekommendationerna från granskningen ska implementeras. De andra parterna kommer att hålla ett möte med sina regionala intressenter för att diskutera Region Podkarpackie och förbereda sig inför studiebesöket. Region Podkarpackie kommer att delta online för att introducera hur man arbetar med policyinstrumentet idag och aktuella frågor. Alla parter kommer att ha minst ett onlinemöte per månad för att diskutera brådskande frågor och hur arbetet i projektet fortskrider.		
Studiebesök med Peer-review	Ett tvådagars studiebesök i Podkarpackie. Studiebesöket kommer att inledas med en workshop. Detta följs av ett möte med intressenter som deltar i den regionala öppna upptäcktsprocessen och avslutas med en peer-review-diskussion om hur Region Podkarpackie kan förbättra sin ODP. Dag två kommer att innehålla platsbesök för att demonstrera goda exempel. Efter studiebesöket kommer Region Podkarpackie att organisera en workshop tillsammans med intressenter om hur rekommendationerna från peer-reviewn ska implementeras. Resultatet från workshopen kommer att rapporteras till styrkommittén. Partnern kommer efter studiebesöket att hålla möten med sina intressenter för att diskutera hur man ska implementera de identifierade goda exemplen i sin ODP.	2026-01-01 - 2026-06-30	496 959
Fokus Nordhessen	Fokus på studier av Region Nordhessen med analys av deras arbetssätt och best practices med genomförande av en peer-review.	2026-06-01 - 2026-12-31	1 008 940
Analys av Nordhessen	Projektet kommer att använda tre specifika frågor som förblir konsekventa under hela projektet för att underlätta en noggrann analys av utveckling och förändringar. Den	2026-06-01 - 2026-12-31	504 470

Aktivitet	Beskrivning	Startdatum - Slutdatum	Kostnad
	kontinuerliga tillämpningen av dessa frågor kommer att möjliggöra insamling av omfattande data för analys och slutsatser. Arbetsgruppen kommer att formulera dessa frågor under S1. Region Nordhessen kommer att presentera sin territoriella kontext, policyinstrument och intressenter innan ett studiebesök för arbetsgruppen. Region Nordhessen kommer att presentera kontexten för RIS3-designen i sin region, presentera genomförandeplanen för RIS3 och de första resultaten, samt diskutera politisk validering, styrning och intressenters medverkan. Region Nordhessen kommer tillsammans med deltagande intressenter att hålla förberedande workshops för att klargöra vilka frågor som ska adresseras och hur rekommendationerna från granskningen ska implementeras. De andra parterna kommer att hålla ett möte med sina regionala intressenter för att diskutera Region Nordhessen och förbereda sig inför studiebesöket. Region Nordhessen kommer att delta online för att introducera hur man arbetar med policyinstrumentet idag och aktuella frågor. Alla parter kommer att ha minst ett onlinemöte per månad för att diskutera brådskande frågor och hur arbetet i projektet fortskrider.		
Studiebesök med peer-review	Ett tvådagars studiebesök i Nordhessen. Studiebesöket kommer att inledas med en workshop. Detta följs av ett möte med intressenter som deltar i den regionala öppna upptäcktsprocessen och avslutas med en peer-review-diskussion om hur Region Nordhessen kan förbättra sin ODP. Dag två kommer att innehålla platsbesök för att demonstrera goda exempel. Efter studiebesöket kommer Region Nordhessen att organisera en workshop tillsammans med intressenter om hur rekommendationerna från peer-reviewn ska implementeras. Resultatet från workshopen kommer	2026-06-01 - 2026-12-31	504 470

Aktivitet	Beskrivning	Startdatum - Slutdatum	Kostnad
	att rapporteras till styrkommittén. Partnern kommer efter studiebesöket att hålla möten med sina intressenter för att diskutera hur man ska implementera de identifierade goda exemplen i sin ODP.		
Fokus Region Murcia	Fokus på studier av Region Nordhessen med analys av deras arbetssätt och best practices med genomförande av en peer-review.	2027-01-01 - 2027-06-30	1 028 469
Analys av Murcia	Region Murcia kommer att presentera sin territoriella kontext, policyinstrument och intressenter innan ett studiebesök för arbetsgruppen. Region Murcia kommer att presentera kontexten för RIS3-designen i sin region, presentera genomförandeplanen för RIS3 och de första resultaten, samt diskutera politisk validering, styrning och intressenters medverkan. Region Murcia kommer tillsammans med deltagande intressenter att hålla förberedande workshops för att klargöra vilka frågor som ska adresseras och hur rekommendationerna från granskningen ska implementeras. De andra parterna kommer att hålla ett möte med sina regionala intressenter för att diskutera Region Murcia och förbereda sig inför studiebesöket. Region Murcia kommer att delta online för att introducera hur man arbetar med policyinstrumentet idag och aktuella frågor. Alla parter kommer att ha minst ett onlinemöte per månad för att diskutera brådskande frågor och hur arbetet i projektet fortskrider.	2027-01-01 - 2027-06-30	514 235
Studiebesök med peer-review	Ett tvådagars studiebesök i Murcia. Studiebesöket kommer att inledas med en workshop. Detta följs av ett möte med intressenter som deltar i den regionala öppna upptäcktsprocessen och avslutas med en peer-review-diskussion om hur Region Murcia kan förbättra sin ODP. Dag två kommer att innehålla platsbesök för att demonstrera goda exempel. Efter studiebesöket kommer Region Murcia att organisera en workshop tillsammans med intressenter om hur	2027-01-01 - 2027-06-30	514 234

Aktivitet	Beskrivning	Startdatum - Slutdatum	Kostnad
	rekommendationerna från peer-reviewn ska implementeras. Resultatet från workshopen kommer att rapporteras till styrkommittén. Partnern kommer efter studiebesöket att hålla möten med sina intressenter för att diskutera hur man ska implementera de identifierade goda exemplen i sin ODP.		
Fokus Northern Netherlands/University of Groningen	Fokus på studier av norra Nederländerna och hur University of Groningen arbetar med att stödja smart specialisering med genomförande av en peer-review.	2027-07-01 - 2027-12-31	1 028 469
Analys av norra Nederländerna	University of Groningen kommer att presentera sin territoriella kontext, policyinstrument och intressenter innan ett studiebesök för arbetsgruppen. University of Groningen kommer att presentera kontexten för RIS3-designen i sin region, presentera genomförandeplanen för RIS3 och de första resultaten, samt diskutera politisk validering, styrning och intressenters medverkan. University of Groningen kommer tillsammans med deltagande intressenter att hålla förberedande workshops för att klargöra vilka frågor som ska adresseras och hur rekommendationerna från granskningen ska implementeras. De andra parterna kommer att hålla ett möte med sina regionala intressenter för att diskutera University of Groningen och förbereda sig inför studiebesöket. University of Groningen kommer att delta online för att introducera hur man arbetar med policyinstrumentet idag och aktuella frågor. Alla parter kommer att ha minst ett onlinemöte per månad för att diskutera brådskande frågor och hur arbetet i projektet fortskrider.	2027-07-01 - 2027-12-31	514 234
Studiebesök med peer-review	Ett tvådagars studiebesök i Groningen. Studiebesöket kommer att inledas med en workshop. Detta följs av ett möte med intressenter som deltar i den regionala öppna upptäcktsprocessen och avslutas med en peer-review-diskussion om hur Groningen och norra Nederländerna kan förbättra sin ODP. Dag två	2027-07-01 - 2027-12-31	514 235

Aktivitet	Beskrivning	Startdatum - Slutdatum	Kostnad
	kommer att innehålla platsbesök för att demonstrera goda exempel. Efter studiebesöket kommer University of Groningen att organisera en workshop tillsammans med intressenter om hur rekommendationerna från peer-reviewn ska implementeras. Resultatet från workshopen kommer att rapporteras till styrkommittén. Partnern kommer efter studiebesöket att hålla möten med sina intressenter för att diskutera hur man ska implementera de identifierade goda exemplen i sin ODP.		
Uppföljning och lärande	Under det avslutande året kommer materialen att analysera och sammanfattas för att kunna delas som med övriga europeiska aktörer inom smart specialisering.	2028-01-01 - 2028-12-31	2 114 853
Sammanställning och analys av resultat	Under första halvåret 2028 kommer data att analyseras och sammanfattas, antingen online eller personligen, under tre möten med arbetsgruppen. Extern expertis kan bjudas in för att tillföra ett bredare eller nytt perspektiv. Varje partner kommer att visa hur de har implementerat identifierade goda exempel och hur projektet har bidragit till en förbättrad ODP med en högre kapacitet för att hantera långsiktiga utmaningar. Slutsatserna kommer att samlas i en handlingsplan som innehåller de goda exempel som identifierats under projektets gång. Projektet har använt tre specifika frågor som förblivit konsekventa under hela projektet för att underlätta en noggrann analys av utveckling och förändringar. Den kontinuerliga tillämpningen av dessa frågor under projektets gång har möjliggjort insamling av omfattande data för analys och slutsatser. Projektet syftar även till att undersöka hur artificiell intelligens (AI) kan bidra i analysarbetet. Genom att integrera AI-teknologier kan analysen automatiseras och noggrannheten förbättras, vilket skulle ge flera fördelar. Att automatisera analysprocessen med AI	2028-01-01 - 2028-12-31	1 033 370

Aktivitet	Beskrivning	Startdatum - Slutdatum	Kostnad
	skulle spara tid och resurser genom att minska manuella arbetsuppgifter. Den förbättrade noggrannheten skulle också öka precisionen i slutsatserna, vilket möjliggör mer välgrundade beslut och strategier. Dessutom skulle användningen av AI främja utvecklingen av färdigheter inom datamanagement, mönsterigenkänning och förutsäggande analys bland projektets personal. Detta skulle stärka teamets expertis och bidra till en djupare förståelse för både teknologin och projektets innehåll. Genom att utnyttja AI:s kapacitet att identifiera komplexa samband och mönster i data, skulle projektet kunna anpassa sina strategier och insatser mer snabbt och effektivt för en adaptiv ansats.		
Spridningskonferens	Under det sista halvåret kommer analys, slutsatser och erfarenheter från projektet att publiceras i en handlingsplan och delas med övriga europeiska intressenter under ett avslutande seminarium. Seminariet kommer att hållas av Ekonomihögskolan i Bratislava. Projektet kommer att präglas av en didaktisk ansats genom att utforma och tillämpa metoder och strategier som främjar lärande och utveckling. Regelbundna tillfällen för reflektion och utvärdering av metoder och resultat kommer att ingå som en del av arbetsgruppens möten. Detta möjliggör kontinuerliga justeringar och förbättringar, vilket säkerställer att lärande och utveckling är pågående.	2028-01-01 - 2028-12-31	1 081 483
Uppstart av projektet	Under projektets inledning etablerar strukturer och organisation för projektet.	2025-01-01 - 2025-04-30	198 109
Uppstart av projektet	Under projektets inledning etableras strukturer och organisation för projektet.	2025-01-01 - 2025-04-30	198 109

1.7 Budget

Kostnader

Kostnadsslag	2024	2025	2026	2027	2028					Totalt
Klumpsumma: Projektkostnader - spec enligt ansökan Interreg	1 861 420	1 663 261	1 663 261	1 663 261	1 663 261					8 514 464
Summa kostnader	1 861 420	1 663 261	1 663 261	1 663 261	1 663 261					8 514 464
Projektintäkter										
Summa faktiska kostnader	1 861 420	1 663 261	1 663 261	1 663 261	1 663 261					8 514 464
Bidrag annat än pengar										
Summa bidrag i annat än pengar										0
Summa totala kostnader	1 861 420	1 663 261	1 663 261	1 663 261	1 663 261					8 514 464

Finansiering

Finansiär	2024	2025	2026	2027	2028					Totalt
Offentligt bidrag annat än pengar										
Total offentligt bidrag annat än pengar										0
Offentlig kontantfinansiering										
Interreg: Huvudsaklig projektfinansär	1 362 314	1 362 314	1 362 314	1 362 314	1 362 314					6 811 570
Total offentlig kontantfinansiering	1 362 314	1 362 314	1 362 314	1 362 314	1 362 314					6 811 570
Total offentlig finansiering	1 362 314	1 362 314	1 362 314	1 362 314	1 362 314					6 811 570
Privata bidrag annat än pengar										
Total privat bidrag annat än pengar										0
Privat kontantfinansiering										
Total privat kontantfinansiering										0
Total privat finansiering										0
Summa medfinansiering	1 362 314	1 362 314	1 362 314	1 362 314	1 362 314					6 811 570

Stödfinansiering

Finansiering	2024	2025	2026	2027	2028					Totalt
Stödfinansiering	499 106	300 947	300 947	300 947	300 947					1 702 894

Sammanställning

Stödandel av faktiska kostnader	20,00%
Stödandel av totala kostnader	20,00%
Stödandel av stödgrundande finansiering	20,00%
Stödandel av total finansiering	20,00%

Andel annan offentlig finansiering	80,00%
Andel offentlig finansiering	100,00 %
Andel privat finansiering	0,00%

1.8 Förskott

Sökt förskottsbelopp: 0

Motivering:

1.9 Mina kontakter

Namn: Peter Friberg
Telefonnummer:
Mobiltelefonnummer:
E-postadress: peter.a.friberg@rjl.se
Roll: Projektledare

1.10 Dokument

Filnamn: Originalansökan
Beskrivning: Inkommen originalansökan - Maskinläsbart format
Uppladdningsdatum: 2024-09-09
Filnamn: Signeringsinformation
Beskrivning: Ansökan
Uppladdningsdatum: 2024-09-09

2024-09-25

§ 112**Remiss, Region Kronobergs regionala serviceprogram
2024-2030**

Diarienummer: RJL 2024/2356

Beslut

Presidiet föreslår nämnden

- Godkänna föreliggande yttrande som svar till Region Kronoberg.

Sammanfattning

Region Jönköpings län har fått möjlighet att yttra sig över Region Kronobergs serviceprogram för 2024–2030.

Regeringen har gett regionalt utvecklingsansvariga ett erbjudande att utarbeta och genomföra regionala serviceprogram. Region Kronoberg har beslutat att ta fram ett nytt regionalt serviceprogram som gäller fram till 2030.

Kronobergs regionala serviceprogram beskriver mål och prioriteringar för att bevara, utveckla och förbättra tillgången till kommersiell service i länet och dessutom hur man ska arbeta långsiktig med hållbarhet i Kronobergs län.

Beslutsunderlag

- Tjänsteskrivelse 2024-08-14
- Förslag till yttrande
- Remiss: Region Kronobergs regionala serviceprogram 2024–2030 med bilagor

Beslutet skickas till

Nämnd för arbetsmarknad, näringsliv och attraktivitet

Remiss - Region Kronobergs regionala serviceprogram 2024–2030

Förslag till beslut

Nämnd för arbetsmarknad, näringsliv och attraktivitet

- godkänner föreliggande yttrande som svar till Region Kronoberg.

Sammanfattning

Region Jönköpings län har fått möjlighet att yttra sig över Region Kronobergs serviceprogram för 2024–2030.

Regeringen har gett regionalt utvecklingsansvariga ett erbjudande att utarbeta och genomföra regionala serviceprogram. Region Kronoberg har beslutat att ta fram ett nytt regionalt serviceprogram som gäller fram till 2030.

Kronobergs regionala serviceprogram beskriver mål och prioriteringar för att bevara, utveckla och förbättra tillgången till kommersiell service i länet och dessutom hur man ska arbeta långsiktig med hållbarhet i Kronobergs län.

Ärendebeskrivning

Regionala serviceprogram syftar till en god tillgång till kommersiell service i landsbygder. Till grundläggande kommersiell service räknas tillgång till dagligvaror och drivmedel, ombud för apoteksvaror, post- och paketservice och betaltjänster.

Kommersiell service ger ett robustare samhälle genom att även bidra till informationsspridning i bygden, upprätthålla social sammanhållning, trygghet och ibland även värme i händelse av kris.

Programmet pekar på vikten av service på landsbygden inte bara för privatpersoner utan också för företag.

De prioriterade insatsområdena handlar om att stärka och utveckla det kommunala engagemanget inom kommersiell service, främja samverkan kring dessa frågor med relevanta aktörer, bidra med kunskap och inspiration och ge finansiellt stöd för utvecklingen av kommersiell service. Programmet pekar också ut 15 geografiskt prioriterade orter med sårbara butiker.

Beslutsunderlag

- Tjänsteskrivelse 2024-08-14
- Förslag till yttrande
- Remiss: Region Kronobergs regionala serviceprogram 2024–2030 med bilagor

Beslutet skickas till

Region Kronoberg

Karin Hermansson
Regional utvecklingsdirektör

Ante Jankovic
Sektionschef innovation och
attraktivitet

Region Kronoberg

Remiss - Region Kronobergs regionala serviceprogram 2024–2030

Sammanfattning

Region Jönköpings län har getts möjlighet att yttra sig över Region Kronobergs regionala serviceprogram 2024–2030.

Region Jönköpings län ställer sig positiv till det framtagna förslaget till serviceprogram. Region Jönköpings län ser inga problem med den fortsatta samverkan vid länsgränserna när det gäller kommersiell service.

Synpunkter på förslaget

Serviceprogrammet är mycket ambitiöst och ser ut att ha föregåtts av ett omfattande förarbete. Bland annat finns en bilaga med barn- och ungdomars synpunkter om att leva på landsbygden som samlats in genom en enkät. Den är mycket informativ och enkäten är väl genomförd. I enkäten har de bland annat kunnat uttrycka tankar och känslor i fritextfrågor vilket är mycket positivt. Det finns också en särskild bilaga för att barnrättssäkra programmet vilket också är mycket positivt.

Hållbarhetssäkringen är genomarbetad och den tar upp kopplingen till den regionala utvecklingsstrategin, hållbarhetsmålen i Agenda 2030 och den noterar att det kan behöva göras avvägningar (det förekommer vissa målkonflikter) mellan hållbarhetsdimensionerna när det gäller service på landsbygden; där man bland annat pekar på vissa intressekonflikter.

I ett avsnitt om ”god tillgång till service” under kapitel 6 står att god tillgång till service kan innebära olika saker för olika grupper av befolkningen det beror på tidpunkt, åldersgrupp, typ av tjänst, arbetstider, vardagspendling, tillgång till bil etcetera. Det är ett resonemang som ger programmet ett genomtänkt och avvägt intryck.

I genomgången av de geografiskt prioriterade områdena berörs vissa områden som gränsar till Jönköpings län, vid gränserna till Värnamo, Vetlanda och Sävsjö kommuner. Region Jönköpings län (RJL) instämmer i att dessa områden kan ses som särskilt utsatta. Beteckningarna på kartan i kapitel 4 kan dock vara lite svåra att förstå.

Det är också positivt och genomtänkt i de delar av programmet där man påpekar den betydelsefulla samverkan med länets kommuner. Dessutom påpekas den centrala kopplingen till andra företag på landsbygden något som RJL instämmer i. I programmet framhålls också vikten av den offentliga servicen på landsbygden något som RJL också ser som mycket viktigt.

Reglerna kring de olika finansiella stöd som finns för kommersiell service bygger på statliga förordningar och skiljer sig därför mycket lite åt mellan länen.

Kerstin Hammar	Karin Hermansson
Ordförande i nämnd för arbetsmarknad, näringsliv och attraktivitet	Regional utvecklingsdirektör

2024–2030

REGIONALT SERVICEPROGRAM FÖR KRONOBERG

Utveckling av länets
kommersiella service

FÖRORD

Livet på landet ska vara hållbart

Utan service inga företag. Utan företag ingen service. Och utan företag och service inget hållbart vardagsliv. Kommersiell och offentlig service behövs för att skapa miljöer där det är attraktivt att bo, arbeta och driva företag.

I det regionala serviceprogrammet finns mål och prioriteringar för att bevara, utveckla och förbättra tillgången till kommersiell service i länet. Programmet pekar ut prioriterade insatsområden för arbetet, och ringar in de geografiska områden som är särskilt viktiga att bevaka och satsa på. Programmet visar också vilka ekonomiska stöd som finns att tillgå, samt bedömningskriterier för hur dessa fördelas. [Programmet ska bidra till att uppfylla målen i den regionala utvecklingsstrategin.](#)

Samverkan är nyckeln

Sammanfattat handlar de prioriterade insatsområdena om att stärka och utveckla det kommunala engagemanget inom kommersiell service, främja samverkan kring dessa frågor med relevanta aktörer, bidra med kunskap och inspiration

och ge finansiellt stöd för utveckling av kommersiell service. Just nu, våren 2024, finns det 15 geografiskt prioriterade orter med sårbara butiker långt från nästa butik. En av dessa orter saknar butik i eller nära orten. För att säkra god tillgång till service är det viktigt med samverkan över kommun- och länsgränser.

Strategiskt arbete och finansiellt stöd är viktiga faktorer

I arbetet med att utveckla kommersiell service är det strategiska arbetet ett viktigt verktyg. Det gäller både det interna arbetet med övrigt landsbygdsarbete, besöksnäring, infrastruktur med mera, men också strategiskt arbete i samverkan med andra aktörer.

Ett annat verktyg är möjligheten att ge finansiellt stöd. Det finns stöd för att investera och utveckla kommersiell service. Det finns också stöd för att bevara sårbara verksamheter, öka tillgänglighet och ge akut stöd när varuförsörjningen riskerar försvinna från orten.

Handlingsplan med konkreta insatser uppdateras årligen.

Innehållsförteckning

Kapitel 1: Inledning.....	3
Kapitel 2: Mål och inriktning.....	5
Kapitel 3: Strategisk utveckling..	7
Kapitel 4: Prioriterade områden..	11

Kapitel 5: Finansiella verktyg.....	14
Kapitel 6: Nuläge och framtidspaning.....	17
Kapitel 7: Uppföljning.....	20

Det regionala serviceprogrammet antogs av den regionala utvecklingsnämnden den xx xx 2024.

Foto: Alexander Hall/Destination Småland AB

För att de småländska byarna ska leva behövs kommersiell service. Vy från Nykulla utsiktstorn mellan Tolg och Tjureda.

KAPITEL 1: INLEDNING

Varför ett program för regional service?

För att människor ska kunna bo och verka i hela länet krävs vissa grundläggande funktioner – kommersiell och offentlig service är några. Det regionala serviceprogrammet syftar till att utveckla tillgängligheten till kommersiell service i hela Kronobergs län.

Dagligvarubutiker och bemannade drivmedelsstationer fyller ofta flera viktiga funktioner på landsbygden. Där finns ofta andra grundläggande servicetjänster och ibland även viss offentlig service.

Med rätt samverkan med det civila samhället kan de också bidra till att sociala och kulturella mötesplatser skapas vilket i sin tur bidrar till attraktivitet, samhörighet och trivsel.

Kommersiell service ger ett robustare samhälle genom att även bidra till informationsspridning i bygden, upprätthålla social sammanhållning, trygghet och ibland även värme i händelse av kris.

För att upprätthålla service både till vardags och i kriser är exempelvis elförsörjning, transportmöjligheter, mobiltäckning och bredbandstillgång viktiga att ta hänsyn till.

I bilaga 1 kan du läsa mer om uppdrag, riktlinjer, bakgrund och tidigare lärdomar från arbetet med kommersiell service.

Detta säger de nationella riktlinjerna

Det övergripande nationella målet är att skapa förutsättningar för människor och företag att bo och verka var de vill i landet och erbjudas god servicenivå inom rimligt avstånd.

Tillväxtverket har tagit fram nationella riktlinjer för insatser inom det regionala serviceprogrammet. Det regionala serviceprogrammet är både ett strategiskt och handlingsinriktat program. Enligt riktlinjerna ska inom det regionala serviceprogrammet bedrivas arbete som bidrar till:

- » Att befintliga och nya satsningar på samverkanslösningar uppmuntras och initieras
- » Att nya typer av mötesplatser växer fram
- » Främjande av samordning mellan aktörer och insatser för att öka tillgängligheten till service i gles- och landsbygder för kvinnor, män och företag
- » Tydliggöra kopplingar mellan tillgänglighet till service och näringslivets utveckling.

Särskild vikt läggs vid att introducera digitala och innovativa lösningar som kan möta olika servicebehov på flexibla sätt. Programmet förutsätter omvärldsbevakning och samverkan med kommuner och regioner utanför Kronobergs gränser.

Region Kronoberg är regionalt utvecklingsansvarig och har ett samordningsansvar för serviceutvecklingen i länet.

Region Kronoberg är alltså ansvarig för det regionala serviceprogrammet och dess insatser. Arbetet med att tillgodose alla Region Kronobergs invånare med service bygger till stor del på en samverkan mellan involverade aktörer så som kommuner, företag som erbjuder service, föreningar och organisationer samt privatpersoner, företagare och besökare som efterfrågar service.

Kopplingen till Kronobergs regionala utvecklingsstrategi

Den regionala utvecklingsstrategin i Kronoberg 2025–2035 är på en övergripande nivå styrande för vilka insatser och målområden som ska prioriteras i Region Kronoberg. Den regionala utvecklingsstrategin ska bidra till ett hållbart Kronoberg som främjar Agenda 2030. Det regionala serviceprogrammet ska bidra till att uppnå målen i den regionala utvecklingsstrategin. Stöden till kommersiell service är ett viktigt verktyg för det regionala serviceprogrammet att bidra till den förändring som krävs för nå ett hållbart Kronoberg i alla delar av länet.

Det övergripande målet i den regionala utvecklingsstrategin är att skapa ett gott liv i ett livskraftigt Kronoberg. För att uppnå det finns fyra långsiktiga prioriteringar som ska ge vägledning till aktörer som arbetar för länets utveckling. Prioriteringarna samspekar med varandra och bidrar både enskilt och tillsammans till att nå den övergripande målbilden.

Prioriteringarna i Kronobergs regionala utvecklingsstrategi är:

1. Bygder och samhällen som ökar Kronobergs välmående och attraktivitet
2. Kompetensförsörjning som främjar utveckling och omställning
3. Kronobergska handlingskraften och entreprenörskapet växlas upp
4. Infrastruktur som stärker Kronobergs position i Sydsverige

Det regionala serviceprogrammet bidrar direkt till prioriteringen ”Bygder och samhällen som ökar Kronobergs välmående och attraktivitet”, men det finns även tydliga kopplingar till övriga prioriteringar. Det regionala serviceprogrammet ska arbeta aktivt för en god tillgång till kommersiell service i hela länet, bland annat genom att utveckla innovativa fysiska och digitala lösningar. Detta bidrar till ett fungerande vardagsliv för alla invånare, vilket i sin tur bidrar till länets attraktivitet, kompetensförsörjning och ett brett näringsliv. I den regionala utvecklingsstrategin står det även att vi ska utveckla en mer attraktiv och hållbar besöksnäring med förmåga att anpassa sig till en föränderlig omvärld och att platsutveckling ska vara en naturlig del av arbetet. Även här bidrar det regionala serviceprogrammet i arbetet med tillgänglighet till kommersiell service.

Region Kronobergs prioriterade insatsområden i det regionala serviceprogrammet ska ligga till grund för både det strategiska arbete som görs, insatser i handlingsplan och fördelningen av stöd till kommersiell service. Det regionala serviceprogrammet beskriver bedömningskriterier för ekonomiskt stöd bland annat utifrån verksamheternas och geografiernas förutsättningar.

Häradsbäcks handelsbod.

Med fokus på landsbygden

Det regionala serviceprogrammet fokuserar på landsbygden i Kronobergs län och dess åtta kommuner Markaryd, Älmhult, Ljungby, Tingsryd, Alvesta, Växjö, Lessebo och Uppvidinge. Samverkan över kommun- och länsgränser spelar en viktig roll i arbetet med att utveckla den kommersiella servicen.

Det regionala serviceprogrammet omfattar i första hand grundläggande kommersiell service så som tillgång till dagligvaror och drivmedel, ombud för apoteksvaror, post- och paketservice och betaltjänster.

Annan kommersiell och offentlig service berörs i de fall det handlar om samverkan eller samlokalisering med ovan nämnd service. Det gäller även åtgärder i till exempel infrastruktur med koppling till upprätthållande av grundläggande kommersiell service.

Av de olika serviceslagen lyfts tillgången på dagligvaru-butiker fram som extra betydelsefull då det oftast erbjuds

annan form av service också i anslutning till dessa butiker. Drivmedelsstationer bedöms inte vara lika hotade eller sårbara i nuläget och det ser ut som utbud på bränslen anpassas kontinuerligt utifrån efterfrågan på marknaden.

När det gäller betaltjänster eller tjänster för post och paket och apotek begränsas Region Kronobergs roll till att föra dialog och samverka med berörda aktörer samt att kunna ge investeringsstöd för att skapa rätt förutsättningar i lokaler eller i form av utrustning för exempelvis en butik för att kunna hantera denna typ av tjänster. Länsstyrelsen har ett bevakningsuppdrag över betaltjänster som Region Kronoberg följer och delar information.

Offentlig service omfattas inte av programmet, men har mycket stor påverkan för boendattraktivitet och vardagslivets förutsättningar. Exempel på offentlig service som betyder mycket för attraktiviteten på en plats är barn- och äldreomsorg, skola, förskola, vårdcentral, fritidsanläggningar och kommunikationsmöjligheter. Dialog förs med offentliga aktörer kring samordning av serviceutbud i länets orter.

KAPITEL 2: MÅL OCH INRIKTNING

Ett gott liv i ett livskraftigt län

Det regionala serviceprogrammet ska bidra till att nå Region Kronobergs övergripande mål: ett gott liv i ett livskraftigt Kronoberg. Allt arbete som drivs inom Region Kronoberg ska bidra till en långsiktigt hållbar utveckling i linje med Agenda 2030 – ekonomisk, social och miljömässig hållbarhet ska vara styrande.

Regionala serviceprogrammet bidrar till målet och länets långsiktiga hållbarhet genom att öka tillgängligheten till kommersiell service och därmed skapa förutsättningar för höjd boendeattraktivitet – det vill säga att människor och företag vistas, verkar och växer i Kronobergs landsbygder.

Det regionala serviceprogrammet lägger grunden för ett strategiskt arbete för samordnad utveckling av kommersiell service genom till exempel förbättrade analysverktyg och underlag samt samordnade planer för tjänste- och varuförsörjning för kommersiell service.

Ett annat bidrag är att identifiera geografiskt prioriterade orter och områden med långt till service och sprida kunskap och goda exempel. Ytterligare ett bidrag är att verka för ökad samordning och samverkan mellan intressenter och till tätare samverkan mellan intressen såsom service, lokalt näringsliv och besöksnäringen samt till ökad samordning mellan servicefrågor och andra sakområden. Även löpande

ekonomiskt stöd till enskilda aktörer är verktyg för långsiktig hållbarhet. För hållbarhetssäkring av det regionala serviceprogrammet, se bilaga 2.

Långsiktigt mål: Ett fungerande vardagsliv

Det långsiktiga målet för det regionala serviceprogrammet är att bidra till ett fungerande vardagsliv för alla länets invånare, vilket i sin tur bidrar till länets attraktivitet, kompetensförsörjning och ett brett näringsliv. Genom ekonomiskt hållbara serviceorter med relevant utbud och tillgänglighet blir bygderna mer attraktiva, och den negativa påverkan på miljö och klimat kan minska.

Inom det regionala serviceprogrammet bedrivs både strategiskt utvecklingsarbete och stödjande insatser. Det strategiska utvecklingsarbetet är riktat mot att stärka dagens och framtidens servicetillgång, och handlar om att stödja offentliga, privata och ideella aktörer genom kunskap, metoder och samverkansplattformar. Det löpande arbetet med direkt stöd till serviceaktörer omfattar ekonomiskt och kunskapsmässigt stöd, och syftar till att utveckla servicenivån runt om i länet. Arbetet beskrivs närmare nedan.

I arbetet med det regionala serviceprogrammet har hållbarhetsnycklar identifierats för att kunna följa upp och mäta insatsers positiva effekter på hållbarhet och minska negativ påverkan. Dessa presenteras kopplat till strategiska och löpande insatser på sida 6.

Mål för Kronobergs regionala serviceprogram:

1. Underlätta för strategisk utveckling av kommersiell service på landsbygderna för ett långsiktigt hållbart län.
2. Förbättra förutsättningarna för att driva och utveckla kommersiella serviceverksamheter inom särskilt kritiska geografier.
3. Öka tillgängligheten till kommersiell service på landsbygderna i Kronoberg genom både fysiska och digitala lösningar.

Prioriterade insatsområden

Regionala serviceprogrammet arbetar utifrån ett antal prioriterade insatsområden som du kan läsa mer om i kapitel 3. Dessa förverkligas genom insatser i årliga handlingsplaner.

Arbetet ska bedrivas utifrån hög grad av delaktighet, där lokalsamhällets behov står i fokus. Kopplingen mellan kommersiell service och en aktiv fritid med sociala mötesplatser gör att programmet inte bara förhåller sig till frågor om näringslivsutveckling utan utgår från en bred förståelse av vardagslivets möjligheter. Programmet omfattar både fysisk tillgång till serviceutbud och digitala eller andra innovativa lösningar som ökar tillgängligheten. Läs mer om strategiska insatser i kapitel 3.

Utveckling för långsiktig hållbarhet

Det regionala serviceprogrammet ska genom de strategiska insatser som görs och genom ekonomiska stöd (se kapitel 5), bidra till långsiktig hållbarhet. En väl utbyggd service eller tillgång till service är inget eget mål i Agenda 2030. Däremot kan god tillgänglighet till service indirekt stödja många mål såsom:

- » Jämlikhet mellan befolkningsgrupper och mellan stad och land (mål 5: jämställdhet och mål 10: minskad ojämlikhet)
- » Hållbart arbetsliv och minskat resande samt företagande och näringslivsutveckling i landsbygder (mål 8: anständiga arbetsvillkor och ekonomisk tillväxt)
- » Inkluderande, säkert och motståndskraftigt samhälle (mål 11: hållbara städer och samhällen)
- » En hållbar konsumtion och produktion (mål 12: hållbar konsumtion och produktion).

En fungerande kommersiell service bidrar till en gynnsam landsbygdsutveckling och mindre skillnader mellan stad och land.

Det finns en tydlig koppling mellan de olika hållbarhetsdimensionerna. Många små butiker på landsbygden har begränsade ekonomiska ramar. Därför är ofta ekonomisk hållbarhet extra viktigt för att kommersiell service ska få långsiktig bärkraft och överlevnad.

När butiken överlever ekonomiskt finns större möjligheter till utveckling av viktiga sociala värden och miljömässiga insatser från butikens perspektiv. Från ett samhällsperspektiv innebär närhet till butik i sig kortare resor och lägre miljöpåverkan samt bättre tillgänglighet för personer som har svårt att ta sig till service. Butiken utgör även en naturlig och viktig social mötesplats.

Foto: Niklas Corall

Hållbarhetsnycklar

- » Främja samverkan kring hållbara mobilitetslösningar för kunder och varor.
- » Främja butikerna som sociala mötesplatser.
- » Främja lokal produktion och konsumtion.
- » Främja energieffektiviseringar samt produktion av förnybar energi.
- » Främja hemsändningar och tillgänglighetsanpassning i butiker.
- » Främja butikernas ekonomiska hållbarhet.

KAPITEL 3: STRATEGISK UTVECKLING 2024-2030

Dessa prioriterade insatsområden ska vi fokusera på

1. Stödja och utveckla det kommunala engagemanget

Kommunerna spelar stor roll för hur den kommersiella servicen utvecklas och samspelet med Region Kronoberg och andra aktörer är mycket viktigt. Därför vill Region Kronoberg stärka, stödja och utveckla det kommunala engagemanget. Region Kronoberg bidrar genom strategiskt arbete och finansiellt stöd. Det handlar om stöd i framtagande av serviceplaner, dialog med tjänstemän och politiker och främjande av dialog över kommun- och länsgränser m.m. Kommunerna involveras i framtagande och uppföljning av årlig handlingsplan i det regionala serviceprogrammet.

2. Underlätta strategisk landsbygdsutveckling

Det regionala serviceprogrammet är en del av ett övergripande strategiskt arbete med landsbygdsutveckling och förverkligande av den regionala utvecklingsstrategin. Det regionala serviceprogrammet ska bidra och underlätta till det övergripande arbetet och skapa förutsättningar för bättre tillgång till kommersiell service. En del av detta handlar om att få en gemensam syn på prioriterade områden och orter utifrån perspektivet i det regionala serviceprogrammet och utvecklingen av kommersiell service i länet. Därmed blir det lättare att föra strategiska samtal och planera satsningar både på regional och lokal nivå.

3. Stödja utveckling av lokalt serviceutbud

Stödja utveckling av lokalt serviceutbud utifrån platsens förutsättningar och det geografiska områdets behov, till exempel lokal produktion och konsumtion. Genom att kommunerna skapar förutsättningar med skafferiavtal för att kunna handla lokalt gynnas den lokala butiken och genom strategisk samverkan med exempelvis LRF och Länsstyrelsen i arbetet med Livsmedelsstrategin kan fler lokala producenter leverera varor till lokala butiker.

4. Erbjud kunskapsstöd

Erbjud kunskapsstöd – information, inspiration, utbildning, rådgivning och erfarenhetsutbyte – för företag som bedriver kommersiell service.

De minsta och mest sårbara butikerna deltar i ett nätverk för lanthandlare där det finns möjlighet att lära av varandra och byta erfarenheter, få tips, information och inspiration. Regionen håller i nätverket men samverkar med Almi, Länsstyrelsen, LRF, Coompanion, kommunerna, Leader med flera. Utifrån aktuella behov skapas tema för träffarna och det går att ha riktad information, rådgivning och utbildning inom aktuella teman.

5. Främja samverkan

Arbetet med att tillgodose alla länets invånare med kommersiell service involverar en rad nyckelaktörer och samverkan är nödvändig för att skapa en region som präglas av tillgänglighet. Region Kronoberg kommer arbeta för att främja samverkan med andra med koppling till det regionala serviceprogrammet.

På nästa sida presenteras ett antal nyckelaktörer, deras ansvar och samverkansbehov.

Nyckelaktörer för utveckling av kommersiell service

Region Kronoberg

Region Kronoberg är ansvariga för framtagande och genomförande av det regionala serviceprogrammet. Det omfattar att ta fram mål, prioriteringar och handlingsplan med insatser, besluta om finansiella stöd och arbeta strategiskt för att bidra till utveckling. Det är nödvändigt att Region Kronoberg samverkar med alla betydelsefulla aktörer för arbetet med kommersiell service och att servicefrågorna lyfts fram i det övriga utvecklingsarbetet. Region Kronoberg ansvarar inom ramen för det regionala serviceprogrammet för att ta initiativ till dialog om former för samverkan.

Länets kommuner

Kommunerna är nyckelspelare i utvecklingen av kommersiell service på landsbygden. Kommunerna ansvarar för att det finns en fungerande varuförsörjning för kommuninvånarna. Det är viktigt med en plan för service och varuförsörjning som ger en god översikt över tillgång till kommersiell service i kommunen, vilka behov som behöver tillgodoses och vilka brister som finns. I inledningen av 2024 har 4 av 8 kommuner lokala serviceplaner.

Kommuner ansvarar även för att förmedla lokala behov vidare till regional nivå och samverka med lokala och aktörer för att bidra till att skapa förutsättningar för att

bibehålla eller utveckla tillgänglig service på landsbygden. En del i det är att delta i det regionala nätverket Samplanering och bidra till att i definierade serviceorter som kommunerna prioriterar, satsa på långsiktig utveckling i och vilken typ av service som bör finnas där.

Det finns ett stort samverkansbehov mellan regionens samordnare och de kontaktpersoner på kommunerna som jobbar med samhällsbyggnad, landsbygdsutveckling eller näringslivsfrågor. Region Kronobergs samordnare ansvarar för att stödja, informera, inspirera och samarbeta med kommunerna på olika sätt, kommunerna när de tar fram sina kommunala serviceplaner som fångar in lokala behov som kanaliseras upp till den regionala planen. Ett annat sätt är att medverka till god politisk förankring av servicefrågorna på kommunal nivå. Tillväxtverket har ett pågående projekt tillsammans med ett antal kommuner som heter "Samverka för bättre service i landsbygder". Region Kronoberg kommer att följa och sprida utfallet av detta projekt samt föra dialog om erfarenheter med kommunerna i Kronoberg.

Kommunerna ansvarar även för att samverka med de aktörer som bedriver kommersiell service och med allmänhet, föreningar och lokala företag som har behov av service. Kommunerna kan praktiskt stötta den kommersiella servicen bland annat genom enkla insatser som handlingsturer för exempelvis äldre eller avtal om

hemsändning med butikerna eller genom så kallat skafferiavtal i upphandling. Långsiktiga arbetssätt för att stötta lokal service kan vara samlokalisering med offentlig service.

Länsstyrelsen

Länsstyrelsen hanterar frågor som relaterar till kommersiell service. Region Kronoberg ansvarar för att föra dialog med länsstyrelsen bland annat kring betaltjänster, livsmedelsstrategin och olika former av beredskap som kan vara aktuellt med koppling till det regionala serviceprogrammet och butiker på landsbygden.

Länsstyrelsen har extra ansvar för samverkan inom områden där de har uppdrag kring bevakning av betaltjänster och beredskapsfrågor och dess koppling till kommersiell service men även andra arbetsområden som kan vara aktuella för utveckling av tillgänglig service på landsbygden som till exempel genomförandet av livsmedelsstrategin bland annat tillsammans med LRF.

Serviceföretagen

Serviceföretagen är oftast dagligvarubutiker och drivmedelsstationer som ibland är mottagare av stöd från Region Kronoberg. Serviceföretagen bär ett ansvar för att genom dialog och samverkan med kommun och region lyfta fram de svårigheter och möjligheter som finns för att bedriva service på landsbygden. De ansvarar för att aktivt arbeta med att utveckla sina verksamheter, samverka med

kunderna i upptagningsområdet och byta erfarenheter med kollegor exempelvis genom nätverket för lanthandlare.

Region Kronoberg ansvarar för att stödja utveckling för serviceföretag på flera olika sätt, exempelvis genom finansiella stöd.

Allmänheten, små företag och civilsamhället, inklusive besöksnäringen

De som bor och verkar i länet är en viktig målgrupp. Här inkluderas lokala småföretag, civilsamhället och besöksnäringen. Utöver bofasta är kommersiell service viktigt för besökare som stannar både lång och kort tid i länet.

Barn och unga har särskilda behov, och det är viktigt att deras pedet regionala serviceprogrammetektiv och rättigheter finns med i den regionala planeringen. Äldre personer är också en viktig målgrupp när det gäller att tillgodose tillgång till service.

För att möjliggöra företagande och entreprenörskap på landsbygderna är tillgången till service livsviktig. Tillgång till service i form av butik, bank, drivmedel och postservice är ett måste för företagare på landsbygden på samma sätt som företagare i städer.

Kommersiell service har flera funktioner, förutom kärnverksamheten kan servicepunkter fylla en social mötesfunktion och fungera som informationsnav, samt vara av stor betydelse för ortens övriga näringsliv till exempel besöksnäringen. Utifrån detta är de lokala företagarna en viktig part för dialog och samverkan för att förtydliga behov och utmaningar som de står inför.

Lokalt engagemang och olika former av samverkan med kommun och region kan leda till mycket positivt. Samverkan kan ske både inom ramen för det regionala serviceprogrammet och inom andra regionala satsningar. Ett exempel är Region Kronobergs satsning BY2030

Foto: Niklas Corall

som syftar till långsiktig samhällsutveckling och höjd boendeattraktivitet på landsbygden. Ett annat exempel är samverkan med Leaderprojekt som också syftar till utveckling av service på landsbygden.

Andra organisationer

Det finns ett stort antal organisationer, aktiva i länet, vars verksamhet relaterar till kommersiell service. Även med dessa samverkar Region Kronoberg kring servicefrågor:

- » Leader Linne och SydostLeader. Båda Leader-områdena har verksamhet i Kronoberg, har prioriteringar med inriktning mot god service på nära håll och att förbättra lokal basservice till invånare. Det är prioriteringar som passar väl in som ett komplement till andra satsningar på kommersiell service.
- » Almi samverkar med Region Kronoberg i ett nystartat projektfinansierat nätverk för lanthandlare. Kan även

framöver vara en samarbetspart för affärsutveckling och företagsrådgivning för serviceföretag.

- » Coompanion kan också samverka i form av rådgivning och affärsutveckling eller genom olika former av samhällsutvecklande eller sociala projekt. Här finns även erfarenhet av olika ägarmodeller för att kunna behålla lokala företag på landsbygden när exempelvis äldre butiksägare lämnar sin verksamhet.
- » Nyföretagarcentrum är en möjlig samverkanspart som kan ge rådgivning när det handlar om nystartade butiker eller när det kommer en ny ägare till en butik.
- » Lantbrukarnas Riksförbund (LRF) har visat intresse för samverkan kring servicefrågan för sina medlemmar i de gröna näringarna.
- » Hela Sverige ska leva är en organisation som verkar aktivt för landsbygdsutveckling. Tidigare har projekt genomförts med organisationen om "Service i

”samverkan” som går att dra slutsatser från. Just nu finns engagemang för beredskapsfrågorna också.

- » Besöksnäringen och dess olika aktörer är en viktig samverkanspart kring servicefrågor. Service är viktigt för besöksnäringen och omvänt har besöksnäringen en stor ekonomisk betydelse för serviceföretagen. Genom utveckling av service kan man även utveckla attraktiva platser och i viss mån påverka besöksnäringens utveckling.
- » Energikontor Syd är en möjlig samarbetsaktör när det gäller att se över butikernas energiförbrukning och möjliga åtgärder för att minska förbrukning och kostnader.
- » Infrastrukturaktörer som erbjuder mobiltäckning, fiber, energi etc. Externa aktörer som arbetar med grundläggande förutsättningar som har betydelse för servicebolagen.

Samordning inom Region Kronobergs olika ansvarsområden som rör samhällsplanering är naturligtvis central. Ett viktigt forum för att lyfta fram betydelsen av kommersiell service och diskutera specifika frågeställningar är det regionala nätverket Samplanering där många aktörer på både regional och lokal nivå deltar. Samverkan i arbetet med trafikförsörjningsprogrammet kan ha stor betydelse för tillgänglighet till service och utveckling av flexibla kollektivtrafik- och trafiklösningar på landsbygden. Här är även samarbete med Trafikverket och Riksförbundet enskilda vägar viktigt. För frågor kring bredband, mobiltäckning, laddinfrastruktur, energifrågor, vägar etc. inom det regionala utvecklingsarbetet är det viktigt att lyfta fram betydelsen för servicefrågorna även där.

Kommunen har stor betydelse för hur den kommersiella servicen utvecklas

Ett långsiktigt kommunalt engagemang i en ort ger förutsättningar att våga satsa, utveckla, etablera sig och stanna kvar på orten – både för företagare och invånare.

Det ger förbättrade förutsättningar och kundunderlag för att bedriva kommersiell service. Kommunen har en särskilt viktig roll för att driva utvecklingen i glesare områden där privata investeringar är mer sällsynta. Utveckling av serviceutbudet är ett strategiskt redskap för samhälls- och landsbygdsutveckling och har stor möjlighet att bidra till högre boendeattraktivitet och företagsamhet i kommunen.

Den kommunala organisationen har många viktiga funktioner och kontaktytor gentemot lokalsamhället och de kommersiella aktörerna. Kommuner kan göra många olika insatser kring att samordna tjänster och aktörer, planering, attraktiva livsmiljöer och näringslivsutveckling. Kommunerna spelar också in kunskap och prioriteringar till planering av olika infrastrukturer som behöver finnas runt servicen och planerar varuförsörjningen så att regioner kan ge stöd.

Så kan kommunen utveckla servicen

- » **Ha dialog med butiker och boende**, sprid kunskap, ta upp behov av kommersiell service i medborgardialoger och lyssna till de behov som boende och verksamma i byarna lyfter.
- » **Kartlägg och planera**. Ta fram en serviceplan och gör analys av orter, olika scenarier och sårbarhet. Detta kan med fördel göras tillsammans med boende och verksamma i byn och bygden.
- » **Sätt in service i flera sammanhang**. Inkludera i översiktsplanen, LIS, näringslivsstrategi, biblioteksplan eller olika utvecklingsplaner, kollektivtrafikplanering och koppling till besöksnäring och övrigt näringsliv.

- » **Agera på er plan**. Använd serviceplanen när det är dags att göra prioriteringar. Använd ert handlingsutrymme för att till exempel kompletteringshandla lokalt. Teckna avtal med butiker som utför kommunala tjänster/infopunkter etc. Tydliggör hur ni vill använda hemsändningsbidraget i er kommun.
- » **Involvera hela den kommunala organisationen**. Se över vilka kommunala enheter som har kontakt med butikerna, boende och verksamma och skapa gemensam bild av varför kommersiell service är viktig. Kartlägg tillsyns- och tillståndsavgifter för butiker och mackar utifrån ett landsbygdspedet regionala serviceprogrammetektiv. Se till att livsmedelskontrollanten känner sig trygg i att ge råd till handlare. Se hur näringslivsutvecklaren kan ägna handelns viktiga frågor större utrymme. Landsbygdsutvecklaren har också en central roll i samtal med bygdena.
- » **Samverka med andra**. Delta på regional nivå och bidra till det regionala serviceprogrammet. Delta i projekt för att stärka serviceutbudet. Utgå från platsens behov och förutsättningar. Arbeta med ortsanalyser och platsutveckling tillsammans med lokala och regionala aktörer. Titta över gränsen mot grannkommunen. Hur hänger butiks- och mackstrukturen ihop? Spelar det roll för er sårbarhet?
- » **Följ upp ert arbete**. Stäm av om ni når era mål. I vilka beslut har man utgått från serviceperspektivet? Hur uppfattar butikerna kommunens agerande? Leder era insatser till det ni ville? Peka ut någon som kan hålla samman frågan på strategisk nivå och återkoppla till politiken. Få med en rad i budget/verksamhetsberättelse.

» *Du hittar fler tips i bilaga 3.*

Prioriterade orter och områden

Kartan visar geografiskt prioriterade orter och prioriterade områden med långt till service utifrån bevarande och utveckling av tillgänglighet till kommersiell service. I samband med framtagandet av en ny regional utvecklingsstrategi för Kronoberg har även en strukturbild tagits fram med så kallade strategiska noder som omfattar fler serviceaspekter än bara kommersiell service. De strategiska noderna förser de mindre byarna och omgivande landsbygd med mer omfattande service och kollektivtrafik.

När en aktör får stöd för att utveckla den kommersiella servicen är det viktigt med en god dialog med kommunen. Om kommunen prioriterar och satsar på att utveckla orten – och om kommunen ser det som viktigt att lanthandeln som söker stöd ska finnas kvar – kan stödet få större effekt. Genom att medvetandegöra och förankra de geografiskt prioriterade områdena tillsammans med kommunerna lyfts frågan på agendan lokalt och den viktiga samverkan med kommunerna kring dessa frågor underlättas.

15 orter med bara en sårbar butik

Det finns ett antal orter med bara en dagligvarubutik och som har längre än 10 kilometer till nästa butik (butiker med ett brett sortiment med fler än 1 000 artiklar och öppet minst 40 timmar per vecka). Dessa orter är prioriterade och viktiga för att bevara och utveckla tillgänglighet till kommersiell service i orterna och omgivande landsbygd.

Antalet butiker är en ögonblicksbild och kan förändras med kort framförhållning. De prioriterade orterna som har en sårbar butik eller har förutsättningar för att få en butik finns dock kvar i programmet på längre sikt. Även prioriterade orter kan dock förändras efter ändrade förutsättningar på kommunal eller regional nivå. Våren 2024 finns det butik i eller nära 14 av de 15 prioriterade orterna.

De flesta har en omsättning under 11 miljoner kronor som gör att de även uppfyller kriterier för att få särskilt driftstöd. Det finns även ett antal områden där det idag inte finns butik och där det är längre än 10 kilometer till närmsta butik. Bilden på förra sidan visar prioriterade orter och områden.

Området kring Skruv sticker ut något, då det inte har långt till service idag men ändå är högt prioriterat utifrån den negativa effekten om butiken försvinner.

Butikerna i Ryssby och Väckelsång tillhör inte de allra minsta och mest sårbara som kan få särskilt driftstöd men de har bara något för hög omsättning och uppfyller väl

Foto: Niklas Corall

övriga kriterier. Ryssby valdes även för att avståndet till service blir långt om butiken försvinner.

Butikerna i Södra Ljunga och Älgshult har nyligen lagt ner sina verksamheter och där ser man ett större område än tidigare med långt till service i både Ljungby och Uppvidinge kommun där butikerna låg.

I Älmhults kommun finns en ny men väldigt liten butik i Hallaryd men den är ny, liten och sårbar och ingår fortfarande i ett prioriterat område med långt till service.

Hamneda har ingen butik idag men ligger i ett geografiskt prioriterat område och blir även geografiskt prioriterad ort. En butik där skulle förbättra områdets tillgänglighet till service avsevärt.

För invånarna är länsgränserna inte speciellt viktiga

Det finns stor anledning till samverkan över kommun- och länsgränser då närhet till service inte tar hänsyn till gränser och viktigaste tillgången till kommersiell service i ett glest område kan vara på andra sidan gränsen. Ofta är servicetillgången lägre längs kommungränserna. Oavsett om gränsen delas med kommuner i Kronoberg eller andra län bör gemensam planering och dialog om stöd föras mellan kommuner och regioner. Illustrationen på förra sidan visar områden där servicetillgängligheten är låg och samverkan mellan kommuner och regioner behövs.

KAPITEL 5:

FINANSIELLA VERKTYG

Dessa bidrag finns att söka

För att nå målet om att alla kronobergare ska ha tillgång till kommersiell service stöttar Region Kronoberg verksamheter som erbjuder invånarna detta genom finansiella stöd.

I uppdraget som regionalt utvecklingsansvarig med samordningsansvar för serviceutvecklingen i länet ingår att ekonomiskt och med andra resurser stötta verksamhet så att den kan finnas kvar på platser där marknadslogiken gör verksamheten svår. Varje år har Region Kronoberg både egna medel och medel från Tillväxtverket att fördela i stöd till kommersiell serviceverksamhet, utifrån målet att hålla ett gott utbud tillgängligt i hela länet.

Beloppen kan variera mellan år men som ett exempel från 2023/2024 handlar det totalt om cirka 6,8 miljoner kronor per år. Stöden är viktiga verktyg för att bidra till en hållbar utveckling av länet. [Nationella villkor och regler för stöden återges i sin helhet i förordningen.](#)

Som bedömningsgrund för stöd till kommersiell service finns geografiskt prioriterade områden där servicetillgången är beroende av en enskild aktör (se kapitel 4). Det finns även specifika bedömningsgrunder som gäller investeringsbidrag för att utveckla verksamhet och det finns vissa kriterier att ta hänsyn till vid handläggning av övriga stöd. De beskrivs under avsnittet för respektive stöd nedan.

Fem olika typer av stöd

Investeringsbidrag

Till butikers investeringar som leder till långsiktig och hållbar ekonomisk utveckling, ökad tillgänglighet och service för kunderna samt en miljömässigt hållbar utveckling.

Särskilt driftstöd i sårbara och utsatta områden

För de butiker med fullsortiment som behöver finansiellt stöd för att överleva – de som är mest sårbara.

Servicebidrag

Akut stöd till en butik som riskerar att försvinna och andra åtgärder redan har prövats.

Hemsändningsbidrag

Till kommuner som har avtal med butiker om att köra hem varor till de som inte kan ta sig till butiken själva.

Projektmedel

Regionen har egna projektmedel som kan stödja satsningar på kommersiell service. Butiker eller kommuner kan också vara med som deltagare i externa projekt.

Sök stöd på

www.regionkronoberg.se/gronakronoberg

Foto: Alexander Hall/Destination Småland AB

Investeringsbidrag

Bidraget får lämnas för att anskaffa, bygga om eller reparera inredning och utrustning till lokaler inom kommersiell service. Kompetenshöjande insatser för näringsidkare och anställda, samt kostnader för utarbetande av åtgärdsprogram som syftar till att förbättra företagets lönsamhet inbegrips också i investeringsbidraget.

Formulerat på ett annat sätt kan bidraget användas för att utveckla butiken och skapa ett mer attraktivt serviceutbud vilken kan kopplas till ekonomisk hållbarhet. Det kan även användas till att tillgänglighetsanpassa servicen vilket har sociala värden så att fler har tillgång till service. Det kan även användas till satsningar på mer energieffektiva lösningar eller förnybar elproduktion som både bidrar till ekonomisk hållbarhet genom lägre kostnader för energi och miljömässig hållbarhet genom mindre produktion av växthusgaser. Investering i digitala lösningar för semiobemannad butik kan öka tillgänglighet till service utanför bemannade arbetstider och ge mer intäkter med mindre personalbemanning vilket är positivt för både social och ekonomisk hållbarhet.

Prioriteringsgrunder för investeringsbidrag

Förordningen som styr investeringsstöd säger lite förenklat följande kring investeringar som kan få stöd:

- » Investeringsstöd kan sökas av företaget som bedriver service.
- » Investeringar kan göras i ny eller befintlig lokal där verksamheten bedrivs eller i ny utrustning som krävs för att kunna bedriva en bra och

effektiv verksamhet.

- » Investeringar kan också göras i kompetenshöjande insatser för ägare och anställda för att kunna utvecklas och bedriva verksamheten på ett bättre, effektivare och mer lönsamt sätt.
- » Investeringar kan göras i ett åtgärdsprogram för att förbättra företagets lönsamhet.
- » Det är grundläggande att bedöma företagets ekonomi och om stöd behövs för aktuell investering.

Region Kronoberg prioriterar stöd till investeringar som förväntas leda till långsiktigt ekonomiskt hållbar utveckling av verksamheten, så att det blir mer attraktivt, tillgängligt och servicevänligt för kunderna. Även sociala värden ska beaktas, liksom minskad klimat- och miljöpåverkan. Utöver vad som styrs av förordningen ovan har Region Kronoberg följande egna prioriteringar vid bedömning av stöd:

- » Dagligvarubutiker prioriteras högt vid bedömning av stöd och anses också ha störst behov av stöd. I anslutning till butikerna erbjuds ofta även andra former av service och ombudstjänster och de fyller ofta en social funktion som mötesplats på landsbygden. Drivmedelsstationer och andra aktörer som erbjuder betaltjänster eller tjänster för apotek, post och paket kan också söka stöd.
- » Hög prioritet ges även till aktörer som gör investeringar för ökad hållbarhet, till exempel energieffektivisering, förnybar energiproduktion, omställning till hållbara drivmedel eller annan form av positiva effekter på klimat och miljö. Även satsning på ekonomisk och/eller social hållbarhet prioriteras.
- » Dagligvarubutiker i de prioriterade orterna och områdena med långt till service i avsnittet ovan (se geografiskt prioriterade områden i kapitel 1) ligger högt vid prioritering av investeringsstöd.

- » Utifrån omsättning är de mest sårbara butikerna (upp till 11 miljoner kronor i omsättning) högst prioriterade. De som har omsättning mellan 11 och 20 miljoner kronor har hög prioritet för att behålla stabilitet och fortsatt utveckling. Butiker med omsättning på 20–30 miljoner kronor förväntas klara fler investeringar själva och för eventuellt stöd gäller lägre stödnivåer. Är omsättningen över 30 miljoner kronor anses butikerna klara investeringar helt själva men det kan finnas omständigheter där stöd kan bli aktuellt.
- » Ambitionen är att stöd ska spridas på flera olika aktörer och i olika delar av Kronoberg i den mån det är möjligt utifrån givna förutsättningar, inkomna ansökningar och övriga prioriteringsgrunder. För att möjliggöra spridning av stöd till flera aktörer bör en enskild aktör inte kunna få mer än som högst 1 miljoner kronor i stöd ett enskilt år och den som fått ett högt stöd har lägre prioritering för stöd igen kommande år gentemot andra sökande.

Särskilt driftstöd i sårbara och utsatta områden

Särskilt driftstöd finns för att kunna bidra till ekonomisk överlevnad av de mest sårbara fullsortimentsbutikerna som uppfyller vissa grundläggande kriterier. - Ett mångsidigt utbud av dagligvaror såsom livsmedel, drycker, tobak och hushållsartiklar som köps flera gånger per vecka.

- » Minst 1000 artiklar, varav varugrupperna mejeri, charkvaror, ägg, färskt bröd, frukt och grönsaker bör finnas representerade.
- » Det ska vara mer än 10 kilometer från annan fullsortimentsbutik
- » Fasta lokaler så kunder kan få tillgång till dagligvaror året runt.
- » Nettoomsättning för dagligvaror på högst 11 miljoner kronor.

Det är betydelsefullt om butiken även erbjuder annan kommersiell service än dagligvaror.

Kommunen bidrar med synpunkter om de tycker det är viktigt att behålla kommersiell service vid varje ansökan om stöd.

Servicebidrag

Servicebidrag kan lämnas för att det i glesbygd och landsbygd skall kunna upprätthållas en försörjning med dagligvaror och drivmedel som är tillfredsställande med hänsyn till geografiska och befolkningsmässiga förhållanden. Bidrag beviljas endast om det finns särskilda skäl och andra åtgärder har prövats, men inte visat sig vara ändamålsenliga. Servicebidraget är ett akutstöd när varuförsörjningen riskerar försvinna från orten. Stödet är inte ett återkommande stöd och kan fås vid ett begränsat antal tillfällen. Vid ansökan om servicebidrag tas hänsyn till geografiskt prioriterade områden i kapitel 1 och kommunens synpunkter om betydelse av kommersiell service på platsen en viktig roll.

Hemsändningsbidrag

Stöd till kommersiell service kan även lämnas som hemsändningsbidrag till kommuner för att bekosta hemsändning av dagligvaror till de hushåll som har störst avstånd till eller saknar möjligheter att på annat sätt ta sig till butiker. Kommunen har avtal med butiker om hemsändning eller så kallade handlingsturer. Hemsändningsbidraget är ett verktyg för social hållbarhet och används specifikt för att främja tillgänglighet till service för dessa grupper. Kommuner som får hemsändningsbidrag behöver ha en serviceplan med tillhörande kriterier för vilka som kan få hemsändning kopplat till avtal om hemsändning med butiker som utför tjänsten.

Projektmedel

Finansieringsvägar för att skapa utveckling. Det finns ibland utlysningar från Tillväxtverket med projektmedel som inom olika teman ska främja lokal serviceutveckling. Det kan handla om digitala lösningar, samordningslösningar med besöksnäring, eller något helt annat. Dessa kan i regel sökas av såväl privata som offentliga aktörer. Det finns möjlighet för Region Kronoberg att driva eller delta i projekt med intern och/eller extern finansiering som skulle kunna stödja utveckling av kommersiell service.

KAPITEL 6: NULÄGE OCH FRAMTIDSSPANING

Tiderna förändras samtidigt som drömmen lever

Intresset för att en hållbar och naturnära livsstil är påtagligt. En fungerande service i hela länet gör det möjligt att förverkliga drömmen om livet på landet och den naturnära livsstilen.

Kronobergs län är ett landsbygds-län – här sker produktion, boende och rekreation i våra glesare delar av länet. Intresset för en hållbar och naturnära livsstil, kombinerat med moderna lösningar som kraftfullt internet, bra kommunikationer och tillgång till service är påtagligt. Förutsättningarna och behoven för kommersiell service i Kronobergs län är föränderliga.

Hemleveranser, obemannade affärer och olika digitala lösningar är exempel på hur kommersiell service byter skepnad. Digitala lösningar erbjuder många möjligheter till utökad service, men kan också få en negativ påverkan på social samhörighet och tillgänglighet för vissa grupper.

En annan förändring är vilka och hur många som bor på landsbygden. I intressentdialoger med kommunerna spår de om större inflyttning till landsbygden till följd av digitalisering, samtidigt som kärvar ekonomiska förhållanden tros kunna bidra till avflyttning.

Detta avsnitt är en sammanfattning av bilaga 4 där du kan läsa mer.

Tillgång till service

Avstånd till service

Ett traditionellt sätt att mäta tillgång till service är avstånd i kilometer. Med det måttet har Kronoberg en hög tillgänglighet till dagligvarubutiker då 96 procent av befolkningen har mindre än 10 kilometer till närmsta butik. Avstånd i kilometer kan dock upplevas väldigt olika om man kör en grusväg sommartid eller i dåligt vinterväglag. Utan tillgång till bil är situationen helt annorlunda. [Enligt en kulturgeografisk undersökning har cirka 90 procent av Kronobergs befolkning mindre än 15 minuters resväg med bil till närmsta servicecentrum](#). Ett servicecentrum i denna undersökning har minst en bensinstation, livsmedelsbutik (som har fullsortiment), posttjänst, förskola, grundskola, tandläkare och vårdcentral.

Andelen av befolkningen som har mindre än 10 kilometer till apotekstjänster, post- och pakettjänster och drivmedelsstationer är nästan lika stor som för dagligvarubutiker, nämligen 95 procent. Det kan kopplas ihop med att dagligvaruhandeln ofta även tillhandahåller annan kommersiell service, såsom post- och pakettjänster, apotekstjänster och betaltjänster.

Gällande betaltjänster har tillgången försämrats i vissa avseenden till följd av nedläggning av bank- och ombudstjänster. Försämringen gäller främst

I det här avsnittet sammanfattas den nulägesanalys som gjorts över tillgången på service i Kronoberg. En mer djupgående och detaljerad analys och statistik för enskilda kommuner, finns i bilaga 4. Den är gjord hösten 2022 men är i grunden fortfarande aktuell och relevant även om vissa förändringar med nya butiker eller butiker som stängs sker löpande.

betalningsförmedling och insättning av dagskassor medan tillgång till kontantuttag fortfarande är relativt god då många butiker fortfarande kan hantera det i den mån de har tillräckligt med kontanter i kassan. Försämringar av kontanthantering kan påverka negativt i händelse av kris. Det kan finnas platser i länet med behov av fler automater för uttag och insättning av kontanter. Ett nationellt problem som är oberoende av land eller stad är grupper i samhället som inte har bankkonto och inte digitalt bank-ID och inte kan betala räkningar ens om de går in på ett fysiskt bankkontor.

Vad innebär god tillgång till service?

Det är inte så enkelt att de 4 procent av befolkningen som har längre än 10 km till närmsta butik är de som har sämst tillgång till dagligvaror. God tillgång är relativt. Även om det finns tillgång till en slags service kanske det är något annat som saknas på samma plats eller vid samma tidpunkt. Statistiken tar inte hänsyn till vilka som pendlar till vardags, vilka som har bil, vilka som har fungerande kollektivtrafik mellan hem och butik, eller vilka som saknar dessa möjligheter helt och hållet och är beroende av hjälp och stöd för att införskaffa dagligvaror. Även förmågan att använda sig av digitala lösningar och hjälpmedel påverkar vilken tillgång en person har till service. Utmaningen för alla aktörer ligger därför i att hitta lösningar som dels fyller funktioner kring varu- och tjänsteförsörjning, som samtidigt matchar olika personers behov och förutsättningar. Särskilt i områden med långt till service kan det vara värdefullt att exempelvis ta hänsyn till invånarnas åldersfördelning.

Enligt den digitala dialogkarta som användes som ett sätt att nå privatpersoner framkom att en stor andel tyckte att det fanns god tillgång till dagligvarubutik, post- och pakettjänster och drivmedelsstationer. För apotekstjänster var det dock endast cirka hälften som upplevde god tillgång. Den kommersiella service som flest upplevde att de inte hade tillgång till var betaltjänster och laddstolpar.

Tillgängligheten är ofta sårbar

Att den kommersiella servicen finns på en plats idag betyder dock inte att den finns där imorgon, och många serviceföretag vittnar om små ekonomiska marginaler. Det är därför viktigt att inte bara se till var det finns och inte finns service idag, utan identifiera platser som har en stor sårbarhet om service försvinner. Analyser av vilka effekter nedstängningar av service på specifika platser i Kronoberg skulle skapa går att hitta i bilaga 4. Just nu är det de små dagligvarubutikerna som har det tuffast, som är mest sårbara och riskerar att få lägga ned sin verksamhet.

Tillgång till service beror på många faktorer utöver avstånd – såsom behov av stöd, tillgång till bil och kollektivtrafik, digital kompetens och ekonomiska förutsättningar.

Drivmedelsstationerna är inte lika hotade för tillfället. De flesta ser ut att finnas kvar på längre sikt och de utvecklas efter hand och kan tillhandahålla nya och mer förnybara bränslen eller laddstationer efter hand som fordonsparken förnyas.

Perspektiv från intressentdialogerna

I intressentdialogerna lyftes en rad perspektiv och viktiga aspekter för utvecklandet och bevarandet av kommersiell service. Några av dessa sammanfattas nedan.

Lanthandlarna beskriver en tuff situation med utmaningar som ökade energikostnader, ökade inköpspriser, kunders ökade kostnadsmedvetenhet, mindre marginaler, mindre möjligheter att anställa och ökad arbetsbörda

för handlaren. Lanthandlare ser det som positivt att ha en drivmedelsstation nära butiken. Många butiker har flera sidoverksamheter för att få ihop ekonomin. Det kan handla om restaurang, café, uthyrning m.m. Paket- och ombudtjänsterna är viktig service och lockar kunder till butiken. De kräver dock både plats och personalresurser och långt ifrån alla handlar. Obemannade paketboxar kan underlätta både plats- och personalmässigt.

Civilsamhället poängterar betydelsen av att skapa förutsättningar för service genom satsningar på helheten vilket kan ge ökat kundunderlag. Bostäder, kommunikationer, fritidsliv och aktiviteter för ungdomar, arbetspendling, vård, skolskjuts och bra vägar är exempel.

Barn är engagerade och bryr sig. I de 670 enkätsvar som kom in från barn och ungdomar lyftes möjligheten att handla mat och hushållsartiklar, hämta och lämna paket och tanka. Barn och ungdomar känner sig ofta beroende av föräldrar för skjuts, och efterfrågar bättre förbindelser och cykelvägar. I enkätundersökningen har det kommit in mängder med andra tankar som barn och unga på landsbygden tycker vuxna bör veta.

Läs en summerande rapport samt barnrättsbaserat beslutsunderlag i bilagor 5 och 6.

Enligt representanter från **besöksnäringen** gör närhet till service platser mer attraktiva att besöka. De som besöker vandrarhem, campingar och stugbyar efterfrågar ofta drivmedel och laddstationer, butiker, apotek och tillgång till vatten. Besöksnäringen är viktig för flera butikers överlevnad och att butiken kan hålla ett bättre sortiment. Långsiktigt kan även utplacering av till exempel laddstationer påverka besökares rörelsemönster. Det kan gynna både besöksnäringen och de som bedriver service. De som på olika sätt jobbar med besöksnäringen vill gärna vara med vid olika former av strategisk planering för att samverka till förbättring och utveckling av service.

Hur ser framtiden ut för kommersiell service?

Under perioden när detta program tas fram (2023–2024) har det varit extra tufft för små butiker att få marginal att driva vidare sin verksamhet.

Det blir allt vanligare att med hjälp av digitala lösningar få delvis obemannad butik under tider när inte personal är på plats. Fördelar är lägre personalkostnader och större flexibilitet och framförallt större tillgänglighet.

Det kan även vara en trend att fler större butiker kommer driva liten butik som filial. De kan klara detta bättre än en ensamföretagare då de har större muskler, kan samutnyttja personalresurser och har bättre inköpspriser.

I nära framtid finns möjlighet att i den årliga handlingsplanen testa tillgängliga metoder för AI för att analysera mer noga kring tillgänglighet till kommersiell service idag, hur de faktiska behoven ser ut i områden med långt till service eller hur man hypotetiskt skulle kunna placera tillgång till de olika serviceslagen idag för att ha en tillfredsställande tillgänglighet i hela länet. Detta arbete kan kombineras med mänsklig utvärdering och dialog utifrån de faktiska förutsättningarna.

Framtidsrapport om butiken 2032

[ICA har tagit fram en framtidsrapport om matbutiken 2032.](#)

Rapporten menar att framtidens butik behöver vara mer uppdaterad kring tillgång på digital information om kunder och köpmönster. De behöver vara mer medvetna om hela värdekedjan i hållbarhetsarbetet och det är viktigt att verkligen profilera sig och anpassa sig till lokala förutsättningar vad gäller service och sortiment

Den fysiska butiken blir inte längre en självklar nod för utbud och efterfrågan utan framtidens butik blir mer elastisk och utökar sitt erbjudande med ett växande antal alternativ att handla.

En fungerande service är en viktig kugge för att utveckla besöksnäringen. Bilden är från Malva gård i Karatorp, söder om Äsnen.

Foto: Alexander Hall/Destination Småland AB

Framtidens konsumenter vill handla på ett välplanerat och effektivt sätt. Konsumenterna kommer ha större fokus på mer hälsosam kost.

Konsumenterna vill att butiken har en personlig prägel och engagerar sig både i samhället och i hållbarhet.

Framtidens konsumenter blir mer prismedvetna. Kunder drömmer om en lugn och rofylld upplevelse i butiken. Yngre konsumenter har en positiv inställning till e-handel och självservice.

Framtidsrapporten beskriver sex modellbutiker baserat på konsumentprofiler, nya tekniska möjligheter och identifierade framgångsfaktorer. Framtidsrapporten är ett intressant underlag för länets handlare inför kommande utveckling av verksamheten. Det kommer löpande nya framtidsrapporter från ICA och eventuellt från andra aktörer som kan vara intressanta att bevaka.

KAPITEL 7. UPPFÖLJNING

Så följer vi upp det regionala serviceprogrammet

Det nya regionala serviceprogrammet ska gälla fram till 2030. Det är en lång tid och förutsättningarna kan komma att förändras. Därför tas det fram årliga handlingsplaner som kan anpassas efter rådande förutsättningar men med utgångspunkt från det regionala serviceprogrammet.

Tillväxtverket har tagit fram en tabell för årlig uppföljning och redovisning av arbetet med det regionala serviceprogrammet och den kommer Region Kronoberg använda som modell för handlingsplan och plan för uppföljning att kunna återkomma till löpande under året. Delar av detta underlag kan även användas i Region Kronobergs årliga åiterrapportering av villkorsbeslut.

» Handlingsplan tillika plan för uppföljning ska vara

stöd för planering, genomförande, uppföljning och återkoppling av arbetet med det regionala serviceprogrammet.

- » Tas fram under hösten inför kommande år och innehållet förankras med viktiga samverkansparter och intressenter såsom kommuner, länsstyrelse med flera som beskrivs under avsnittet Nyckelaktörer för utveckling av kommersiell service på sida 8.
- » Ett avslutat år redovisas i januari till Tillväxtverket som i sin tur rapporterar till Regeringskansliet.
- » Under vårvintern sker en återkoppling med samma aktörer som under hösten för att summera föregående år och påbörja och förbereda för planerade gemensamma insatser under det kommande året.
- » Lämpliga delar lyfts även i nätverket för regional samplanering.
- » Internt sker det löpande under året dokumentation

och rapportering i verksamhetssystemet om det som utförs inom det regionala serviceprogrammet och vid ett par tillfällen under året involveras kollegor inom samhällsbyggnad och näringsliv i uppföljning av det regionala serviceprogrammet och dialog kring handlingsplan och insatser för att även få en tydlig koppling mot annat regionalt utvecklingsarbete.

- » Uppföljningen av föregående års handlingsplan förmedlas via chef för hållbar tillväxt till regional utvecklingsdirektören och presidiet för regionala utvecklingsnämnden.
- » Uppföljning av föregående års handlingsplan förmedlas till Kronobergs kommunchef och till presidiet för kommunfullmäktige.
- » Avstämningar kommer göras i nätverket för lanthandlare i samband med de träffar som genomförs under året.

Bilagor

Bilaga 1: Uppdrag, riktlinjer, bakgrund och lärdomar

Bilaga 2: Hållbarhetssäkring

Bilaga 3: Dialog om kommunala och regionala prioriteringar

Bilaga 4: Nulägesanalys från oktober 2022

Bilaga 5: Barn och ungas åsikter om service på landsbygden

Bilaga 6: Barnrättsbaserat beslutsunderlag av barnets bästa

Kronobergs regionala serviceprogram – *för att göra livet på landet hållbart*

Utan service inga företag. Utan företag ingen service. Och utan företag och service inget hållbart vardagsliv. Kommersiell och offentlig service behövs för att skapa miljöer där människor vill bo, arbeta och driva företag.

Idag har du en god tillgänglighet till kommersiell service i Kronoberg – om du har bil. Men det är sårbart och blir snabbt sämre om en eller flera butiker tvingas stänga.

Därför finns det regionala serviceprogrammet. Här finns prioriteringar – såväl strategiska och geografiska – och finansiellt stöd för att bevara, utveckla och förbättra kronobergarens tillgång till kommersiell service och länets långsiktiga hållbarhet.

Fem prioriteringar i det regionala serviceprogrammet

» STÄRKA KOMMUNALT ENGAGEMANG

Vi vill stärka, stödja och utveckla det kommunala engagemanget. Därför bidrar Region Kronoberg med strategiskt arbete och finansiellt stöd när kommunerna tar fram serviceplaner, i dialog med tjänstepersoner och politiker och över kommun och- länsgränser.

» STRATEGISK LANDSBYGDSUTVECKLING

Det regionala serviceprogrammet ska bidra till förverkligandet av den regionala utvecklingsstrategin. Därför är det ett viktigt strategiskt verktyg för att skapa gemensam syn på prioriterade områden och orter för att kunna planera satsningar.

» UTVECKLA LOKALT SERVICEUTBUD

Vi ska stödja utvecklingen av lokalt serviceutbud utifrån platsens förutsättningar och det geografiska områdets behov, till exempel lokal produktion och konsumtion.

» KUNSKAPSTÖD

Vi ska erbjuda kunskapsstöd, såsom information, inspiration, utbildning, rådgivning och erfarenhetsutbyte, för företag som bedriver kommersiell service.

» FRÄMJA SAMVERKAN

För att alla länets invånare ska ha tillgång till kommersiell service prioriterar vi att skapa samverkan med nyckelaktörer.

Fem bidrag att söka för att utveckla den kommersiella servicen

» INVESTERINGSBIDRAG

Till butikers investeringar som leder till långsiktig och hållbar ekonomisk utveckling, ökad tillgänglighet och service för kunderna samt en miljömässigt hållbar utveckling.

» SÄRSKILT DRIFTSTÖD I SÅRBARA OCH UTSATTA OMRÅDEN

För de butiker med fullsortiment som behöver finansiellt stöd för att överleva – de som är mest sårbara.

» SERVICEBIDRAG

Akut stöd till en butik som riskerar att försvinna och andra åtgärder redan har prövats.

» HEMSÄNDNINGSBIDRAG

Till kommuner som har avtal med butiker om att köra hem varor till de som inte kan ta sig till butiken själva.

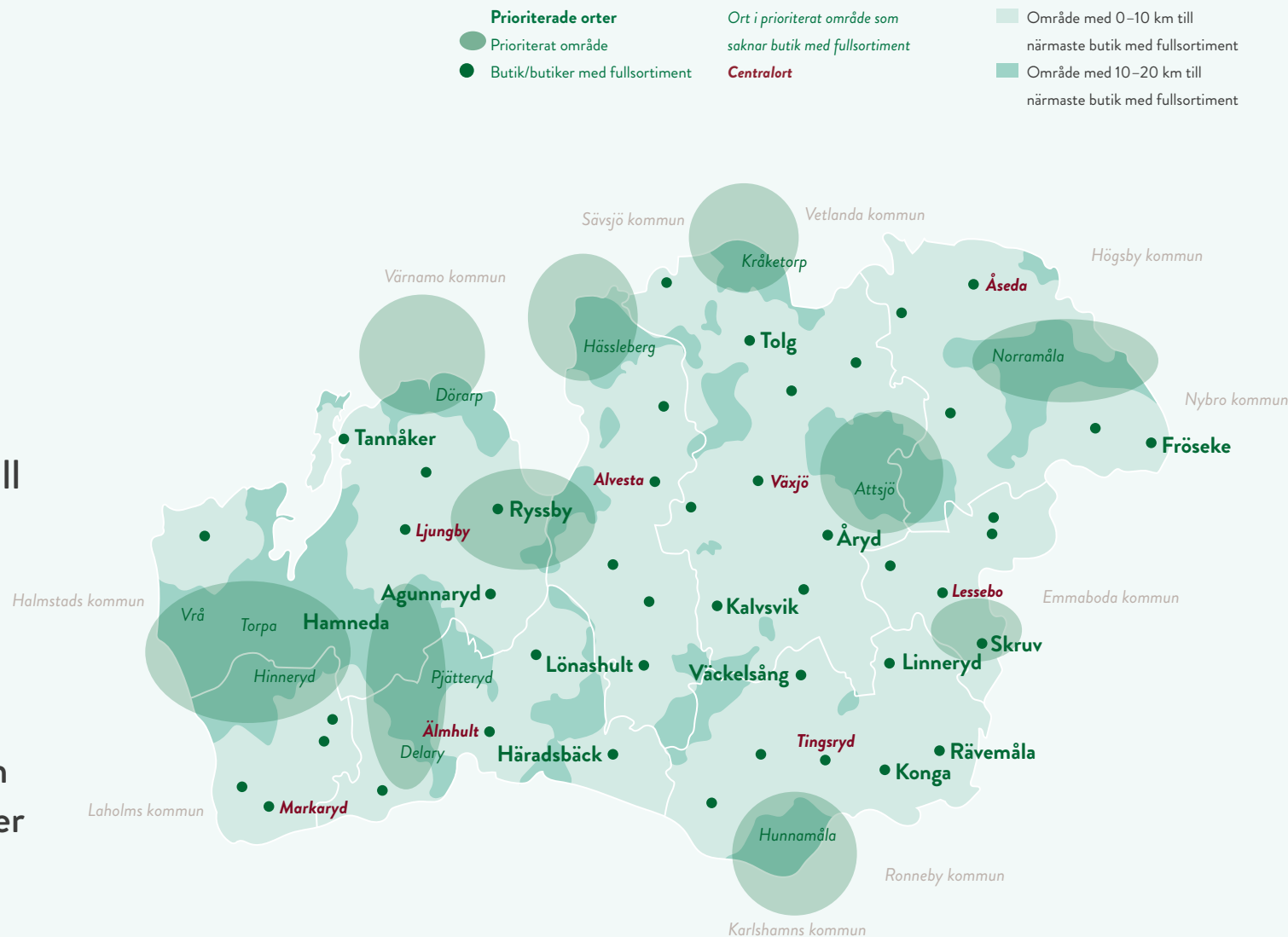
» PROJEKTMEDEL

Regionen har egna projektmedel som kan stödja satsningar på kommersiell service. Butiker eller kommuner kan också vara med som deltagare i externa projekt.

Region Kronoberg har, i dialog med kommunerna, identifierat områden med bristande service och sårbara orter för att förbättra tillgängligheten till kommersiell och offentlig service.

Samarbetet över kommun- och länsgränser behöver fortsätta, eftersom behovet av service inte följer administrativa gränser.

Remiss av Kronobergs regionala serviceprogram

Kronobergs regionala serviceprogram beskriver mål och prioriteringar för att bevara, utveckla och förbättra tillgången för kommersiell service och långsiktig hållbarhet i Kronoberg. Denna remiss riktar sig till alla som berörs av serviceprogrammet. Remissen syftar till att bredda kunskapsunderlaget och ge möjlighet till insyn och inflytande från olika intressenter, innan ett slutgiltigt beslut fattas.

Remissvaret

Remissvaren ska vara inskickade till Region Kronoberg senast 2024-10-11 (ta kontakt vid behov om dispens).

Märk remissvaret med diarienummer 22RGK791.

Skicka era remissvar i wordformat med e-post till: region@kronoberg.se. Använd följande länk för att skicka in ert svar.

Frågor under remisstiden kan ställas till regional utvecklingssamordnare Andreas Wilson andreas.wilson@kronoberg.se

Underlag

Kortversion av remissversion regionalt serviceprogram
Remissversion Kronobergs regionala serviceprogram

Bilagor:

Bilaga 1: Uppdrag, riktlinjer, bakgrund och lärdomar

Bilaga 2: Hållbarhetssäkring

Bilaga 3: Dialog om kommunala och regionala prioriteringar

Bilaga 4: Nulägesanalys från oktober 2022

Bilaga 5: Barn och ungas åsikter om service på landsbygden

Bilaga 6: Barnrättsbaserat beslutsunderlag av barnets bästa

Remissinstanser

Länsstyrelsen i Kronoberg

Alvesta kommun

Lessebo kommun

Ljungby kommun

Markaryds kommun

Tingsryds kommun

Uppvidinge kommun

Växjö kommun

Älmhults kommun

Region Blekinge

Region Halland

Region Jönköping

Region Kalmar

Region Skåne

Leader Linne

Sydost Leader

Almi

Coompanion i Kronobergs län

Nyföretagarcentrum

LRF i Kronoberg

Hela Sverige ska leva

Destination Småland (besöksnäring)

Glasriket (besöksnäring)

Folkets hus och parker

PRO Kronoberg

SKPF Kronoberg

SPF Kronoberg

Bygdegårdarnas riksförbund

Refarm Linné

Lanthandeln i Hallaryd
Lanthandeln i Konga
Lanthandeln i Fröseke
Lanthandeln i Åryd
Lanthandeln i Kalvsvik
Lanthandeln i Tolg
Lanthandeln i Linneryd
Lanthandeln i Rävemåla
Lanthandeln i Gemla
Lanthandeln i Skruv
Lanthandeln i Lödashult
Lanthandeln i Väckelsång
Lanthandeln i Ryssby
Lanthandeln i Traryd
Lanthandeln i Urshult
Lanthandeln i Kosta
Lanthandeln i Grimslov
Lanthandeln i Alstermo
Lanthandeln i Lidhult
Lanthandeln i Norrhult
Lanthandeln i Tannåker
Lanthandeln i Liatorp

BILAGA 1

Uppdrag, riktlinjer och bakgrund

På regeringens uppdrag tog Tillväxtverket under 2021 fram ett [metodstöd för regionala serviceprogram 2022-2030](#). I arbetet har Tillväxtverket beaktat [Nationell strategi för hållbar regional utveckling i hela landet 2021-2030](#).

Regeringen har gett regionalt utvecklingsansvariga erbjudande att utarbeta och genomföra regionala serviceprogram. Region Kronoberg har beslutat att ta fram ett nytt regionalt serviceprogram som gäller fram till 2030.

Regionala serviceprogram syftar till en god tillgång till kommersiell service i landsbygder. Till grundläggande kommersiell service räknas tillgång till dagligvaror och drivmedel, ombud för apoteksvaror, post- och paketservice och betaltjänster. Tillgängligheten ska vara så bra att vardagen fungerar på ett tillfredsställande sätt för människor och företag.

I listan nedan framgår viktiga delar att beakta från Tillväxtverkets metodstöd:

- » Erfarenheter från tidigare arbete med regionala serviceprogram visar på flera utvecklingsområden som bör beaktas i framtagandet av nytt regionalt serviceprogram.
- » Programmen ska bygga på en analys av behovet i länet och utformas för att i möjligaste mån samverka

med övriga program för regional tillväxt. Det bör ur geografiskt perspektiv regionala serviceprogrammetektiv framgå vilka orter eller områden där det är viktigt att det finns kommersiell service.

- » Prioriteringar för ekonomiska stöd till kommersiell service ska pekas ut.
- » Programmen bör främja samordning mellan aktörer och insatser för att öka tillgängligheten till service. Det är viktigt att öka samverkan lokalt, regionalt och nationellt.
- » I framtagandet av regionala serviceprogram bör hållbarhet beskrivas och integreras
- » Tillväxtverket önskar särskilt engagera kommunerna då de påverkas av och har flera viktiga roller för utvecklingen av kommersiell service.
- » Specificera insatser som prioriteras att genomföras i årliga handlings- och verksamhetsplaner.
- » Skapa rutiner för att följa upp arbetet inom regionalt serviceprogram och dess årliga handlingsplaner.

Varför behövs ett regionalt serviceprogram?

Tillgång till olika former av service är avgörande för att vardagslivet ska fungera, detta gäller var i landet vi än bor. Förutsättningarna för service skiljer sig åt beroende på om en person bor i tät eller glesa geografier. Långa avstånd, litet och gleset befolkningsunderlag skapar utmaningar för lands- och glesbygders serviceutbud. Tillgång på fungerande

service är även viktig för en plats attraktivitet. Det är mer attraktivt att bo och leva med tillgång till service men det är även viktigt och attraktivt för besökare. Serviceföretagen påverkas också positivt av den extra försäljning som besöksnäringen innebär under delar av året.

För platser med stora avstånd är tillgången till service viktig utifrån flera värden. För vissa kan närheten till en dagligvarubutik kännas avgörande, andra är beroende av en fungerande paketdistribution, att kunna lämna dagskassar eller tanka fordon. Lanthandlare och andra servicegivare utgör naturliga mötesplatser på orten. Om en sådan servicepunkt läggs ned kan även förutsättningarna för bygdens övriga serviceutbud försämrats. På samma sätt är drivmedelsförsörjning en viktig förutsättning för lokalsamhället, eftersom landsbygdsboende i hög grad är beroende av bil på grund av långa avstånd och för arbetspendling. Det är viktigt med bra vägar samt gång- och cykelbanor och kollektivtrafik för de som inte är bilburna. Närhet till kommersiell service är ofta en förutsättning för att företag ska kunna verka och utvecklas på sin ort. Mobiltäckning och tillgång till bredband löper samtidigt som en röd tråd genom allt arbete på området landsbygdsutveckling. Det blir tydligt att servicefrågorna måste hanteras i ett större sammanhang. Samordning mellan offentlig, kommersiell och ideell service är därför väsentligt och detta förutsätter ett aktivt deltagande från alla parter. Det regionala serviceprogrammet är ett verktyg

för att både strategiskt och operativt stärka samordningen och prioriteringen av olika stöd och insatser riktade till kommersiell service i serviceglesa områden.

Hur det regionala serviceprogrammet tagits fram

Arbetet med Det regionala serviceprogrammet för Kronobergs län inleddes med en nulägesanalys som kompletterats med några exempelscenarion utifrån vad som händer om viss service försvinner. Arbetet har skett i samverkan med aktörer på både regional och lokal nivå och inom både offentlig och privat sektor. Även representanter från civilsamhället har involverats.

Nulägesanalysen har förankrats genom personliga möten med representanter för intressenter digitalt eller fysiskt, och genom inhämtande av synpunkter skriftligt eller muntligt. Individuella kontakter har tagits med representanter för intressenterna. Fysiska möten med allmänhet och föreningar har genomförts i byar i några kommuner och kompletterats med mailutskick i någon kommun. En digital dialogkarta har tagits fram som en alternativ möjlighet för privatpersoner att lämna sina synpunkter. Ett nytt nätverk med lanthandlare har bildats under 2022 vilket har gett en nära kontakt med denna grupp. Kommunerna har haft en viktig roll med att bidra med sin syn på nuläge och frågeställningar kring hållbarhet och barnpedagogiska regionala serviceprogrammetektiv. En enkät har

skickats ut till unga på landsbygden för att få ungas syn på regionala serviceprogrammetektiv på service. Det regionala serviceprogrammet har genomgått ett remissförfarande före antagande med ett lämpligt urval av aktörer som beskrivs under insatsområde 5 ”Främja samverkan” i kapitel 3 i programdokumentet. Syftet är att förankra Det regionala serviceprogrammet och ta in fler synpunkter på regionala serviceprogrammetektiv före antagandet.

Bakgrund och lärdomar från tidigare program

Tidigare Det regionala serviceprogrammet togs fram av Länsstyrelsen för perioden 2014-2018. Programmet gällde fram till dess att denna Det regionala serviceprogrammet har antagits. Fram till 2022 har både Region Kronoberg och Länsstyrelsen hanterat stöd till kommersiell service, men från och med 2023 handläggs nya medel till investeringar endast av regionen.

Ett löpande arbete har gjorts av Region Kronoberg för att få in servicefrågorna i ett bredare sammanhang, och de är nu en del av den regionala utvecklingsstrategin och i andra planer och understrategier. En fungerande service har lyfts fram som en viktig förutsättning för attraktiva platser för boende och som besöksmål. Region Kronoberg har även samarbetat med olika aktörer genom projekt och nätverk samt genom representation på möten och konferenser. Även kommuner och butiker runt om i Kronoberg har besökts.

Teman som berörts är bland annat flernivåsamverkan, delaktighet, samarbete mellan kommunerna och en jämlik servicestruktur över kommungränserna. Vidare har hållbarhetsarbetet med koppling till service stärkts och digitala verktyg tagits fram för uppföljning av tillgänglighet.

En viktig lärdom från tidigare arbete i Kronoberg är att det finns många faktorer som påverkar servicestrukturen, som egentligen ligger utanför sakfrågan i sig. Kollektivtrafik och logistik, samverkan mellan företag, social sammanhållning i lokalsamhället och bostadsförsörjning är exempel på frågor som påverkar både servicestället i sig, men även människors möjlighet att tillgodogöra sig olika typer av service. Det är därför av största vikt att bredda serviceprogrammets beröringspunkter gentemot andra program och strategiska insatser över Region Kronoberg. Samverkan med Länsstyrelsen har varit mycket god. Det kommunala engagemanget för frågorna har ökat i viss mån och då kommunerna har en så viktig roll så finns det fortsatt utvecklingspotential till en mer formaliserad tätare samverkan.

Tillväxtverkets slutsatser från tidigare programperioder visar att arbetet inom Det regionala serviceprogrammet framför allt har bidragit till en ökad samverkan och stärkta relationer mellan aktörerna i länen vilket stämmer väl överens med vad Region Kronoberg har erfaren.

BILAGA 2

Hållbarhetssäkring av det regionala serviceprogrammet

Hållbarhetssäkring är ett verktyg för att styra verksamheten mot hållbarhet. Hållbarhetsfrågor ska lyftas, diskuteras och bedömas i en tidig fas. Denna bilaga är en samlad bedömning av insatsens konsekvenser för ekonomisk, social och miljömässig hållbarhet. Bedömningen ska dokumenteras utifrån om insatsen bidrar/stärker, inte påverkar/eller inte är tillämpbar, alternativt motverkar/hindrar en hållbar utveckling. Bedömningen ska vara till hjälp som ett beslutsunderlag.

På vilket sätt bidrar insatsen till målbilden och insatsområden i den regionala utvecklingsstrategin?

Den regionala utvecklingsstrategin ska bidra till ett hållbart Kronoberg som främjar Agenda 2030. Det regionala serviceprogrammet ska bidra till att uppnå målen i den regionala utvecklingsstrategin. Stöden till kommersiell service är ett viktigt verktyg för det regionala serviceprogrammet att bidra till den förändring som krävs för nå ett hållbart Kronoberg i alla delar av länet. Det övergripande målet i den regionala utvecklingsstrategin är att skapa ett gott liv i ett livskraftigt Kronoberg. För att uppnå det finns fyra långsiktiga prioriteringar som ska ge vägledning till aktörer som arbetar för länets utveckling. Prioriteringarna samspelar med varandra och bidrar

både enskilt och tillsammans till att nå den övergripande målbilden.

Prioriteringarna i den regionala utvecklingsstrategin

1. Bygder och samhällen som ökar Kronobergs välmående och attraktivitet
2. Kompetensförsörjning som främjar utveckling och omställning
3. Kronobergska handlingskraften och entreprenörskapet växlas upp
4. Infrastruktur som stärker Kronobergs position i Sydsverige

Det regionala serviceprogrammet bidrar direkt till prioriteringen ”Bygder och samhällen som ökar Kronobergs välmående och attraktivitet”, men det finns även tydliga kopplingar till övriga prioriteringar. Det regionala serviceprogrammet ska arbeta aktivt för en god tillgång till kommersiell service i hela länet, bland annat genom att utveckla innovativa fysiska och digitala lösningar. Detta bidrar till ett fungerande vardagsliv för alla invånare, vilket i sin tur bidrar till länets attraktivitet, kompetensförsörjning och ett brett näringsliv. I den regionala utvecklingsstrategin står även att vi ska utveckla en mer attraktiv och hållbar besöksnäring med förmåga att anpassa sig till en föränderlig omvärld och att platsutveckling ska vara en naturlig del av arbetet. Även här bidrar det regionala serviceprogrammet i arbetet med tillgänglighet till kommersiell service.

På vilket sätt bidrar insatsen till förbättrade sociala, miljömässiga och ekonomiska situationer (positiv påverkan på mål för hållbar utveckling), samt hur ska positiva effekter maximeras?

Det regionala serviceprogrammet förväntas bidra positivt till både social, miljömässig och ekonomisk hållbarhet.

Det regionala serviceprogrammet ska genom de strategiska insatser som görs och genom ekonomiska stöd, långsiktigt bidra positivt till både social, miljömässig och ekonomisk hållbarhet. En väl utbyggd service eller tillgång till service är inget eget mål i Agenda 2030. Däremot kan god tillgänglighet till service indirekt stödja många mål såsom:

- » Jämlikhet mellan befolkningsgrupper och mellan stad och land (mål 5: jämställdhet och mål 10: minskad ojämlikhet)
- » Hållbart arbetsliv och minskat resande samt företagande och näringslivsutveckling i landsbygder (mål 8: anständiga arbetsvillkor och ekonomisk tillväxt)
- » Inkluderande, säkert och motståndskraftigt samhälle (mål 11: hållbara städer och samhällen)
- » En hållbar konsumtion och produktion (mål 12: hållbar konsumtion och produktion).

En fungerande kommersiell service bidrar till en gynnsam landsbygdsutveckling och mindre skillnader mellan stad och land.

Det finns en tydlig koppling mellan de olika hållbarhetsdimensionerna. Tillgänglighet till service på landsbygden har en stor och viktig social funktion och medför även naturliga mötesplatser för människor. Investeringar och utveckling av de som bedriver kommersiell service innebär ofta satsningar på energieffektivisering, hållbar energiproduktion eller andra satsningar som påverkar miljön direkt eller indirekt. Tillgänglighet till service i sig minskar mängden och längden på miljöpåverkande transporter för att ta sig till service. Investeringar och satsningar på kommersiell service innebär ofta minskade kostnader och bättre affärslösningar vilket ger bättre ekonomisk hållbarhet och förutsättningar att driva vidare verksamheten på längre sikt.

På vilket sätt bidrar insatsen till försämrade sociala, ekologiska och ekonomiska situationer (negativ påverkan på mål för hållbar utveckling), samt hur ska negativa effekter minimeras?

Det kan finnas områden där det regionala serviceprogrammets målkonflikter med Agenda 2030 kan uppstå, till exempel om det finns konflikter mellan ökad tillgänglighet till service och minskad miljöpåverkan eller om det finns brister i inkludering och jämställdhet i tjänsteutbudet. Det kan också handla om att insatserna har en negativ påverkan på koldioxidutsläpp, att tillgängligheten till service skapar ett utanförskap hos vissa grupper samt att det är svårt att få ekonomisk hållbarhet i de investeringar som genomförs inom det regionala serviceprogrammet.

För att hantera dessa konflikten är det viktigt att det regionala serviceprogrammet tar hänsyn till de globala hållbarhetsmålen och strävar efter att uppnå dem samtidigt som de främjar utvecklingen av lokalsamhället. I vissa lägen kommer det inte vara möjligt att undvika konflikten men då är det viktigt att medvetandegöra att det finns en konflikt och bedöma hur den ska hanteras utefter situation och regionens prioriteringar.

Vilka målkonflikter finns och hur ska de hanteras?

Transport

Inom det regionala serviceprogrammet ligger en konfliktsituation i att tillgängliggöra service i drivmedelsstationer som bidrar till försäljning av fossila drivmedel och därmed utgör en konflikt med mål 13 i Agenda 2030. För att hantera konflikten bör investeringen noga vägas mot människors behov av tillgänglighet göras samt främja drivmedel, laddinfrastruktur och innovativa lösningar som kan minska resandet.

Ekonomisk hållbarhet

Det finns ekonomisk konflikt eftersom stödet kan gå till investeringar som inte är bärkraftiga eller bidrar till

ekonomisk tillväxt. Detta hanteras genom att rikta stöden till prioriterade områden samt att samverka mellan flera aktörer.

Tillgänglighet

Det regionala serviceprogrammet ska bidra till tillgänglig service, en flexibel och större tillgänglighet till service genom obemannade digitala lösningar kan skapa ett digitalt utanförskap.

Det kan också finnas konflikter i att investeringarna inte kan tillgänglighetsanpassas.

Detta hanteras genom att prioritera insatser med god tillgänglighet och identifiera de eventuella konflikter som kan uppstå och bedöma hur konflikten ska hanteras utefter situation.

Finns några kvarstående frågor som kräver att någon annan aktör tar vid?

I arbetet med handlingsplaner kommer målkonflikter att lyftas och diskuteras för att kunna bedöma hur de ska hanteras i varje enskilt fall. De identifierade hållbarhetsnycklarna kommer gås igenom vid uppföljning av årlig handlingsplan. En annan sak som kan lyftas är att det finns många nyckelaktörer som påverkar genomförandet och att strategin genom hållbarhetsnycklarna som identifierats i strategin ger vägledning till dessa aktörer så att förutsättningar skapas för en hållbar utveckling inom kommersiell service.

Dialog om kommunala och regionala prioriteringar

Kommunerna använder egna formuleringar för sina lokala prioriteringar. Regionen kompletterar med sina geografiskt prioriterade orter utifrån det regionala serviceprogrammet och tillgänglighet till kommersiell service i hela Kronoberg. Det regionala serviceprogrammet pekar ut extra sårbara orter men det finns givetvis även större butiker med god ekonomi som är oerhört *Halmstads kommun* viktiga för kommersiell service i sitt upptagningsområde. Ett exempel är Lidhult i Ljungby kommun.

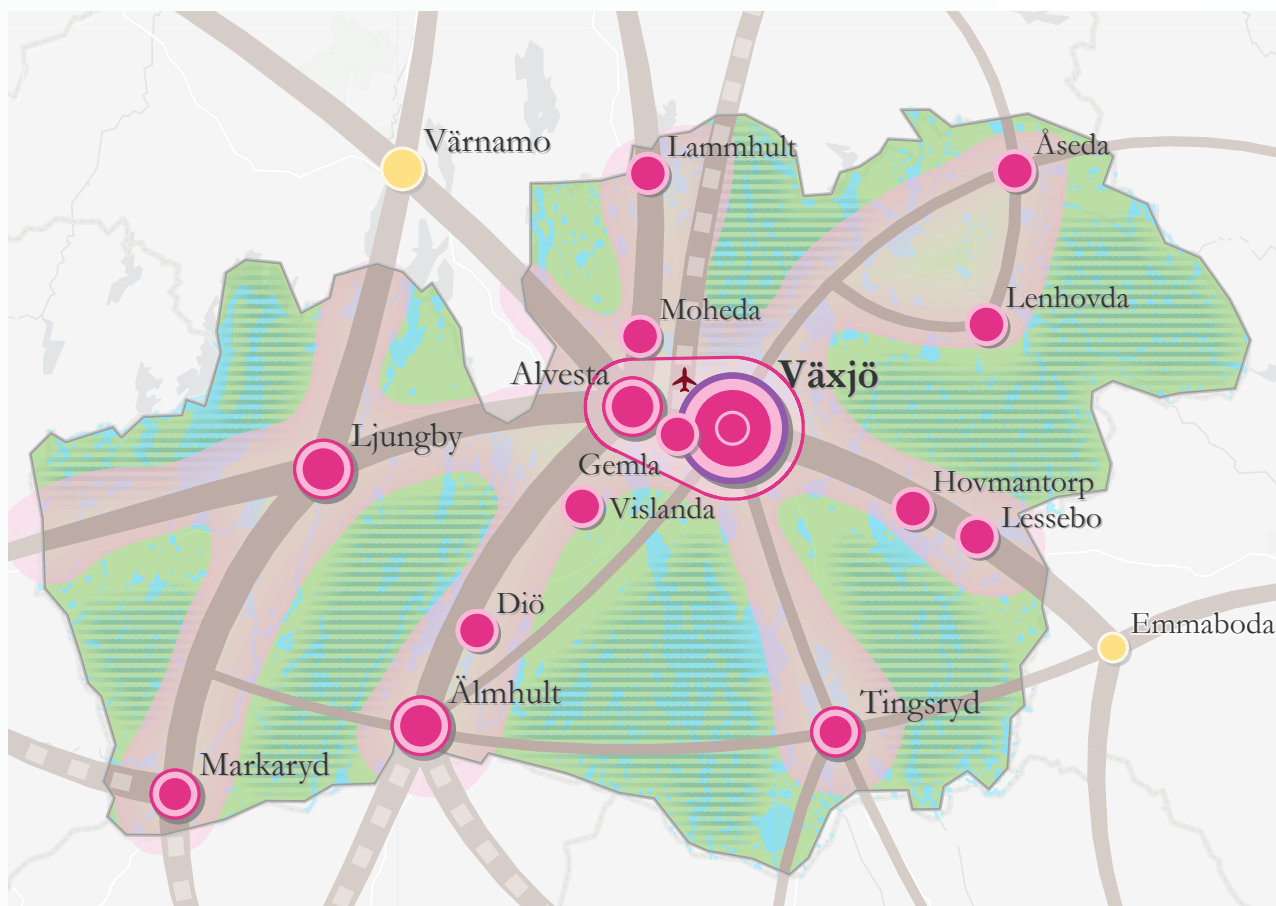
Dialog pågår i viss mån kring formuleringar med kommunerna men ytterligare möjlighet finns till komplettering och justering i samband med remiss av det regionala serviceprogrammet inklusive bilagor.

Strukturbild

Strukturbilden för Kronoberg visar bland annat upp regionala kärnor och stråk, delregionala kärnor och strategiska noder. I relation till det regionala serviceprogrammet lyfter strukturbilden fram platser och stråk som innehåller flera olika betydelsefulla former av service inklusive infrastruktur och kollektivtrafik som ska serva övriga länet och knyta ihop oss med viktiga delar utanför länet.

Det regionala serviceprogrammet tittar i geografiskt prioriterade orter istället på små sårbara orter med endast en butik i sitt närområde som är väldigt viktiga för tillgång till kommersiell service (livsmedelsbutik, drivmedel, post, apotek och betal-tjänster) i hela länet. De geografiskt prioriterade områdena i regionala serviceprogrammet har konstaterat långt till kommersiell service och kring dessa finns behov av djupare dialog och analys av de faktiska behoven av tillgång till service.

Markaryds kommun

Markaryd är centralort som försörjer en del av kommunen och omgivande byar och landsbygd med omfattande offentlig och kommersiell service.

Strömsnäsbruk är uttalad serviceort i kommunen som försörjer omgivande byar och landsbygd med god tillgång till offentlig och kommersiell service.

Traryd är ses som en småort med viss kommersiell och offentlig service. Timsfors ses som småort med viss offentlig service och närhet till Markaryd för mer service.

Kommunen har ett aktivt projekt ”Strömsnäsbruk/Traryd 2030” för att stärka båda av de två närliggande orterna. Detta är en långsiktig satsning från kommunalt pedet regionala serviceprogrammetektiv som gynnar utvecklingen av kommersiell service som kan serva omgivande landsbygd.

I Markaryds kommun finns inga mindre byar med kommersiell service idag utan de hänvisas till Markaryd, Strömsnäsbruk och Traryd eller butiker i grannkommunerna. Det finns ingen geografiskt prioriterad ort som är extra sårbar enligt det regionala serviceprogrammet idag men det finns prioriterade områden med långt till service och då områdena passerar kommun och länsgränser uppmuntras till dialog och samverkan med främst Ljungby, Halmstad och Laholms kommun.

Ljungby kommun

Ljungby centralort försörjer en del av kommunen och omgivande byar och landsbygd med omfattande offentlig och kommersiell service.

I Ljungby kommuns varuförsörjningsplan finns en tydlig beskrivning av fem serviceorter med ambition och satsning på grundläggande kommersiell och offentlig service som servar omgivande byar och landsbygd. Ortarna är Agunnaryd, Hamneda, Lagan, Lidhult och Ryssby. Just

nu 2024 finns inte kommersiell service i orten Hamneda men det har funnits nära denna ort. Det finns fortsatta ambitioner att skapa förutsättningar för att det ska kunna finnas kommersiell service i eller nära även denna serviceort.

I Ljungby kommun överensstämmer serviceorterna med de mindre byar där det också finns kommersiell service eller där kommunen försöker skapa förutsättningar för det. De geografiskt prioriterade orterna enligt det regionala serviceprogrammet som anses extra sårbara i Ljungby kommun är Agunnaryd, Hamneda och Ryssby. Ryssby har en något större butik och inte lika sårbar men tillgång till service i det området påverkas markant om butiken försvinner. Det finns prioriterade områden med långt till service och dessa sträcker sig även över kommun och länsgränser varvid dialog och samverkan är lämplig främst med kommunerna Alvesta, Älmhult, Markaryd, Laholm, Halmstad och Värnamo.

Älmhults kommun

Älmhult centralort försörjer en del av kommunen och omgivande byar och landsbygd med omfattande offentlig och kommersiell service.

Häradsbäck/Bråthult, Diö/Liatorp och Delary/Ryfors/Göteryd är definierade som landsbygdscentra med långsiktig satsning på tillgång till offentlig service och med ambitioner att skapa förutsättningar för förbättrad tillgänglighet till kommersiell service där det finns begränsad tillgång till kommersiell service idag.

I Älmhults kommun är det idag Häradsbäck som är en geografiskt prioriterad ort som är extra sårbar enligt det regionala serviceprogrammet. Det finns prioriterade områden med långt till service och dessa sträcker sig även över kommungräns framför allt mot Ljungby i västra delen av kommunen. Där finns även en liten sårbar butik i Hallaryd. Hallaryd utgör inte en geografiskt prioriterad ort men den är fortfarande viktig då den ligger i ett geografiskt prioriterat område med långt till service. I Älmhults

kommun är Diö en strategisk nod i strukturbilden för Kronoberg med bland annat god kollektivtrafik.

Tingsryds kommun

Tingsryd centralort försörjer en del av kommunen och omgivande byar och landsbygd med omfattande offentlig och kommersiell service.

Ryd och Rävemåla definieras som serviceorter med ambition och satsning på grundläggande kommersiell och offentlig service som servar omgivande byar och landsbygd. Urshult, Linneryd och Konga ses som byar med viss offentlig service och närhet till kommersiell service som kompletteras av service i serviceorter och centralort. Även dessa byar servar omgivande byar och landsbygd med viss offentlig och kommersiell service.

Geografiskt prioriterade orter som är extra sårbara enligt det regionala serviceprogrammet är Rävemåla, Linneryd, Konga och Väckelsång. Det finns prioriterade områden med långt till service och dessa sträcker sig även över kommun- och länsgränser varvid dialog och samverkan är lämplig främst med kommunerna Alvesta, Karlshamn och Ronneby.

Alvesta kommun

Alvesta centralort försörjer en del av kommunen och omgivande byar och landsbygd med omfattande offentlig och kommersiell service.

Vislanda, Grimslöv, Moheda och Lönashult har grundläggande kommersiell och offentlig service som servar omgivande byar och landsbygd. Lokalt pekar inte kommunen ut serviceorter utan beslut om olika satsningar och prioriteringar görs löpande. Hjortsberga ses som by med viss offentlig service.

I Alvesta kommun är Lönashult en geografiskt prioriterad sårbar ort enligt Det regionala serviceprogrammet. Det finns prioriterade områden med långt till service och dessa

sträcker sig även över kommun- och länsgränser varvid dialog och samverkan är lämplig främst med kommunerna Ljungby, Tingsryd, Värnamo och Sävsjö.

I Alvesta kommun är Vislanda, Moheda och Lammhult strategiska noder i strukturbilden för Kronoberg med bland annat tillgång till kollektivtrafik och/eller mer omfattande service.

Växjö kommun

Växjö centralort försörjer en del av kommunen och omgivande byar och landsbygd med omfattande offentlig och kommersiell service.

Lammhult, Rottne, Braås och Ingelstad är, i enlighet med landsbygdsplanen, kärnor av betydelse för en större del av kommunen. Gemla, Åryd och Vederslöv är lokala kärnor som är av betydelse för en begränsad del utanför kärnan. Både kärnor och lokala kärnor har offentlig och kommersiell service som servar omgivande byar och landsbygd men utbud och satsningar är större i kärnorna.

Det finns även mindre byar med viss kommersiell och/eller offentlig service som också servar omgivande byar och landsbygd. Kommunen beskriver att Kalvsvik och Jät tillsammans med Ingelstad lämpligen kan utvecklas som servicecentrum och utgångspunkter för besök i området. Asa och Tolg utvecklas som servicecentrum och utgångspunkter för besök i området Höjdvärend.

Tolg, Åryd, Kalvsvik geografiskt prioriterade orter enligt det regionala serviceprogrammet utifrån deras sårbarhet och tillgänglighet till service. Det finns prioriterade områden med långt till service och dessa sträcker sig även över kommun- och länsgränser varvid dialog och samverkan är lämplig främst med kommunerna Uppvidinge, Sävsjö och Vetlanda.

I Växjö kommun är Gemla strategisk nod i strukturbilden för Kronoberg med bland annat god kollektivtrafik.

Lessebo kommun

Lessebo centralort försörjer en del av kommunen och omgivande byar och landsbygd med omfattande offentlig och kommersiell service.

Hovmantorp, Skruv och Kosta definieras som serviceorter med ambition och satsning på grundläggande kommersiell och offentlig service som servar omgivande byar och landsbygd.

I Lessebo kommun är Skruv geografiskt prioriterad ort utifrån dess sårbarhet och betydelse för omgivande landsbygd och dess tillgänglighet till kommersiell service. Området kring Skruv är även geografiskt prioriterat område om service där skulle försvinna. Det finns anledning till dialog och samverkan med Tingsryds kommun samt Emmaboda kommun i Kalmar län.

I Lessebo kommun är Hovmantorp och Lessebo strategiska

noder i strukturbilden för Kronoberg med bland annat god kollektivtrafik och mer omfattande service.

Uppvidinge kommun

Åseda centralort försörjer en del av kommunen och omgivande byar och landsbygd med omfattande offentlig och kommersiell service.

I Lenhovda och Norrhult-Klavreström finns både offentlig och kommersiell service. Alstermo och Älghult är två orter där offentlig och kommersiell service kompletterar varandra på ett bra sätt.

Fröseke är en mindre ort med endast kommersiell service.

I Uppvidinge kommun är Fröseke geografiskt prioriterad ort utifrån sin sårbarhet och tillgänglighet till service för omgivande landsbygd. Det finns prioriterade områden med långt till service och dessa sträcker sig även över kommun- och länsgränser varvid dialog och samverkan är lämplig främst med kommunerna Växjö, Nybro och Högsby.

I Uppvidinge kommun är Åseda och Lenhovda strategiska noder i strukturbilden med mer omfattande service.

Kommunens betydelse för kommersiell service

På sidan 11 beskrivs kommunens betydelse för utvecklingen av kommersiell service. Här är några kompletterande tips.

- » Inför medborgardialoger, titta gärna på [Hela Sverige ska levas råd om samverkan och tips på mötesformer i servicebanken](#).
- » [Se metoder och exempel om service på Tillväxtverkets webbplats](#). Där finns bland annat metoder för levande orter, serviceforum, handlarrunda, uppdelad upphandling, platsutveckling och servicepunkter.
- » Se även [Tillväxtverkets guide för att få servicearbetet i landsbygder att fungera](#).
- » [Tillväxtverket har även en samlingssida för kommersiell service](#) med nyttig och intressant information.
- » [Gör en sårbarhetsanalys i Pipo's Serviceanalys](#). Vad skulle en nedlagd butik innebära för boende, företag och offentliga verksamheter. Det finns bra kurser om ni är ovana att använda Pipo's verktyg.
- » När ni agerar på er serviceplan. Använd ert handlingsutrymme för att till exempel kompletteringshandla lokalt. [Dela upphandlingar och gör det möjligt för butiker att lämna anbud](#).
- » [Se mer tips från Tillväxtverket](#) kring att teckna avtal med butiker som utför kommunala tjänster/infopunkter etc. I många kommuner går det under betäckningen servicepunkter.
- » [Se exempel på handlarrunda](#) när ni tar ställning till hur ni vill använda hemsändningsbidraget i er kommun.

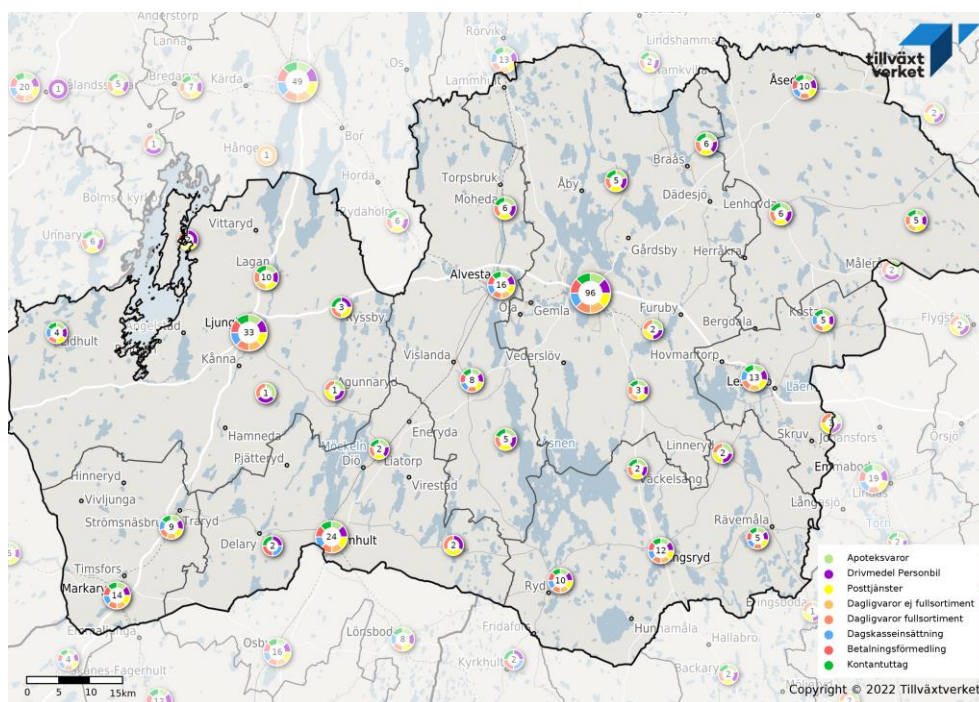

Bilaga

Nulägesbild av servicestrukturen i Kronobergs län 2022

2022-10-07

Kommersiell service i siffror

Figur 1. Servicetyper i Kronobergs län. Siffrorna anger hur många servicepunkter som ingår i klustret. Siffran 2 i Väckelsång visar exempelvis att det finns två olika servicegivare i närområdet och färgerna specificerar servicetyperna: en drivmedelsanläggning samt en dagligvarubutik som även tillhandahåller posttjänster, kontantuttag och apoteksvaror. Kartan är hämtad ur Pipo's Serviceanalys i oktober 2022.

Kartan ovan visar spridningen av servicepunkter i Kronobergs län och dess närmsta omgivning. Ur ett nationellt perspektiv är servicestrukturen i Kronoberg väldigt tät. Det är få Kronobergare som har långt att resa till sin närmsta servicepunkt. Innan pandemin 2020, var det många som trots att deras hushåll låg nära en mindre matbutik ändå valde att köpa sina dagligvaror i en större butik som inte sällan låg längre bort. Större sortiment och bekvämligheten av flera tjänster belägna på samma ställe gick före att handla nära hemmet. Under pandemin 2020 har man dock sett ett ändrat beteende då allt fler väljer att handla i den lilla lokala butiken för att slippa åka in till en större ort och besöka butiker med mer trängsel. Huruvida den lilla lokala butiken premieras även efter pandemin återstår att se. Den lokala butiken har under pandemin även fyllt en viktig funktion vad gäller hemsändningar till äldre och riskgrupper i gles- och landsbygd.

Dagligvarubutiker är oftast platser där även andra typer av service tillgängliggörs. Många butiker är post-, apoteks och Systembolagsombud, och det är inte ovanligt att drivmedelsanläggningen ligger i direkt anslutning till butiken. Avstånd till just dagligvarubutiker är därför återkommande som mått på tillgång till service.

Idag finns många nya sätt att tillhandahålla både dagligvaror och andra tjänster, och det blir allt svårare att mäta tillgång till service genom avstånd i kilometer. Jämfört med 2014, då nuvarande serviceprogram skrevs fram, har en lång rad nya eller utvecklade tjänster tillkommit. Det kan röra sig om matkassar, hemleverans eller digitala utlämningsplatser som är öppna dygnet runt.

Denna utveckling var från början främst via stormarknaderna men under pandemin 2020 har även de mindre butikerna på landsbygden utvecklat samma eller liknande koncept för att kunna möta behovet hos sina kunder. Även obemannade butiker har börjat etableras på flera håll i landet, så även i Kronobergs län.

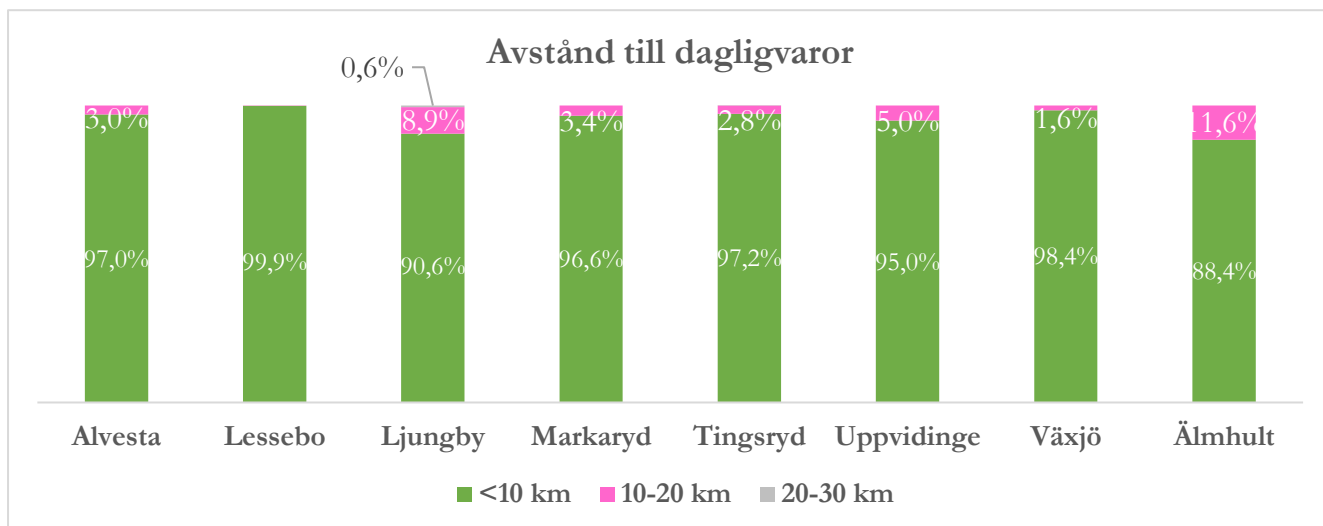
När service inte längre måste tillhandahållas genom en fysisk plats blir utmaningarna också annorlunda. Det går inte längre att säga att en viss ort har en viss grad av tillgång till service, då det i högsta grad är individuellt för olika personer. För den som dagligen pendlar till en större ort råder inte någon större brist på service. Utmaningen handlar kanske snarare om att få ihop vardagslivet. För den som saknar bil, eller av annan anledning inte själv kan ta sig till butik, råder helt andra utmaningar. För denna grupp är den lokala butiken troligtvis mycket viktigare än för den som till vardags rör sig mellan platser som erbjuder en mångfald av tjänster.

Detta till trots har vi samlat statistik som utgår ifrån fysiska platser. Det går inte att bortse från att vissa tjänster och sätt att tillhandahålla service ännu inte finns tillgängliga på landsbygden, och således är de fysiska avstånden fortsättningsvis av relevans.

Dagligvarubutiker fyller också andra syften än varu- och tjänsteförsörjning. När bygdens olika mötesplatser försvunnit en efter en är butiken kanske den sista som finns kvar, och har därför ett särskilt socialt värde. Dessutom är själva närvaron av en livsmedelsbutik en viktig faktor för var människor väljer att bo. Både butik och skola höjer attraktiviteten i en ort, och har således ett högt symboliskt värde. En nedlagd butik och en nedrustad skola kan signalera att byn som sådan inte upplevs särskilt levande eller attraktiv

Dagligvaror

Diagrammet nedan visar hur stor andel av befolkningen som bor inom ett givet avstånd från en dagligvarubutik med fullsortiment, alltså tillräckligt stort sortiment för att täcka grundläggande behov för ett hushåll.

Figur 2. Diagrammet visar tillgängligheten till närmsta dagligvarubutik med fullsortiment i Kronobergs kommuner. Statistiken är hämtad ur Pipos Serviceanalys i april 2022.

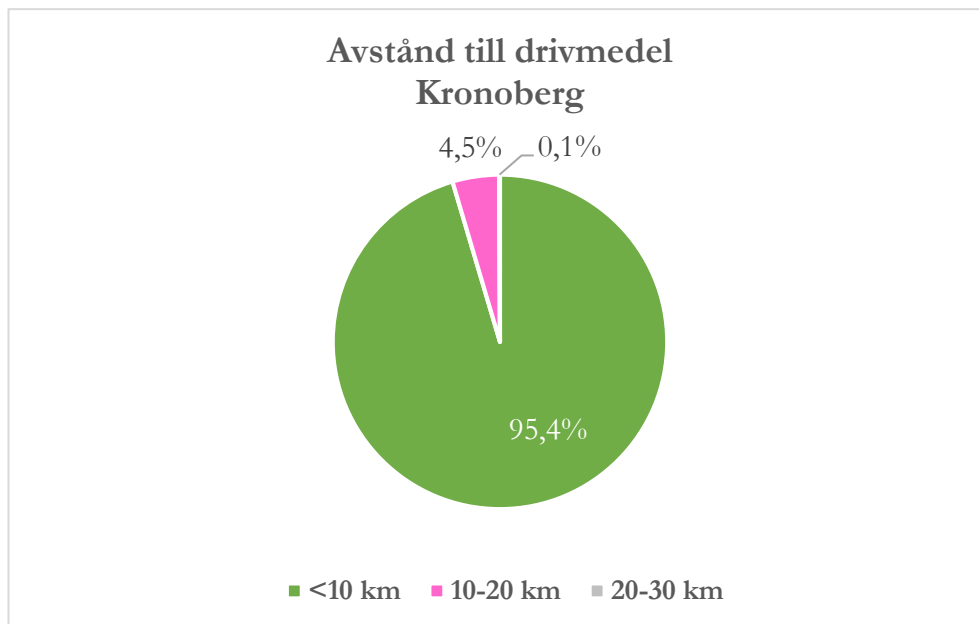
Butiker på exempelvis drivmedelsanläggningar, som säljer en begränsad mängd dagligvaror, visas inte här. Totalt sett bor 96 procent av Kronobergs befolkning inom 10 kilometer från en butik (beräknat utifrån bilväg). 7 859 personer (3,9 procent) i länet bor inom 10–20 kilometer från en dagligvarubutik, och motsvarande siffra för avstånd mellan 20–30 kilometer är 161 personer (0,1 procent).

En enkel slutsats vore att dessa 4 procent är de som har sämst tillgång till dagligvaror. Men sådan statistik tar inte hänsyn till vilka som pendlar till vardags, vilka som har bil, vilka som har fungerande kollektivtrafik mellan hem och butik, eller vilka som saknar dessa möjligheter helt och hållet och är beroende av hjälp och stöd för att införskaffa dagligvaror.

En bättre slutsats är således att utmaningen ligger i att hitta lösningar som dels fyller funktioner kring varu- och tjänsteförsörjning, som samtidigt matchar olika personers behov och förutsättningar. Det behövs därför flexibla lösningar som var och en kan dra nytta av, oavsett livssituation. Statistik som denna visar alltså bara delar av sanningen.

Drivmedel

Cirkeldiagrammet nedan visar hur stor andel av befolkningen som bor inom ett givet avstånd från en drivmedelsstation.

Figur 3. En majoritet (95,4 procent) av Kronobergs befolkning har mindre än 10 km till närmaste drivmedelsstation. Drygt 9 000 invånare (4,5 procent) och ca 170 invånare (0,1 procent) behöver köra 10–20 km respektive 20–30 km för att tanka. Statistiken är hämtad ur Pipos Serviceanalys i april 2022.

Region Kronoberg bedömer att nätet av drivmedelsanläggningar är fortsatt tillfredsställande utifrån geografiska och befolkningsmässiga förutsättningar. Av länets befolkning har majoriteten av invånarna (95,4 procent) högst 10 km till närmaste drivmedelsanläggning. Drygt 9 000 personer behöver köra 10–20 km eller mer för att kunna tanka.

Samtidigt som tillgängligheten till de vanligaste typerna av drivmedel, bensin och diesel, är god så kommer behoven av alternativa drivmedel, så som möjlighet att tanka biogas eller ladda elbil, att öka. I Kronobergs län är infrastrukturen för förnybara drivmedel och el till viss del tillgodosedd i länets tätorter medan utbyggnaden är sämre på landsbygden. Bäst förutsättningar för att försörja landsbygden är E85 och el (hemmaladdning)¹. För att bidra till god drivmedelsförsörjning över hela länet behöver den nya infrastrukturen utvecklas i såväl tätort som landsbygd.

Nationellt sett har det skett en liten ökning av antalet drivmedelsanläggningar de senaste åren. Ökningen har främst skett i tätorter men även i tätortsnära

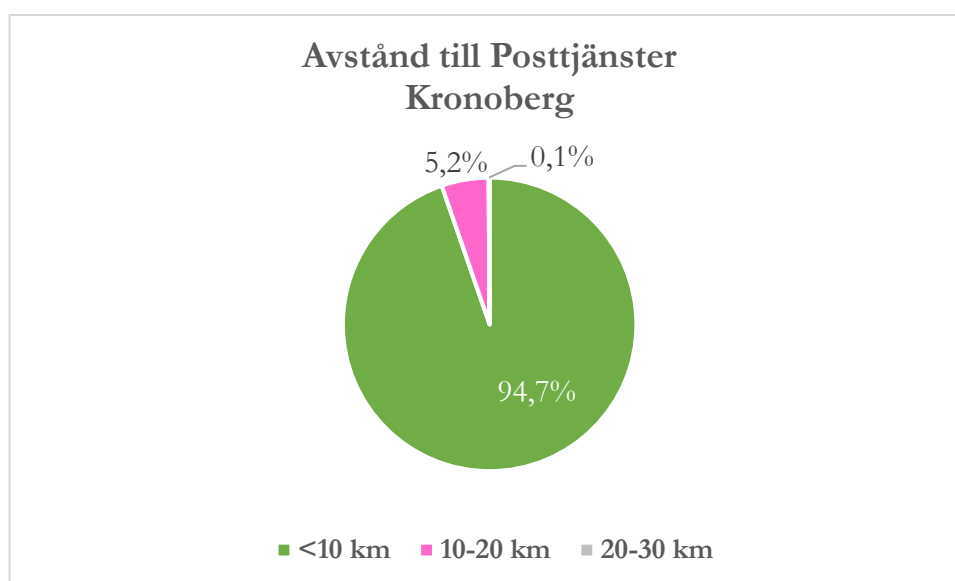
¹ Länsstyrelsen i Kronobergs län. 2019. *Regional plan för infrastruktur för elfordon och förnybara drivmedel*.

landsbygder. Förändringen i tätortsnära landsbygder kan främst förklaras med att aktörer som tillhandahåller mobila ovanjordslösningar blivit vanligare. I glesbygderna har tillgängligheten försämrats något.

Behovet av investeringar för drivmedelsstationer kommer troligen att öka de kommande åren. Idag finns ett lagkrav som säger att icke-korrosionsklassade cisterner och rör ska vara åtgärdade senast i juni 2022. I skrivande stund tillåter inte nuvarande regelverk för investeringsstöd att ansökningar av endast sådana investeringar beviljas stöd. Det är dock möjligt att detta regelverk ändras inför kommande programperiod.

Post och paket

I en tid där allt mer handel sker elektroniskt blir pakethantering också allt viktigare. Under förutsättning att logistik, infrastruktur och post- och paketutlämning uppnår tillfredsställande standard, kan stor del av serviceproblematiken minskas – åtminstone vad gäller kommersiell handel utöver livsmedel. I dagsläget har nästan 95 procent av Kronobergs befolkning mindre än 10 kilometer till närmsta ställe för post och paketutlämning.

Figur 4. Invånarnas tillgänglighet till posttjänster i Kronobergs län. Statistiken är hämtad ur Pipos Serviceanalys i april 2022.

PostNord är den största aktören på marknaden i Kronoberg, följt av DHL, DB Schenker och Bussgods räknat efter antalet serviceställen (paketombud). Deras spridning varierar och det är inte säkert att kunden har möjlighet att välja leverantör.

Post- och pakethantering är många gånger en nödvändighet för att kunna driva små företag på landsbygden. Större företag har ofta egna avtalslösningar för leveranser, medan de små är beroende av samma ombud som privatpersoner. I Tillväxtverkets rapport Tillgänglighet till kommersiell och offentlig service

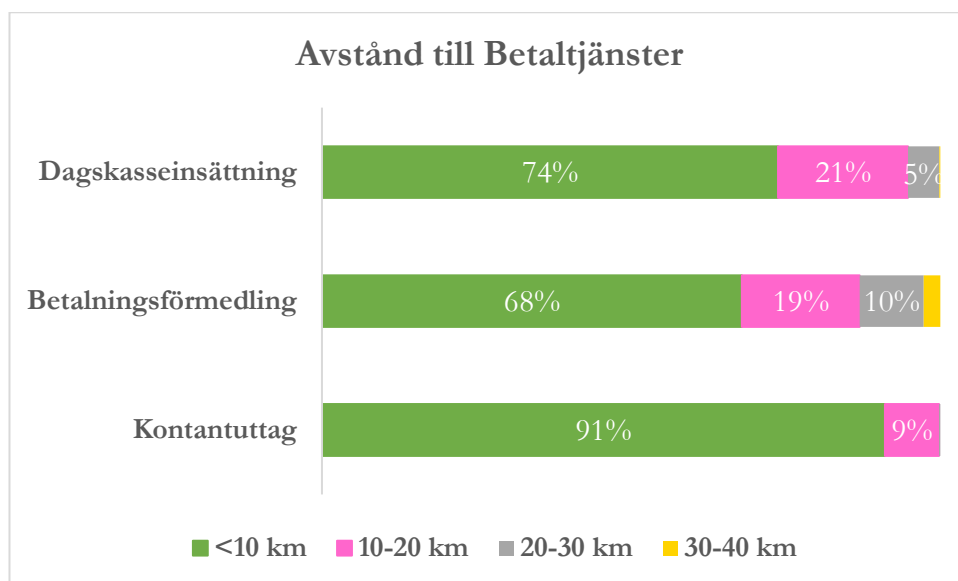
2021 redovisas att drygt 94 procent av Kronobergs arbetsställen har mindre än 10 minuters resväg till närmaste paketutlämning. Ca 700 arbetsställen (5,7 procent) har 10–20 minuters resväg och inga arbetsställen redovisas ha 20 minuter eller mer till närmsta paketutlämning.

Betaltjänster

Sedan 2009 har Länsstyrelserna ett särskilt uppdrag att bevaka och följa upp utvecklingen av grundläggande betaltjänster i Kronobergs län. Med grundläggande betaltjänster avses tjänster för att:

- sköta betalningsförmedling (exempelvis betala räkningar)
- kontantuttag
- sätta in dagskassor på bankkonto för näringsidkare och föreningar

Tillgången till grundläggande betaltjänster bedöms av Länsstyrelsen i Kronobergs län som tillfredsställande för majoriteten av människor, företag och föreningar. Det finns dock grupper i samhället som på grund av funktionsnedsättning eller andra orsaker inte är digitalt aktiva och för dessa grupper anses tillgängligheten vara sämre.

Figur 5. Diagrammet visar hur stor del av Kronobergs befolkning som har ett visst avstånd till betaltjänsterna - dagskasseinsättning, betalningsförmedling och kontantuttag. Statistiken är hämtad ur Pupos Serviceanalys i oktober 2022.

Tillgången till kontantuttag för privatpersoner är i allmänhet tillfredsställande. En viss förändring har dock skett av kontantinfrastrukturen och tillgången till dagskasseinsättning och betalningsförmedling under senare år i samband med att Handelsbanken stängt fem kontor i länet. I orterna Tingsryd, Åseda, Alvesta och Markaryd finns alternativa bankkontor men i Lammhult har

stängningen av kontoret inneburit en avsaknad av ett fysiskt bankkontor på orten². Detta innebär en försämrad tillgång och längre avstånd i de norra delarna av Växjö kommun.

En utveckling med ökad digitalisering och färre fysiska bankkontor kanske inte går att förändra men även om servicen hittar nya former måste nivån av servicen bibehållas. Kronoberg har generellt en god mobiltäckning men vissa kommuner pekar ut områden som uppvisar problem och brister. Detta kan försvåra för invånare och företag gällande användning av kortläsare och swish-betalningar³.

Landsbygdshandeln tar ett fortsatt stort ansvar för att upprätthålla kontantförsörjningen och även andra banktjänster. Ett lagom utflöde av kontanter gör att butikerna inte behöver bekymra sig över transporter av dagskassar. Är efterfrågan på kontanter större än inflödet behöver butiken däremot skaffa kontanter på annat håll alternativt begränsa sin service.

I länet finns fyra av Sparbanken Ekens kontor. Det märks tydligt att förutsättningarna för en fungerande kontanthantering är bättre i dessa orter och informationen Länsstyrelsen får från både företagare, föreningar och privatpersoner i dessa orter är betydligt mer positiv jämfört med orter där det inte finns någon bank.

Fortgår bankernas neddragningar på landsbygden är snart dagligvarubutiken den sista utposten för tillhandahållande av kontanter. Det är angeläget att en systematisk genomgång av kommunerna görs för att klargöra vilka åtgärder som kan krävas från samhällets sida för att tillfredsställa ett framtida behov av kontanthantering.

För mindre föreningar i Kronoberg är situationen också knepig. Kostnaden för kontanthantering upplevs som orimligt stor i proportion till de intäkter de har. Deras kassahantering är krånglig då ansvaret många gånger ligger på ideella medlemmar att ta ansvar för insättning och växling. Flera rapporterar att de har långt till insättningsmöjligheter, vilket innebär att de kan ha en ansevärd mängd pengar hemma. Fler och fler anpassar sig dock till ett samhälle utan kontanter och man hittar olika lösningar för olika behov. Även här fyller digitaliseringen en viktig funktion.

En slutsats Länsstyrelsen drar är att även om tillgången till grundläggande betaltjänster är tillfredsställande, så är det ett sårbart läge. Flera orter har endast en uttagsautomat och skulle den av någon anledning inte kunna användas är det långt till nästa uttagsställe. Aktörerna är privata företag och kan när som helst bestämma sig för att det inte är lönsamt att verka i området och stänga. I

² Länsstyrelserna (Drake, Anna-Karin och Jansson, Johanna). 2021. *Rapport 2021:10, Bevakning av grundläggande betaltjänster 2021*.

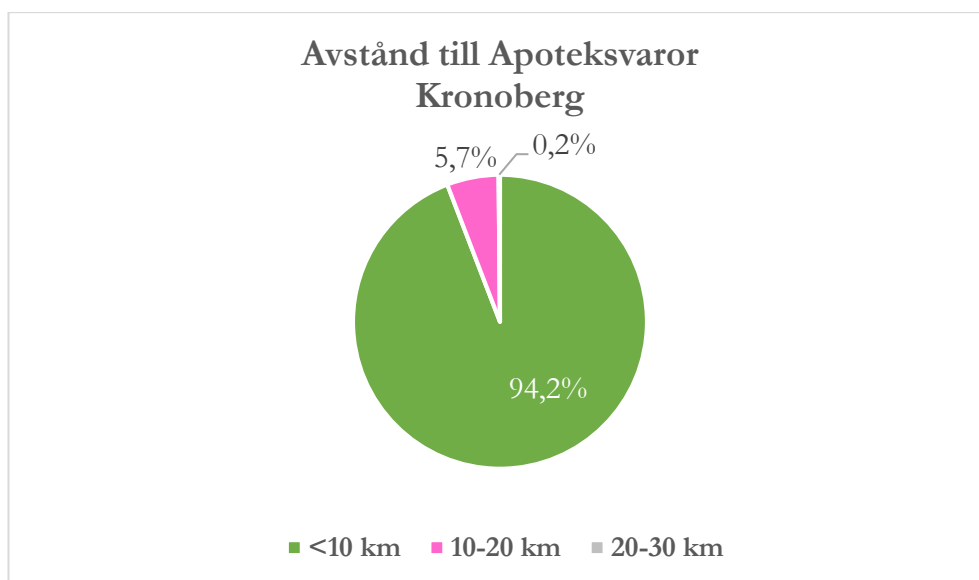
³ Ibid., s. 101.

dagsläget har Kronoberg tre statligt finansierade ombud som bidrar till att upprätthålla kontantinfrastrukturen i områden där tillgången bedömts som otillräcklig. Skulle dessa försvinna påverkar det drygt 12 000 invånare.

Läget är även sårbart sett ur ett krisberedskapsperspektiv. Vad händer vid en större störning? Länsstyrelsen anar att det behövs framtida insatser på området för att öka kunskapen om hur samhällets funktioner kan upprätthållas utan tillgång till de betaltjänster vi är vana vid.

Apoteksvaror

Tillgängligheten till apotek eller apoteksombud med utlämning av receptbelagda läkemedel i länet är god. Totalt sett finns 54 stycken serviceutövare, varav 32 är apotek och 22 är apoteksombud. Av Kronobergs befolkning har 94,2 procent mindre än 10 km till närmsta apotek/apoteksombud, 5,7 procent av befolkningen har 10–20 km och endast 0,2% har 20–30 km.

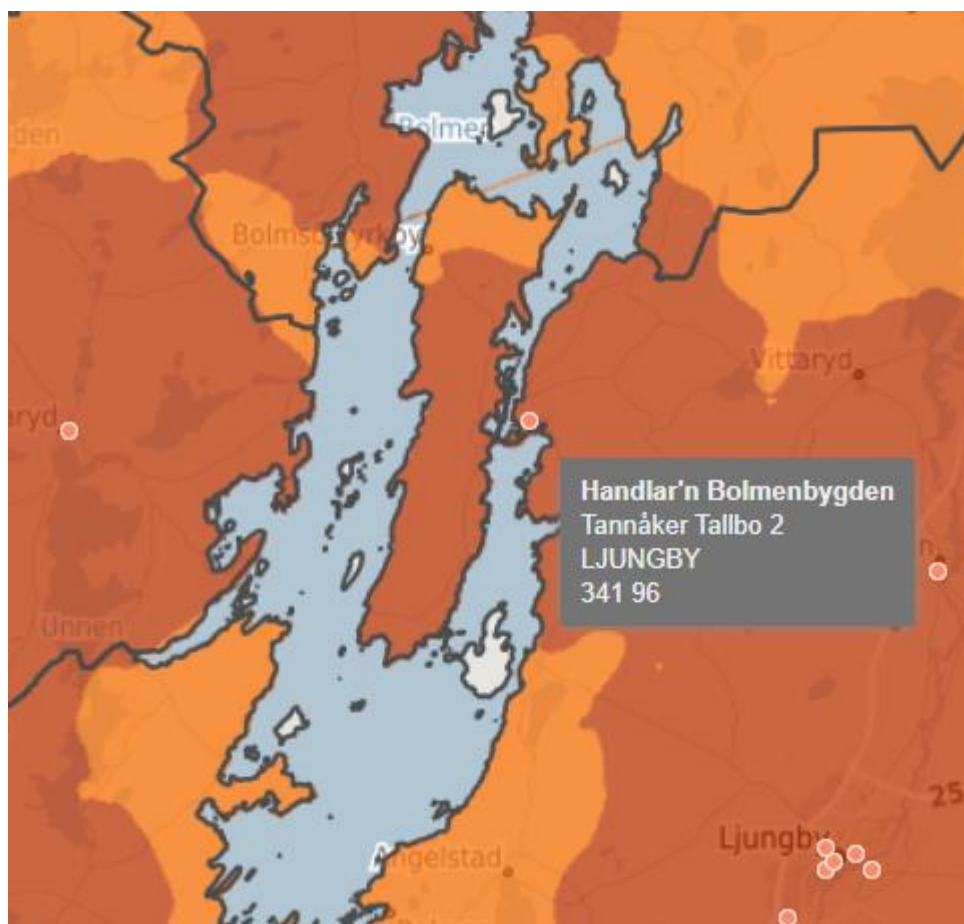
Figur 6. Diagrammet visar hur långt Kronobergs invånare har till närmsta apotek eller apoteksombud. Statistiken är hämtad ur Pipos Serviceanalys i april 2022.

Många apotek, och framför allt apoteksombud, ligger i eller i anslutning till en dagligvarubutik. I glesa strukturer där marknadsunderlaget för ett fristående apotek brister, är dagligvarubutiken alltså en förutsättning för att tillhandahålla apoteksvaror till boende i närheten. Om dagligvarubutiken skulle försvinna påverkas även tryggheten som ett lokalt apotek ger. Samtidigt ser vi en snabb utveckling och ökning av tjänster som levererar apoteksvaror direkt i brevlådan eller via postutlämning, vilket kompletterar de traditionella apoteken. Detta ställer givetvis krav på post- och pakethanteringens att leverera varor snabbt i hela landet.

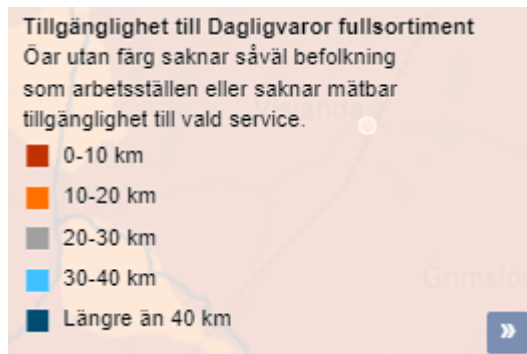
Simuleringar av förändrat serviceutbud

Generellt bedöms tillgängligheten i Kronoberg till dagligvaruhandlare med fullsortiment som god. Samtidigt finns områden i länet som uppvisar längre avstånd och en större sårbarhet vid exempelvis en potentiell butiksnedläggning på grund av avsaknaden av alternativa närliggande servicepunkter. Många lanthandlarbutiker drivs med blygsamma marknadsunderlag med små marginaler som följd. Samtidigt har det rapporterats om lanthandlare som tampas med växande driftskostnader för el till utrustning som kylar och frysar.

Ett aktuellt exempel på en butik som förmodligen tvingas stänga på grund av stigande kostnader för elförbrukning är Handlar'n i Tannåker, Ljungby Kommun. I kartan nedan visas tillgängligheten i dagsläget innan butiken stängts ner. Stora delar av Bolmsö samt östra kusten och fastlandet längs Bolmen uppvisar avstånd som uppgår till maximalt 10km

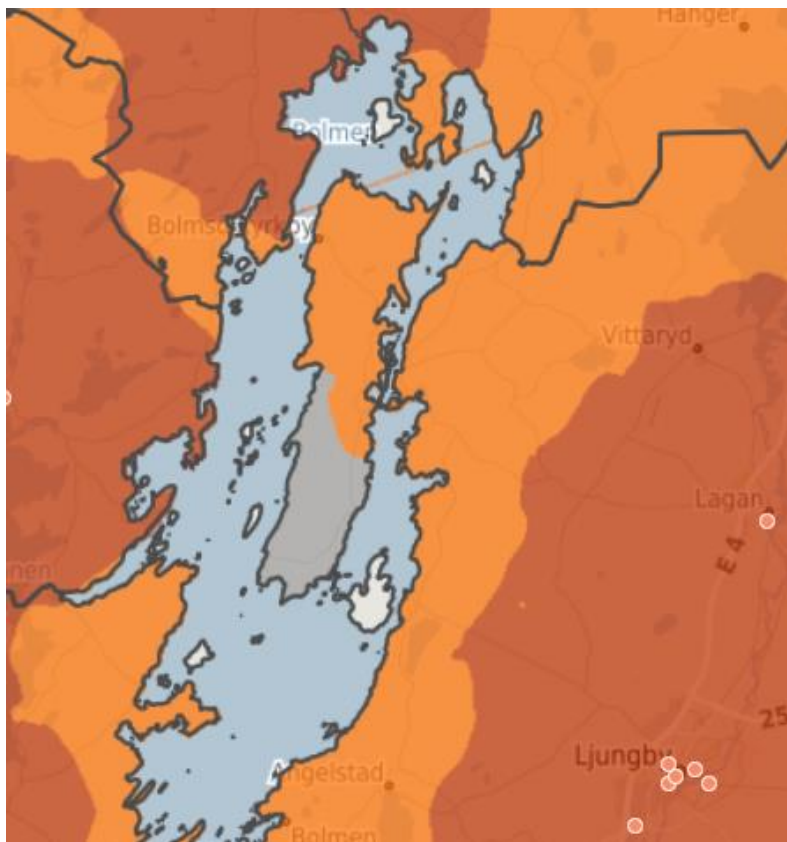

Figur 7. Kartan visar butiken i Tannåker samt tillgängligheten före nedstängningen i form av kilometeravstånd för omlandet till närmaste butik. Kartbilden är hämtad ur Pípos Serviceanalys i september 2022.

Figur 8. Teckenförklaring av kartmaterial från Pipo's Serviceanalys.

I kartan nedan ser vi den förändrade tillgängligheten som en följd av den nedstängda butiken. Enligt modellen är det framförallt södra delarna av Bolmsö som kommer att se en försämrad tillgänglighet efter att butiken i Tannåker försvinner med skiftning från mörkorange till grått. Detta betyder att en betydande del av öns södra delar, som tidigare hade maximalt 10 km till butiken i Tannåker, istället har 20–30 km till näst närmaste butik. På den norra delen av Bolmsö växer det orangea området där invånarna når näst närmaste butik inom 10–20 km. Även ett stort område på fastlandet ungefär mellan Tannåker och Vittaryd kommer att uppleva längre köravstånd till en alternativ dagligvaruhandel.

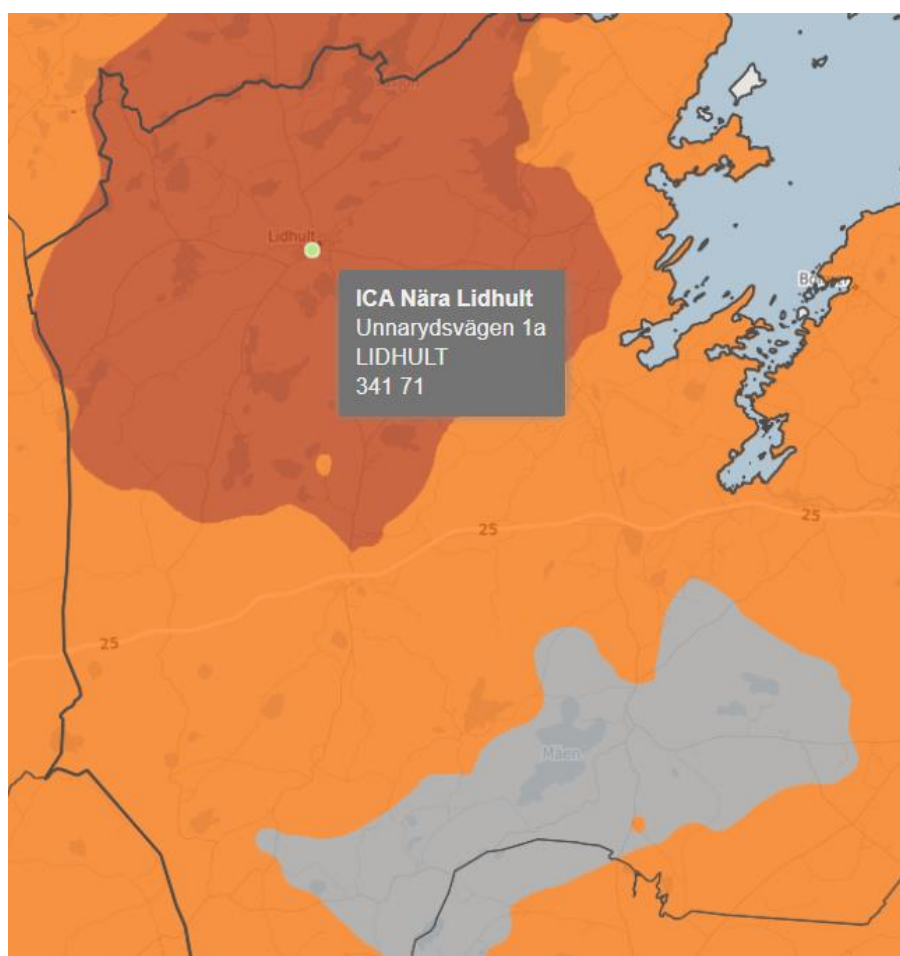

Figur 9. Kartan visar tillgängligheten efter en nedstängning av butiken i Tannåker i form av kilometeravstånd till närmaste butik. Kartbilden är hämtad ur Pipo's Serviceanalys i september 2022.

Före nedstängningen hade 810 personer butiken inom 10 km och 260 personer inom 20 km. Detta kan jämföras med scenariot där Handlar'n i Tannåker upphört då 9 personer har en butik inom 10 km, 968 personer en butik inom 20 km och 93 personer närmaste butik inom 30 km. Nedstängningen lär även inverka negativt på turistnäringen i området. Det ökade totala transportbehovet för befolkningen kring Tannåker som behöver färdas till annan dagligvarubutik bidrar till att det totala koldioxidutsläppet ökar med ca 70 ton/år. Denna siffra är dock en förenklad approximation och tar inte hänsyn till att invånare kan koordinera veckohandel med resor till och från arbetet eller andra ärenden i ex. Ljungby eller Lagan.

Även om tillgången till apotek och apoteksombud på många håll generellt sätt är relativt god finns det punkter som ligger mer isolerade och där en stängning skulle innebära en försämrad tillgänglighet.

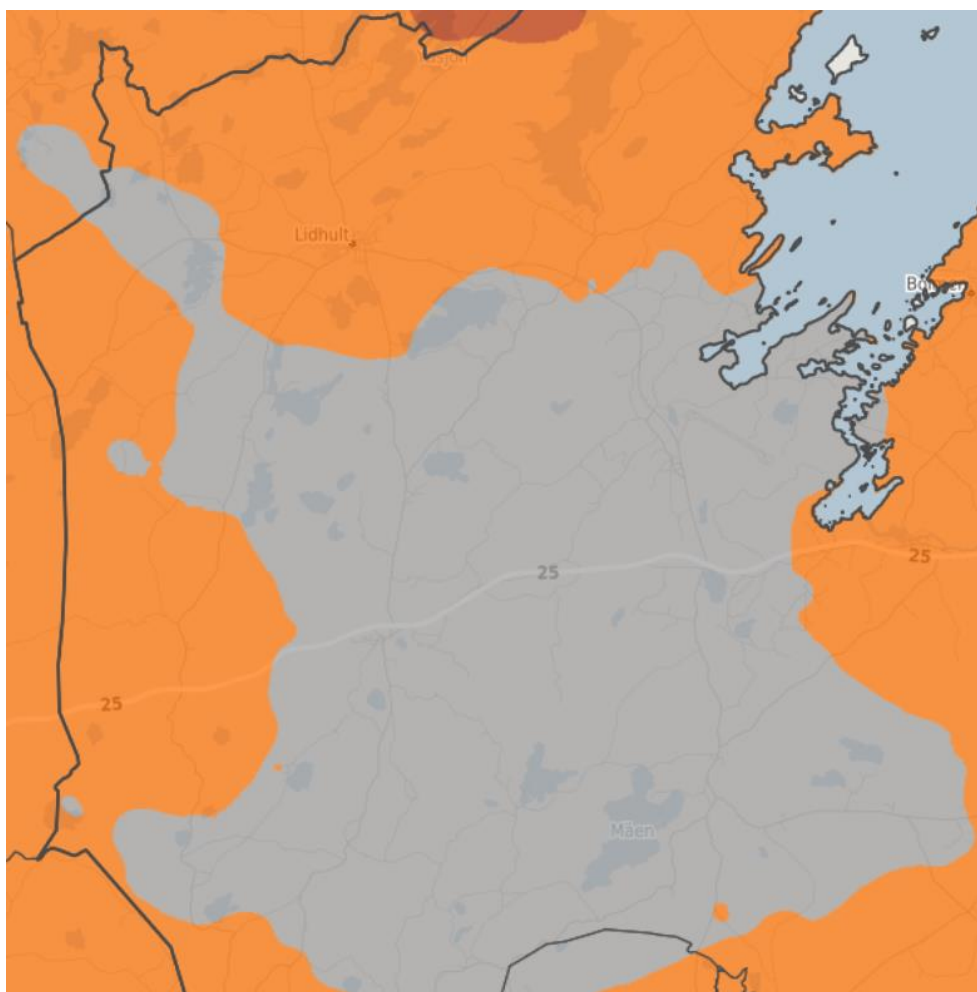
Ett exempel på en sådan punkt är Lidhult i Ljungby kommun och ICA-butiken som också agerar apoteksombud. Kartan nedan visar tillgängligheten utifrån situationen att det finns ett apoteksombud beläget på orten.

Figur 10. Kartan visar apoteksombudet i Lidhult samt tillgängligheten före en fiktiv nedstängning i form av kilometeravstånd för omlandet till närmaste ombud. Kartbilden är hämtad ur Pipos Serviceanalys i september 2022.

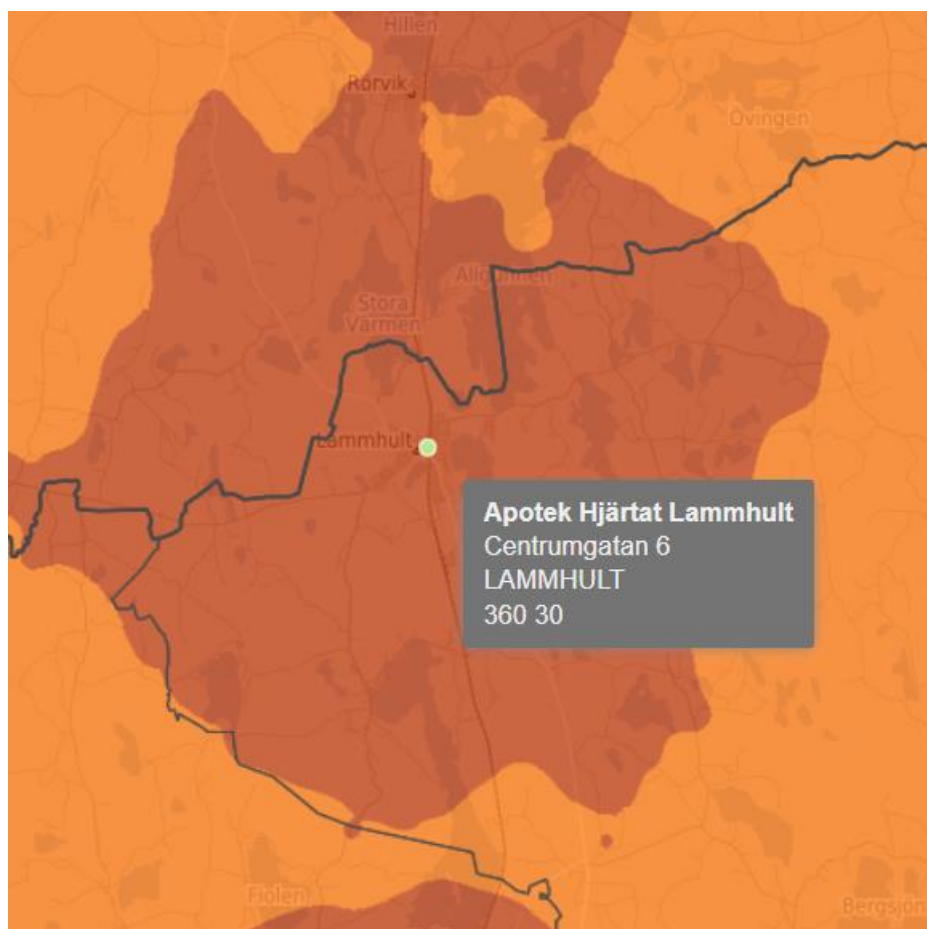
Figur 11 visar hur tillgängligheten spås se ut ifall apoteksombudet i Lidhult skulle försvinna. Vi ser en skiftning från mörkorange till grått vilket innebär att avståndet till närmaste apoteksombud ökar från max 10 km till max 30 km på många håll. Vi ser även att det gråa området söder om Lidhult får en större utsträckning. I själva Lidhult skiftar färgen från mörkorange till orange vilket innebär att avståndet ökar från max 10 km till max 20 km till närmaste ombud.

Före en fiktiv nedstängning nådde 1 043 personer ett apoteksombud inom 10 km, 754 personer inom 20 km samt 108 personer inom 30 km. Situationen efter nedstängningen skulle innebära att 1 248 personer skulle nå ett ombud inom 20 km och 656 personer inom 30 km.

Figur 11. Kartan visar apoteksombudet i Lidhult samt tillgängligheten efter en fiktiv nedstängning i form av kilometeravstånd för omlandet till närmaste ombud. Kartbilden är hämtad ur Pipos Serviceanalys i september 2022.

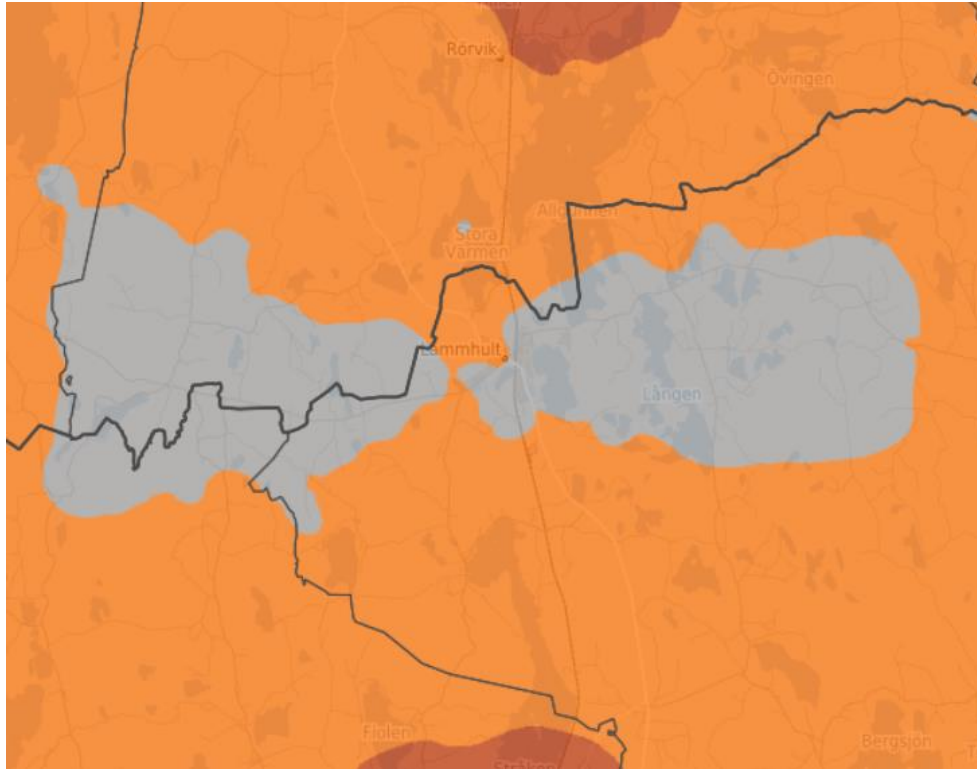
Ytterligare ett fiktivt exempel där tillgängligheten skulle minska avsevärt vid en nedstängning av ett apotek kan hittas i Lammhult, Växjö kommun. Kartan nedan visar hur tillgängligheten ser ut i dagsläget.

Figur 12. Kartan visar apoteket i Lammhult samt tillgängligheten före en fiktiv nedstängning i form av kilometeravstånd för omlandet till närmaste ombud. Kartbilden är hämtad ur Pipo's Serviceanalys i september 2022.

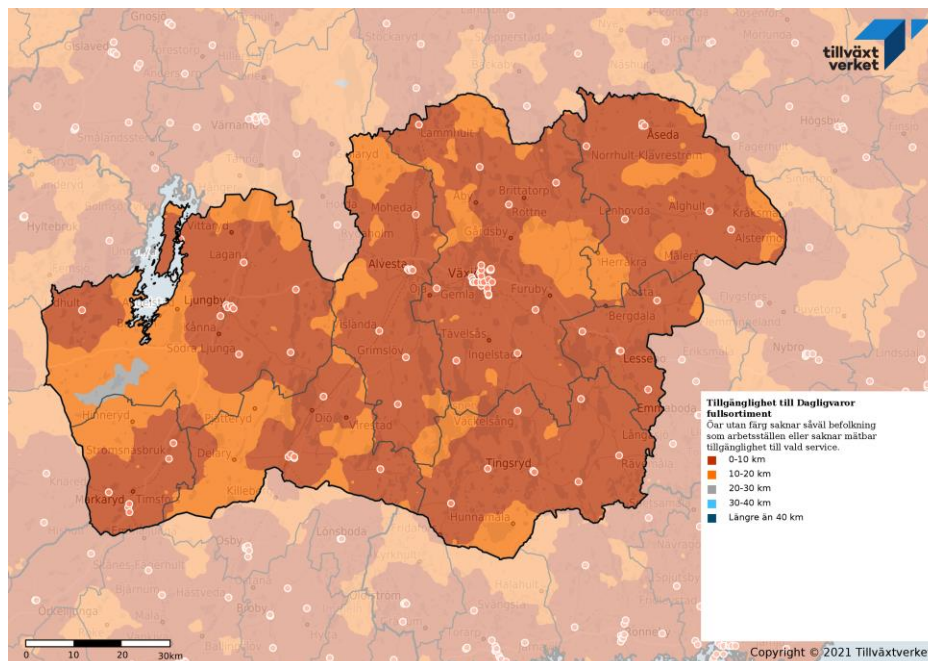
I figur 13 redovisas tillgängligheten efter en fiktiv nedstängning av apoteket i Lammhult. Färgen i omlandet väster och öster om orten har skiftat vilket innebär att avståndet till närmaste apotek ökat från max 10 km till max 30 km. Tillgängligheten i själva Lammhult har minskat då närmaste apotek nås inom 20 km istället för 10 km.

Om man sätter detta i relation till antalet personer som skulle påverkas av en sådan stängning är det idag 3 001 personer som har ett apotek inom 10 km och 792 personer inom 20 km. Utifrån det fiktiva scenariot skulle tillgängligheten minska på så sätt att 2 125 personer når ett apotek inom 20 km och 1 668 personer inom 30 km. Närmaste alternativa ifrån apotek/ombud räknat ifrån tätorten skulle finnas i Moheda respektive Stockaryd.

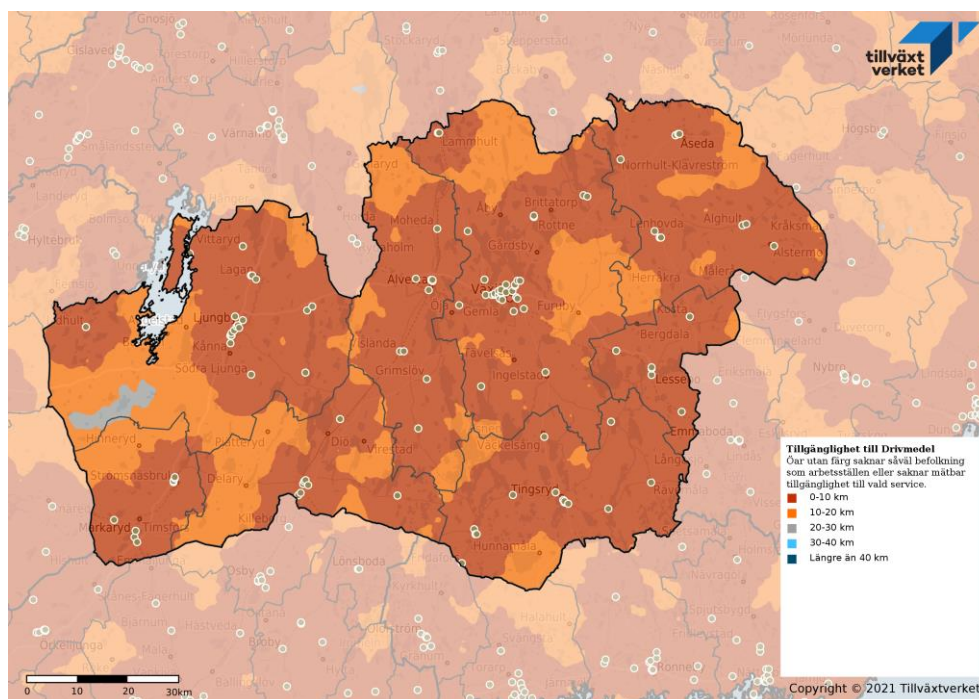

Figur 13. Kartan visar apoteket i Lammhult samt tillgängligheten efter en fiktiv nedstängning i form av kilometeravstånd för omlandet till närmaste ombud. Kartbilden är hämtad ur Pipos Serviceanalys i september 2022.

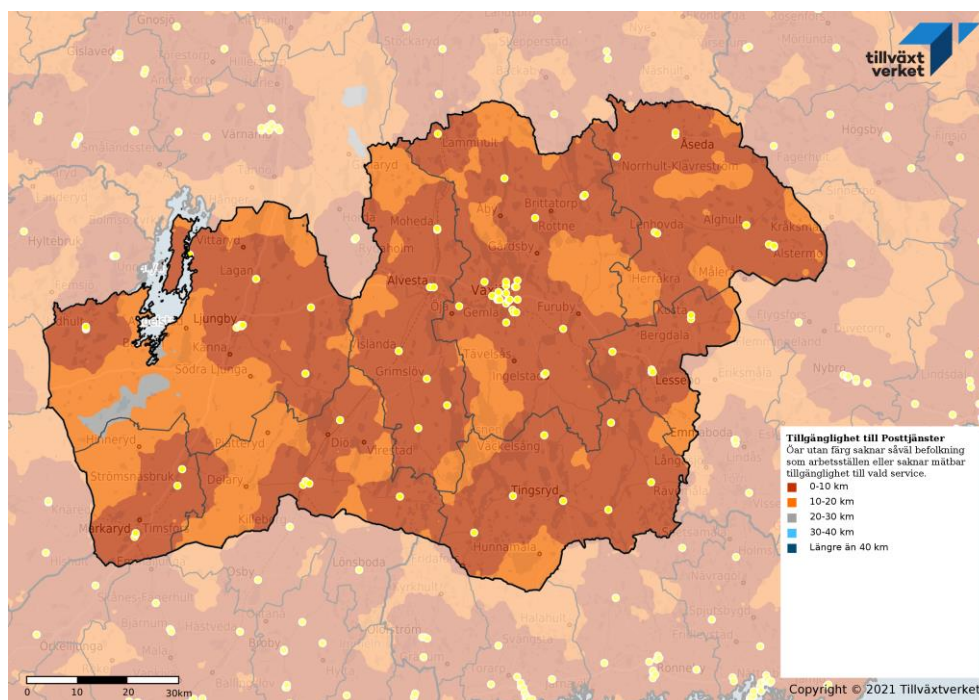
Bilaga

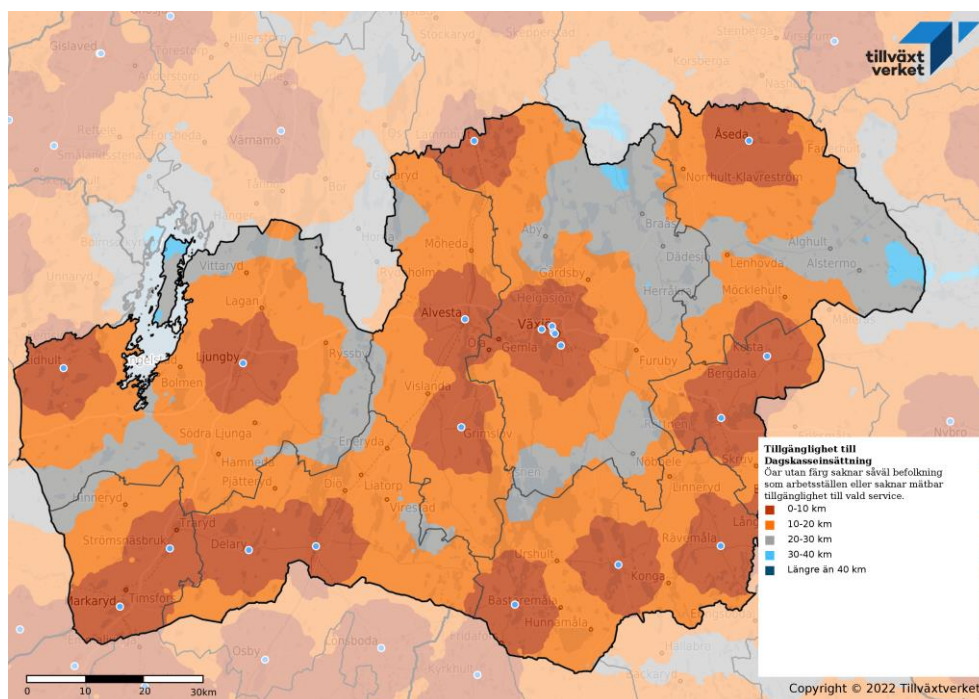
Figur 14. Tillgänglighet till dagligvarubutiker med fullsortiment som en heatmap. De röda punkterna indikerar var servicepunkten är belägen och färgen på omlandet avståndet till närmaste servicepunkt.

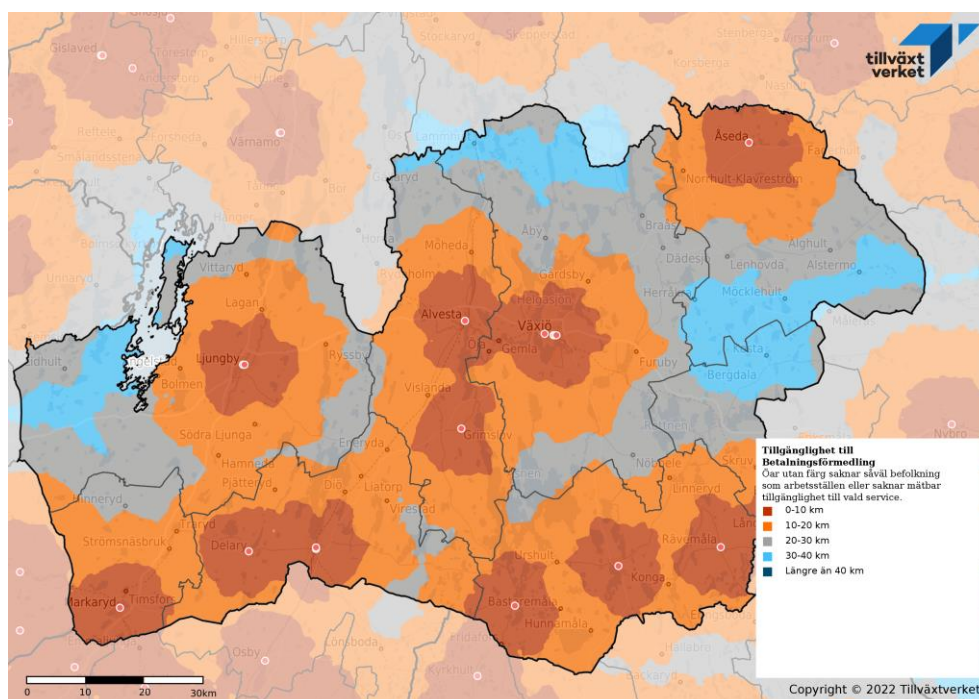
Figur 15. Tillgänglighet till drivmedel som en heatmap. De bruna punkterna indikerar var servicepunkten är belägen och färgen på omlandet avståndet till närmaste servicepunkt.

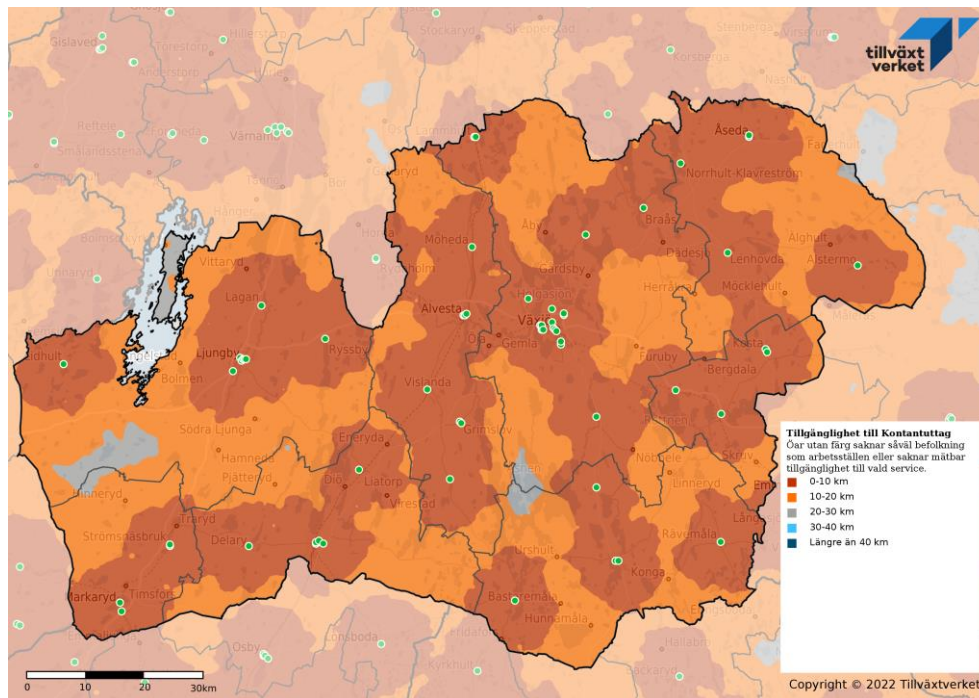
Figur 16. Tillgänglighet till posttjänster som en heatmap. De ljusgula punkterna indikerar var servicepunkten är belägen och färgen på omlandet avståndet till närmaste servicepunkt.

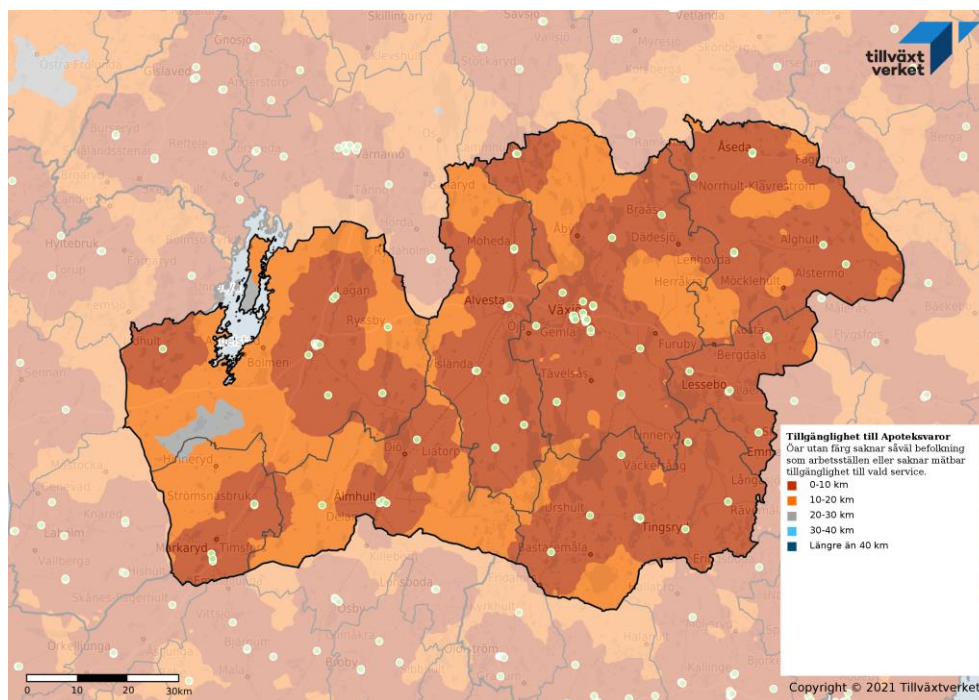
Figur 17. Tillgänglighet till dagskasseinsättning som en heatmap. De blåa punkterna indikerar var servicepunkten är belägen och färgen på omlandet avståndet till närmaste servicepunkt.

Figur 18. Tillgänglighet till betalningsförmedling som en heatmap. De ljusröda punkterna indikerar var servicepunkten är belägen och färgen på omlandet avståndet till närmaste servicepunkt.

Figur 19. Tillgänglighet till kontantuttag som en heatmap. De mörkgröna punkterna indikerar var servicepunkten är belägen och färgen på omlandet avståndet till närmaste servicepunkt.

Figur 20. Tillgänglighet till apoteksvaror som en heatmap. De ljusgröna punkterna indikerar var servicepunkten är belägen och färgen på omlandet avståndet till närmaste servicepunkt.

REGION
KRONOBERG

Susann Sward

Människorätts- och barnrättsstrateg

susann.sward@kronoberg.se

Barns och ungas åsikter om service i en liten stad, i en by och på landsbygden

2022-12-23

www.regionkronoberg.se

Innehållsförteckning

OM UNDERSÖKNINGEN.....	3
TANKAR OM ATT BO I EN LITEN STAD, EN BY ELLER PÅ LANDSBYGDEN	4
Många av oss trivs	4
Några av oss har dubbla känslor	4
Flera av oss uttrycker mest negativa känslor	5
Vikten av service vid lanthandeln/affären/centrum i byn	6
Hur vi vanligtvis tar oss till affären/lanthandeln/centrum i byn	8
Vi känner oss ofta strandsatta och isolerade.....	8
Avsaknad av kollektivtrafik anpassat till barns och ungas behov.....	9
Säkra cykelvägar saknas ibland.....	11
Vi saknar fritidsgård/ställe som aktiverar barn och ungdomar	12
Svårt att träffa vänner.....	14
Att inte bo i stan ger mindre fritid och kostar mer.....	15
Beroende av föräldrar.....	16
Epor/A-traktorer ger oss självständighet	17
Att sakna mobiltäckning är hemskt.....	18
Skolan saknar förståelse för vår situation.....	19
Ibland känner vi oss otrygga	20
Övriga funderingar och förslag till vuxna	22
ÖNSKELISTA OCH FÖRSLAG INFÖR FRAMTIDEN	23

"Jag tycker att det är viktigt att vuxna bör tänka på att vi som bor på landsbygden behöver planera mer än vad många andra behöver. Med detta menar jag exempelvis att det inte är så lätt för oss att spontant ta oss in till stan.

Det går inte heller många bussar vilket betyder att det kan vara svårt för oss att ta sig till ställen överhuvudtaget. Jag behöver få skjuts av mina föräldrar/annan med körkort till och hem från närmsta busshållplats.

Dock gillar jag jättemycket att bo på landet, det kan exempelvis bidra till att lugna stress osv.

Nackdelen är att det inte är lika smidigt, man har ej nära till exempelvis skola eller eventuella andra aktiviteter i stan.

Detta kanske känns som en självklarhet för många, dock har jag på många tillfällen märkt att många människor som bor i stan glömmer tänka på detta, och planerar exempelvis utifrån de elever som bor nära eller antar att det går fler bussar än vad det gör egentligen."

"Det finns mycket som är viktigt för oss yngre och vårt sociala liv på landsbygden. Platsen vi bor på begränsar våra möjligheter till att umgås med vänner som bor i städer/byar vilket absolut är ett stort problem, särskilt när man kommer upp i åldrarna och går i gymnasiet.

Jag tycker att bussar som går ofta och vid bra tider är väldigt viktigt och kan bidra till större transportmöjligheter.

Buskort är ett annat konkret exempel på vad som kan förbättras. Ifall busskorten man får via skolan fungerade även på helger samt kortare lov utvecklar detta rörligheten återigen.

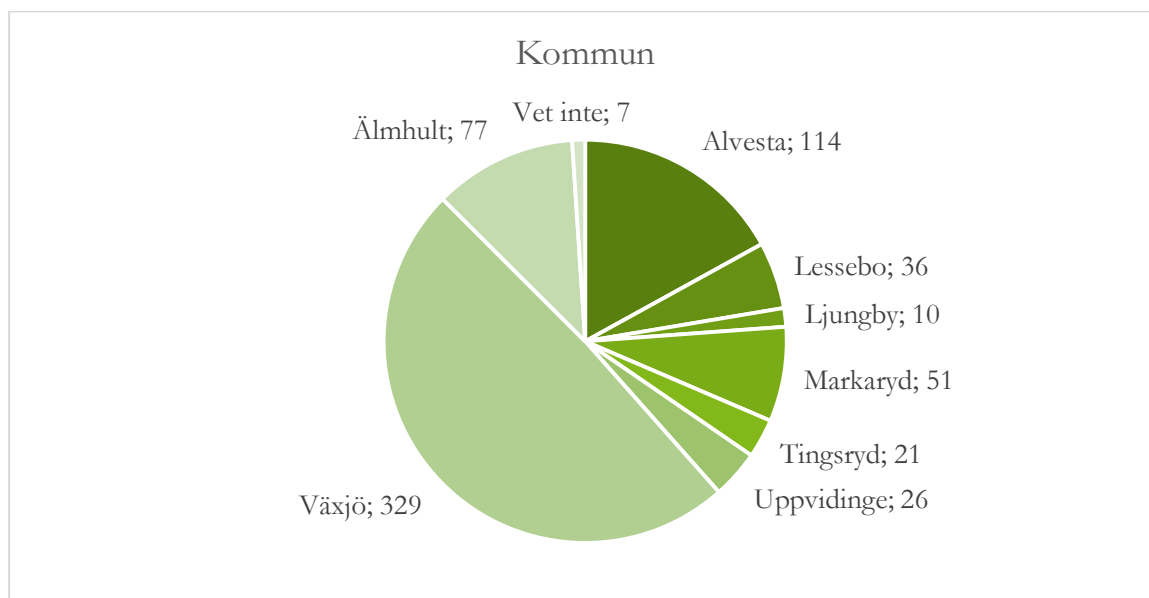
Saker som dessa är viktigt för ungdomar och viktigt för vuxna att veta om."

Om undersökningen

Denna undersökning genomfördes under oktober-november 2022 och i länets 8 kommuner. Enkäten skickades ut både som dokument och som QR-kod/länk till den i kommunen som hanterar skolbussfrågor. Enkäten har distribuerats till alla oss elever som åker skolskjuts.

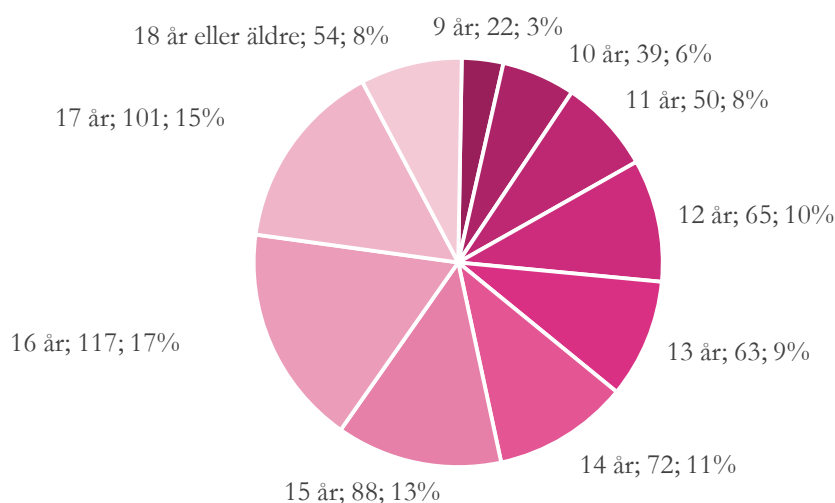
Sammanlagt är vi 891 barn och unga som har svarat på enkäten. En del av oss bor i en större stad/ort och eftersom frågorna vände sig till de av oss som bor på landsbygden redovisas därför resultatet från 671 barn och unga som bor på landsbygden eller i en mindre by. Vi som har svarat är 367 flickor, 288 pojkar och 16 som identifierade sig som hen.

Flest av oss bor i Växjö kommun, följt av Alvesta, Älmhults och Markaryds kommun.

Ungefär 27 procent av oss går på låg- och mellanstadiet. Ca 33 procent av oss är tonåringar på högstadiet och runt 40 procent går på gymnasiet.

Ålder på barn och unga som svarat på enkäten

Tankar om att bo i en liten stad, en by eller på landsbygden

Många av oss trivs

I de öppna frågorna som undrade vad vi skulle vilja att det finns för barn och ungdomar samt vad vi tycker att vuxna behöver veta om hur det är för barn och ungdomar att bo i en liten stad, i en by eller på landsbygden, har många av oss lyft fram att vi trivs med att bo där vi bor.

Saker vi nämner ofta är att det är lugnt och skönt, nära till naturen, färre människor, många man känner och att det känns tryggt. Några av oss lyfter fram det positiva med att kunna ha djur.

"Mysigt att bo här. Nära till mycket. Lugnt, inte mycket folk. Nära till naturen. Kul att gå ut i skogen. Kul att kunna leka på sin egen trädgård. Nära till fotbollsplaner. Gratis skolskjuts till vilken skola man än vill gå på, så att man kan välja skola så att man trivs."

"Vi barn är även tryggare på en landsbygd där det inte är lika stökigt som i en stad."

"I vår by är det bra sammanhållning och många som hjälps åt så det händer roliga saker. Här känner nästan alla varann och det känns bra. Bygdegården hittar ofta på roliga saker för oss barn och ungdomar och det är kul. Men sen är det långt till vissa kompisar då byn stor."

"Det är roligt, avslappnande, vuxna ska inte köra så fort, om det finns en väg bredvid huset så kör försiktigt även om du inte ser barnet. Man får mycket sol på landet. Man kan åka pulka på vintern på backar. Man lär sig mycket om djur. Man lär sig att klättra. Friskare luft. Man kan gå ut och leka när man vill."

"Jag tycker det är jättemysigt att bo på landet, hade dött om jag bodde i stan. jag tror det är så bra att växa upp på landet bland djur och natur."

Några av oss har dubbla känslor

Vissa av oss trivs bra med att bo i en liten stad, i en by eller på landsbygden, men avsaknaden av transportmöjligheter och aktiviteter gör att vi samtidigt tycker att det är jobbigt.

"Jag gillar att vara ute och det är bra där vi bor. Men ofta längtar jag till större städer där saker bara funkade. Jag vill inte bo kvar här."

"Det är roligt för barn att bo på landsbygden. Här finns mycket djur och mycket yta. Det är jobbigt att åka lång tid på bussen efter skolan. Det är jobbigt att det är långt till alla aktiviteter och kompisar."

"När det finns inte så mycket så kan det lätt bli att vissa ungdomar hittar på dumheter. Man är ändå tryggare på landsbygden eftersom det inte är lika stökigt som inne i stan. Vara rädd om landsbygden så den får finnas kvar för en trygg uppväxt, där det är svårare att hamna i problem."

"Det är väldigt kul eftersom att alla känner alla och man umgås mer med folk i olika åldrar. Det dåliga är dock att det väldigt sällan går bussar, och på vissa ställen går de inte alls. Det gör det mycket svårare att komma in till stan. Det finns inte heller så mycket att göra."

"Det beror lite på var man bor men för mig personligen har det blivit ganska isolerat. Jag tycker att det är mysigt att bo i en by men det finns nästan inga där i min ålder, inga mötesplatser och framför allt ingen kollektivtrafik vilket gör att man blir väldigt beroende av vuxna för att träffa vänner, ta sig till skolan mm. Jag har inget kort till moped eller liknande så jag är helt beroende av mina föräldrar för att ta mig överallt."

Flera av oss uttrycker mest negativa känslor

Flera av oss beskriver mestadels negativa känslor kring vad vuxna bör veta om hur barn och ungdomar upplever det att bo i en liten stad, i en by eller på landsbygden. Det mesta av vår frustration hör samman med svårigheter att ta oss till skolan, aktiviteter och vänner.

”Otroligt jobbig. Man behöver planera hela sin vardag för att kunna hitta på saker. Spontana saker funkar inte mår man bor långt ut och inte har tillgång till någon transport. Med bil har jag 15 minuter ifrån min närmaste busshållplats. Jag har inte råd med ett eget transportmedel och jag är helt beroende till min vårdnadshavare om jag ska ta mig någonstans. Om dem då har druckit alkohol en dag har jag ingen möjlighet att ta mig någonstans, därför måste man veta dagar innan så man kan få skjuts. Detta ger en så svårt att skaffa vänner. Ungdomar gör det mesta spontant och därför blir man inte medräknad i gruppen. Man får inte ens frågan då ens vänner vet att man inte har någon chans att komma in till stan till exempel. Kompiskretsar blir otroligt svårt och det känns otroligt ensamt att bo ute på landet.”

”Föräldrar som bosätter sina barn utanför staden förstör barnens möjlighet att verka socialt och ha ett gott liv. Depression till följd av social ångest är vanligt, fyi.”

”Jag vill ju göra saker och vara med kompisar men jag måste ha skjuts in till Åseda och mina föräldrar kan inte alltid. De tycker att jag sitter med telefonen för mycket men vad ska jag göra hemma då? Ensam? Jag vill bo i en riktig stad. Jag tjuvar på mina föräldrar om att flytta.”

”De ska veta att det är jobbigt att leva som andra ungdomar gör. Man har väldigt lite fritid och det är svårt att hitta på saker. Det går knappt några bussar så man kan inte åka iväg när man vill.”

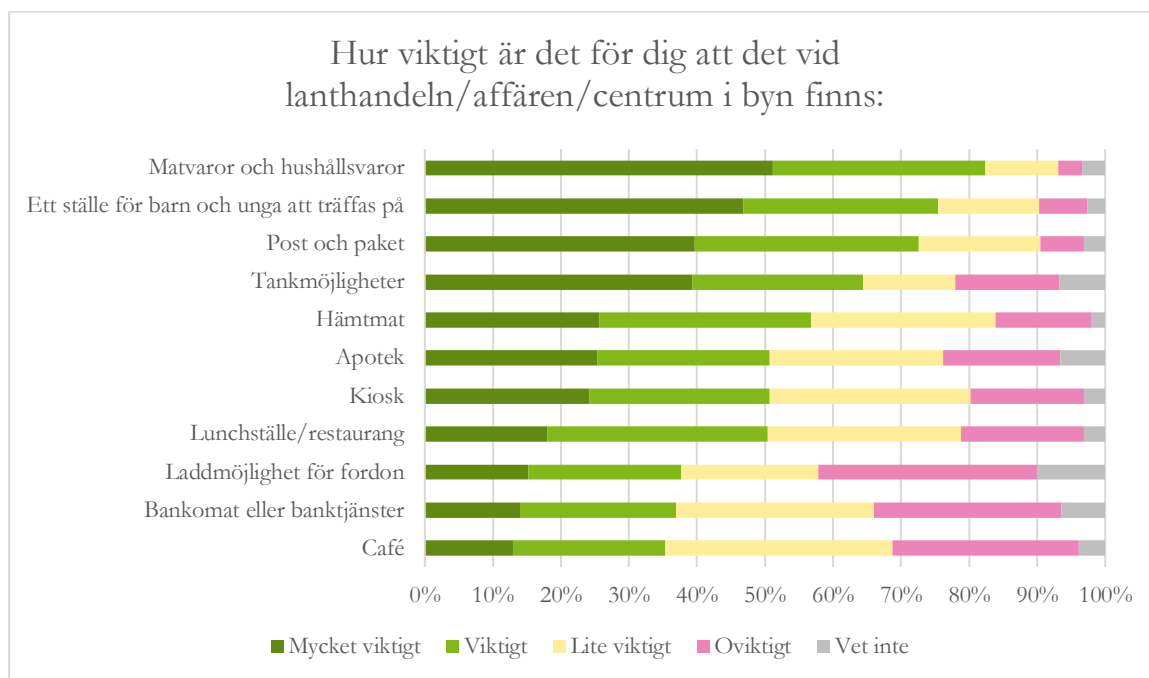
”Det är de som har bosatt sig här och då ska de fixa skjuts eller ge oss pengar till resor så vi kan ta oss här ifrån då det inte finns det man behöver här och måste ta sig till städerna som ligger längre bort. Och att det är förjävligt att bo i en by som samhället satsas noll på. Det resulterar i att ingen vill bo här dvs att även vänner finns då längre bort i andra städer som du måste ta dig till och det kostar pengar så man måste finansiera sina egna resor på grund av att ens föräldrar bosatte sig i en liten by som det inte finns något i.”

”Det blir isolerat. Går man i en grundskola på landsbygden så förlorar man många olika perspektiv av omvärlden. Jag upplever att främlingsfientlighet som rasism och homofobi är ett större problem ute på landsbygden. Man påverkar varandra och det ges inte plats till att sticka ut från normen eller se andra perspektiv. Det är något som måste utvecklas. Sedan är det viktigt att barn och ungdomar får en trygg plats med vuxna där de kan umgås på fritiden.”

”Det finns ofta ingenting att göra, arbete finns det ofta inte många. Därför flyttar ungdomar från landsbygd så fort de kan.”

Vikten av service vid lanthandeln/affären/centrum i byn

Vi barn och ungdomar fick svara på frågor om hur viktigt det är för oss att det vid lanthandeln/affären/centrum i byn finns olika service att tillgå.

För oss är det viktigast att det fanns en affär för matvaror och hushållsvaror, mer än 80 procent svarar att det är viktigt/mycket viktigt. Möjligheten att hämta och lämna post samt att tanka är andra servicefunktioner som många av oss anser är viktigt/mycket viktigt (ca 64-70 procent).

Många av oss har skrivit öppna kommentarer om att vi saknar mataffär eller lanthandel. Vi lyfter fram det problematiska med att det är långt till affärer samt att det är svårt för oss att ta oss dit om vuxna inte kör oss. En annan viktig aspekt är att vi önskar ett bredare sortiment av varor och en del av oss påpekar att vi vill ha billigare affärer, som t.ex. Willys, så att vi har råd att handla.

"Vi vill ha basvaror i en lanthandel så vi enklare kan laga middagar. Men också en möjlighet att kunna köpa lördagsgodis. En möjlighet att hämta ut paket. Nu måste man köra hela vägen till Hovmantorp eller Växjö vilket slösar på tid och pengar."

"Det viktigaste är att man har ett ställe då man kan köpa något man har glömt. Om det är så att man inte har mjölk, ägg eller mjöl kan det vara viktigt att man går och relativt snabbt köpa."

"Där jag bor finns det ingen lanthandel. En kiosk eller mack där man kunde köpa lite godis och läsk hade varit trevligt. Det kan bidra till ett centrum i byn där både äldre och yngre kan träffas."

"Jag tycker att det borde finnas åtminstone en liten livsmedelsbutik i Delary, för om vi behöver något i familjen måste vi åka till Älmhult för och handla det. Är det så att man har glömt att köpa en vara så är det inte aktuellt att köra 2 mil extra för att man glömt en vara, med tanke på bensin och dieselpriserna!"

"Jag tycker att det inte är bra att vi inte har ett Ica i Nöbböle! För liksom det är ju inte så bra om man typ liksom ska köra bil hela tiden, liksom om vi har ett Ica i Nöbböle så slipper ju liksom t.ex. många gamlingar sätta sig i bilen och köra till närmsta mataffär. Asså dem kanske inte är så bra att köra bil längre eftersom de är äldre."

Hälften av oss anser att apotek, kiosk samt ett lunchställe eller restaurang där vi kan äta mat på plats, är viktigt/mycket viktigt.

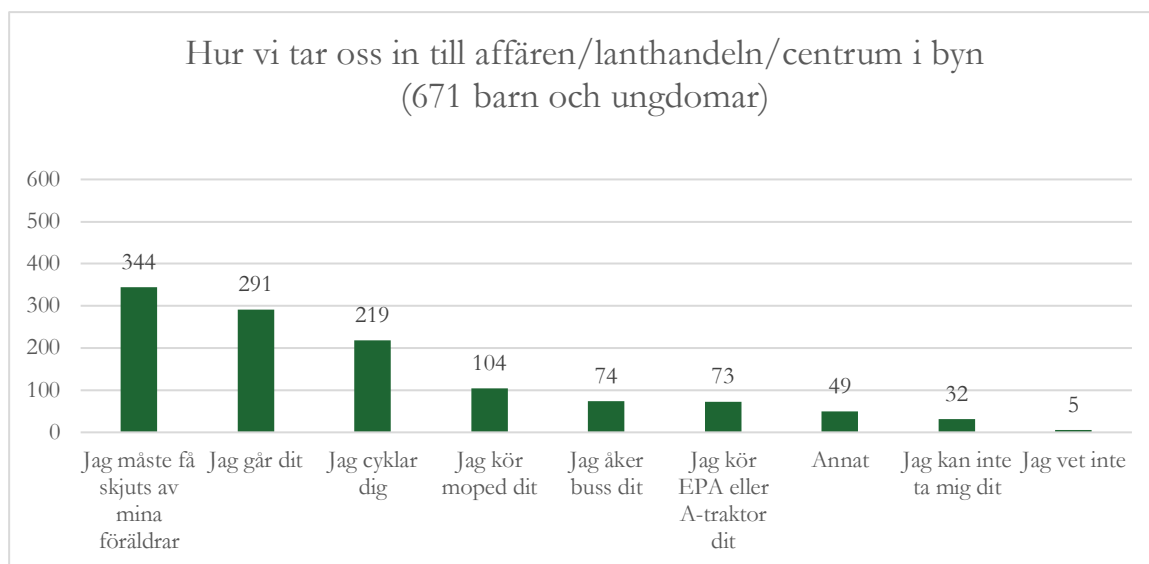
Runt en tredjedel av oss anser att laddningsmöjligheter för fordon, bankomat/banktjänster samt café är viktigt/mycket viktigt. Samtidigt anser flest av oss att dessa servicetjänster är oviktiga (25-32 procent).

Vi har följande tankar kring servicefunktioner vid lanthandeln/affären/centrum i byn:

- Vi vill gärna ha en affär för matvaror och hushållsartiklar.
- En affär behöver ha brett utbud av basvaror så att vi slipper köra långt om vi glömt något.
- Det får gärna finnas godis att handla där.
- Vi vill ha billiga matvaror så att vi har råd att handla.
- Det ska gå att hämta och lämna paket där.
- Det är viktigt att det går att tanka där.
- Det är bra om det finns ett apotek.
- En lanthandel/affär/centrum fungerar som en mötesplats för oss som bor där.

Hur vi vanligtvis tar oss till affären/lanthandeln/centrum i byn

Vi barn och ungdomar har olika sätt som vi tar oss till affären/lanthandeln/centrum i byn. Flest av oss är beroende av skjuts av våra föräldrar.

Mer än hälften av oss är beroende av att en förälder ger oss skjuts för att vi ska kunna ta oss in till affären/lanthandeln/centrum i byn. Många av oss går eller cyklar. Runt 15 % av oss kör moped, medan lite mer än var tionde av oss åker buss eller kör EPA/A-traktor. Andra sätt vi tar oss fram inkluderar att köra elsparkcykel, egen bil eller att det inte finns någon affär/lanthandel/centrum som vi kan ta oss till.

Vi känner oss ofta strandsatta och isolerade

Bristen på bra bussförbindelser, avsaknad av säkra cykelvägar, beroendet av föräldrar som skjutsar och begränsade möjligheter till att ta oss till kompisar och fritidsaktiviteter gör att många av oss känner oss strandsatta och isolerade.

"Jag bor på landet, och det finns ingenting nära mig. Alla mina vänner bor långt bort, och det finns inget sätt att ta mig ditt. Ingen buss som går eller en skjuts jag kan ta. Det är alltid svårt om jag vill göra nånting med vänner eller bara vill gå till stan. Det finns nästan ingen möjlighet att hitta transport ditt. Och även att gå till skolan är svårt för det finns inget sätt av transport nära mig."

"Man är strandsatt där tills man kan köra moped eller A-traktor. Då får man känna på friheten för en gångs skull. Innan man har körkort så känns allting bara tråkigt. Då blir det lätt att man bara sitter vid datorn eller att man kollar på TV."

"Det är väldigt isolerande när man inte kan ta sig från sitt hem pga. för långt avstånd till busshållplatsen tex. Jag själv bor 7 km från närmaste busshållplats och kan därför bara ta mig ut ur huset med hjälp av förälder eller med min moped. Men folk som inte har AM körkort kan inte lämna sitt hem och det blir väldigt isolerande."

"Om man bor på landet finns det inte så mycket bussar, så ibland kan man känna att man är lite fast på ett ställe. Speciellt om man inte har körkort eller någon som kan skjutsa en."

"Innan jag hade körkort kände jag mig ofta ganska isolerad. Därför är det viktigt att busstrafiken fungerar."

"Det är rätt jobbigt eftersom man behöver antingen fråga sina föräldrar om skjuts eller behöver ha a-traktor eller moped. Buss är liksom inte ett alternativ eftersom de går så sällan och med dåliga tider."

"Att barnen blir isolerade under lov och ledigheter etc. då buss inte går mer än 2 ggr per dag... tidig morgon eller sen em."

"Det känns som att många vuxna, framför allt de som bor i stan/mindre stad, inte inser att möjligheterna för oss yngre som bor på landsbygden eller i små byar att förflytta oss med hjälp av buss/bil etc. är begränsade."

Avsaknad av kollektivtrafik anpassat till barns och ungas behov

Det vi barn och ungdomar har lyft fram mest i våra öppna kommentarer är hur vi upplever brister i kollektivtrafiken. De flesta av våra klagomål handlar om att bussar hade behövt gå oftare, att det borde finnas fler busshållplatser i närheten där vi bor samt att tåg och bussar borde stanna och inte köra förbi de hållplatser som redan finns.

"Kommunen satsar för lite få allt som finns utanför centrum. Att kommunikationen med större städer är näst intill obefintlig på kvällar o helger. Har man inte egen bil o körkort så får man vara fast i stan eller på landsbygden där man bor. Man måste ha föräldrar som skjutsar hela tiden."

"Buss in till stan och hem från stan. På sommarlovet går bussen endast 2 ggr/v... vi bor 2 mil söder om Växjö i en by. På helgerna går aldrig ngn buss. På vardagarna går sista bussen hem vid 17.15."

"Det finns inga bussar på lördag och söndagar och på vardagar finns det inga bussar efter klockan fyra så när jag kommer hem från skolan klockan halv fyra har jag inte möjligheten att åka till närmaste Ica och Coop eller till ett bibliotek. På helgerna finns det inga bussar till Växjö vilket innebär att jag måste stanna hemma eller gå till Näsby kulla och det tar cirka 1 tim att gå dit och sedan när jag vill komma tillbaka från Växjö måste jag stanna vid Näsby kulla och gå en timme för att komma hem och det är en hel skog som vi måste passera när jag ska gå till Näsby och det inga människor där på vägen. Om ni fixar detta skulle det bli jättebra om ni gjorde detta."

"Jag tycker att bussförbindelserna från Delary till Älmhult är en skandal! Tidigare för några år sedan så gick det åtminstone två bussar på morgonen till Älmhult, men nu går det endast en buss på morgonen vid 07:32 och en buss vid 17:10! Jag tycker detta är riktigt dåligt, för jag menar hur ska man kunna ta sig in till Älmhult om man inte har körkort? Det är ändå över en mil in till Älmhult från Delary, och det är inte rimligt att man ska behöva cykla, och speciellt inte nu under vinterhalvåret! Jag hoppas på att Älmhults kommun kan inkludera Delary lite mer, för vad jag vet så går det bussar mellan Diö och Älmhult relativt kontinuerligt!"

"Att kunna ta sig iväg själv med bland annat EPA/moppe är viktigt då det sällan går bussar (ca 1 var 2:a timme)."

Ett fåtal av oss lyfter fram saker med kollektivtrafiken som vi tycker bör förbättras:

"Bussar är obekväma, osmidiga och jobbiga. Snälla förbättra dem."

"Bussarna är alltid överfulla och smutsiga. Man blir försenad till lektioner och annat på grund av att bussarna går sönder, kör fel eller kommer försent. Busschauffören låter motorn stå på tomgång i över en kvart, borde väl inte vara ekonomiskt eller ekologiskt hållbart!? Skärmarna som visar nästa hållplats är nästan alltid av eller sönder. Kolla gärna över det, tackar."

Vi har följande tankar om bättre kollektivtrafik:

- Vi vill ha bussar som går oftare, så att de bättre passar med våra skoltider, aktivitetstider och hur vi vill vara sociala med vänner.
- Vi vill att bussar och tåg som redan passerar förbi busshållplatser/stationer som inte ingår i deras rutt ska kunna stanna när vi vill åka med dem. Det är frustrerande om de bara åker förbi och vi inte kan åka med.
- Vi vill ha bussar som går på helger och på skolloven så att vi kan ta oss till aktiviteter och vänner.
- Vi vill ha fler bussar så att vi får plats. Det är hemskt att en överfull buss kör förbi utan att stanna och vi får vänta på nästa buss, för då kommer vi för sent till skolan.
- Bussarna ska vara fräscha och rena samt gå i tid.

Säkra cykelvägar saknas ibland

Ett alternativ till kollektivtrafiken är att vi barn och ungdomar kan ta oss fram på egen hand. Vi har lyft utmaningar som vi ser kopplade till att cykla. Våra kommentarer handlar om att det oftast är långa avstånd, att det saknas cykelvägar och att vi känner oss otrygga när vi cyklar.

"Jag kan inte gå/cykla för det tar för lång tid. På sommarlovet går det och det har jag gjort det men det tog nästan 40 min att cykla. Det är jobbigare på vintern. Det är inte för att jag är lat. Men på vägen som jag måste cykla på kör timmerbilar och lastbilar snabbt och mina föräldrar vill helst inte att jag cyklar på den vägen när det är mörkt/halt/snö."

"Tycker det är viktigt att dom vet att det inte är lätt för oss att ta oss in till byn. Man cyklar ogärna 2 mil till närmsta butik/samhälle."

"Man kan inte riktigt göra så många saker speciellt på vintern då man inte kan köra moped eller cykla. Bättre belysning på vägarna så man kan vara ute, cykelbanor att köra på!"

"Lampor vid cykelvägen för det är läskigt att cykla i mörker."

"Det hade behövt säkrare vägar för oss barn. Tex mer gatubelysning och en cykelväg mellan lanthandeln och bygdegården där det finns förskola upp till tredje klass."

"Vi är många barn i byn som cyklar runt och ibland känns det lite otryggt på vägarna."

"Cykelställ med tak där man kan låsa sin cykel."

"Jag tycker att det finns för lite cykelvägar och vissa ställen där jag ska cykla för att ta mig hem när det är sent på kvällarna kan det vara relativt farligt. Annars behövs det inte mycket just i den byn jag bor nära eftersom jag knappt är där."

Vi har följande tankar kring säkrare cykelvägar:

- Vi vill ha trygga cykelvägar så att vi kan ta oss fram, speciellt vid vägar där det finns tung trafik.
- Vi vill ha belysningar längst vägar och cykelbanor så att vi känner oss trygga när vi cyklar i mörkret.
- Vi vill att cykelbanorna och vägarna skottas när det är snö.
- Vi vill ha cykelställ där vi kan låsa in våra cyklar.

Vi saknar fritidsgård/ställe som aktiverar barn och ungdomar

Runt 3 av 4 av oss barn och ungdomar tycker att det är viktig/mycket viktigt att det finns ett ställe för barn och unga att träffas på. När vi svarat på frågan om vad vi skulle vilja att det finns för barn och ungdomar samt vad vi tycker att vuxna behöver veta om hur det är för barn och ungdomar att bo i en liten stad, i en by eller på landsbygden, handlar mycket om önskemål om mer aktiviteter.

"Möjligheten att ha aktiviteter i byn. Många gånger hinner föräldrar inte hem från jobbet innan aktiviteter hinner börja i stan igen. Det är också svårt att ta sig dit med buss själv. Då blir man utan den möjligheten och fritidsaktiviteter. Vi vill ha mer att göra i byn (Furuby). Vi upplever oss inte lika viktiga som barnen som bor i Växjö då Växjö utvecklas hela tiden."

"Det är isolerande! Vi behöver fler ställen att träffas på där vi kan känna oss trygga så att vi inte bara stannar hemma."

"Jag tycker personligen att det är viktigt med mötesplatser för ungdomar att umgås på. Där jag bor finns det inget ställe där ungdomar vara kan träffas och umgås inomhus vilket jag personligen tycker leder till att vi umgås mindre och kommer ut mer sällan. I städer finns det ofta fritidsgårdar, caféer mm vilket jag tror hade varit bra."

"I Lessebo de finns aktiviteter men vi får inte komma in vi som är över 15 år gammal och vi har inte träffställe. De känns tråkigt för oss vi vill ha en plats till oss som är över 15 år varje dag, eller varannan dag, det funkade också. I fritidsgården ska finns ps4 och andra saker som är roliga."

"Någon sorts fritidsgård där unga kan umgås med varandra på fritiden. Många ungdomar hänger ute men det blir tråkigt till slut att inte ha ett ställe att hänga på med sina vänner. Det skulle vara en kul gemenskap där man kan lära känna nya. Och ett ställe man kan gå till om man inte har sitt hem eller en väns hem att vara på om man bara vill komma ifrån i stunden. Kanske kan en viss del av skolor ha öppet lite senare. Tex. Cafeterian eller den nedre våningen."

"Det är tråkigt att inte ha någonstans att hänga. En fritidsgård med ledare som har öppet en lördagskväll i månaden bara för oss som bor här vill jag ha. Något liknande som åker runt och är ute på sommarlovet för de som inte sommarjobbbar."

"Det är ganska uttråkande. De flesta är desperata på att något ska hända. Något kul. Därför borde det finnas fler tillfällen där ungdomar kan lära känna varandra. Få större kompispäng och då ha mer att göra."

Våra förslag inkluderar bland annat att det borde finnas aktiviteter under skolloven och på helgerna. De aktiviteter vi föreslår inkluderar bl.a.:

bad/simhall	elljusspår	konserter	parkourpark
basket	filmvisning	laserdome	pingis
bibliotek	fotboll	lekland	pulkabacke
biljard	gym	lekplats	skatepark
bowling	gympa	mountenbikebana	spelhall
brädspel	innebandy	musik och instrument	ställe att träffa djur
crossbana	isbana	paddel	yoga
dans	klättring	paintball	

Exemplen på aktiviteter ovan är sådana saker som vi lyft i våra öppna kommentarer. Vi har även gett förslag på saker vi saknar eller skulle vilja att det fanns där vi bor:

"Jag saknar idrotts- och gymnastikkurser, jag saknar musik- och danskurser, jag saknar klätterkurser, att träffa barn för att pyssla eller måla."

"Lekland, inbyggda studsmattor i gatan i stan, mer glasskiosker på sommaren, glasskiosk vid badet i Hjortsberga, ett ställe där man kan få klappa hundar och kaniner. Ett ställe där man kan träna hundar och testa andra hundar. Yoga för barn i Alvesta. Mer lekplatser i Hjortsberga med studsmattor och låtsasaffärer med låtsaspengar och låtsasjobb. Dricksfontäner med vatten."

"Jag hade tyckt det varit bra om det hade funnits mer aktiviteter man kan göra på fritiden så att vi ungdomar har något i den byn/samhället vi bor i. Såsom en spelyta för fotboll/basket osv. Någon slags hall som är öppen för allmänheten då och då. Att det hade kunnat finnas någon samhällsgård för ungdomar där man kan mötas och göra olika aktiviteter. Det skulle också vara kul om Urania startade igen, även om jag är för gammal för att gå dit. Det var väldigt kul på Urania tyckte jag när fritidsgården var öppen."

"Det är bra om det finns platser för idrott som det gör i stan. Viktigt med fotbollsplaner och sporthall för innebandy med bra träningstider."

Vi har följande tankar kring ställen som aktiverar barn och ungdomar:

- Vi vill väldigt gärna ha ställen där vi kan träffa andra barn och ungdomar och hitta på saker tillsammans med.
- Vi vill att ställen där barn och ungdomar kan träffa varandra ska finnas för barn i alla åldrar, även om det inte behöver vara samtidigt.
- Vi föreslår att ställen där barn och ungdomar träffar varandra kan vara i skollokaler eller bibliotek om det inte finns andra lokaler.
- Ställen för barn och ungdomar behöver inte vara öppet varje dag, men kanske på kvällar, helger eller skollov när vi saknar något att göra.
- Vi vill ha aktiviteter som inte ligger så långt bort, för barn och ungdomar i alla åldrar.
- Vi vill gärna ha aktiviteter under helger och skollov, för då har vi inget att göra.
- Vi vill tillsammans med vuxna diskutera vilka aktiviteter som skulle kunna finnas där vi bor.

Svårt att träffa vänner

Vi barn och ungdomar som bor i en liten stad, i en by eller på landsbygden upplever det jobbigt när det blir svårt att träffa våra vänner på grund av långa avstånd, dåliga bussförbindelser, kostnader för transport och att vara utelämnade till om våra föräldrar kan skjutsa oss. Vi berättar hur detta har en negativ påverkan på både våra möjligheter att vara sociala med vänner och även hur vi blir exkluderade när kompisar hittar på saker.

"Svårt att vara spontan och haka på planer som kompisarna i stan gör spontant, vilket de oftast är. Det blir därför otroligt viktigt att kunna ta sig till stan, ex. bättre bussförbindelser, att om de går buss förbi kan den ta svängen om byn/samhället och plocka upp eventuella åkare. Detta skulle inte tagit mycket extra tid för bussen men skulle ha stor betydelse för de som bor i samhället/byn. Likaså om det går tåg genom byn/samhället men det inte stannar där."

"Det kan vara svårt att vara med vänner eftersom man går i skolan inne i staden och de flesta av ens vänner bor där så kan det bli svårt att ta sig hem om man ska vara med en kompis. Kompisarna har även svårt att ta sig ut till en själv eftersom det inte går passande bussar hela vägen hem. Det känns ibland som man kan hamna utanför av kompisarna för att de kan hitta på saker i stan medans jag måste ta en speciell buss eller tåg för att kunna ta mig hem för dagen. De kan även träffas mer spontant utan planering vilka tider som jag i så fall hade behövt."

"Det är svårt att vara med kompisar efter skolan när man åker skolskjuts, man får inte ta med kompisar på bussen."

"Det är svårt att träffa kompisar eftersom man inte kan ta sig någonstans. Bussförbindelserna är dåliga och på helgen går det inga alls. Hur ska man kunna träffa vänner i stan när helgerna inte är något alternativ och sista bussen hem från stan går vid 17?"

"Att man är jättegänsad och ens kompisar som man skaffar på gymnasiet aldrig kan hänga med hem för att det är för långt."

"Det kan vara lite kämpigt att träffa kompisar och sådant på lov och helger, då de enda bussarna som går från där jag bor är skolbussar. Förstår dock att det blir svårt att fixa stadsbussar, men synd för de som inte kan ordna skjuts på något sätt."

Vi har följande tankar kring att träffa vänner:

- Vi vill att de som planerar in bussar tänker på att vi ibland vill stanna längre hos kompisar så att det finns någon senare buss att ta.
- Vi vill att våra kompisar ibland ska kunna följa med oss hem med skolbussen.
- Vi vill att vuxna (föräldrar och de som planerar busstrafiken) ska förstå att vi gärna träffar våra kompisar och att det då behöver finnas skjuts eller bussar så att detta blir möjligt.

Att inte bo i stan ger mindre fritid och kostar mer

När vi inte bor i stan lägger vi mycket av vår tid på att resor till och från skolor och fritidsaktiviteter, vilket ger oss mindre tid att plugga och vara sociala.

"Det blir inte så mycket tid över på vardagarna som man kan göra så mycket då man oftast kommer hem sent och åker iväg sent."

"Allt tar mer tid än om man bor i stan och tiden man lägger på att bara åka till skolan eller affären är sånt som tar ut sig på studier eftersom man inte får den vilan man behöver när man kommer hem så sent för då ska man göra annat."

Det kostar oss mer att ta oss till fritidsaktiviteter och kompisar, oavsett om det handlar om bussbiljetter eller kostnader för drivmedel när föräldrar skjutsar eller om vi kör själv med mopeder, Epor, A-traktorer eller bilar. Vi skulle vilja att busskortet till skolan skulle fungera på alla bussar, även på helger och skollov, så att vi inte blir så begränsade.

"Man kan känna sig lite utanför eftersom att man kan inte ta sig vart som helst när som helst och därför inte kan ha möjligheten att göra vissa saker ibland. Man måste anstränga sig extra mycket på att hitta skjuts och på något sätt kunna ta sig till sin destination och allt blir även mycket dyrare."

"Jag skulle vilja ha hjälp att ta mig till byn. Jag har hört att i Lessebo eller vad det var så kunde en taxi komma ca 1 g/vecka och hjälpa ungdomar och barn att ta sig in till byn för att kunna delta i fritidsaktiviteter/sporter t ex ishockeyträning/fotbollsträning/ridning till en symbolisk summa typ vad en bussbiljett kostar."

"Skolkortet måste vara dygnet runt så man kan ta sig till aktiviteter utan att betala ifall ingen kan köra. Det tycker jag man kan få."

"Vi vill också kunna göra saker utan att hela barnbidraget försvinner på ett smack."

"Med tanke på hur dyr bensin och diesel är så är det extremt dyrt för oss ungdomar att ta oss någonstans och vi har mer begränsad inkomst än vad t.ex. vuxna har. Inte alla har föräldrar som betalar bensin eller diesel utan man får betala de själv."

"Dålig o dyr lokaltrafik! Borde vara gratis för barn o ungdomar att åka lokal trafik! Därför behövs moped, EPA, moppebil!"

"Kan vara svårt att ta sig runt, Epor drar oftast mycket bränsle och pengar behövs om inte bussar går att få tag på."

"Busskort är ett annat konkret exempel på vad som kan förbättras. Ifall busskortet man får via skolan fungerade även på helger samt kortare lov utvecklar detta rörligheten återigen."

"Även om vi inte kan ta en kommunal buss till skolan borde man få busskort för att vi måste kunna ta oss in till "stan" utan att våra föräldrar ska behöva köra."

"Billiga busskort, det är dyrt att ta sig in till Alvesta eller Växjö med buss, tåg och speciellt bil. Borde vara billigare för oss ute på landsbygden."

Vi har följande tankar kring resekostnader för barn och ungdomar:

- Vi vill att skolbusskortet ska kunna användas på vanliga bussar på kvällar, helger och skollov, för då får vi större möjlighet att ta oss till och från aktiviteter och till kompisar.
- Vi vill att det ska vara gratis för barn och ungdomar att åka buss.
- Vi vill veta vilket stöd som finns att få för de som inte har vuxna som kan skjutsa till träningar. Finns det t.ex. taximöjligheter för motsvarande bussbiljettspris?
- När det inte finns något annat sätt att resa till skolan än genom EPA eller moped blir det dyrt för oss att betala bensin/diesel. Hur ska vi ha råd med detta om vi inte har så gott om pengar?

Beroende av föräldrar

Många av oss lyfter hur beroende vi är av att våra föräldrar kan köra oss till våra fritidsaktiviteter och kompisar. Vi uttrycker ibland frustration över att vi begränsas när föräldrar inte kan köra oss.

"Det beror lite på var man bor men för mig personligen har det blivit ganska isolerat. Jag tycker att det är mysigt att bo i en by men det finns nästan inga där i min ålder, inga mötesplatser och framför allt ingen kollektivtrafik vilket gör att man blir väldigt beroende av vuxna för att träffa vänner, ta sig till skolan mm. Jag har inget kort till moped eller liknande så jag är helt beroende av mina föräldrar för att ta mig överallt."

"Jag tycker de [föräldrarna] borde försöka hjälpa att skjutsa sina barn till deras kompisar som bor på andra ställen."

"Det viktigast för ungdom på landet är föräldrar som ställer upp och skjutsar visa ansvar över sina ungdomar. Ungdomar behöver vuxna som stöttar, ger trygghet. Föräldraansvar!"

"Mina föräldrar kan inte alltid köra. Hade det gått buss hade jag kunnat rida varje vecka. Nu kan jag bara rida typ var 3 gång för jag har ingen som kan köra. Så vi betalar jättemycket pengar men jag kan inte rida alla gånger bara för att någon inte kan köra."

"Det går bara en buss under skoldagar från Delary till Älmhult eller Traryd. Ingen över helg eller under skollov. Storebror kan inte ta sig på söndagar tillbaka till gymnasiet och måste oftast stanna under helgerna där när inte finns någon vuxen som kan köra honom. Under helgen kan vi inte åka tillsammans någonstans eller gå på tex bio eller stor lekplats."

"Nu har jag två föräldrar som oftast kan köra mig men jag känner till några som inte kan vara med i aktiviteter och komma på träningar för de inte har någon som kan köra. En har bara en bil och två har föräldrar som måste ha bilen till jobbet och de jobbar tider då träningen ligger. Nu är det dyrare att köra dessutom så de kommer nog inte lika ofta som de får gå. Jag har hört att alla barn ska ha rätt till en meningsfull fritid i Barnkonventionen. Det hade varit fint om barn och ungdomar på landsbygden kunde få hjälp med detta. Genom skjuts."

Epör/A-traktorer ger oss självständighet

De av oss som har A-traktorer eller EPA vill att ni vuxna förstår hur viktiga dessa är för att vi ska kunna känna oss oberoende och ta oss till olika ställen. Samtidigt är det jättedyrt och vi får även möta kritik som vi ofta tycker är orättvis.

"Möjligheterna att ta sig runt på landsbygden är få då det inte går så många bussar. Det är jobbigt att hela tiden behöva be om skjuts för att kunna träffa vänner. Jag har en moppebil och utan den hade jag inte kunnat träffa kompisar eller ta mig till skolan i en rimlig tid då bussarna inte alltid passar. Eftersom det pratas mycket om på nyheterna att A-traktorer inte har ett egentligt användningsområde utan de bara finns för skojs skulle vill jag säga att detta är inte sant. Vet flera stycken av mina kompisar som inte skulle kunna ta sig till skolan utan sina fordon!"

"Man blir beroende av sin EPA/A-traktor/moppe/plastbil för att kunna ta sig runt. Polisen får tänka på det när dem ser t.ex. en EPA och inte bara ta den utan t.ex. testa den först. Reglerna för epor är VÄLDIGT orättvisa. En EPA är en säker bil till jämförelse med en moppebil."

"Det går inte bussar hela tiden, har man inte EPA/A-traktor/moped/mopedbil och ens föräldrar inte har möjlighet att skjutsa en så blir man mycket, mycket mer begränsad än de som bor i stan eftersom att saker ligger mycket långt ifrån varandra."

"A-traktorer är jätteviktiga för oss som bor ute på landet. Straffa de som gör fel istället för att förbjuda a-traktorer!"

En del av oss tycker om att hänga och fixa med våra fordon. Vi kanske låter mycket men vi vill att vuxna förstår att vi bara har kul med varandra och inte är farliga. Vi ger förslag på att få ställen att hänga på så att vi kan träffa varandra.

"Det finns inte så mycket att göra och att de ska låta oss ha lite kul ibland och om det stör kan man gå ut och prata med oss istället för att börja skrika o klaga direkt o ringa polis direkt för minsta lilla tex spela för hög musik."

"Gärna nåt ställe där vi kan hänga och kunna få träffas i fred o mecka o sladda utan gnäll."

"En plast där ungdomar kan träffa varandra med moppar och Epor med samtidigt plats att sitta på, tak ifall de skulle regna men man vill inte va inomhus."

"Mopedparkering, motorintresserades lokal, typ garage för att samla och så det ej blir kaos på gatorna."

Vi har följande tankar kring Epör och A-traktorer:

- Vi gillar den frihet som vi får med våra Epör och A-traktorer.
- Vi förstår att det behövs tydliga lagar och regler, men vill att vuxna förstår att vi inte kör bara för att det är kul, utan ofta för att det är enda sättet för oss att ta sig fram.
- De flesta av oss sköter oss bra och kör tryggt. Vi vill inte drabbas av negativa fördomar från andra.
- Vi vill gärna ha något ställe där det är okej för oss att samlas, mecka och träffas. Där det är okej att vi spelar musik och har roligt. Gärna under tak, t.ex. i en lokal eller ett garage.

Att sakna mobiltäckning är hemskt

Ett fåtal av oss har svårt med mobiltäckning där vi bor. Ibland går det inte att ringa mer än på en viss plats på tomten, ibland saknas internet helt. Sådana brister är mycket negativa för oss, det påverkar både våra möjligheter att vara sociala med vänner och att göra läxor samt använda internet på olika sätt. Att vara utan mobiltäckning får oss också att känna oss otrygga för vi kan inte ringa om det skulle hända något.

"Jag har inga andra direkta intressen mer än ridningen och dit kan jag ju inte åka så ofta. Jag kan inte gå /cykla till kompisar. Så då sitter jag mycket hemma med telefonen. Jag kan bara vara i huset med telefonen för annars finns ingen täckning. Tråkigt. Ibland säger mina föräldrar åt mig att gå ut och gå. Då går det inte att lyssna på ljudbok för det är ingen täckning. Det har hänt flera gånger att jag inte kunnat ringa mamma när jag varit ute och gått och det är läskigt. Tänk om det skulle hända något."

"Det blir viktigare att skriva med kompisar eller ringa. Men sen Telia tog bort den fasta telefonen funkar det inte alltid att ringa. I huset funkar det för det mesta ok men det laggar och krasar. Pinsamt med kompisarna. Man blir en lantis. Ibland går det inte alls att ringa om man är ute och kompisar undrar varför jag inte svarar eller skickar sms. Så jag har typ lagt ner. Det funkar bäst om jag är inne och använder chattar för då går det på wifi. Vi har provat olika abonnemang och Telia är det som funkar bäst. Men ibland kan vi inte ringa. Ibland kan vi inte ens skicka eller få sms. Det är dåligt om något skulle hända och vi behöver hjälp fast inte så mycket som 112, eller om någon behöver ha tag i någon av oss. Vi har bredband men inte snabbaste. Det är för dyrt. Så jag kan inte spela tv-spel som mina kompisar för det laggar och kan inte uppdatera."

"Vissa mobilabonnemang fungerar inte ute på landsbygden."

"Eftersom man är beroende av att få skjuts till kompisar är det viktigt med fiber som ser till att vi kan hänga med kompisar över nätet."

"Internet funkar dåligt, man kan inte spela och mamma och pappa har testat alla olika sätt som finns och olika företag med internet."

Vi har följande tankar kring mobiltäckning:

- Vi vill att det ska finnas mobiltäckning och wifi över allt.

Skolan saknar förståelse för vår situation

Något vi vill att ni vuxna ska förstå är hur lite kontroll vi har över vår vardag. Vi är beroende av att skolbussar kommer i tid och har inga möjligheter att vara flexibla runt inställda lektioner, senare skolstart och om vi slutar tidigare någon dag. Det här vill vi att ni vuxna förstår:

"Hur svårt de är och ta sig någonstans. Ha översyn hur de är att åka en timme buss till skolan varje dag, och att man kan komma några minuter sent till skolan, eller behöver gå några minuter tidigare från lektion för att hinna med bussen hem för o slippa vänta i två timmar på nästa."

"Bussarna! Vi kommer försent till skolan pga. bussar även tar det ca 1 timme och 10 min hem trots att det bara ska ta max 55 min. Det finns aldrig plats på bussarna - vi får stå upp - sen blir vi tillsagda för vi gör det. Hänt flertals gånger att bussen bara kör förbi för den är full men då måste man vänta på nästa - då behöver man sjukanmäla sig första lektion - missar undervisningstid."

"JA! om det någon gång krånglar med bussar och eleven kommer sent kan det vara bra att veta att eleven bor utanför staden och att det troligtvis krånglar med detta."

"Att det är jobbigt att vara på skolan en timme innan vi börja och stanna länge efter man slutat."

"Att det är långt att åka buss till skolan när man måste åka långa rundor."

"Jag tycker att gymnasiet kan liknas vid obligatorisk skolgång i och med att i stort sett alla går där efter 9 år i grundskolan. Därför borde det vara skolskjuts som tar oss ungdomar som bor på landet ända hem. Vi borde inte behöva köra moped/EPA eller bli skjutsade av föräldrar till de lokala bussarna."

"Hur svårt de kan vara att ta sig in till stan. T.ex. när skolan säger att man ska vara på plats en viss tid men de går bara x antal bussar om dagen som kanske inte passar. Jag tycker att de är väldigt dåliga på att anpassa sig efter oss som bor på landet som inte har lika många möjligheter som dom i stan har. Alla har inte möjligheten till något annat än och ta bussen vilket kan göra de svårt, speciellt när tider ska passas. Så lite mer förståelse och anpassning till oss som har de längre att åka till och från både jobb och skola."

"Att pendelförbindelserna är dåliga och att det inte finns så många ställen att sitta och plugga och umgås som t ex ett bibliotek dit man går och pluggar eller fler caféer."

Vi har följande tankar kring skolans förståelse för vår situation:

- Vi vill att de som planerar skolscheman tänker på vilka busstider vi har så att vi undviker att antingen komma för sent eller alldeles för tidigt, samt att det passar med skolbussen hem.
- Vi vill att alla på skolan förstår att vi inte kan styra över busstider eller om bussen är för sen, det gäller både skolbuss och länsbuss. Om vi kommer för sent ska det inte vara ogiltig frånvaro.
- Vi vill att det ska finnas tillräckligt med plats på bussen eller fler bussar så att alla kan få åka med. Det är jobbigt när bussen är full och vi måste vänta länge för att komma till eller från skolan.
- Vi vill att de som planerar skolbussresorna ska planera så att alla elever får kortast möjliga restid.
- Vi vill att det ska vara möjligt att ta med en kompis hem genom att de får åka med i skolbussen.

Ibland känner vi oss otrygga

Nu när vi har vuxnas uppmärksamhet vill vi att ni förstår att det finns vissa situationer som gör att vi känner oss otrygga. En del av bråkiga situationer i våra samhällen tror vi hänger samman med att barn och ungdomar har för lite aktiviteter och inget att göra. Det här vill vi att ni vuxna ska veta:

"Det är lätt att det blir grupperingar i skolan och där också på fritiden, ofta hierarki liknande, med dom "coola" osv. Också mycket tufft att göra "rebelliska saker" speciellt om det inte finns mycket för barn och ungdomar att göra i byn."

"Just nu är många ungdomar oroliga att vara i samhällen för det finns ingen "trygg" plats. Nu pratar jag inte om specifikt där jag bor men jag känner många som t.ex. bor i Växjö kommun som inte känner sig trygga. Man kanske hade behövt några vuxna personer som går runt i Byarna på helger som man kan prata/få hjälp av om något känns obehagligt."

"Det är läskigt utanför Coop på kvällar och helger. Där hänger en massa äldre killar och de skriker och bråkar. Då känns det tryggare ute i skogen där jag bor. En buss till Växjö som man skulle våga åka med. Så man kan gå i affärer och fika. Det är läskigt att åka nu för det är så stökigt och bråkigt."

"Fritidsaktiviteter är viktigt. Så ishall, fotbollsplan, padelhall, gym, simhall mm är viktigt att det finns. Då umgås man på ett bra sätt och det blir inte lika mycket häng på byn där det kan bli taskig stämning och de starkaste bestämmer och de svaga typ går med på saker bara för att få vara med. Typ bråk och så."

"Det är viktigt att kunna ha aktiviteter som rastlösa barn och tonåringar kan göra efter skolan. Istället för att springa runt och slå sönder allmänna egendomar."

Det kan även vara svårt att känna tillhörighet och gemenskap med andra barn och ungdomar, vilket kan skapa en känsla av utanförskap hos oss barn och unga. Det kan vara utmanande med kompisrelationer, speciellt i samhällen där alla känner varandra.

"Alla känner alla / Det finns 1 vän."

"Det är tufft då nästan alla släkt och jag inflyttad så svårt att komma in i gemenskapen."

"Att passa in är otroligt viktigt för unga. Särskilt i små samhällen."

En del av vår känsla av otrygghet hänger samman med att det saknas belysning, trottoarer och säkra cykelvägar.

"Det känns läskigt och otryggt att gå med en kompis i mörkret. Mer belysning utomhus behövs."

"Mörkt, inga gatlampor. Skönt att det inte är så mycket bilar."

"Bilar kör väldigt fort på vägarna."

"Det är svårt att ta sig till bussar eller tåg under vintertid då det finns varken trottoar eller vettig vägren. Detta gör att ungdomar får det problematiskt att ta sig till sin utbildning."

"Trottoar längs byns huvudgata, trottoar att gå på så du kan ta dig till tågstationen."

"Övergångsställen, finns ingen alls i vår by. Eller gångtunnel."

Vi ser när barn och ungdomar mår dåligt och gör saker vi inte borde. Vi vill att vuxna ska se och hjälpa oss.

"Jag tycker att vuxna ska veta att barn kan gå till affärer och köpa energidricka, snus utan att bli leggade."

"Jag tycker att vuxna borde veta att barnen som åker EPA dricker alkohol."

"Ha koll på sina barn så att de inte är ute och röker eller knarka. Det är mer normalt att det händer i liten stad eftersom polisen/vuxna inte är ute lika ofta som i stora städer."

"Det är lätt för ungdomar att hamna i fel kretsar, såsom inom knarkindustrin osv. Jag tror att detta kan vara lättare i ett litet samhälle om det inte finns något att hitta på. Om det inte finns några aktiviteter så blir ungdomar lätt uttråkade. Jag tror också att ungdomar under och nu efter Coronapandemin kände/känner sig mer rastlösa. Jag tror därför att det är viktigt för vuxna att veta och att ungdomar vill att det ska hända saker runtomkring dem. De söker därför efter saker som ger dem uppmärksamhet och något att göra. Det kan vara viktigt för vuxna och kan göra så att fler vuxna ser ungdomar på ett annat sätt och kanske till och med kan hjälpa dem in på rätt spår i livet."

"Ett barn klarar inte av att jobba på gården/hemma."

Vi har följande tankar kring trygghet och säkerhet:

- Vi tror att det blir lugnare och tryggare om fler barn och ungdomar har något att göra och någonstans att träffas.
- Ett gemensamt ställe att träffas på skulle kunna underlätta för oss att skaffa oss fler vänner.
- Vi vill att kommunen ser över belysningen längst vägar och cykelvägar för att vi ska kunna känna oss trygga.
- Vi vill att kommunen fixar cykelvägar, även mellan små samhällen, så att vi kan cykla utan att behöva trängas med stora fordon.
- Vi vill att kommunen skottar och sandar när det kommer snö.
- Vi vill att ni ser och hjälper de ungdomar som använder alkohol eller droger, som hamnar i bråk eller far illa på andra sätt, så att vi får den hjälp vi behöver.

Övriga funderingar och förslag till vuxna

När vi fick chansen att berätta vad vi tycker är viktigt när vi bor i en mindre stad, i en by eller på landsbygden passade vi på att uppmärksamma vuxna även på det här:

"Likt de absolut flesta frågor i denna enkät är även detta en fullständigt irrelevant fråga ställd till en tioåring boendes i en by utan någon som helst samhällsservice."

"Jag tycker att det är jättebra om det ska finnas ett vilorum i centrum att de som kan inte gå hem eller som har lång rast från jobbet eller en Passagerare som vill vila någonstans kan gå där och chilla."

"Sommarjobb för min ålder"

"Intresserade pensionärer är på aktiviteter typ måla, handarbete, spela sällskapspel. berättelse hur det va när de va barn. lära oss att umgås med människor. inte bara via digitalt. vi unga kan hjälpa äldre med teknik."

"Brandstation är viktigt."

"Grusat och skottat."

"Bänkar, sittplatser."

"Parker."

"Det behövs vårdcentral/sjukvård. Man behöver också medicin och hjälpredor som doktor."

"Laddstationer för elsparkcykel."

Önskelista och förslag inför framtiden

När vi sammanfattar det vi har lyft fram i våra svar från enkäten så blir det följande punkter som vi barn och ungdomar vill att vuxna funderar över:

- ❖ Många av oss trivs där vi bor, men saknar möjligheter att ta oss till affärer, aktiviteter och vänner. När sådant saknas känner vi oss isolerade och trivs mindre bra med att på i en mindre stad, i en by eller på landsbygden. En lanthandel/affär/centrum fungerar som en mötesplats för oss som bor där.
- ❖ En fungerande service vid lanthandeln/affären/centrum i byn är viktigt för oss barn och ungdomar. Helst vill vi att det ska gå att handla matvaror, hushållsvaror och godis, samt att det går att lämna och hämta post/paket.
- ❖ Det är viktigt för oss att det går att tanka vid lanthandeln/affären/centrum i byn.
- ❖ Bristen på bra bussförbindelser, avsaknad av säkra cykelvägar, beroendet av föräldrar som skjutsar och begränsade möjligheter till att ta oss till kompisar och fritidsaktiviteter gör att många av oss känner oss strandsatta och isolerade.
- ❖ Vi vill ha bussar som går oftare, så att de bättre passar med våra skoltider, aktivitetstider och hur vi vill vara sociala med vänner. De ska helst stanna på de hållplatser där vi barn och ungdomar behöver hoppa på och av.
- ❖ Vi vill ha bussar som går på helger och på skolloven så att vi kan ta oss till aktiviteter och vänner.
- ❖ Vi vill att barn och ungdomar får åka gratis buss, eller får använda skolbusskortet på vanliga bussar.
- ❖ Vi vill ha trygga cykelvägar så att vi kan ta oss fram, speciellt vid vägar där det finns tung trafik.
- ❖ Vi vill ha belysningar längst vägar och cykelbanor så att vi känner oss trygga i mörkret.
- ❖ Vi vill väldigt gärna ha ställen där vi kan träffa andra barn och ungdomar och aktiviteter för olika åldrar. Detta är extra viktigt på helger och skollov för då har vi inget att göra.
- ❖ Vi vill gärna ha något ställe där det är okej för oss som har moped, Epor eller A-traktorer att samlas, mecka och träffas.
- ❖ Vi vill att det ska finnas mobiltäckning och wifi över allt.
- ❖ Vi vill att de som planerar skolscheman tänker på vilka busstider vi har så att vi undviker att antingen komma för sent eller alldeles för tidigt, samt att det passar med skolbussen hem.
- ❖ Vi vill att alla på skolan förstår hur det är för oss som bor i en liten stad, i en by eller på landsbygden.
- ❖ Vi vill att vuxna ser och hjälper de ungdomar som använder alkohol eller droger, som hamnar i bråk eller far illa på andra sätt, så att vi får den hjälp vi behöver.

Barnrättsbaserat beslutsunderlag

Rätt till likvärdiga villkor, jämlikhet och förbud mot diskriminering (artikel 2)						
Bidrar ärendet till likvärdiga villkor för barn? Gynnas vissa barn på andra barns bekostnad? Vilka barn riskerar att diskrimineras?						
Bidar ärendet till likvärdiga förutsättningar för alla barn?	Ja	Delvis	Nej	Vet inte	Inte relevant	Kommentarer
Oavsett ålder		X				Det regionala serviceprogrammet bidrar till att stärka serviceställen på landsbygden, men tillgängligheten för barn och unga beror på hur självständigt de kan förflytta sig. Yngre barn är beroende av vårdnadshavare.
Oavsett kön					X	
Oavsett könsidentitet/könsuttryck					X	
Oavsett sexuell läggning					X	
Oavsett funktionsnedsättning	X					Den fysiska tillgängligheten till serviceställen ska vara anpassad utifrån kraven i diskrimineringslagen, vilket är kopplat till näringsidkare och kommun.
Oavsett etnicitet, hudfärg och språk					X	
Oavsett religion eller politisk åskådning					X	
Oavsett socioekonomisk bakgrund		X				Det finns sämre förutsättningar för mindre serviceställen att göra lika fördelaktiga avtal för inköp än större aktörer. Högre varupriser ger negativ effekt för familjer med socioekonomisk utsatthet.
Oavsett bostadsort/postnummer			X			Mindre orter som saknar förutsättningar för ett kundunderlag kommer även fortsättningsvis att ha längre till servicefunktioner.
Sammanfattande kommentarer:						
De utmaningar som finns kring likvärdiga villkor är i mycket rotat i de geografiska förutsättningarna vilket det regionala serviceprogrammet till viss del försöker adressera men som i sig inte kan påverka alla strukturella faktorer.						

Barnets bästa (art. 3)
Vilka lagar och nationella styrdokument är relevanta i ärendet? Vad är bäst för barn enligt forskning och evidens, praxis i andra regioner, vår egen beprövade erfarenhet, samt på kort och lång sikt?
Relevanta lagkrav
Barnkonventionen ger barn rätt till goda förutsättningar för barnets utveckling (art. 6), hälsa (art. 24) och skydd mot att fara illa (art. 19). De har rätt till bästa uppnåeliga levnadsvillkor (art. 27).
Nationella styrdokument

Förordning 2002:84 Om stöd till kommersiell service. Metodstöd för regionala serviceprogram, 2021, Tillväxtverket Nationell strategi för hållbar regional utveckling i hela landet 2021-2030, 2020, Regeringskansliet, SKR, Finansdepartementet och Klimat- och näringslivsdepartementet
Forskning och evidens
Nationella rapporter kring likvärdiga möjligheter för boende, arbete och välfärd i hela landet, Tillväxtverket
Praxis i andra regioner
Metodstöd för regionala serviceprogram, 2021, Tillväxtverket redovisar lärdomar och evidens som ingått i utvecklingen av det regionala serviceprogrammet.
Vår beprövade erfarenhet
Det nuvarande programmet togs över av regionen 2015. Servicefrågorna har arbetats in i ett bredare sammanhang. Samverkan med olika aktörer har varit viktig för delaktighet som bidrar till jämlik samhällsservice över kommungränserna, där även barns och ungas åsikter har inhämtats.
Barnets bästa på kort och lång sikt
Barnens bästa är att växa upp med välfungerande samhällsservice på landsbygden. Avsaknad av sådan samhällsservice kan upplevas negativt för barn och unga på kort sikt, och på lång sikt ha betydelse för om de väljer att själva bosätta sig på landsbygden.

Rätt till goda förutsättningar för en optimal utveckling (art. 6, 19 och 24)						
Bidrar ärendet till barns rätt till liv och överlevnad, samt goda förutsättningar för en optimal utveckling? Undviks negativ påverkan på (vissa) barns liv, överlevnad samt goda förutsättningar för en optimal utveckling?						
	Ja	Delvis	Nej	Vet inte	Inte relevant	Kommentarer
Rätt till liv och överlevnad					X	
Goda förutsättningar för optimal utveckling		X				Förutsättningarna för den sociala utvecklingen kan relateras till möjligheten att ha mötesplatser som möjliggör social samvaro med jämngamla.
Rätt till bästa uppnåeliga hälsa		X				Förutsättningar för att kunna hämta ut paket och mediciner samt köpa apoteksvaror påverkar hälsoaspekter.
Skydd mot att fara illa		X				Skyddsaspekterna handlar om att säkra upp trygga vägar, cykelbanor och transportsätt till och från serviceställena, inklusive frågor som belysning och snöröjning.
Sammanfattande kommentarer:						

Rätt till delaktighet och inflytande (art. 12)
Vad behöver vi förstå ur barnets perspektiv i ärendet?
Vad anser barn och unga är viktiga aspekter av samhällsservice?
Vilka barn har vi involverat/vilka barn har vi inte involverat? Hur har de varit delaktiga? Om de inte har varit delaktiga, förklara varför!
Enkät har skickats ut till alla elever som har skolskjuts. 670 elever som bor i mindre byar eller på landsbygden har valt att besvara enkäten.
Vilka för ärendet relevanta åsikter har berörda barn lyft fram?
Många av eleverna trivs i mindre byar eller på landsbygden, men saknar ofta möjligheter att ta sig till affärer, aktiviteter och vänner. När sådant saknas känner de sig isolerade och trivs mindre bra med att på i en mindre stad, i en by eller på landsbygden. En lanthandel/affär/centrum fungerar som en mötesplats för oss som bor där. Eleverna lyfter fram att en fungerande service vid lanthandeln/affären/centrum i byn är viktigt för dem. De vill att det ska gå att handla matvaror, hushållsvaror och godis, samt att det går att lämna och hämta post/paket. Det är även viktigt för dem att det går att tanka vid lanthandeln/affären/centrum i byn. Bristen på bra bussförbindelser, avsaknad av säkra cykelvägar, beroendet av föräldrar som skjutsar och begränsade möjligheter för eleverna att ta sig till serviceställen, vilket gör att många av dem känner sig strandsatta och isolerade. Eleverna vill ha trygga cykelvägar, speciellt vid vägar där det finns tung trafik. De önskar belysningar längst vägar och cykelbanor för ökad trygghet. Eleverna lyfter fram hur viktigt mötesplatser är för att kunna träffa andra barn och ungdomar och genomföra aktiviteter.

Andra rättigheter som berörs av ärendet:
☒ Rätt till bästa uppnåeliga hälsa, likvärdig tillgång till hälso- och sjukvård (artikel 23, 24 och 39) ☐ Rätt till en trygg och säker uppväxt, skydd mot alla former av vanvård, försummelse, våld och övergrepp (art. 19, 32–40) ☐ Rätt till utbildning (artikel 23, 28 och 29) ☒ Rätt till social trygghet och skälig levnadsstandard (artikel 23, 26 och 27) ☒ Rätt till vila, lek, kultur och fritid (artikel 23 och 31) ☐ Rätt till information och demokratiska rättigheter (artikel 12, 13, 14, 15, 16, 17 och 23) ☐ Rättigheter som rör föräldraskap och omhändertagande (artikel 5, 7, 9, 18, 20, 21 och 25) ☒ Rättigheter kopplade till fungerande samhällsservice, samhällsplanering samt inom- och utomhusmiljö (art.12, 23, 24, 26, 27, 31 m.fl.) ☐ Rättigheter för barn från minoritetsgrupper, barn på flykt samt barn i asylprocessen (artikel 7, 8, 9, 10, 20, 22, 23 och 30)
Beskriv hur dessa rättigheter berör ärendet:
De rättigheter som berörs är rätten till hälsa (art. 24) utifrån möjlighet att hämta ut och köpa apoteksvaror på serviceställen. Rättigheter kring skälig levnadsstandard (art. 27) berör frågor om att barn från socioekonomiskt utsatta familjer ska kunna ha råd att köpa varor som säljs vid serviceställe, där det är viktigt att skapa goda förutsättningar för näringsidkare kring upphandling och avtal som ökar kundkretsens förutsättningar att ha råd med konsumtion. Rätten till lek, fritid och kultur (art. 31) hänger samman med goda förutsättningar för mötesplatser där barn kan träffa jämgamla och aktivera sig i fritids-, förenings- och kulturaktiviteter. Rättigheter kopplade till samhällsservice hänger bland annat samman med trygga och säkra förutsättningar att ta sig till och från, samt vistas vid serviceställen (art. 19, 34).

Slutsatser och rekommendationer	
Vilka negativa konsekvenser kan ärendet få för barn?	
För de barn som bor på de geografiska områdena i länet där serviceställen fortsatt har utmanande förutsättningar för att utvecklas skapas sämre förutsättningar än för de barn som bor i geografiska områden med mer gynnsamma förhållandet. Om serviceställen och mötesplatser för barn saknas påverkas barns livsförutsättningar negativt.	
Vilka positiva konsekvenser kan ärendet få för barn?	
För de barn som bor i områden som stärks av det regionala serviceprogrammet kommer insatser att ge positiva konsekvenser för barnen i form av stärkt samhällsservice som kan möta upp behovet av serviceställen för matvaror, transportmedel och mötesplatser.	
Beskriv vad som sammanfattningsvis är barnets bästa i relation till ärendet.	
Utifrån de faktorer som ett regionalt serviceprogram kan påverka innebär det regionala serviceprogrammet att barnets bästa tillgodoses enligt barnkonventionen för de barn som berörs. Förbättringar som påverkar närheten till samhällsservice och som underlättar tillgängligheten för barn och unga att ta sig dit är förenligt med barnets bästa.	

2024-09-25

§ 113**Ersättning till folkhögskolor i F-län med annan
huvudman än Region Jönköpings län 2025**

Diarienummer: RJL 2024/2997

Beslut

Presidiet föreslår nämnden

- Fastställa ersättningen 2025 till 709 kr per deltagarvecka för deltagare skrivna i F-län och som studerar på folkhögskolor inom länet med annan huvudman än Region Jönköpings län.

Sammanfattning

Region Jönköpings län följer sedan lång tid tillbaka Sveriges Kommuner och Regioners (SKR) rekommendation som innebär att ersättning lämnas till folkhögskolor såväl inom som utanför länet för kurser som omfattar minst 15 veckor.

Beslutsunderlag

- Tjänsteskrivelse daterad 2024-09-02

Beslutet skickas till

Nämnd för arbetsmarknad, näringsliv och attraktivitet

Ersättning till folkhögskolor i F-län med annan huvudman än Region Jönköpings län år 2025

Förslag till beslut

Nämnd för arbetsmarknad, näringsliv och attraktivitet

- fastställer ersättningen 2025 till 709 kr per deltagarvecka för deltagare skrivna i F-län och som studerar på folkhögskolor inom länet med annan huvudman än Region Jönköpings län.

Sammanfattning

Region Jönköpings län följer sedan lång tid tillbaka Sveriges Kommuner och Regioners (SKR) rekommendation som innebär att ersättning lämnas till folkhögskolor såväl inom som utanför länet för kurser som omfattar minst 15 veckor.

Ärendebeskrivning

Mobilitetsstöd är en ersättning som betalas av den studerandes hernregion till folkhögskolan för de deltagare/studerande som väljer att gå en utbildning på folkhögskola i en annan region. Mobilitetsstöd till folkhögskolor utanför den egna regionen ersätts endast för kurser som är 15 veckor per termin eller längre.

Hösten 2022 trädde en ny mellanregional överenskommelse i kraft som reglerar mobilitetsstödet. År 2022 fastställdes mobilitetsstödet till 400 kr.

Folkbildningsrådet fattar varje höst ett preliminärt beslut om deltagarveckans värde för nästkommande år och fastställer beloppet i mars aktuellt år.

Region Jönköpings län ersätter folkhögskolor inom länet med ett fastställt belopp per deltagarvecka på samma premisser som för mobilitetsstödet. 2024 är detta belopp 688 kr/deltagarvecka och för 2025 föreslås ersättningen uppgå till 709 kr/deltagarvecka efter uppräkningsindex med Regions Jönköpings läns fastställda budgetindex (3,1 %) för 2025.

Beslutsunderlag

- Tjänsteskrivelse daterad 2024-09-02

Beslutet skickas till

Berörda folkhögskolor i F län
Regional utveckling

Karin Hermansson
Regional utvecklingsdirektör

Anna-Gun Grännö
Ekonomichef

2024-09-25

§ 114**Budget och verksamhetsplan 2025 Nämnd för
arbetsmarknad, näringsliv och attraktivitet**

Diarienummer: RJL 2024/17

Beslut

Presidiet föreslår nämnden

1. Anta verksamhetsplan 2025 Nämnden för arbetsmarknad, näringsliv och attraktivitet (ANA) och lägger till handlingarna.
2. Godkänner förslag till budgeterade anslag 2025 för nämndens centrala anslag samt för verksamhetsområde Regional utveckling, utbildning och kultur.

Sammanfattning

Regionfullmäktige har i direktiv till styrelse och nämnder i beslutad budget och verksamhetsplan 2025 med flerårsplan 2026-2027 angivit att respektive nämnd ska konkretisera verksamhetsuppdrag och budget för sina verksamheter senast oktober 2024.

Beslutsunderlag

- Tjänsteskrivelse daterad 2024-04-09
- Verksamhetsplan 2025 Nämnden för arbetsmarknad, näringsliv och attraktivitet (ANA)

Beslutet skickas tillNämnd för arbetsmarknad, näringsliv och attraktivitet

Nämnden för arbetsmarknad, näringsliv och attraktivitet

Budget och verksamhetsplan 2025 - Nämnd för arbetsmarknad, näringsliv och attraktivitet

Förslag till beslut

Nämnd för arbetsmarknad, näringsliv och attraktivitet

1. Antar verksamhetsplan 2025 Nämnden för arbetsmarknad, näringsliv och attraktivitet (ANA) och lägger till handlingarna.
2. Godkänner förslag till budgeterade anslag 2025 för nämndens centrala anslag samt för verksamhetsområde Regional utveckling, utbildning och kultur.

Sammanfattning

Regionfullmäktige har i direktiv till styrelse och nämnder i beslutad budget och verksamhetsplan 2025 med flerårsplan 2026-2027 angivit att respektive nämnd ska konkretisera verksamhetsuppdrag och budget för sina verksamheter senast oktober 2024.

Information i ärendet

Inledning

Regionstyrelsen ska leda och samordna förvaltningen av Region Jönköpings läns angelägenheter och ha uppsikt över nämndernas verksamhet. Regionfullmäktiges beslutade budget med verksamhetsplan 2025 anger utgiftsramar och verksamhetsmål som ska nås för Region Jönköpings läns samlade åtagande, oavsett vem som utför verksamheten. Regionstyrelsen har ansvar för att samordna arbetet med förvaltningsbudget i vilka verksamhetsuppdrag och budget konkretiseras.

Verksamhetsplanens utformning

För att styra, följa upp och mäta verksamheten med utgångspunkt från Region Jönköpings läns övergripande vision, värderingar samt strategiska mål arbetar Region Jönköpings län enligt modellen Balanced Scorecard.

Mål anges utifrån en helhetssyn som belyser och balanserar verksamhetens utveckling utifrån fem perspektiv:

- Medborgare och kund
- Process och produktion

- Lärande och förnyelse
- Medarbetare
- Ekonomi

Verksamhetsplanen har utformats utifrån de perspektiv inom vilka nämnden har sina ansvarsområden. För varje perspektiv finns strategiska mål, framgångsfaktorer, uppdrag samt mätetal

Systemmätetal

Regionfullmäktige har i budget 2025 utifrån strategiska mål fastställt systemmätetal med mål. I bifogade verksamhetsplan framgår aktuella systemmätetal samt hur ofta de följs upp. Regionfullmäktiges mål omfattar all den verksamhet som regionen finansierar oavsett om den utförs i egen regi eller genom alternativa producenter.

Ansvar och befogenheter

Regionstyrelsen och respektive nämnd har ansvar för att verksamheten bedrivs i enlighet med de mål och riktlinjer och inom de utgiftsramar som fullmäktige anvisat. I detta ingår att fortlöpande vidta åtgärder i syfte att anpassa och effektivisera verksamheten till givna ramar.

För varje verksamhetsområde utses i särskild ordning beslutsattestanter som med sin attest godkänner/styrker att utgift följer budget, beslut eller direktiv för verksamheten.

Ekonomisk ram

Regionfullmäktige beslutade i budget och verksamhetsplan 2025 om budget till Nämnd för arbetsmarknad, näringsliv och attraktivitet på 326 miljoner kronor. Budgeten fördelas mellan centrala anslag och verksamhetsområde Regional utveckling, utbildning och kultur, enligt nedan.

Regionstyrelsen och nämnder har befogenhet att inom nämndens totala budgetram göra förändringar mellan verksamhetsområden, i de fall det är en del i att uppnå fullmäktiges beslutade budget med verksamhetsplan 2025. Utöver det har regionstyrelsen och nämnder befogenhet att inom ram göra förändringar till följd av oförutsedda händelser eller annan händelse som till sin karaktär inte behöver eller av tidsskäl inte kan avvakta beslut i regionfullmäktige.

Total budget för nämnden för arbetsmarknad, näringsliv och attraktivitet

Efter regionfullmäktiges beslut om budgetram har i arbetet med detaljbudgeteringen vissa budgettekniska justeringar gjorts. Bland annat har omfördelning av budget skett inom regional utveckling. När den nuvarande strukturen för regional utveckling skapades, gjordes ingen budgetrevidering utifrån den nya strukturen. I samband med detaljbudgetering har budgeten 2025 nu omfördelats och det innebär att som tidigare ligger Smålands Musik och Teater, Sörängens och Värnamo folkhögskolor samt naturbruksgymnasierna i Tenhult och Stora Segerstad under verksamhetsområdet Utbildning och kultur. Bidrag och konst har flyttats från Utbildning och kultur till centralt budgeterade anslag och alla sektioner inom regional utveckling har samlats under Regionledningskontoret.

Tabell: Total budget för nämnden för arbetsmarknad, näringsliv och attraktivitet, miljoner kronor (mnkr)

	Budget 2025 mnkr RF 2024-08-27	Budget 2025 mnkr	Kommentar
Nämnden för arbetsmarknad, näringsliv och attraktivitet (ANA)			
Centralt budgeterade anslag	-23	-162	Omfördelning inom regional utveckling
Utbildning och kultur	-304	-136	Omfördelning inom regional utveckling samt tekniska justeringar
	-326	-298	

Sedan tidigare har centralt budgeterade anslag avsett utvecklingsmedel allmän regional utveckling samt politisk verksamhet.

Ersättningsformen för Utbildning och kultur är i huvudsak ett budgeterat anslag.

Rapportering/uppföljning

Regionledningskontoret ansvarar för rapportering av verksamhet och ekonomi enligt nedan.

Månadsrapport och delårsrapport är en del av internkontroll. Regionstyrelse och nämnder ska genom månadsrapporter från förvaltningen löpande följa verksamhet och ekonomi. Efter april ska regionstyrelsen till regionfullmäktige återrapporera en månadsrapport som innehåller en ekonomisk helårsprognos. Efter augusti ska regionstyrelsen till regionfullmäktige återrapporera en delårsrapport med sammanfattning av hur verksamheten utvecklas mot de mål som anges i budgeten samt ekonomisk helårsprognos. För helåret ska regionstyrelsen lämna årsredovisning till regionfullmäktige.

Beslutsunderlag

- Tjänsteskrivelse daterad 2024-04-09
- Verksamhetsplan 2025 Nämnden för arbetsmarknad, näringsliv och attraktivitet (ANA)

Beslut skickas till

Regionledningskontoret, regiondirektören
Regionledningskontoret, ekonomi

REGIONLEDNINGSKONTORET

Kerstin Hammar
Ordförande nämnd arbetsmarknad,
näringsliv och attraktivitet

Karin Hermansson
Regional utvecklingsdirektör

Verksamhetsplan Styrelse/nämnd 2025

Nämnden för arbetsmarknad, näringsliv och attraktivitet
(ANA)

Dnr 2024/17

Nämnden för arbetsmarknad, näringsliv och attraktivitet (ANA)

Region Jönköpings län, Box 1024, 551 11 Jönköping

© Region Jönköpings län, www.rjl.se

Innehållsförteckning

Inledning	4
Medborgare och kund	5
Strategiska mål: Bästa plats att växa upp, leva, verka och åldras på.....	5
Process och produktion	7
Strategiska mål: Enklare vardag för invånare och medarbetare.....	7
Strategiska mål: Långsiktigt hållbar och innovativ tillväxtregion	7
Lärande och förnyelse	10
Strategiska mål: Bäst på att förbättra och förnya.....	10
Ekonomi	11
Strategiska mål: God och hållbar hushållning	11
Utökningar 2025	11

Inledning

Jönköpings län - Sverige mest hållbara, attraktiva och tillgängliga region

POLITISK SAMMANFATTNING

Hela länet ska leva! Gemensamt skapas en hållbar framtid i staden och på landsbygden genom att tydliggöra platsens betydelse. För att kunna nå denna utveckling behöver kommunerna och även civilsamhället inkluderas på ett tydligare sätt.

Jönköpings län står inför utmaningar och möjligheter inom en arbetsmarknad som kräver en aktiv, strategisk och samordnad insats. Region Jönköpings län har uppgiften i det regionala utvecklingsuppdraget att kartlägga kompetensförsörjningsbehovet och gemensamt med kommunerna och andra aktörer stödja länets behov av kompetens. Genom att noggrant kartlägga och analysera behovet blir det lättare att förutse vilka kompetenser som kommer efterfrågas på arbetsmarknaden i länet. Naturbruksskolor och folkhögskolor bidrar på olika sätt till kompetensförsörjning och utveckling av gröna näringar i länet.

Med den smarta specialiseringsstrategin läggs fokus på de regionala styrkeområden inom näringslivet där länet har särskilda fördelar som skogsnäring och träförädling, E-handel och logistik, med mera. Utvecklingen av besöksnäringen är en drivkraft för ekonomisk tillväxt och vidare är livsmedelsförädlingen en viktig sektor och båda dessa behöver nå ut i hela länet.

Kultur har en avgörande roll i att skapa attraktiva och levande miljöer. Särskild uppmärksamhet ska ägnas åt kultur för barnen, eftersom det är genom att erbjuda barn och unga möjligheter till kreativt och konstnärligt uttryck som en framtid formas. Genom att investera i kultur och stödja kulturella verksamheter skapas attraktiva mötesplatser och kulturella evenemang som berikar både invånare och besökare.

En tillgänglig kollektivtrafik bidrar till en bättre miljö och erbjuder en stor del av invånarna möjlighet att resa mellan studier, arbete och boende. För vissa är det en absolut förutsättning för att kunna ta sig till fotbollsträningen eller sin vårdcentral. Besöksnäringen behöver också kollektivtrafik för att lyckas locka turister till och låta våra invånare besöka vårt fina län.

För att bibehålla vårt fina läns natur har vi en klimat- och energistrategi samt nationella miljömål för att kunna minska klimatpåverkan och öka den biologiska mångfalden. Genom att sprida kunskap om vår koldioxidbudget till länets alla organisationer och företag vill vi uppmuntra till att kunna bidra till den positiva utveckling av klimatet vi behöver se för att nå dessa mål.

Infrastrukturens betydelse för länet är ofta avgörande för vår tillväxt. Utvecklingen av vägar, järnvägar och luftfart tillsammans med bredbandsutbyggnad, ökad energiförsörjning är därför en förutsättning för att kunna vara ett län där företagsamhet och tillväxt står högt upp på agendan. En förutsättning och styrka är att vi tillsammans med våra tretton kommuner i länet har en nära dialog kring hur vi vill utveckla länet tillsammans.

Region Jönköpings län har uppdraget att leda och hålla samman arbetet med det regionala utvecklingsuppdraget i länet. För att nå framgång i det regionala utvecklingsuppdraget sker nära samverkan med länets kommuner och andra aktörer i länet men också samverkan interregionalt, nationellt och internationellt.

För att säkerställa framsteg och resultat behövs regelbunden uppföljning och rapportering av arbetet inom de prioriterade områdena. Regelbunden uppföljning och rapportering ger en tydligare bild av hur väl arbetet fungerar och ger möjlighet att göra rätt insatser. Dessutom bidrar det till transparens och ansvarstagande gentemot medborgarna. Systematisk och strukturerad uppföljning och rapportering säkerställer att arbetet blir så effektivt som möjligt och ger stöd i länets utveckling.

Förklaring till symboler i rapporten

- Mätetal beslutade av Regionfullmäktige

Medborgare och kund

Strategiska mål: Bästa plats att växa upp, leva, verka och åldras på

Framgångsfaktorer: Nöjda kunder och intressenter

Mätetal	Periodicitet	Målvärde 2025
✚ Sökande per utbildningsplats (folkhögskolan)	År	1,5
✚ Andel antagna i förhållande till antal elever som slutar årskurs 9 i länet (Naturbruksskolorna)	År	3 %
✚ Antal tomma platser vid antagning (Naturbruksskolorna)	År	0

Framgångsfaktorer: God och jämlik hälsa

Framgångsfaktorer: Vitalt och tillgängligt kulturliv

Uppdrag	Beskrivning
SMOT ska producera scenkonst, främja barn och ungas möte med scenkonst och bedriva utvecklingsarbete och fördjupning.	I kultursamverkansmodellen framgår att SMOT ska producera scenkonst som är tillgänglig för invånarna i Jönköpings län och som spelas i Kulturhuset Spira, åker på turné och spelas för barn och unga i skolan. SMOT ska vidare främja barn och ungas möte med scenkonsten och bedriva utvecklingsarbete och fördjupning inom verksamhetens alla avdelningar.

Mätetal	Periodicitet	Målvärde 2025
✚ Publik Smålands Musik och Teater	Tertial	85 000
✚ Publik vid föreställningar för barn och ungdom	Tertial	35 000
✚ Publik länet (exklusive Kulturhuset Spira).	Tertial	30 000

	2022	2023
Publik Smålands Musik och Teater	83 722	81 828
<i>varav Kulturhuset Spira</i>	71 138	67 139
<i>varav Jönköpings kommun, exklusive Kulturhuset Spira</i>	2 347	3 100
<i>varav övriga kommuner i länet</i>	9 144	10 840
<i>varav turné utanför länet</i>	1 093	749
Varav publik vid föreställningar för barn och ungdom Smålands Musik och Teater	23 252	19 708
<i>varav Kulturhuset Spira</i>	18 935	16 054
<i>varav Jönköpings kommun, exklusive Kulturhuset Spira</i>	1 355	676
<i>varav övriga kommuner i länet</i>	2 671	2 650
<i>varav turné utanför länet</i>	291	328

Nämnden för arbetsmarknad, näringsliv och attraktivitet (ANA), Verksamhetsplan Styrelse/nämnd5(11)

Framgångsfaktorer: Utbildningsinnehåll anpassat till elevens behov

Uppdrag	Beskrivning
Andel elever som når gymnasieexamen från naturbruksprogrammet ska öka.	Kraven för att nå en gymnasieexamen är: Minst 2250 godkända gymnasiepoäng och •Godkända betyg i kurserna Svenska 1 eller Svenska som andraspråk 1. •Godkänt betyg i Engelska 5. •Godkänt betyg i Matematik 1. •Godkänt Gymnasiearbete 100 p. •Minst 400 poäng godkända i de programgemensamma ämnena.
Deltagarna inom folkhögskolan ska slutföra sina kurser.	Målet är att deltagarna ska slutföra påbörjade kurser.

Mätetal	Periodicitet	Målvärde 2025
 Andel elever som når en gymnasieexamen inom 3 år.	År	100 %
 Andel elever som nått målen för gymnasieexamen.	År	100 %
 Andel elever som slutför utbildning på allmän linje på våra två folkhögskolor	År	100 %

Naturbruksskolarna, verksamhetsstatistik	2022	2023
Andel som har fått jobb efter avslutad gymnasieutbildning	Nytt	Nytt
Andel avbrott från naturbruksprogrammet	Nytt	Nytt

Process och produktion

Strategiska mål: Enklare vardag för invånare och medarbetare

Framgångsfaktorer: Utveckling av arbetssätt och digitala tjänster

Uppdrag	Beskrivning
Bidra till ökad kapacitet i den digitala omställningen bland små och medelstora företag.	Det finns ett stort behov hos små och medelstora företag att öka sin förmåga att bidra till och dra nytta av digital omställning. I Kompetensbarometern som visar arbetsgivares kompetensbehov lyfter samtliga branscher en av avsaknad av kompetens inom digitalisering och AI.

Framgångsfaktorer: Samverkan med andra aktörer

Uppdrag	Beskrivning
Utveckla arbetet med att initiera och främja samtal om yttrandefrihet, mångfald, demokrati och mänskliga rättigheter samt väcka uppmärksamhet för frågorna.	Skapa och genomföra forum där samtal förs kring yttrandefrihet, mångfald, demokrati och mänskliga rättigheter.
Stärka och utveckla samt tydliggöra formerna för samverkan med civilsamhället.	En produktiv dialog och samverkan ger länets civilsamhällesaktörer ett bra utgångsläge att planera långsiktigt, genomföra förändringar och möta utmaningar vilket är en viktig förutsättning för länets utveckling. För att nå fram till en samverkansmodell med civilsamhället, vilket lyfts som en prioriterad delstrategi i den regionala utvecklingsstrategin, sker kontinuerlig dialog med civilsamhällets aktörer.

Strategiska mål: Långsiktigt hållbar och innovativ tillväxtregion

Framgångsfaktorer: Innovationsstödande arbete

Uppdrag	Beskrivning
Etablera effektiva strukturer för validering för att öka möjligheten att tillvarata alla länsinvånares potential och kompetens.	De valideringsmodeller som finns på plats, t.ex. branschvis tydliggörs och kopplas samman med valideringsmöjligheter och kompetensutveckling inom t.ex. vuxenutbildning, folkbildning, yrkeshögskolor och högskoleutbildningar. Matchning på arbetsmarknaden förbättras och livslångt lärande möjliggörs. På sikt utjämnas utbildningsklyftor och utbildningsnivån i hela länet ökar.
Årligen tillhandahålla bedömningar av länets kompetensbehov inom offentlig och privat sektor på kort och lång sikt som underlag för kompetensförsörjningsinsatser. Utifrån detta tas framtidsspaning fram en gång per mandatperiod.	Kompetensbehoven tydliggörs i Kompetensbarometern där översikt länsvis, delregionalt och kommunalt möjliggörs. Underlaget kan användas av arbetsgivare och kan utgöra underlag gällande dimensionering och genomförande av utbildningar. Det ökar förutsättningarna för lärosätens möjligheter att stärka det regionala kompetensförsörjningsarbetet och bidrar till att utbildningar på olika nivåer som är anpassade efter arbetsmarknadens behov erbjuds.
Skapa förutsättningar för ökad omställningsförmåga och försörjningsförmåga.	Förmågan till omställning i näringslivet, vilken är avgörande för en stark konkurrenskraft, kan öka genom olika företagsfrämjande insatser, inte minst genom forskning och utveckling samt

Nämnden för arbetsmarknad, näringsliv och attraktivitet (ANA), Verksamhetsplan Styrelse/nämnd7(11)

Uppdrag	Beskrivning
	interaktion mellan näringsliv och akademi. Länets omställningskapacitet kan öka genom ett mer diversifierat näringsliv med fler högteknologiska tillverkningsföretag och fler kunskapsintensiva tjänsteföretag. Omställningsförmågan kan fungera som ett led i starkt beredskap utifrån omvärldshändelser vars påverkan på länet blir alltmer oförutsägbara.
Skapa förutsättningar i länet för att attrahera företagsetableringar och finansiella investeringar samt verka för att företag stannar kvar i länet.	För området krävs samverkan över kommunala och regionala gränser. Ett samordnat och enat län som samverkar i en större geografi ökar förutsättningarna för att dra nytta av och bidra i arbetet med den nationella strategin för utrikeshandel, investeringar och global konkurrenskraft. I arbetet är medlemskapet i Business Sweden centralt liksom det kontinuerliga arbetet med det företagsfrämjande systemet samt samverkan mellan länets kommuner.
Arbeta med de styrkeområden som fastställs i den smarta specialiseringsstrategin och att inom dessa skapa förutsättningar för specialisering inom respektive område och utifrån det bygga kapacitet för europeisk samverkan.	För respektive styrkeområde och mellan styrkeområden krävs samordning, företagsfrämjande insatser, interaktion med forskning och ett kompetensförsörjningsperspektiv. Detta ökar förmågan att från styrkeområden utveckla specialisering. En större geografi med ett totalt sett starkare näringsliv har konstaterats som en framgång. Med denna utgångspunkt bedrivs arbetet genom interregional samverkan i Småland och Öarna. För att bidra till och dra nytta av den europeiska arenan används Småland Blekinge Halland South Sweden med kontor i Bryssel.
Skapa förutsättningar för att utveckla naturbruksskolorna till kompetenscentrum för de gröna näringarna.	För detta behöver tillämpad forskning, försöksverksamheter, öppna testbäddar och kompetensutveckling utvecklas på skolorna i samarbete med akademi, forskningsinstitutioner och näringsliv. Resurser behövs för investeringar, projektledning och kompetensutveckling. Stark konkurrenskraft och innovation inom gröna näringar stärker länets förmåga att möta omvärldshändelser som hastig kan förändra behovet av alltmer egenproducerade livsmedel.
Tillsammans med länets kommuner arbeta med en hållbar och inkluderande platsutveckling utifrån länets specifika förutsättningar.	Genom fokus på platsutveckling skapas attraktivitet för boende, besökare, företag och investeringar. Platsutvecklingsbegreppet öppnar upp för att t.ex. kulturutveckling, näringslivsutveckling, landsbygdsutveckling, och besöksnäringens utveckling gemensamt stärker och utvecklar länet. Genom platsutveckling finns möjligheter att stärka demokrati och att möta samhällsutmaningar på ett inkluderande sätt.
Arbeta med landsbygdsutveckling för att ta tillvara hela länets utvecklingskraft och sysselsättningsmöjligheter och för att skapa likvärdiga möjligheter för länets invånare.	Centralt för en stark landsbygdsutveckling är samverkan och att initiera utvecklingsinsatser utifrån platsens förutsättningar och utmaningar. Ett konkret verktyg är möjligheten att ge stöd åt kommersiell service vilket är både ett näringslivsfrämjande stöd och ett stöd som möjliggör tillgång till service för länets invånare.
Stärka alla barn och ungas möjlighet att ta del av och skapa kultur i Jönköpings län oberoende av socioekonomiska och geografiska förutsättningar.	Kultur till och för barn och unga är prioriterat. Alla barn har, enligt lag, en demokratisk rätt till kultur och ska ha likvärdiga möjligheter att utvecklas. Utifrån ett tillgänglighetsperspektiv är det viktigt att det finns en mångfald av kultur för en mångfald av barn och unga. Kulturrätten är en ny satsning som ska jobba med dessa frågor.
Stärka den kulturella infrastrukturen.	Region Jönköpings län ska bidra till att utveckla fler kulturella mötesplatser, främja kulturskapares villkor, främja arrangörskap och publikutveckling i hela länet samt utveckla kommunernas kapacitet att ta emot professionell kultur som kan spridas utanför den egna kommunen.

Uppdrag	Beskrivning
Arbeta för en jämnare könsfördelning inom utbildning och på arbetsmarknaden i linje med mål i länets jämställdhetsstrategi.	I länets jämställdhetsstrategi framtagna av länsstyrelsen beskrivs att arbete behöver ske för att uppmuntra icke-traditionella karriärsval och motverka en könssegregerad arbetsmarknad. Vidare beskrivs att jämställdhetsperspektivet behöver stärkas i arbetet med utbildning, kompetensförsörjning och arbetsvillkor i länet.
Tydlig, tidsatt uppföljning av de projekt som erhållit bidrag under denna mandatperiod och som kommer att erhålla bidrag inom RU.	Utveckla uppföljningen och synliggöra effekterna av finansiering till insatser kopplade till den regionala utvecklingsstrategin.
Utveckla kommunikationsinsatserna kopplat till bidrag och finansiering för att tillgängliggöra det regionala utvecklingskapitalet.	Tydliggöra och kommunicera vilka medel som finns att söka och kriterier för dessa.

Lärande och förnyelse

Strategiska mål: Bäst på att förbättra och förnya

Framgångsfaktorer: Professionell kunskap

Uppdrag	Beskrivning
Upprätthålla den pedagogiska kompetensen.	Målet är att samtliga tillsvidareanställda lärare inom gymnasiegemensamma ämnen ska ha lärarlegitimation.

Mätetal	Periodicitet	Målvärde 2025
 Andel behöriga lärare	År	100 %

Ekonomi

Strategiska mål: God och hållbar hushållning

Framgångsfaktorer: Kostnadseffektiv verksamhet

Mätetal	Periodicitet	Målvärde 2025
 Ekonomi i balans	Månad	0 tkr
 Prognos	Tertial	Inte överstiga budget.

Utökningar 2025

Förändring jämfört med budget 2024, totalt

Miljoner kronor	2025	2026	2027	Kommentar/hänvisning till uppdrag
Inga förändringar jämfört med 2024.				

2024-09-25

§ 115**Intern kontroll - Delårsrapport 2, 2024 Nämnd för
arbetsmarknad, näringsliv och attraktivitet**

Diarienummer: RJL 2024/30

Beslut

Presidiet föreslår nämnden

- Godkänna delårsrapport 2 - 2024 Nämnd för arbetsmarknad, näringsliv och attraktivitet.

Sammanfattning

Hösten 2023 antog Nämnden för arbetsmarknad, näringsliv och attraktivitet Verksamhetsplan 2024 för Nämnden för arbetsmarknad, näringsliv och attraktivitet samt godkände förslag till budgeterade anslag 2024 för nämndens centrala anslag samt för verksamhetsområde Regional utveckling, utbildning och kultur. Delårsrapport 2 2024 ger återrapportering av verksamhetsplan och budget.

Beslutsunderlag

- Tjänsteskrivelse 2024-09-17
- Delårsrapport 2, 2024 Nämnd för arbetsmarknad, näringsliv och attraktivitet

Beslutet skickas till

Nämnd för arbetsmarknad, näringsliv och attraktivitet

Nämnden för arbetsmarknad, näringsliv och attraktivitet

Delårsrapport 2, 2024 Nämnd för arbetsmarknad, näringsliv och attraktivitet

Förslag till beslut

Nämnd för arbetsmarknad, näringsliv och attraktivitet

- godkänner delårsrapport 2 - 2024 Nämnden för arbetsmarknad, näringsliv och attraktivitet.

Sammanfattning

Hösten 2023 antog Nämnden för arbetsmarknad, näringsliv och attraktivitet Verksamhetsplan 2024 för Nämnden för arbetsmarknad, näringsliv och attraktivitet samt godkände förslag till budgeterade anslag 2024 för nämndens centrala anslag samt för verksamhetsområde Regional utveckling, utbildning och kultur. Delårsrapport 2 2024 ger återsrapportering av verksamhetsplan och budget.

Information i ärendet

Regionfullmäktiges beslutade budget med verksamhetsplan 2024 anger utgiftsramar och verksamhetsmål som ska nås för Region Jönköpings läns samlade åtagande, oavsett vem som utför verksamheten. I oktober 2023 antog Nämnden för arbetsmarknad, näringsliv och attraktivitet Verksamhetsplan 2024 för Nämnden för arbetsmarknad, näringsliv och attraktivitet samt godkände förslag till budgeterade anslag 2024 för nämndens centrala anslag samt för verksamhetsområde Regional utveckling, utbildning och kultur. Delårsrapport 2 2024 ger återsrapportering av verksamhetsplan och budget.

Regiondirektören är ytterst verkställande tjänsteman som på regionstyrelsens och nämndernas uppdrag leder verksamheten i enlighet med fastställd verksamhetsplan och budget för regionstyrelse respektive nämnd. Operativt ansvar fördelas vidare till verksamhetsområdesdirektör som rapporterar till regiondirektören.

Delårsrapporterna utgör tillsammans regiondirektörens återsrapportering av förvaltningens verksamhet och resultat för delår två 2024. De är också en del av Region Jönköpings län interna kontroll. Delårsrapporterna är även ett viktigt underlag för regionledningskontorets arbete med Region Jönköpings läns delårsrapport som utgör regionstyrelsens återsrapportering till regionfullmäktige.

Beslutsunderlag

- Tjänsteskrivelse 2024-09-17
- Delårsrapport 2, 2024 Nämnd för arbetsmarknad, näringsliv och attraktivitet

Beslut skickas till

Regionledningskontoret Regiondirektören
Regionledningskontoret Ekonomi

Karin Hermansson
Regional utvecklingsdirektör

Delårsrapport 2

Styrelse/nämnd

Tertial 2 2024

Nämnden för arbetsmarknad, näringsliv och attraktivitet
(ANA)

Dnr RJL 2024/30
Karin Hermansson, Regional utvecklingsdirektör
Nämnden för arbetsmarknad, näringsliv och attraktivitet (ANA)
Region Jönköpings län, Box 1024, 551 11 Jönköping
© Region Jönköpings län, www.rjl.se

Innehållsförteckning

Inledning.....	4
Medborgare och kund	6
Strategiska mål: Bästa plats att växa upp, leva, verka och åldras på.....	6
Process och produktion.....	8
Strategiska mål: Enklare vardag för invånare och medarbetare.....	8
Strategiska mål: Bästa möjliga kvalitet	10
Lärande och förnyelse	11
Strategiska mål: Bäst på att förbättra och förnya.....	11
Strategiska mål: Långsiktigt hållbar och innovativ tillväxtregion	11
Ekonomi.....	14
Strategiska mål: God och hållbar hushållning	14

Inledning

Nämnden för Arbetsmarknad, Näringsliv och Attraktivitets ansvarsområde omfattar uppdrag inom det regionala utvecklingsuppdraget samt verksamhetsområdet utbildning och kultur.

Inom det regionala utvecklingsuppdraget hanteras beslut om statliga medel (1:1-medel) och EU:s strukturfondsprogram. Bemyndiganderamen för 1:1-medel är 80 miljoner kronor, varav 68,3 miljoner kronor som redan är uppbokade. Tillgängliga medel för beslut är 11,7 miljoner kronor och 12,2 miljoner kronor har redan utbetalats under året. Prognosen är att samtliga medel kommer att nyttjas. För strukturfondsprogrammen finns cirka 975 miljoner kronor för Småland och Öarna under perioden 2021-2027 och syftet är att stödja den regionala utvecklingsstrategin och EU:s regionalpolitik. Dessutom avsätts 22,6 miljoner kronor i regional utvecklingsmedel, så kallade RU-medel, vilka beslutas av nämnden för Arbetsmarknad, näringsliv och attraktivitet eller nämnden för Trafik, infrastruktur och miljö.

Att följa länets nuläge och utmaningar är centralt för ett effektivt regionalt utvecklingsarbete där Kompetensbarometern är ett exempel på hur tillgång och efterfrågan på arbetsmarknaden analyseras. Samverkan är en nyckelkomponent med nätverk för olika kommunala funktioner och gemensamt arbete pågår mellan Region Jönköpings län, länsstyrelsen och kommuner för att kartlägga nätverk över huvudmannaskapsgränser.

I maj var Region Jönköpings län värd för Europaforum för Småland Blekinge Halland South Sweden (SBHSS), där temat var klimatomställning, demokrati och samverkan i en föränderlig värld. Fokus var på flernivåstyre och samspelet mellan lokal, regional, nationell och europeisk nivå.

I samband med att EU:s långtidsbudget från 2028 diskuteras formas även EU:s framtida regionalpolitik. För att påverka i dessa frågor sker samverkan med övriga regionalt utvecklingsansvariga aktörer i Sverige under samordning av Sveriges Kommuner och Regioner (SKR). Ett ställningstagande kring den framtida sammanhållningspolitiken har arbetats fram liksom gemensamma remissinspel till den statliga utredningen om hantering av EU-medel.

Internationellt samarbete har stärkts med SBHSS:s kontor i Bryssel. Kapacitet för samverkan och medelansökningar via EU:s sektorsprogram utvecklas löpande och under perioden har en ansökan med fokus på litteraturutveckling beviljats inom programmet Kreativa Europa.

Region Jönköpings län deltog i Almedalen med "Mötesplats Jönköpings län". Fokus detta år var påverkansfrågor inom energi, skog, infrastruktur, kompetensförsörjning och kultur. Samverkan skedde med flera andra regioner genom bland annat Regionsamverkan Sydsverige (RSS) och SBHSS.

Smålands Musik och Teater (SMOT) har upplevt en positiv publikutveckling med ökad försäljning på Jönköpings Sinfoniettas konserter och abonnemang. Musikcaféserien och Afterworkserien har också sett ökad efterfrågan.

Region Jönköpings läns skolverksamhet har fokuserat på utvärderingar, kvalitetsarbete, arbetsmiljö och kompetensutveckling kring digitalisering och AI. Båda folkhögskolorna har startat läsåret med hög deltagartillströmning. Sörängens folkhögskola har fått optimera undervisningslokaler och boende för att bereda plats för alla nya deltagare i höst. Värnamo folkhögskola har ökat sin synlighet genom lokala evenemang. Naturbruksskolorna samarbetar med Skolverket för att öka måluppfyllelsen och stärka elevhälsan.

Nämnden ansvarar för en nettobudget på 316 miljoner kronor. Efter augusti 2024 finns en positiv budgetavvikelse på 12,3 miljoner kronor, främst på grund av ej fördelade RU-medel, vakanser och högre intäkter. Helårsprognosen för 2024 visar ett budgetöverskott på cirka 2,8 miljoner kronor. Naturbruksskolorna har dock ett förväntat underskott på cirka 11 miljoner kronor, vilket bland annat förklaras av lägre elevintäkter och högre kostnader för fastigheter. Arbete utifrån handlingsplaner pågår för att minska underskotten.

Måluppfyllelse ändamålsenlig och kostnadseffektiv verksamhet

	2024-08-31	Andel	2023-08-31	Andel
Antal mätetal som är uppfyllda	3	60 %	3	75 %
Antal mätetal som är delvis uppfyllda	0	0	1	25 %
Antal mätetal som inte är uppfyllda	2	40 %	0	0
Antal mätetal som mäts	5	100 %	4	100 %

Medborgare och kund

Strategiska mål: Bästa plats att växa upp, leva, verka och åldras på

Framgångsfaktorer: God och jämlik hälsa

Uppdrag	Analys
Kultur - Delta i kunskapsutvecklingen med aktiviteter kopplade till kulturens roll för god hälsa.	Samverkansgruppen har fokus på de kunskapshöjande och kunskapsförmedlande insatserna för länets aktörer inom området kultur för hälsa. Under perioden 3-24 oktober genomförs en digital festival. Festivalen erbjuder seminarier, föreläsningar och kulturinslag inom 6 olika spår: barn och unga, seniorer, funktionsnedsättning, hälso- och sjukvård, integration samt organisation och ledarskap.
RUS - Främja god hälsa och bättre livskvalitet för länets invånare.	Försenad - förslag på inriktning under arbete.
RUS - Ge människor möjlighet att påverka sin livssituation.	Försenad - förslag på inriktning under arbete.
Hitta nya arbetssätt, organisationslösningar och finansiering för att få till en långsiktighet i förvaltning och samordning av Smålandsleden i länet.	Drygt 6 miljoner kronor har beviljats av Tillväxtverket till projektet Investera i leder på landsbygden, och 700 tkr har utbetalats från Naturvårdsverket för utvecklingen av Smålandsleden. Arbetet med att höja standarden på leden, skapa ledentréer och platsspecifika skyltar i länets kommuner pågår. Upphandlingen för montering av skyltar är klar och en gemensam workshop har genomförts för att skapa en enhetlig tonalitet på skyltarna. Vidare pågår dialog om digital naturvägledning.

Framgångsfaktorer: Vitalt och tillgängligt kulturliv

Uppdrag	Analys
Kultur - Stärka alla barn och ungas möjlighet att ta del av och skapa kultur i Jönköpings län oberoende av socioekonomiska och geografiska förutsättningar.	Arbetet för att ge barn och unga lika möjligheter att delta i kulturell verksamhet sker inom flera konstområden. Kulturrätten har blivit en ordinarie verksamhet från 2024 och denna syftar till att stimulera kommunerna att införa en kulturgaranti så att alla grundskoleelever årligen kan få möta professionell konst och kultur. Samtidigt pågår ett utvecklingsarbete med länets folkbibliotek för läsförmedling och riktade insatser för barn i utsatta situationer. Dessutom samarbetar Region Jönköpings län med utbildningsinstitutioner för att stärka pedagogers och handledares kunskap inom kultur, exempelvis genom kurser i specialpedagogik inom dans och insatser som "Rösträtt - sång på förskolan".
Kultur/RUS – Bredda intresset för och öka delaktigheten i kulturlivet i hela länet.	Försenad - Förslag på inriktning är under arbete.
Kultur - Ta fram en plan för, samt påbörja arbete med att stärka arrangörsledets utveckling och förutsättningar.	Ingår som en del i arbetet med Kulturplanens genomförande.
Kultur/RUS – Kultur ska vara vitalt och närvarande i hela länet och tillgängligt för alla.	Kultur kommer länsinvånarna till del genom olika stöd som Region Jönköpings län erbjuder genom t.ex. nätverk och genom olika finansiella stöd.

Uppdrag	Analys
Kultur – Utredda möjligheterna för utökat publiktal inom Smålands Musik och Teater.	SMOT når i stora delar målen som är satta i budget för 2024. Årsplaneringen för 2024 innehåller samtliga delar i SMOT:s uppdrag och är ett verktyg för att kunna uppnå målen. Här definieras publiktal, kostnader, intäkter och övriga resurser. Verksamheten planeras två år i förväg.
Kultur - Aktivt arbeta med införandet av Regionala kulturplanens intentioner i hela länet	Kulturplanen styr inriktningen för Regional utvecklings arbete med att möjliggöra kultur i hela länet. Arbeta pågår utifrån de olika handlingsplanerna.

Mätetal	Målvärde	Resultat	Analys
 Publik Smålands Musik och Teater.	42 500	47 471 	Under perioden har flera produktioner, både inom teater och musik, överträffat försäljningsmålet över sålda biljetter. Den klassiska musikrepertoaren, där bland annat satsningar på artist och kompositörer in residence har genomförts, har gjort att budgeterade publikmål har överträffats.
 Publik vid föreställningar för barn och ungdom	17 500	10 527 	Tertial 2 år 2024 går i linje med samma period år 2023. Det är den nivå man kan förvänta sig utifrån verksamhetens resurser. Skillnaden mellan åren är att målet har höjts med 30 % på helårsbasis och med 40 % för tertial 2.
 Publik länet (exklusive Kulturhuset Spira).	15 000	8 376 	Publikantalet på 8 376 personer i år ligger något högre jämfört med samma period föregående år. Då var publikantalet var drygt 7 800.

Framgångsfaktorer: Ett demokratiskt och jämställt samhälle

Uppdrag	Analys
Bidra till arbetet med att minska oskäligen skillnader i samhället som beror på kön, sexuell läggning eller etniskt ursprung.	Region Jönköpings län stödjer flera initiativ inom jämställdhetsområdet, bland annat genom den gemensamma plattformen JÄJ! som är ett samarbete med Länsstyrelsen. Arbetet inkluderar implementering av CEMR-deklarationen och länets jämställdhetsstrategi som sker i samverkan med kommunerna. Dessutom medfinansierar Region Jönköpings län EU-projekt som bidrar till ökad jämställdhet, exempelvis genom socialfondsprojektet Räkna med oss och regionalfondsprojektet Logistikutveckling i Jönköpingsregionen.
Arbeta för att fler företag ägs av kvinnor eller där VD:n är en kvinna samt fler kvinnor i bolagsstyrelser.	Ett projekt som stöds av Vinnova har startats för att öka innovationskraften genom samverkan med företagsfrämjande aktörer i länet. Målet är att skapa synergier och koordinera insatser som stärker näringslivet på lång sikt, med fokus även på jämställdhet. I mars lyftes Årets unga ledande kvinna, Årets styrelsetalang och Årets unga ägande kvinna, vilket fick stort medialt genomslag.

Process och produktion

Antal	Utfall 2023-08	Utfall 2024-08	Förändring % 2024-2023
Publik Smålands Musik och Teater	41 799	47 471	14 %
<i>varav Kulturhuset Spira</i>	<i>33 694</i>	<i>38 324</i>	<i>14 %</i>
<i>varav Jönköpings kommun, exklusive kulturhuset Spira</i>	<i>2 118</i>	<i>1 281</i>	<i>-40 %</i>
<i>varav övriga kommuner i länet</i>	<i>5 731</i>	<i>7 095</i>	<i>24 %</i>
<i>varav turné utanför länet</i>	<i>256</i>	<i>771</i>	<i>201 %</i>
Varav publik vid föreställningar för barn och ungdom Smålands Musik och Teater	11 014	10 527	-4 %
<i>varav Kulturhuset Spira</i>	<i>8 308</i>	<i>7 939</i>	<i>-4 %</i>
<i>varav Jönköpings kommun, exklusive kulturhuset Spira</i>	<i>569</i>	<i>446</i>	<i>-22 %</i>
<i>varav övriga kommuner i länet</i>	<i>1 974</i>	<i>1 720</i>	<i>-13 %</i>
<i>varav turné utanför länet</i>	<i>163</i>	<i>422</i>	<i>159 %</i>

Antal	Utfall 2023-08	Utfall 2024-08	Förändring % 2024-2023
Besökare Smålands Musik och Teater	41 799	47 471	14 %
Publik vuxen	22 769	27 594	21 %
Publik barn och ungdom	11 014	10 527	-4 %
Konferensgäster	8 016	9 350	17 %
Erbjuda scenkonst till kommunerna (utifrån kommunernas behov)			
Turné	10	10	0 %
Skolföreställningar	71	88	24 %

SMOT har en stark publikutveckling på den klassiska musikrepertoaren, där bl.a. satsningar på artist- och kompositörer in residence har gjort att budgeterade publikmål överträffas. Det ökade intresset spiller även över på övriga musikevenemang som t.ex. lunchkonserterna. Under 2024 spelas det två föreställningar av varje afterworkprogram, en dubbling med anledning av hög efterfrågan. Musikcaféseriens sju olika arrangörer rapporterar in ökad försäljning av abonnemang.

Strategiska mål: Enklare vardag för invånare och medarbetare

Framgångsfaktorer: Utveckling av arbetssätt och digitala tjänster

Uppdrag	Analys
Utveckla formerna för att skapa en effektiv, hållbar och innovativ välfärd inom arbetet för digitaliseringsstrategin.	Arbetet med innehållet i kunskapsplattformen pågår kontinuerligt, liksom det interna arbetet med digital utveckling.

Uppdrag	Analys
Kultur - Utveckla och främja digitaliseringens möjligheter för genomförande och spridning av kultur.	Försenad - Förslag på inriktning är under arbete.
RUS - Inspirera till att öka den digitala kompetensen hos länets organisationer och näringar.	Region Jönköpings län har under det första halvåret arbetat med kunskapsspridning genom att involvera både offentlig och privat sektor i projekt och workshops. Samverkan sker även inom Småland och Öarna kring projektet Öppen data. Första steget i projektet har varit att kartlägga prioriterad data för näringslivets verksamhetsutveckling.
RUS - Arbeta för fler högteknologiska tillverkningsföretag och kunskapsintensiva tjänsteföretag.	Region Jönköpings län beviljar i samverkan med Almi checkar och verifieringsmedel till små och medelstora företag i syfte att bidra till omställningsförmåga i dessa företag. Under perioden kan särskilt nämnas att möjligheterna har stärkts genom finansiering från Europeiska regionala utvecklingsfonden (ERUF).

Framgångsfaktorer: Samverkan med andra aktörer

Uppdrag	Analys
Delta i arbetet med hållbar utveckling i Sydsverige till förmån för hela landet genom att samverka inom ramen för Regionsamverkan Syd (RSS).	Region Jönköpings län samordnar utskott och arbetsgrupp för Regional utveckling inom RSS, med fokus på samverkan inom kompetensförsörjning och arbete med effektprognoiser. I juni hölls ett möte för förtroendevalda och tjänstepersoner för att stärka det regionala arbetet. Liknande möten planeras framöver. Under Almedalsveckan var Region Jönköpings län värd för RSS gemensamma seminarium om den regionala nivåns betydelse och roll.
Kultur - Utveckla arbetet med att initiera och främja samtal om yttrandefrihet, mångfald, demokrati och mänskliga rättigheter samt väcka uppmärksamhet för frågorna.	Region Jönköpings län stödjer fristadsförfattare genom deras medverkan i arrangemang om demokrati och yttrandefrihet. Vidare samordnas Banned Books Week tillsammans med folkbibliotek och Jönköpings litteraturhus. Arbetet har även fokuserat på att följa och stödja en fristadskonstnär som sitter fängslad i sitt hemland och eventuellt fattas beslut om en ny inbjuden konstnär till länet senare i år. Region Jönköpings län deltar också i projektet Biblioteken som tankesmedjor med syftet att utveckla demokratiuppdraget i en digital samtid. Detta arbete sker i samverkan med flera andra regioner inom ramen för RSS.
RUS - Stärka och utveckla samt tydliggöra formerna för samverkan med civilsamhället.	Försenad - Förslag på inriktning under arbete.
RUS - Skapa förutsättningar för samarbeten mellan privata och offentliga aktörer.	Region Jönköpings län samverkar med näringslivet genom branschorganisationer, företagarföreningar och det företagsfrämjande systemet. Arbetet med Key stone har utvecklats, vilket ger länet möjlighet att stärka kapaciteten för att det offentliga systemet ska stödja och samverka med näringslivet. Inom livsmedelsstrategin samarbetar Region Jönköpings län med Länsstyrelsen, Lantbrukarnas Riksförbund (LRF) och ett näringslivskluster.

Strategiska mål: Bästa möjliga kvalitet

Framgångsfaktorer: Säker verksamhet

Uppdrag	Analys
Utbildning - Utveckla formerna för att livsmedel som produceras på våra naturbrukscentrum kan användas i Region Jönköpings läns livsmedelsförsörjning.	Interna dialoger mellan olika verksamhetsområden inom Region Jönköpings län pågår för att undersöka om det är möjligt att starta ett genomförandeprojekt.

Framgångsfaktorer: Utveckla förmågan att dra nytta av de resurser som EU erbjuder

Uppdrag	Analys
Främja och delta i samarbete inom och utanför länet, delta i och utveckla internationell samverkan och samspel, samt delta i de nationella och regionöverskridande samtalen.	Samverkan är ett centralt verktyg i det regionala utvecklingsarbetet, både inom Region Jönköpings län och med nationella och internationella aktörer. Region Jönköpings län har stärkt sitt internationella arbete genom samarbetet i SBHSS och ett gemensamt arbete kring smart specialisering har inletts. Nationellt har samverkan med andra regionala aktörer fördjupats, bland annat kring påverkan inför EU:s kommande långtidsbudget.

Framgångsfaktorer: Utbildningsinnehåll anpassat till elevens behov

Uppdrag	Analys
Utbildning - Eleverna på naturbruksgymnasierna ska slutföra sin utbildning med godkänd examen inom tre år.	Rektor ger mentorer förutsättningar att följa elevers kunskapsutveckling, identifiera behov av stöd, samt planerar och följer upp insatser för högre måluppfyllelse, som stödinsatser och uppföljning av frånvaro. Tillsammans med elevhälsan arbetar rektorn främjande och förebyggande och utvärderar var stödinsatser gör störst nytta. Personal som speciallärare och elevassistenter omfördelas efter behov och prioriteringar.
RUS/Utbildning - Bidra till att gymnasiala eller eftergymnasiala utbildningar och uppdragsutbildningar på olika nivåer, som är anpassade efter näringslivets behov ska erbjudas och slutföras.	Region Jönköpings läns båda naturbruksskolor arbetar kontinuerligt med att utveckla detta område. Dialog kring behov sker i lokala programråd med branscherna och genom Utvecklingsrådet för naturbruk, där skolchefsrepresentanter från tre länsområden deltar.
Utbildning - Deltagarna inom folkhögskolan ska slutföra sina kurser.	Folkhögskolorna anpassar och erbjuder stöd till deltagare som behöver det. Varje vecka får eleverna möjlighet att besöka lärare för stöd i pågående eller avslutade kurser.

Lärande och förnyelse

Strategiska mål: Bäst på att förbättra och förnya

Framgångsfaktorer: Förbättringskunskap

Uppdrag	Analys
Inom ANA:s område identifiera och arbeta med förbättringsområden.	Flera digitala lösningar har införts, inklusive en ny lärplattform för att effektivisera kontakten mellan skola och elever samt att naturbruksskolorna har övergått till samma bibliotekssystem som sjukhusbiblioteken. Ett budget- och prognosverktyg utvecklas för SMOT inom ekonomisystemet Rindance. Verksamheten arbetar även med att förbättra processen för att prioritera digitaliseringssatsningar utifrån effekt och nytta.

Framgångsfaktorer: Professionell kunskap

Uppdrag	Analys
Utbildning - Tillvarata den pedagogiska kompetensen.	Målet vid nyanställningar på naturbruksskolorna är alltid att rekrytera behörig personal. Ambitionen är att ha 100 procent legitimerade och behöriga lärare i gymnasiegemensamma ämnen. Skolledningarna arbetar kontinuerligt för att uppnå detta mål. Andelen legitimerade och behöriga lärare är mycket hög, nära 100 procent. För lärare i anpassad gymnasieskola, yrkeslärare eller obehörig personal, erbjuds kompletterande utbildning när det är relevant.

Strategiska mål: Långsiktigt hållbar och innovativ tillväxtregion

Framgångsfaktorer: Innovationsstödjande arbete

Uppdrag	Analys
RUS - Attrahera företagsetableringar eller finansiella investeringar i regionen samt verka för att företag stannar kvar i länet.	En diskussion har förts med länets kommuner, både med tjänstepersoner kopplat till näringslivsutveckling samt med politiska ledningarna i samband med kommunbesök. Ett gemensamt angreppssätt och ökad samverkan genom en gemensam plattform håller på att arbetas fram.
RUS – Satsningar i linje med den smarta specialiseringsstrategin för ett mer hållbart, diversifierat och kunskapsintensivt näringsliv.	Arbetet med samverkan inom Småland och Öarna för gemensam smart specialisering har påbörjats. Arbetet skapar långsiktiga möjligheter, bygger storlek och kraftsamling runt prioriterade styrkeområde, vilket är en förutsättning för att länet ska vara konkurrenskraftigt inom EU över tid.
RUS - En utvecklad och stärkt besöksnäring i länet med fler affärsdrivna företag och en högre affärsmässighet hos befintliga aktörer.	Både Smålands turism och Region Jönköpings län har uppdrag kopplat till den nya besöksnäringstrategin. Arbete med gemensam handlingsplan har påbörjats.

Uppdrag	Analys
RUS - En högre hållbar nyttjandegrad av befintliga små och stora besöksmål i länet.	Arbetet har ej påbörjats och kommer att vara en del av handlingsplanen som ska tas fram under hösten.
RUS – Utveckla arbetet med landsbygdsutveckling inom Region Jönköpings län.	Inom det regionala serviceprogrammet genomförs aktiviteter, där personliga besök hos butiker på landsbygden ger värdefull insikt för framtida utvecklingsinsatser. Ansökan för platsutvecklingsprojektet har beviljats av ERUF, och planeringen med projektaktörerna har inletts. Projektet syftar till att stärka forskning och innovation kring platsutveckling i länet.
Utbildning – Naturbruksgymnasierna ska bidra till de gröna näringarnas utveckling.	Region Jönköpings läns båda naturbruksskolor arbetar kontinuerligt med att utveckla detta område inom ramen för sitt uppdrag.
RUS - Den smarta specialiseringsstrategin ska ligga till grund för arbetet med att stödja näringslivets hållbara tillväxt.	Plattformen för smart specialisering inom Småland och Öarna startade i april, med fem utsedda samordningsaktörer. De ansvarar för att skapa utvecklingsagendor inom sina områden, och ett europeiskt perspektiv har lagts till för att stärka samverkan i en europeisk kontext.
RUS - Den smarta specialiseringsstrategin tar sin utgångspunkt i länets utvecklingsmöjligheter och ger innovation i ett tvärssektoriellt perspektiv.	Samtal pågår med aktörerna som ansvarar för de fem fokusområdena inom Småland och Öarna, med fokus på att utveckla strukturer för kommande utvecklingsagendor. Dessa agendor kommer att tydliggöra riktningen för varje område och skapa gemensam kraft över hela det geografiska området.

Framgångsfaktorer: Arbeta proaktivt med omvärldsanalys

Uppdrag	Analys
Region Jönköpings län ska utarbeta ett ramverk och verktyg för uppföljning av den regionala utvecklingsstrategin.	Uppföljning av den regionala utvecklingsstrategin har stärkts genom införandet av nya klassificeringar i handläggningen av regionala utvecklingsprojekt. Detta skapar bättre förutsättningar för portföljstyrning och ger ökat fokus på strategins genomförande.

Framgångsfaktorer: Långsiktig plan för kompetensförsörjning i hela länet

Uppdrag	Analys
RUS - Den fastställda kompetensförsörjnings- och utbildningsstrategin ska ligga till grund för det regionala kompetensförsörjningsarbetet.	Under våren har Region Jönköpings län förankrat planen med relevanta aktörer och i april beslutade nämnden för arbetsmarknad, näringsliv och attraktivitet att godkänna den. Planen tydliggör insatser och prioriteringar för att stärka länets arbete med kompetensförsörjning.
RUS - Årligen tillhandahålla bedömningar av länets kompetensbehov inom offentlig och privat sektor på kort och lång sikt som underlag för kompetensförsörjningsinsatser.	Den årliga kompetensbarometern färdigställdes i juni. Resultatet visar att digitalisering och AI-utveckling är viktiga för samtliga branscher. Analysarbetet baserat på rapportens resultat kommer att pågå under hela hösten.
RUS - Tillvarata länets alla lärosätens möjligheter att stärka det regionala kompetensförsörjningsarbetet och att satsning på den kompetens som behövs görs.	Den årliga kompetensbarometern, som färdigställdes i juni, identifierar länets kompetensbehov. Resultatet rapporteras till Skolverket vart tredje år i syfte att

Nämnden för arbetsmarknad, näringsliv och attraktivitet (ANA), Delårsrapport 2 Styrelse/nämnd 12(15)

Uppdrag	Analys
	påverka tilldelningen av relevanta utbildningar. Nästa rapportering sker 2026.
RUS - Etablera effektiva strukturer för regional validering så att alla länets invånares potential och kompetens tas tillvara.	Under våren har flera kunskapshöjande insatser genomförts. Insatserna har ökat förståelsen för validering och tillgängliga verktyg, både för offentliga och privata aktörer.
RUS - Utjämna utbildningsklyftor och höja bildnings- och utbildningsnivån i hela länet.	Försenad - Förslag på inriktning är under arbete.

Ekonomi

Strategiska mål: God och hållbar hushållning

Framgångsfaktorer: Kostnadseffektiv verksamhet

Mätetal	Målvärde	Resultat	Analys
 Ekonomi i balans	0 tkr	12 402 tkr 	A. Verksamhetsområdet Utbildning och kultur (+ 5,6 mnkr) Verksamhetsområdet har en positiv budgetavvikelse med ca 5,6 miljoner kronor efter augusti månad. Folkhögskolornas budgetavvikelse är negativ och uppgår till -1,4 miljoner kronor och detta beror bland annat på hur budgeten är periodiserad jämfört med verkligt utfall samt viss eftersläpning av fakturering och statsbidrag. Sörängens folkhögskola har en större engångskostnad i början av året och Värnamo folkhögskola fick en lägre etableringsersättning. Båda skolorna har välfyllda internat och goda deltagarantal. Verksamheten vid SMOT uppvisar en positiv budgetavvikelse med 2,8 miljoner kronor, vilket till största delen beror på lägre kostnader för inhyrda musiker men även här uppstår det även differens mot periodiserad budget och verkligt utfall för bland annat ledning, marknad och teknik. Budgeten är periodiserad med 1/12 varje månad medan utfallet är mer koncentrerat till hösten. Detta kommer att jämna ut sig vid årets slut. Under året kommer SMOT byta redovisningsprincip för produktioner, vilket innebär att kostnaderna inte längre kommer periodiseras till premiäråret, utan de kommer tas det år de uppstår/förbrukas. Intäkterna kommer även fortsättningsvis tas premiäråret. Förändringen, som görs för att följa rådande regelverk, medför att de kostnader som uppstår 2024, och som avser produktioner med premiärår 2025 och 2026, kommer att belasta utfallet 2024. Kulturutveckling och övrigt visar en positiv budgetavvikelse motsvarande ca 4,2 miljoner kronor. Detta beror bland annat på högre statsbidrag och lägre personalkostnader samt lägre utbetalning av vissa bidrag än budgeterat. Dessutom är ännu inte allt utfördelat av budgettillskottet för kulturplanens genomförande. En tillfällig utlysning avseende kulturbidrag är beslutad under hösten 2024 och arbete pågår med att fördela återstående del till budget 2025. Vad gäller bidrag beror den positiva avvikelsen till stor del på att periodisering av budget och verkliga utbetalningar inte överensstämmer. Naturbruksskolorna är inte anslagsfinansierade och respektive skolas resultat balanseras vid årets slut. B. Regionövergripande ANA (+ 6,8 mnkr) Den positiva budgetavvikelsen med 6,8 miljoner kronor förklaras genom att regionala utvecklingsmedel inte är nyttjade i nivå med budget. Detta kommer att vara

Mätetal	Målvärde	Resultat	Analys
			justerat till nästa månad. Nämndens egna kostnader visar en liten positiv avvikelse.
 Prognos	0 tkr	2 800 tkr 	Nämnden för arbetsmarknad, näringsliv och attraktivitet +2,8 mnkr A. Verksamhetsområdet Utbildning och kultur (+0,2 mnkr) Prognosen för helåret 2024 för verksamhetsområdet visar en sammantagen positiv budgetavvikelse på 0,2 miljoner kronor, vilket är 5,4 miljoner kronor lägre jämfört med utfallet efter augusti månad. Folkhögskolornas prognos visar en positiv budgetavvikelse med 0,1 miljoner kronor som bland annat beror på beräknade högre intäkter jämfört med budget, vilket bland annat beror på välfyllda internat och högre statsbidrag än beräknat. Båda skolorna håller planerad personalbudget. Helårsprognosen för SMOT visar en negativ avvikelse med -1,3 miljoner kronor som huvudsakligen beror på ändrad redovisningsprincip för produktioner. Kostnaderna redovisas det år de uppstår och intäkter det år produktionen har premiär. Prognosen innehåller även högre fastighetskostnader med anledning av scengolvsbyte. Prognosen för kulturutveckling och övrigt visar en positiv budgetavvikelse på 1,4 miljoner kronor. Den främsta anledningen är lägre personalkostnader än beräknat med anledning av några vakanser, högre intäkter i form av högre statsbidrag än budgeterat för kulturutveckling. Bidraget för Ung Drive beräknas också lämna en positiv budgetavvikelse med 0,2 miljoner kronor beroende på att det bidraget rekvireras av länets kommuner och som inte har genomfört denna sommarverksamhet i den omfattning som är budgeterad. Naturbruksskolornas prognos visar ett negativt resultat med ca 11,1 miljoner kronor som till stor del beror på lägre elevintäkter och att kostnaderna för skolornas fastigheter har ökat mer än vad eleversättningarna kan bära. För Stora Segerstad är det framförallt ett lågt elevantal som utgör den största delen av underskottet. Även i Tenhult är det få elever på skolans vuxenutbildning inom trädgård samt ett lägre elevantal än beräknat som delvis beror på avhopp. Det stora underskottet innebär att tidigare års balanserade resultat inte kommer att räcka till och negativa balansposter uppstår för båda skolorna. B. Regionövergripande ANA (+2,6 mnkr) Utfallet för regionala utvecklingsmedel för helåret 2024 beror till stor del på vilka nya projekt samt övriga satsningar som kommer att beslutas under resterande del av året. Den bedömningen är svår att göra men prognosen som är lagd nu visar på en positiv budgetavvikelse med 2,6 miljoner kronor vid årets slut. Nämndens egna kostnader förväntas vara i budgetbalans vid årets slut.